

Рахункова палата

ЗВІТ

РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

2024

Звіт Рахункової палати за 2024 рік підсумовує результати контрольних заходів із акцентом на ключові виявлені порушення, досягнуті результати та вплив рішень Рахункової палати на державну політику, бюджетний процес і управління фінансами.

Наводяться також узагальнені показники за результатами аналізу реалізації рекомендацій Рахункової палати за 2020–2024 роки.

Інформація про виявлені порушення, недоліки, а також про заходи з удосконалення державної політики, впроваджені на основі рекомендацій Рахункової палати, подана у стислому форматі з акцентом на ключові аспекти. Повні звіти, рішення Рахункової палати та іншу інформацію, відповідно до вимог законодавства, оприлюднено на офіційному вебсайті: <https://rp.gov.ua>

Контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використання здійснює Рахункова палата

Стаття 98 Конституції України

Рахункова палата

Звіт Рахункової палати за 2024 рік,
затверджений рішенням Рахункової палати
від 30.04.2025 № 10-2

© Рахункова палата.
Матеріал офіційний.
При використанні посилання
на Рахункову палату обов'язкове.

Дорогі співвітчизники, шановні народні депутати, партнери України!

Ми підсумовуємо черговий, надзвичайно складний для нашої держави рік — рік випробувань на стійкість, віру в Перемогу і професіоналізм кожного з нас.

Політична, економічна та соціальна ситуація в країні й у світі у 2024 році потребувала від кожного органу та інституції максимально виважених, продуманих рішень, ефективного витрачання коштів держави та відповідальної реалізації проєктів. Тож, потреба в якісному і неупередженому контролі фінансів стала важливою як ніколи до цього.

На початку минулого року ми поставили перед собою амбітну, але давно назрілу ціль — трансформувати інституцію у відповідності до вимог та стандартів сучасного зовнішнього аудиту.

У партнерстві з Верховною Радою України ми зробили цей історичний крок. Ухвалені законодавчі зміни розширили повноваження Рахункової палати й посилили її інституційну спроможність та незалежність. Це, разом з впровадженням стратегічного планування і початком реформування системи управління персоналом, стало гідною відповіддю на виклики часу.

Водночас глибинна, осмислена трансформація підходів та філософії роботи зовнішніх аудиторів триває. Вперше Рахункова палата сфокусувалася не на кількості аудитів, а на обсягах проаналізованих коштів: у 2024 році ми провели менше контрольних заходів, але охопили ними майже у п'ять разів більше фінансів, ніж у 2023 році.

Максимальна увага — якості роботи. Також уперше ми здійснили перевірку якості завершених аудитів (cold review). А контроль за виконанням наданих нами рекомендацій став одним з ключових показників ефективності роботи аудиторів. Ми започаткували детальний аналіз впливу наших рекомендацій на функціонування держави та життя суспільства та звітуємо про конкретні результати.

Наше завдання на найближче майбутнє: сформувати ефективні практики, що забезпечать повну фінансову прозорість та підзвітність у повоєнній Україні. Також у Стратегії розвитку Рахункової палати на 2025–2029 роки — подальше вдосконалення інструментів аудиту, посилення інтелектуального потенціалу колективу, цифрова трансформація, зміцнення взаємодії з парламентом і громадськістю.

Ми вдячні партнерам за підтримку нашої роботи. Разом зміцнюємо Україну та довіру до нашої держави — вдома і у світі.

Ми переможемо!
Слава Україні!

Ольга Піщанська

Голова Рахункової палати

ЗМІСТ

1.	ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ	8
2.	СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ	18
3.	ПЕРЕВІРКА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ, ОТРИМАНИХ ВІД ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ, ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ, ІНОЗЕМНИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ, МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ДОНОРСЬКИХ УСТАНОВ У ВИГЛЯДІ КРЕДИТІВ (ПОЗИК), ГРАНТІВ, ДОПОМОГИ	20
3.1.	ПЕРЕВІРКА КОШТІВ ПРЯМОЇ БЮДЖЕТНОЇ ПІДТРИМКИ, НАДАНОЇ УРЯДОМ США У 2022–2024 РОКАХ	20
3.2.	ПЕРЕВІРКА КОШТІВ ПОЗИК, НАДАНИХ МБРР	23
3.3.	ПРОГРАМА ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ ВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ UKRAINE FACILITY	26
4.	РЕЗУЛЬТАТИ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОГО ЗОВНІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ (АУДИТУ)	27
4.1.	АНАЛІЗ ТА ЕКСПЕРТИЗА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ	27
4.2.	БЕЗПЕКА ТА ОБОРОНОЗДАТНІСТЬ ДЕРЖАВИ, ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ	32
4.3.	ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ	44
4.4.	ВИКОНАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ	58
4.5.	СОЦІАЛЬНА СФЕРА ТА КУЛЬТУРА	79
4.6.	СУДОВА ВЛАДА, ЮСТИЦІЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	99
4.7.	ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	116
4.8.	РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗІВ ЗВІТІВ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ, ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ, МІНІСТЕРСТВА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ (у частині аналізу функціонування системи публічних закупівель)	128
4.9.	РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ГРУП АУДИТОРІВ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ	135

5.	КОМУНІКАЦІЯ І ВІДНОСИНИ ІЗ ЗАЦІКАВЛЕНИМИ СТОРОНАМИ	138
5.1.	ВЗАЄМОДІЯ З ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ ТА КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ	138
5.2.	ВЗАЄМОДІЯ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ	147
5.3.	ГЛАСНІСТЬ ТА ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ	149
6.	МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	153
7.	ВНУТРІШНЄ ВРЯДУВАННЯ	168
7.1.	КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА НАВЧАННЯ	168
7.2.	ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	171
7.3.	ІТ-ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	176
7.4.	ДІЯЛЬНІСТЬ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ, ДОТРИМАННЯ ЕТИКИ.....	178
7.5.	ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В РАХУНКОВІЙ ПАЛАТІ	180
7.6.	ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ	181
	СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	185

РАХУНКОВОЮ ПАЛАТОЮ У 2024 РОЦІ

Розроблено нову Стратегію розвитку Рахункової палати на 2025–2029 роки

90 % проведених аудитів здійснено відповідно до Міжнародних стандартів вищих органів аудиту ISSAI

Продовжено комплексне впровадження системи управління якістю відповідно до стандартів INTOSAI

Вперше проведено перевірку якості завершених аудитів (cold review)

Здійснено оцінку системи управління якістю та аналіз окремих її елементів

Ухвалено рішення про застосування в діяльності Рахункової палати перекладу державною мовою міжнародних стандартів і керівництв INTOSAI за висновками Консультативно-наукової ради

Розроблено моделі компетенцій для державних аудиторів

перевірено **304 об'єкти** та затверджено **54 звіти**

охоплено контролем майже
3,7 трлн грн публічних коштів

вагому частину перевірених коштів становили
кошти прямої бюджетної підтримки

ДБУ 2020 року **1 %**

ДБУ 2021 року **7 %**

ДБУ 2022 року **37 %**

ДБУ 2023 року **36 %**

ДБУ 2024 року **6 %**

загальна сума виявлених порушень і недоліків під час управління публічними фінансами становить майже

217,5 млрд грн

усунено порушень
на загальну суму понад

4,6 млрд грн,

що рівнозначно 9 бюджетам
Рахункової палати на 2024 рік

- ✓ зменшено вартість договорів (**3,7 млрд грн**)
- ✓ відкориговано порушення в бухгалтерії (**588 млн грн**)
- ✓ усунено причини використання коштів із порушеннями нормативно-правових актів (**232 млн грн**)
- ✓ забезпечено використання матеріальних цінностей (**61 млн грн**) та інше

на 1 грн фінансування
Рахункової палати припадає

7,1 тис. грн

перевічених коштів

та **435,5 грн**

виявлених порушень
та недоліків

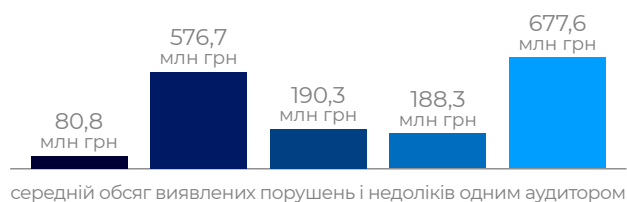
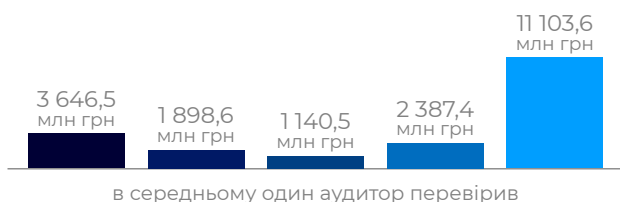
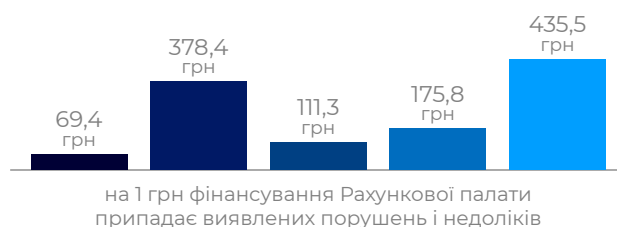
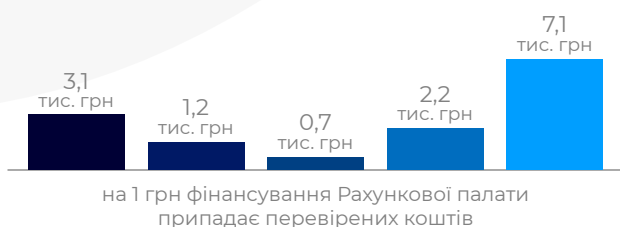
в середньому один аудитор
перевірів

11,1 млрд грн

середній обсяг виявлених
порушень і недоліків одним
аудитором становить

677,6 млн грн

Діяльність Рахункової палати за 2020–2024 роки характеризують такі показники:

■ 2020 ■ 2021 ■ 2022 ■ 2023 ■ 2024

1. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Відповідно до статті 98 Конституції України та Закону України «Про Рахункову палату» (далі — Закон) функцію зовнішнього аудиту забезпечує єдиний в Україні орган — Рахункова палата, яка здійснює контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням.

Звітний рік — це рік реформ для Рахункової палати. Його особливістю стало продовження Рахунковою палатою виконання зобов'язань у сфері зовнішнього аудиту, визначених Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованою Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII (далі — Угода про асоціацію). Інституція здійснювала імплементацію стандартів та методик Міжнародної організації вищих органів аудиту (INTOSAI), а також обмін найкращими практиками Європейського Союзу у сфері зовнішнього контролю та аудиту державних фінансів з акцентом на незалежності відповідних органів сторін Угоди.

8 жовтня у м. Брюссель (Королівство Бельгія) відбувся перший раунд двосторонніх зустрічей України та Європейської комісії в рамках здійснення офіційного скринінгу відповідності законодавства України праву Європейського Союзу за переговорним розділом 32 «Фінансовий контроль» та сферою «Реформа державного управління», що є частиною переговорного процесу щодо вступу України до ЄС. Правова основа роботи Рахункової палати не потребує адаптації конкретних норм до *acquis* ЄС, проте діяльність інституції має відповідати міжнародним стандартам INTOSAI. За результатами скринінгу підготовлений звіт щодо відповідності українського законодавства праву ЄС та визначені ключові зміни, які має внести Україна у своє правове регулювання для подальшої євроінтеграції.

Прийняття Закону України від 30 жовтня 2024 року № 4042-IX «Про внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату» та деяких інших законодавчих актів України» суттєво посилило незалежність Рахункової палати. Інституція отримала статус вищого державного колегіального органу фінансового контролю (аудиту), а також додаткові гарантії політичної та фінансової незалежності. Зокрема, Кабінет Міністрів України тепер має враховувати пропозиції Рахункової палати щодо її фінансування, а бюджетні призначення на утримання не можуть бути зменшені без згоди інституції.

На законодавчому рівні закріплено норму, що повноваження Рахункової палати не можуть бути припинені чи обмежені у разі закінчення строку повноважень Верховної Ради України, а також дострокового припинення повноважень Верховної Ради України, введення воєнного або надзвичайного стану в Україні чи в окремих її місцевостях.

Організаційна незалежність Рахункової палати захищена законом, який забороняє незаконний вплив та втручання в її діяльність. Відповідно до змін, внесених до Закону України «Про Рахункову палату», в апараті Рахункової палати передбачені посади державних аудиторів, які проходять службу у порядку, встановленому Рахунковою палатою, що є посиленням незалежності Рахункової палати у вирішенні кадрових питань. Крім того, відтепер Рахункова палата сама затверджує граничну чисельність апарату Рахункової палати за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Рахункова палата як вищий державний колегіальний орган фінансового контролю (аудиту) застосовує у своїй діяльності основні принципи діяльності Міжнародної організації вищих органів аудиту (INTOSAI) та Систему професійних документів INTOSAI (IFPP) і провадить три основні типи аудитів, передбачені Міжнародними стандартами вищих органів аудиту.

Після внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату», повноваження Рахункової палати розширено на: об'єкти державної і комунальної власності; кошти місцевих бюджетів; кошти, отримані від іноземних держав, Європейського Союзу, іноземних фінансових установ, міжнародних організацій, донорських установ у вигляді кредитів (позик), грантів, допомоги; кошти фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування; консолідовану фінансову звітність суб'єктів державного сектору та бюджетів.

Визначено також чіткий механізм взаємодії між комітетами Верховної Ради України та Рахунковою палатою. Відповідно до цих змін, профільні комітети обов'язково розглядають на своїх засіданнях рішення Рахункової палати за результатами здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), якщо Рахункова палата рекомендувала розгляд таких рішень, а також інформацію Рахункової палати про неналежне виконання або невиконання наданих нею рекомендацій (пропозицій) за результатами здійснення контрольних заходів.

Водночас розширення повноважень Рахункової палати потребує вироблення чітких підходів щодо здійснення аудиту нових сфер, посилення інституційної спроможності Рахункової палати (методологічної, кадрової, технічної) для виконання повноважень у повному обсязі.

Рішенням Рахункової палати від 06 червня 2024 року № 27-4 затверджено Порядок стратегічного планування діяльності Рахункової палати, який регламентує процес стратегічного планування її діяльності, визначає механізм розроблення та імплементації Стратегії розвитку Рахункової палати, моніторингу та оцінювання реалізації Стратегії (досягнення стратегічних цілей), інформування про виконання Стратегії.

2024 рік став першим роком практичного застосування нових процедур стратегічного та річного планування.

Розроблено Стратегію розвитку Рахункової палати на 2025–2029 роки. У межах річного планування здійснено секторний аналіз за напрямками діяльності Рахункової палати, який став основою для формування на основі ризик-орієнтованого підходу Переліку тем заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудитів) на 2025 рік, сформовано План роботи Рахункової палати на 2025 рік.

У 2024 році Рахункова палата продовжила комплексно впроваджувати систему управління якістю відповідно до стандартів INTOSAI, зокрема затверджено:

- Порядок перевірки якості завершених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту);
- Положення про Уповноваженого з якості;
- Положення про Експертну групу з перевірки якості завершених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту);

а також обрано Уповноваженого з якості та сформовано Експертну групу з питань перевірки якості завершених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Результатом упровадження системи управління якістю стало проведення перевірки якості завершених аудитів (cold review) відповідно до затвердженого порядку, за підсумками якої надано рекомендації щодо вдосконалення контролю якості, методологій проведення аудитів.

У 2024 році здійснено оцінку системи управління якістю та аналіз окремих її елементів, за результатами яких складено Звіт про стан функціонування системи управління якістю в Рахунковій палаті за 2024 рік та підготовлено низку рекомендацій щодо її удосконалення.

Рахункова палата поновила роботу Консультативно-наукової ради Рахункової палати, затвердивши її склад на наступні п'ять років. Відповідне рішення ухвалено на засіданні 2 липня. Очолив Раду віцепрезидент НАН України, академік НАН України, доктор історичних наук, професор Олег Рафальський.

Згідно з оновленим Положенням, Консультативно-наукова рада досліджуватиме проблемні питання діяльності Рахункової палати та рекомендуватиме шляхи їх вирішення, надаватиме наукові й консультативно-експертні рекомендації щодо стратегічних напрямів розвитку органу та посилення інституційної спроможності, допомагатиме Рахунковій палаті впроваджувати кращі світові практики та міжнародні стандарти.

Консультативно-науковою радою Рахункової палати опрацьовано переклади низки стандартів і схвалено наукові рекомендації та висновки щодо цих документів. Як наслідок, Рахункова палата ухвалила рішення про застосування в своїй діяльності перекладу державною мовою Міжнародних стандартів і керівництв INTOSAI-P 1 «Лімська декларація», INTOSAI-P 10 «Мексиканська декларація про незалежність BOA», INTOSAI-P 12 «Значення та переваги вищих органів аудиту — вплив на життя громадян», INTOSAI-P 20 «Принципи прозорості та підзвітності», GUID 9030 «Краща практика, що стосується незалежності BOA», GUID 9040 «Краща практика, що стосується прозорості BOA».

Протягом року Рахунковою палатою перевірено **304 об'єкти** та затверджено **54 звіти**. Під час проведення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) контролем охоплено **3 686,4 млрд грн публічних коштів**.

Загальна сума виявлених порушень і недоліків під час управління публічними фінансами становить **217 488,4 млн грн**, із них:

- порушення бюджетного та іншого законодавства — **8 683,6 млн грн**;
- неефективне управління бюджетними коштами і майном, їх неефективне використання — **205 498,9 млн грн**;
- порушення та недоліки при адмініструванні дохідної частини державного бюджету — **3 305,9 млн гривень**.

Структура виявлених у 2024 році порушень та недоліків за напрямками

Структура порушень бюджетного та іншого законодавства за видами порушень

порушення, пов'язані з неналежним веденням бухгалтерського обліку

2 784,7 млн грн
32,1 %

порушення під час здійснення публічних закупівель

531,8 млн грн
6,1 %

втрати (збитки) внаслідок прийняття управлінських рішень з порушенням норм законодавства

45 млн грн
0,5 %

використання коштів з порушенням бюджетного законодавства, чинних законів, нормативно-правових актів, внутрішніх регламентних документів тощо

5 286 млн грн
60,9 %

нецільове використання бюджетних коштів

1,5 млн грн
0,02 %

порушення, допущені при управлінні та використанні державного майна

34,6 млн грн
0,4 %

Загальна сума порушень **бюджетного та іншого законодавства** становить **8 687,3 млн грн**, що вказує на системні проблеми в частині дотримання законодавства та інших нормативно-правових актів.

Використання коштів з порушенням бюджетного законодавства, законів, нормативно-правових актів, внутрішніх регламентних документів тощо на суму 5 286,8 млн грн встановлено під час проведення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) за різними напрямками.

Так, результати *аудиту відповідності на тему «Здійснення оборонних закупівель безпілотних систем Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України»* засвідчили, що однією з причин використання коштів із порушенням законодавства є недосконалість нормативно-правових актів щодо діяльності Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України і Департаменту забезпечення Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України. Загалом з порушенням чинного законодавства та власних розпорядчих документів цими об'єктами контролю використано 3 360,9 млн гривень.

Законодавчі прогалини спричинили порушення законодавчих норм на суму 1 326,9 млн грн — такий висновок зроблено під час *аудиту ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану»*.

Міжнародним паралельним аудитом ефективності на тему «Цивільний захист у комунальних закладах загальної середньої освіти» виявлено порушення у частині містобудівного законодавства, бухгалтерського обліку та інших вимог законодавства на загальну суму 245,1 млн грн, *аудитом ефективності на тему «Територіальні громади у війну: відновлення соціальної та критичної інфраструктури»* — порушення містобудівного законодавства на суму 203,1 млн гривень.

Достовірне ведення бухгалтерського обліку є основою прозорості фінансових операцій і ефективного управління державними фінансами. **Порушення, пов'язані з неналежним веденням бухгалтерського обліку, становлять 2 784,7 млн гривень.**

Суттєві помилки встановлені під час *фінансового аудиту Міністерства аграрної політики України за 2023 рік* на загальну суму 1 314,6 млн грн; *фінансового аудиту системи органів прокуратури* на загальну суму 823,6 млн грн; *аудиту відповідності на тему «Забезпечення діяльності Вищого антикорупційного суду»* — 203,4 млн гривень; *міжнародного паралельного аудиту ефективності на тему «Цивільний захист у комунальних закладах загальної середньої освіти»* — 179,5 млн грн; *аудиту відповідності на тему «Розвиток адміністративних послуг та їх цифровізація»* — 113,3 млн грн; *аудиту ефективності управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету, та здійснення органами, що забезпечують діяльність Верховної Ради України, публічних закупівель* — 65,6 млн гривень.

Порушення під час здійснення публічних закупівель становлять 531,8 млн гривень.

Міжнародним паралельним аудитом ефективності на тему «Цивільний захист у комунальних закладах загальної середньої освіти» встановлено порушення при здійсненні закупівель на загальну суму 230,5 млн грн, що полягали, зокрема, у висуванні замовниками дискримінаційних вимог на користь окремих учасників, укладанні договорів підряду без конкурсних процедур.

Аудит ефективності на тему «Територіальні громади у війну: відновлення соціальної та критичної інфраструктури» виявив недоліки на суму 258,6 млн грн, пов'язані з неоприлюдненням інформації та невідповідністю тендерних пропозицій.

Аудит ефективності управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету, та здійснення органами, що забезпечують діяльність Верховної Ради України, публічних закупівель встановив порушення на суму 39,5 млн грн (укладення договорів на 16,6 млн грн без дотримання процедури Закону України «Про публічні закупівлі» та неприйняття звітів про виконання договорів на 22,9 млн гривень).

Втрати (збитки) внаслідок прийняття управлінських рішень з порушенням норм законодавства становлять 45 млн гривень.

Аудитом ефективності на тему «Територіальні громади у війну: відновлення соціальної та критичної інфраструктури» встановлено втрати державних коштів на суму 43,7 млн грн через затримки, спричинені слабким моніторингом і неефективним управлінням. *Міжнародний паралельний аудит ефективності на тему «Цивільний захист у комунальних закладах загальної середньої освіти»* виявив збитки на суму 1,3 млн грн через непрозоре звітування, яке унеможливило коригування проєктів.

Порушення, допущені при управлінні та використанні державного майна, у сумі 34,6 млн грн встановлено під час аудиту ефективності управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету, та здійснення органами, що забезпечують діяльність Верховної Ради України, публічних закупівель: не зареєстровано права на 33 об'єкти нерухомості та не оформлено документи на чотири земельні ділянки, що порушує земельне законодавство і створює ризики втрати майна.

Нецільове використання бюджетних коштів у сумі 1,5 млн грн зафіксовано міжнародним паралельним аудитом ефективності на тему «Цивільний захист у комунальних закладах загальної середньої освіти» — за рахунок коштів субвенції проведено капітальний ремонт систем водопостачання, водовідведення та опалення санвузлів ліцею.

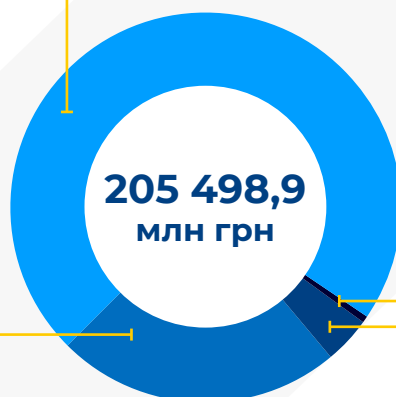
Структура неефективного управління публічними коштами і майном, їх неефективного використання за видами порушень

неефективне управління публічними коштами

148 135,7 млн грн
72,1 %

неефективне використання коштів

48 083,8 млн грн
23,4 %

втрати (збитки) бюджету внаслідок прийняття необґрунтованих управлінських рішень

1 050 млн грн
0,5 %

неефективне управління державним майном

8 229,4 млн грн
4 %

Виявлені на суму **205 498,9 млн грн** порушення і недоліки, спричинені **неефективним управлінням публічними коштами і майном, їх неефективним використанням** свідчать про серйозні недоліки в системі управління державними фінансами та майном.

Порушення, пов'язані з **неефективним управлінням публічними коштами**, становлять **148 135,7 млн грн, або 72,1 %** загальної суми виявлених порушень і недоліків за цим видом порушень.

Аудитом відповідності на тему «Діяльність Міністерства оборони України у сфері закупівлі, розробки і модернізації озброєння та військової техніки» (таємно) зафіксовано неефективне управління державними коштами у сумі 112 500 млн гривень.

Аудит відповідності процесу розподілу коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії виявив неефективне управління коштами фонду, що полягало в утворенні дебіторської заборгованості внаслідок спрямування коштів як авансів на користь господарюючих суб'єктів на суму 13 551 млн гривень.

Недостатньо обґрунтоване планування видатків державного бюджету на забезпечення діяльності сил цивільного захисту ускладнювало ефективне управління ДСНС виділеним фінансовим ресурсом, що разом з неприйняттям оперативних рішень на етапі проведення закупівель матеріальних цінностей призводило до утворення під час виконання бюджету значних залишків невикористаних відкритих асигнувань загального фонду, обсяг яких сягнув 12 331,9 млн грн — такий висновок зроблено за результатами *аудиту ефективності використання коштів Державного бюджету України, виділених Державній службі України з надзвичайних ситуацій на забезпечення діяльності сил цивільного захисту.*

Під час міжнародного паралельного аудиту ефективності на тему «Цивільний захист у комунальних закладах загальної середньої освіти» встановлено, що внаслідок недоліків, допущених при розподілі коштів субвенції, відборі проєктів тощо, неефективне управління бюджетними коштами становило 169,4 млн гривень. Неефективне управління коштами державного бюджету через тривале невикористання 315,9 млн грн підтверджено аудитом відповідності реалізації проєкту із закупівлі безпілотних авіаційних систем та засобів моніторингу державного кордону.

Аудит ефективності на тему «Територіальні громади у війну: відновлення соціальної та критичної інфраструктури» встановив неефективне управління на суму 1620,9 млн грн через збільшення тривалості реалізації проєктів.

Неефективне використання коштів становить 48 083,8 млн грн, або 23,4 %.

Найбільші суми порушень та недоліків встановлені під час аудиту відповідності на тему «Діяльність Міністерства оборони України у сфері закупівлі, розробки і модернізації озброєння та військової техніки» (таємно) — 43500 млн грн та аудиту відповідності на тему «Здійснення оборонних закупівель безпілотних систем Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України» (ДСК) — 3339 млн гривень.

Крім того, аудитом ефективності на тему «Руйнування Каховської гідроелектростанції: масштаби і наслідки катастрофи» встановлено порушень на загальну суму 505,3 млн грн, що полягали в неекономічному та нерезультативному витрачанні коштів.

Аудитом ефективності використання коштів Державного бюджету України, виділених Державній службі України з надзвичайних ситуацій на забезпечення діяльності сил цивільного захисту, встановлено неефективне використання коштів у сумі 245,2 млн грн (оплата праці працівників підрозділів апарату ДСНС; авансування у 2023 році будівельних, монтажних та інших робіт на об'єктах, які мали бути завершені у 2024 році, однак, відтерміновані на 2025 рік через продовження дії термінів договорів, що не призвело до отримання очікуваного результату; індексація грошового забезпечення трьом особам за минулі бюджетні періоди; непроведення належного аналізу поточних цін на ринку будівельних матеріалів, виробів і конструкцій замовниками і учасниками торгів тощо).

Міжнародним паралельним аудитом ефективності на тему «Цивільний захист у комунальних закладах загальної середньої освіти» виявлено неефективне використання коштів у сумі 210,2 млн грн: під час розподілу субвенції між проєктами не дотримувались принципи пріоритетності, завищувались ціни на матеріали та обладнання.

Через недоліки в управлінні проєктами та відтермінування їх реалізації неефективно використано 133,9 млн грн — такий висновок зроблено за результатами аудиту ефективності на тему «Територіальні громади у війну: відновлення соціальної та критичної інфраструктури».

Аудит відповідності забезпечення діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України засвідчив нерезультативні витрати на суму 58,4 млн грн, оскільки проведені реформи не досягли результатів.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, передбачених Міністерству енергетики України на реструктуризацію вугільної галузі, засвідчив, що відтермінування ліквідації підприємств призвело до непродуктивних витрат 44,1 млн гривень.

Слабкий внутрішній контроль призвів до неекономічних витрат 21,2 млн грн — такий висновок зроблено за результатами аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра» (Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику).

Протягом року встановлено низку порушень, пов'язаних з **неефективним управлінням державним майном**, на загальну суму **8 229,4 млн гривень**.

Аудитом ефективності використання коштів Державного бюджету України, виділених Державній службі України з надзвичайних ситуацій на забезпечення діяльності сил цивільного захисту, виявлено неефективне управління державним майном на суму 7365,2 млн грн, зокрема ДСНС не забезпечено ефективного управління наявною технікою та іншим майном, що пов'язано з тривалим розподілом придбаного майна між підрозділами, а також здійснено придбання матеріальних цінностей без нагальної потреби та накопичення їх у залишках.

Аудит відповідності використання коштів державного бюджету та управління активами Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, встановив втрату економічної вартості арештованих активів на суму 769,3 млн грн через занижену ціну реалізації.

Аудитом відповідності використання коштів Державного бюджету України, виділених Національній академії правових наук України, встановлено факти неефективного управління нерухомістю на суму 94,6 млн грн через її невикористання.

Витрати бюджету внаслідок прийняття необґрунтованих управлінських рішень становлять 1050 млн гривень. Ці порушення встановлено під час аудиту відповідності реалізації проекту із закупівлі безпілотних авіаційних систем та засобів моніторингу державного кордону — через затримки в передачі відповідних систем втрати бюджету становили 199,2 млн грн та аудиту відповідності використання коштів державного бюджету та управління активами Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, — неотримання очікуваного результату від управління активами (економічної вигоди або прогнозованого доходу) призвело до втрат на суму 850,8 млн гривень.

Структура порушень та недоліків при адмініструванні дохідної частини державного бюджету за видами порушень

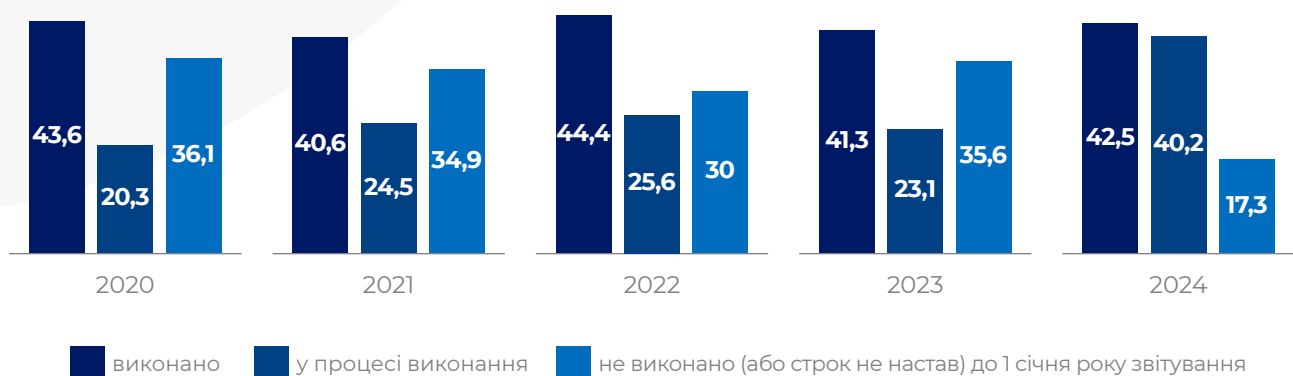
Загальна сума встановлених протягом звітного року **порушень і недоліків при адмініструванні дохідної частини державного бюджету становить 3305,9 млн гривень**, із них **71,1 %, або 2351,7 млн грн, — несвоєчасне та не у повному обсязі перерахування до бюджету коштів (обов'язкових платежів)**. Зазначені порушення встановлені під час аудитів ефективності на теми «Забезпечення реалізації державної митної політики в умовах воєнного стану» (ДСК) та «Державна фінансова підтримка бізнесу в умовах воєнного стану».

Незастосування штрафних санкцій та пені у розмірі 954,2 млн грн встановлено під час трьох аудитів. Так, під час аудиту ефективності на тему «Руйнування Каховської гідроелектростанції: масштаби і наслідки катастрофи» виявлено, що порушення норм і правил при використанні бюджетних коштів та будівництві магістральних водогонів, а також недостатній внутрішній контроль призвели до недоотримання бюджетом доходів на 528,4 млн грн; аналіз реалізації рекомендацій Рахункової палати та оцінки їх впливу на систему змін у сфері управління правоохоронних та антикорупційних органів засвідчив незастосування штрафних санкцій до підприємств-боржників на суму 420,6 млн грн, за якими тривають судові провадження; аудитом ефективності використання бюджетних коштів, виділених Державній авіаційній службі України на реалізацію державної політики у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору України, встановлено, що Державіаслужбою не застосовані фінансові санкції у вигляді штрафів за порушення порядку або строків сплати державних зборів протягом тривалого періоду (з жовтня 2021 року), а загальна сума недоотриманих доходів державного бюджету становить, за розрахунками, 5,2 млн гривень.

Рахункова палата здійснює моніторинг та аналіз виконання об'єктами контролю її рекомендацій і пропозицій.

Із 574 наданих у 2024 році рекомендацій (пропозицій) станом на 01.01.2025 повністю виконані 244 рекомендації, а у процесі виконання перебувала 231 рекомендація.

Рівень виконання рекомендацій Рахункової палати у 2020–2024 роках

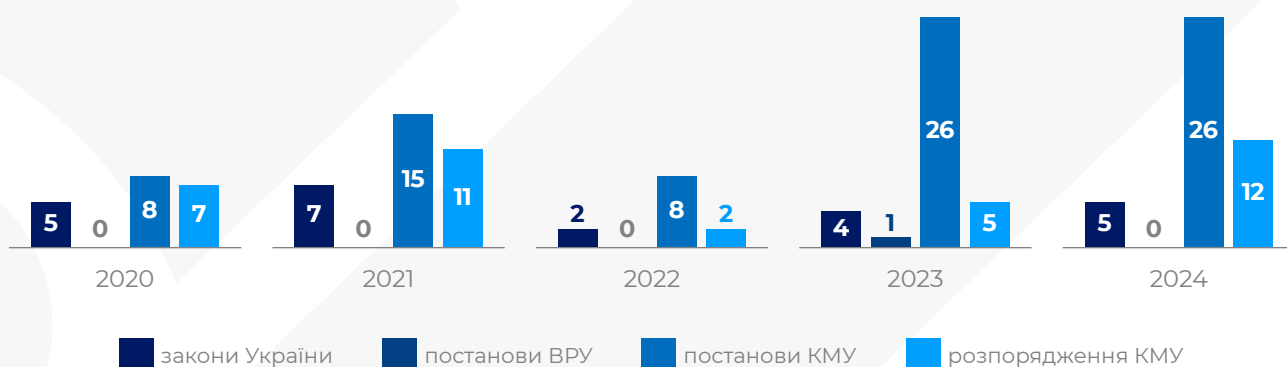

Значна частина рекомендацій Рахункової палати має системний характер і передбачає внесення змін до законодавчих та інших нормативно-правових актів, що потребує часу.

Пропозиції Рахункової палати за результатами заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) враховано Верховною Радою України у 2024 році при ухваленні 5 законів.

З урахуванням рекомендацій Рахункової палати Кабінетом Міністрів України видано 26 постанов та 12 розпоряджень, спрямованих на удосконалення державної фінансової та бюджетної політики, процесів діяльності об'єктів контролю, нормативно-правового врегулювання, фінансово-господарських питань, поліпшення якості життя населення тощо.

Прийняті нормативно-правові акти з урахуванням пропозицій Рахункової палати у 2020–2024 роках

За результатами 7 заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), здійснених Рахунковою палатою у 2024 році, надіслано 7 повідомлень до правоохоронних органів, з яких:

- Офісу Генерального прокурора — 4;
- Національній поліції України — 1;
- Державному бюро розслідувань — 2.

Правоохоронними органами розпочато 3 досудових розслідування у кримінальних провадженнях за результатами 3 контрольних заходів. За 2 контрольними заходами повідомлення Рахункової палати долучені до кримінальних проваджень. Щодо одного контрольного заходу поінформовано про вже відкриті кримінальні провадження без прийняття процесуальних рішень. Матеріали 2 контрольних заходів надіслані Офісу Генерального прокурора для інформування і перебувають на стадії розгляду.

Взаємодія з правоохоронними органами за результатами заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) у 2020–2024 роках

2. СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

У 2024 році завершено реалізацію першої Стратегії розвитку Рахункової палати, ухваленої у 2019 році, головна мета якої полягала у запровадженні в Україні дієвої моделі зовнішнього аудиту публічних коштів та державного майна, що відповідає міжнародним стандартам INTOSAI та зобов'язанням України перед міжнародними партнерами.

Стратегією розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки (далі — Стратегія 2019–2024) було встановлено 4 стратегічні цілі, 18 пріоритетів і 61 завдання. Виконано 45 завдань, або 74 % запланованих, частково — 15 (25 %).

Виконання завдань Стратегії 2019–2024 стало можливим завдяки прийняттю Закону України від 30 жовтня 2024 року № 4042, яким розширено повноваження Рахункової палати, посилено її незалежність та визначено чіткий механізм взаємодії між комітетами Верховної Ради України та Рахунковою палатою, запроваджено посади державних аудиторів, що створило основу для реформування системи управління персоналом Рахункової палати. Важливими чинниками успіху Стратегії 2019–2024 стало затвердження нових методологій аудиту за стандартами ISSAI, впровадження системи управління якістю та ризик-орієнтованого планування діяльності Рахункової палати.

Залишилось не виконаним одне завдання — розроблення підходів до запровадження ротації напрямів здійснення аудитів та експертно-аналітичних заходів, що є важливою складовою системи етичного контролю та запобігання конфліктів інтересів. Ці підходи мають бути унормовані в Регламенті Рахункової палати.

37 з 68 показників (54 %), що були індикаторами для оцінки виконання завдань Стратегії 2019–2024, станом на 31 грудня 2024 року досягли цільового значення. Прогрес зафіксовано у 50 показниках, з яких 13 покращили свої значення у 2024 році. Деякі з показників не досягли свого цільового значення, оскільки відповідність практики здійснення Рахунковою палатою аудитів вимогам міжнародних стандартів має підтвердити незалежне оцінювання діяльності Рахункової палати.

Відповідно до Порядку стратегічного планування діяльності Рахункової палати, затвердженого рішенням Рахункової палати від 06 червня 2024 року № 27-4, на основі оцінки поточної ситуації в Рахунковій палаті, зокрема стратегічних викликів, аналізу поглядів та очікувань заінтересованих сторін, ризиків, з якими інституція може зіткнутися, розроблено Стратегію розвитку Рахункової палати на 2025–2029 роки, яку затверджено рішенням Рахункової палати від 19 березня 2025 року № 6-4.

Нова Стратегія визначає загальну концепцію роботи та розвитку Рахункової палати й окреслює головні цілі Рахункової палати до 2029 року як незалежного державного зовнішнього аудитора України, що прагне зробити свій внесок у створення більш прозорого, підзвітного та ефективного державного управління в Україні.

Стратегія розвитку Рахункової палати на 2025–2029 роки передбачає досягнення таких чотирьох стратегічних цілей:

- ЦІЛЬ 1** **Забезпечення аудиторської впевненості у складних умовах**
- ЦІЛЬ 2** **Розвиток людського потенціалу**
- ЦІЛЬ 3** **Формування довіри та взаємодія із заінтересованими сторонами**
- ЦІЛЬ 4** **Розвиток інфраструктури**

Крім того, Стратегія на 2025–2029 роки визначає оновлені візію, місію та цінності Рахункової палати, а також окреслює засоби, які допоможуть досягти цих стратегічних цілей.

3. ПЕРЕВІРКА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ, ОТРИМАНИХ ВІД ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ, ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ, ІНОЗЕМНИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ, МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ДОНОРСЬКИХ УСТАНОВ У ВИГЛЯДІ КРЕДИТІВ (ПОЗИК), ГРАНТІВ, ДОПОМОГИ

3.1. ПЕРЕВІРКА КОШТІВ ПРЯМОЇ БЮДЖЕТНОЇ ПІДТРИМКИ, НАДАНОЇ УРЯДОМ США У 2022–2024 РОКАХ

Рахункова палата здійснює системний контроль за використанням міжнародної бюджетної підтримки та надає рекомендації для підвищення ефективності використання цих коштів. Виконання рекомендацій, наданих за результатами відповідних аудитів, сприяє покращенню фінансової дисципліни, прозорості в управлінні державними ресурсами та підтриманню довірчих відносин між країнами-партнерами.

Допомога Сполучених Штатів Америки становила значну частину міжнародної підтримки України впродовж 2022–2024 років і сприяла забезпеченню економічної та соціальної стабільності України в умовах війни.

Загальна сума прямої бюджетної підтримки, наданої урядом США протягом зазначеного періоду, — понад 30 млрд доларів¹. Ці кошти було реалізовано через кілька основних угод:

- Проєкт «Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні» (PEACE in Ukraine) — 27,05 млрд доларів США, з них для Пенсійного фонду України — 12,7 млрд доларів США;
- Додаткова угода № 8 до Угоди про виконання завдання у сфері розвитку (09.07.2022 № TFOB9122) — 1,7 млрд доларів США;
- Грант Цільового фонду багатостороннього донорського співробітництва (21.04.2022 № TFOB8350) — 1,1 млрд доларів США.

Рахункова палата в межах чотирьох аудитів здійснила перевірку використання частини прямої бюджетної підтримки США Україні. Результати аудитів, проведених у тому числі й за підтримки Центру досконалості аудиту Офісу урядової підзвітності Сполучених Штатів Америки, підтвердили, що фінансова підтримка, надана Україні США використовувалася ефективно та відповідно до визначених цілей. Вона була вирішальним фактором для забезпечення стійкості країни, насамперед, на початку широкомасштабного вторгнення. Партнерські кошти дали змогу уникнути кризи у сфері соціальних виплат, своєчасно виплачувати пенсії та заробітні плати, підтримати систему охорони здоров'я та забезпечити базові гуманітарні потреби населення.

¹ Згідно з даними Міністерства фінансів України станом на 30 грудня 2024 року.

Зокрема, фінансовий аудит гранту Цільового фонду багатостороннього донорського співробітництва (рішення Рахункової палати від 11 липня 2023 року № 14-1) підтвердив достовірність фінансової звітності, пов'язаної з грантом. Порушень законодавства щодо надходження та обліку коштів гранту не виявлено.

Аудит ефективності «Пряма бюджетна підтримка Уряду США та інших донорів для забезпечення життєво важливих потреб населення України в умовах війни» (рішення Рахункової палати від 21 грудня 2023 року № 31-1) підтвердив цільове використання грантових коштів на забезпечення базових потреб населення, зокрема на оплату праці освітян та медичних працівників. За результатами аудиту Рахункова палата рекомендувала удосконалити процедури верифікації отримувачів, налагодити обмін інформацією між державними ІТ-системами і реєстрами, запровадити механізми впорядкування та оптимізації соціальних виплат.

Аудит ефективності «Пряма бюджетна підтримка США на початку військового вторгнення Росії в Україну: Запобігання колапсу та збереження стресостійкості української системи медичних послуг» (рішення Рахункової палати від 21 грудня 2023 року № 31-2) засвідчив, що 1,7 млрд доларів США прямої бюджетної підтримки були спрямовані на фінансування програми державних гарантій медичного обслуговування населення, що забезпечило безперебійне надання медичних послуг в умовах воєнного стану. Водночас за результатами аудиту рекомендовано посилити внутрішній контроль у Національній службі здоров'я України (НСЗУ) для запобігання окремим переплатам у майбутньому.

Аудит ефективності «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану» (рішення Рахункової палати від 22 жовтня 2024 року № 49-2) підтвердив, що в умовах війни ПФУ вдалося забезпечити стабільні виплати пенсій для понад 10 млн пенсіонерів, зокрема й завдяки залученню позик і грантів за Проєктом PEACE, основним донором якого були США. Зазначені кошти, а саме 12,7 млрд доларів США були використані за призначенням, водночас Рахункова палата рекомендувала ПФУ продовжити вдосконалення своїх внутрішніх робочих процесів та забезпечити взаємодію між державними реєстрами для підвищення ефективності та прозорості пенсійних виплат.

Здійснені аудити виявили низку чинників, усунення яких сприятиме у майбутньому більш ефективному використанню коштів, у тому числі й міжнародної підтримки, та кращому функціонуванню відповідних державних систем загалом. Йдеться про необхідність удосконалення внутрішнього контролю об'єктів контролю, підвищення прозорості фінансових процесів, налагодження сучасних механізмів верифікації соціальних виплат, покращення обліку отримувачів допомоги тощо.

За результатами впровадження рекомендацій за аудитами щодо допомоги США:

Аудит ефективності «Пряма бюджетна підтримка США на початку військового вторгнення Росії в Україну: Запобігання колапсу та збереження стресостійкості української системи медичних послуг»

- ✓ повернено до бюджету 14,6 млн грн (500 тис. дол. США), що загалом становить 75 % переоплачених за пакетом медичних послуг «Забезпечення збереження кадрового потенціалу для надання медичної допомоги» коштів.
- ✓ підрозділ внутрішнього аудиту НСЗУ виявив переоплату у розмірі 46,8 млн грн (1,6 млн дол. США), з яких станом на 05.03.2025 відшкодовано уже 4,3 млн грн (140 тис. дол. США)

Аудит ефективності «Пряма бюджетна підтримка Уряду США та інших донорів для забезпечення життєво важливих потреб населення України в умовах війни»

- ✓ Міністерство економіки України верифікувало осіб, які неправомірно отримали допомогу через Програму «єПідтримка»;
- ✓ відшкодовано 122,7 млн грн (4,2 млн дол. США) від 19 тис. осіб;
- ✓ забезпечено сумісність та електронну взаємодію Центральної бази даних електронної системи охорони здоров'я з Державним реєстром фізичних осіб-платників податків та Реєстром застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- ✓ удосконалено процедури верифікації отримувачів допомоги, налагоджено обмін інформацією між державними IT-системами і реєстрами, запроваджено механізми впорядкування та оптимізації соціальних виплат

Аудит ефективності «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану»

- ✓ обмежено спеціальні пенсії, які перевищують максимальний розмір;
- ✓ запроваджено електронний обіг документів одержувачів пенсій, які виїхали на постійне місце проживання за кордон;
- ✓ затверджено Методичні рекомендації щодо перерахування коштів установам, в яких особи перебувають на повному державному утриманні;
- ✓ затверджено нову редакцію протоколу про обмін інформацією для проведення верифікації пенсійних виплат;
- ✓ удосконалено механізм призначення та виплати доплати непрацюючим пенсіонерам за проживання в зоні радіоактивного забруднення на період дії воєнного стану в Україні;
- ✓ запроваджено здійснення щомісячної вибіркової обробки інформації про одержувачів пенсії, які отримують підвищення відповідно до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні»;
- ✓ визначено відповідальних за актуалізацію довідників населених пунктів, на яких ведуться бойові дії або тимчасово окупованих РФ;
- ✓ запроваджено паспорти для бюджетних програм у сфері пенсійного забезпечення;
- ✓ розроблено критерії та логіку побудови звітності для централізації обліку нарахованих і виплачених сум за рішеннями судів;
- ✓ визначено коло осіб з інвалідністю та чіткі обставини, за яких лікарсько-консультативна комісія не направлятиме таких осіб на переогляд

Виконання рекомендацій, наданих Рахунковою палатою, сприяло системним покращенням в управлінні та прозорості в обліку коштів, забезпечуючи упевненість основних стейкхолдерів у належному використанні цих коштів згідно з умовами укладених угод і отримання їх відповідними бенефіціарами.

3.2. ПЕРЕВІРКА КОШТІВ ПОЗИК, НАДАНИХ МБРР

Світовий банк є другим, після МВФ, кредитором України. За роки співробітництва Світовий банк затвердив для України позики у загальному обсязі більш ніж 29,06 млрд дол. США та 2,28 млрд євро, з яких отримано 27,31 млрд дол. США та 2,23 млрд євро відповідно.

Ресурси цієї організації використовуються для підтримки державного бюджету, здійснення інституційних та структурних реформ, підготовки та реалізації довгострокових інвестиційних проєктів, які відповідають пріоритетним напрямам економічного розвитку України.

Надзвичайно важливою в Україні є роль Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) в контексті підтримки під час війни. МБРР активно фінансує різноманітні проєкти в Україні, насамперед у таких сферах, як інфраструктура, енергетика, охорона здоров'я, освіта та реформа державного управління.

Серед іншого, стратегічну роль у забезпеченні макрофінансової стабільності відіграють позики МБРР. Зокрема, ці позики допомагають Україні перекривати дефіцит бюджету, дають змогу продовжувати соціальні виплати, фінансувати освіту, медицину й оборону. Позики МБРР часто супроводжуються гарантіями від інших країн (наприклад, Японії, Великої Британії, США), що підвищує довіру до України як позичальника й допомагає залучати нове фінансування. На відміну від короткострокових грантів, позики МБРР — це інвестиції в розвиток з відтермінованим поверненням, часто під низькі відсотки.

Так, станом на 01 січня 2025 року портфель функціонуючих проєктів МБРР, фінансування яких здійснюється за рахунок коштів позик, складається з 27 проєктів: 17 інвестиційних та 10 системних на загальну суму 14,84 млрд дол. США та 1,05 млрд євро, вибірка коштів за якими становить 13,14 млрд дол. США та 1 млрд євро (88,54 % — в доларах США та 95,77 % — в євро загальної суми позик відповідно).

Рахунковою палатою здійснюється системний контроль за використанням позик МБРР, за результатами якого надаються відповідні рекомендації для підвищення ефективності використання таких коштів.

Так, Рахунковою палатою в межах шести фінансових аудитів здійснено перевірку використання Україною позик МБРР. Результати аудитів підтвердили, що фінансова підтримка, надана Україні у вигляді позик, використовувалася ефективно та відповідно до визначених цілей і стала запорукою покращення ефективності використання таких коштів, що є важливим кроком для збереження довіри міжнародних партнерів, зміцнення економічної стабільності та фінансової стійкості України в умовах війни, підґрунтям подальшого повоєнного відновлення та сталого розвитку країни.

Зокрема, *фінансовий аудит проєкту «Додаткове фінансування Проєкту «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку* (рішення Рахункової палати від 11 липня 2023 року № 14-5) підтвердив, що фінансова звітність до МБРР за Проєктом за 2020 і 2021 роки підготовлена відповідно до вимог МБРР за касовим методом і забезпечує у всіх аспектах достовірність даних щодо надходжень коштів Позики і проведених за рахунок неї видатків, а також фінансового стану за рахунками, відкритими в межах Проєкту. Фінансова звітність до МБРР за Проєктом за 2022 рік забезпечує в усіх аспектах достовірність даних щодо надходжень коштів Позики, при цьому в частині використання коштів установлені певні недоліки, які не вплинули на загальні підсумки звіту, але викривлювали зміст видатків за 2022 рік. Цільове використання бюджетних коштів забезпечено.

Фінансовий аудит проєкту «Екстрене реагування на COVID-19 та вакцинація в Україні», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку (рішення Рахункової палати від 22 серпня 2023 року № 17-4), підтвердив, що фінансова звітність до МБРР за Проєктом за 2021 та 2022 роки підготовлена відповідно до вимог МБРР за касовим методом і забезпечує у всіх аспектах достовірність даних щодо надходжень коштів Позики і проведених за рахунок неї видатків, а також фінансового стану за рахунками, відкритими в межах Проєкту. Випадків нецільового використання коштів не встановлено.

Фінансовий аудит проєкту «Додаткове фінансування проєкту «Екстрене реагування на COVID-19 та вакцинація в Україні», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку (рішення Рахункової палати від 22 серпня 2023 року № 17-5), засвідчив, що фінансова звітність спеціального призначення за Проєктом за 2021 і 2022 роки відображає достовірно та в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан реалізації Проєкту на звітні дати (за винятком впливу питання, розкритого в розділі «Основа для думки із застереженням» щодо окремих фактів викривлення даних). Цільове використання бюджетних коштів забезпечено.

Фінансовий аудит проєкту «Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку (рішення Рахункової палати від 05 грудня 2023 року № 29-1), встановив, що звітність до МБРР за Проєктом за 2021–2022 роки підготовлена відповідно до вимог МБРР за касовим методом у валюті позики (дол. США) і забезпечує в усіх аспектах достовірність даних щодо надходжень коштів Позики, а також фінансового стану за рахунками, відкритими в межах Проєкту. Водночас, аудитом виявлено окремі випадки недостовірності звітності, поданої до МБРР. Цільове використання бюджетних коштів забезпечено.

Фінансовий аудит проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку (рішення Рахункової палати від 21 грудня 2023 року № 31-4), підтвердив, що фінансова звітність спеціального призначення до МБРР за Проєктом за 2021 і 2022 роки сформована Мінсоцполітики за касовим методом відповідно до застосованої концептуальної основи фінансової звітності спеціального призначення в межах звітування з дотриманням встановлених вимог і забезпечує достовірність даних в усіх суттєвих аспектах щодо надходжень коштів позик і проведених за їх рахунок видатків спеціального фонду державного бюджету, а також фінансового стану за рахунками, відкритими в межах Проєкту. Аудитом не виявлено викривлень фінансової звітності спеціального призначення до МБРР, однак під час аудиту було ідентифіковано викривлення окремих показників бюджетної звітності. Цільове використання коштів позик забезпечено.

Фінансовий аудит фінансової звітності спеціального призначення за проєктом «Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку, за 2023 рік (рішення Рахункової палати від 06 червня 2024 року № 27-3), засвідчив, що звітність до МБРР за Проєктом за 2023 рік складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до вимог МБРР. Разом з цим ідентифіковане некоректне відображення показників у звітності до МБРР за Проєктом у сумі 130,5 млн дол. США.

Водночас проведеними аудитами виявлено низку чинників, усунення яких у подальшому сприятиме забезпеченню ефективного використання коштів, стабільному функціонуванню відповідних державних інституцій та систем загалом. Зокрема, рекомендовано звернути увагу об'єктів контролю на необхідність вдосконалення системи внутрішнього контролю, потребу підвищення прозорості фінансових процесів, удосконалення окремих інструментів: управління та координації проєктами, системи обліку та звітування перед МБРР, системи обліку та звітування за проєктами, системи закупівлі товарів і послуг за проєктами, обліку нефінансових активів на об'єктах проєктів, системи звітування перед Мінфіном, системи закупівлі консультаційних послуг.

За результатами впровадження рекомендацій за аудитами позик МБРР:

Фінансовий аудит проекту «Додаткове фінансування Проекту «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку

- ✓ внесено зміни до Операційного посібника проекту «Додаткове фінансування Проекту «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей», затвердженого наказом МОЗ від 28.07.2020 № 1685, щодо порядку формування планових показників у звітності до МБРР

Фінансовий аудит проекту «Екстрене реагування на COVID-19 та вакцинація в Україні», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку

- ✓ затверджено Антикорупційну програму МОЗ на 2023–2024 роки

Фінансовий аудит проекту «Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку

- ✓ МОН вирішено утворити робочу групу для перевірки результатів послуг, наданих консультантами Проекту в квітні–травні 2022 року

Фінансовий аудит проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку

- ✓ врегульовано питання визначення курсу НБУ для переведення гривневого еквівалента у валюту позики (зміни до Операційного посібника проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», затвердженого наказом Мінсоцполітики від 08.09.2014 № 631);
- ✓ посилено внутрішній контроль за дотриманням положень Операційного посібника проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», керівних документів МБРР, а також рекомендацій МБРР при проведенні закупівель за Проектом

Фінансовий аудит фінансової звітності спеціального призначення за проектом «Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку, за 2023 рік

- ✓ Операційний посібник спільного з МБРР інвестиційного проекту «Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів», затверджений наказом МОН від 01.12.2021 № 1291, доповнено формою, методикою та процедурою формування Звіту про витрати, а також положеннями про деталі ведення загального та бухгалтерського обліку коштів за Проектом, особливості роботи з рахунками, відкритими для реалізації Проекту, формування звітності до МБРР та схемою руху коштів. Зазначені зміни надіслано на погодження до МБРР

3.3. ПРОГРАМА ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ ВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ UKRAINE FACILITY

Ukraine Facility — це програма фінансової допомоги Україні від Європейського Союзу, яка реалізується відповідно до Плану для Ukraine Facility на 2024–2027 роки. Враховуючи те, що цей документ передбачає впровадження реформ, які закладуть основу для подальшого економічного відновлення та розвитку, а також інтеграції України до ЄС, Рахункова палата визначила його як обов'язковий для врахування при здійсненні моніторингу стану справ за напрямками діяльності Рахункової палати для подальшого планування аудиторської діяльності інституції.

Відповідно до Меморандуму про співпрацю між Рахунковою палатою з Аудиторською Радою Ukraine Facility, підписаного 27 березня 2025 року, сторони зобов'язуються співпрацювати та підтримувати одна одну, обмінюючись інформацією, нормативно-методичною документацією, аудиторськими звітами та іншими документами щодо впровадження Ukraine Facility. Також йдеться про поглиблення діалогу у сфері управління та контролю за державними фінансами, вивчення результатів зовнішнього аудиту та можливостей спільної аудиторської діяльності, оцінювання й методологічної співпраці.

Так, протягом 2024 року Рахунковою палатою проведено 21 аудит відповідно до таких розділів **Плану для Ukraine Facility на 2024–2027 роки**:

- **судова система:** аудити, що стосувались функціонування судової влади, діяльності Вищого антикорупційного суду;
- **боротьба з корупцією та відмиванням грошей:** аудит Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів;
- **управління державними активами:** аудити щодо реструктуризації вугільної галузі, ведення лісового і мисливського господарства, сфери цивільної авіації та використання повітряного простору України;
- **людський капітал:** аудити у сфері забезпечення молоді житлом, діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України та Національного заповідника «Києво-Печерська лавра», реформування закладів вищої освіти та удосконалення вищої освіти в Україні, організації державного управління запасами крові;
- **бізнес-середовище:** аудити щодо публічних закупівель, зокрема безпілотних авіаційних систем та засобів моніторингу державного кордону та високовартісного обладнання для покращення якості медичної допомоги та діагностики громадян України», державної фінансової підтримки бізнесу в умовах воєнного стану;
- **агропродовольчий сектор:** фінансові аудити Міністерства аграрної політики та продовольства України, а також Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство»;
- **цифрова трансформація:** аудит у сфері розвитку адміністративних послуг та їх цифровізації;
- **зелений перехід та охорона довкілля:** аудит, що стосувався заходів з адаптації до зміни клімату.

Рекомендації Рахункової палати, надані за результатами цих аудитів, сприяли просуванню реформ та мінімізації ризиків неефективного управління коштами. Інформацію про виконання рекомендацій розміщено у цьому Звіті у розділі 4 «Результати заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту)» та на офіційному вебсайті Рахункової палати.

4. РЕЗУЛЬТАТИ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОГО ЗОВНІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ (АУДИТУ)

4.1. АНАЛІЗ ТА ЕКСПЕРТИЗА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Згідно зі статтею 98 Конституції України та статтею 7 Закону України «Про Рахункову палату» у звітному періоді проведено аналіз річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік», аналіз виконання державного бюджету у 2024 році та експертизу проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» і підготовлено висновки.

Відповідальна за здійснення цих контрольних заходів — Голова Рахункової палати Ольга Піщанська.

У **Висновках про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік»** зазначено, зокрема, що:

- Кабінет Міністрів України виконував Закон України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» в умовах воєнного стану, надпрогнозованого зростання економіки й імпорту, девальвації гривні, нижчого від прогнозного рівня інфляції та рекордного надходження міжнародної допомоги, що становила 34,3 % фінансових ресурсів державного бюджету;
- у 2023 році від міжнародної спільноти отримано зовнішніх запозичень і грантів на загальну суму 1 трлн 585,5 млрд грн, що сприяло стабільності державних фінансів в умовах воєнного стану, зростанню міжнародних резервів України і здійсненню найнеобхідніших витрат державного бюджету;
- перевиконання плану доходів державного бюджету (на 405,8 млрд грн, або 17,9 %) забезпечено насамперед за рахунок надходжень більше плану безповоротної допомоги від міжнародних партнерів (грантів) на 404,2 млрд грн;
- у 2023 році видатки державного бюджету, порівняно з 2022 роком, збільшилися на 48,4 %, зросла частка видатків за бюджетними програмами із здійснення заходів з обороноздатності та безпеки держави;
- Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України й окремі головні розпорядники не переглянули затверджені на 2023 рік обсяги видатків загального фонду за деякими бюджетними програмами, які щомісяця проводилися в обсягах менше плану або взагалі не проводилися. Ці видатки можна було спрямувати на вирішення першочергових потреб держави в умовах воєнного стану;
- частка видатків на обслуговування державного боргу у видатках загального фонду державного бюджету на 6 % пунктів менша, ніж передбачено у Програмі управління державним боргом на 2023 рік. При цьому, Міністерство фінансів України третій рік поспіль не оприлюднює звіт про виконання такої програми.

РЕКОМЕНДОВАНО

■ Кабінету Міністрів України:

- доручити головним розпорядникам бюджетних коштів здійснювати щокварталу моніторинг виконання бюджетних програм, які щороку плануються і не виконуються та видатки за якими проводяться менше плану;
- доручити Міністерству фінансів України відновити оприлюднення звіту про виконання програми управління державним боргом, а також здійснення передбаченого Кабінетом Міністрів України контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним боргом.

РЕАГУВАННЯ:

- ✓ Міністерство охорони здоров'я України доручило Національній службі здоров'я України здійснювати щоквартально моніторинг виконання бюджетної програми 2308060 «Реалізація програми державних гарантій медичного обслуговування населення» для можливого перерозподілу та спрямування коштів на першочергові потреби держави в умовах воєнного стану.
- ✓ Міністерством фінансів України відновлено оприлюднення звіту про виконання програми управління державним боргом.

У **Висновках про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2024 рік у першому кварталі, першому півріччі, січні-вересні** Рахункова палата зазначала, зокрема, що:

- за оцінкою Рахункової палати у січні-вересні 2024 року унаслідок меншого, ніж прогнозувалося, зростання реального ВВП, імпорту товарів, споживчих цін, середнього обмінного курсу гривні до долара США та євро, до державного бюджету недоотримано 56,8 млрд грн запланованих доходів. При цьому економія витрат на погашення й обслуговування боргу та деяких видатків становила 14,4 млрд грн;
- упродовж січня-вересня 2024 року план доходів загального фонду на звітний період перевищував: у першому кварталі загалом на 85,8 млрд грн, або 22,4 %, першому півріччі — на 144,3 млрд грн, або 18,8 %, січні-вересні — на 377,4 млрд грн, або 32,4 %;
- збільшення доходів державного бюджету упродовж січня-вересня 2024 року, порівняно з попереднім роком, зумовлено як адміністративними, так і економічними чинниками. За оцінкою Рахункової палати, в першому кварталі 2024 року за рахунок адміністративних чинників (законодавчі зміни в оподаткуванні податку на прибуток банків, авансові перерахунки за рішенням Кабінету Міністрів України дивідендів на державну частку, збільшення обсягів власних надходжень бюджетних установ, зарахування до державного бюджету частини ПДФО на грошове забезпечення військовослужбовців, що належала до місцевих бюджетів) доходи державного бюджету зросли на 127,9 млрд грн, економічні чинники (зростання оподатковуваного імпорту і прибутку прибуткових підприємств, девальвація гривні, зростання реального ВВП, збільшення заробітної плати, інфляція) сприяли зростанню доходів на 62 млрд грн;
- у першому кварталі 2024 році, порівняно із відповідним періодом 2023 року, погіршився стан розроблення і затвердження порядків використання коштів за бюджетними програмами. Не забезпечено розроблення і затвердження 71 % порядків використання коштів, визначених у протокольному рішенні Кабінету Міністрів України, тоді як у відповідному періоді 2023 року — 69 %;
- у січні-березні 2024 року лише через недотримання деякими головними розпорядниками вимог Бюджетного кодексу України щодо розроблення і затвердження паспортів бюджетних програм не проведено 17,3 млрд грн запланованих видатків і наданих кредитів;

- у січні–вересні 2024 року не розпочато надання з державного бюджету субвенцій місцевим бюджетам за трьома бюджетними програмами на суму 1,9 млрд грн, що спричинено, зокрема, неприйняттям Кабінетом Міністрів України рішень про затвердження порядку й умов надання субвенцій, розподіл цих коштів між місцевими бюджетами;
- упродовж січня–вересня 2024 року за окремими бюджетними програмами не проводилися видатки у запланованих обсягах, що давало можливість Кабінету Міністрів України, Міністерству фінансів України й окремим головним розпорядникам їх переглянути і спрямувати на вирішення першочергових потреб держави, ураховуючи необхідність збільшення обсягу видатків, зокрема на оплату праці для сектору безпеки й оборони, оскільки вже у січні–червні ці видатки проведено понад 60 % річного плану;
- у січні–червні 2024 року не проводилися видатки за п'ятьма бюджетними програмами Міністерства економіки України на загальну суму 10 млрд грн за наявності надходження коштів, що були джерелом проведення цих видатків;
- станом на 01.10.2024 кредиторська заборгованість з оплати праці з нарахуваннями педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти, виплати якої здійснюються за рахунок освітньої субвенції, збільшилася на 609 млн грн і становила 613 млн гривень.

РЕКОМЕНДОВАНО

- **Кабінету Міністрів України:**
 - доручити Міністерству фінансів України при розробленні проєктів законів про внесення змін до закону про державний бюджет розглянути можливість змінити обсяг окремих доходів, надходження яких суттєво перевищують планові показники, з урахуванням їх фактичних надходжень із початку року;
 - забезпечити затвердження порядків використання бюджетних коштів для виконання бюджетних програм та порядків і умов надання, розподілів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам для проведення запланованих видатків;
 - доручити головним розпорядникам коштів державного бюджету пришвидшити розроблення і затвердження паспортів бюджетних програм та вжити заходів щодо поліпшення бюджетної дисципліни;
 - доручити Міністерству фінансів України разом з головними розпорядниками бюджетних коштів розглянути можливість перегляду видатків за бюджетними програмами, що не виконуються, та спрямувати їх на вирішення першочергових потреб держави;
 - доручити Міністерству економіки України забезпечити виконання бюджетних програм, що здійснюються за рахунок перерахованого Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття до спеціального фонду державного бюджету залишку коштів, що утворився в нього на 01.01.2024 від надходження єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
 - забезпечити затвердження розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для проведення запланованих видатків за бюджетною програмою Міністерства соціальної політики України на створення мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (КПКВК 2511240);
 - доручити Міністерству освіти і науки України для недопущення утворення кредиторської заборгованості з оплати праці з нарахуваннями педагогічним працівникам на кінець року, за потреби, підготувати проєкт рішення про перерозподіл освітньої субвенції між місцевими бюджетами з урахуванням наявних залишків коштів цієї субвенції на рахунках місцевих бюджетів.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Верховною Радою України прийнято Закон України від 18 вересня 2024 року № 3978-IX «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони», згідно з яким доходи державного бюджету збільшено загалом на 143 млрд гривень.
- ✓ Кабінетом Міністрів України:
 - ✓ прийнято три рішення про перерозподіл видатків за бюджетними програмами Міністерства економіки України;
 - ✓ затверджено порядок й умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення інституту помічника ветерана та окремі заходи з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України;
 - ✓ затверджено розподіл субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам за бюджетною програмою за КПКВК 2511240 на створення мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі на суму 200,2 млн грн, а також здійснено перерозподіл освітньої субвенції між місцевими бюджетами на суму 18,3 млн гривень.

За результатами проведеної **експертизи поданого до Верховної Ради України проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік»** зазначено, що:

- у законопроєкті передбачено збільшення доходів державного бюджету на 424,8 млрд грн, або 22,2 %, водночас обраховані у порівняльних умовах без урахування інфляційного чинника, вони зменшаться на 1,1 %;
- за оцінкою Рахункової палати, є можливість збільшити доходи державного бюджету за рахунок податку на прибуток підприємств — на 12,2 млрд грн, збору за видачу спеціальних дозволів на користування надрами та коштів від продажу таких дозволів — на 1,3 млрд грн;
- кошти міжнародної підтримки залишатимуться вагомим (39,2 %) джерелом надходжень державного бюджету.

При цьому суттєвими є ризики:

- неотримання державним бюджетом надходжень частини чистого прибутку (доходу) державних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до державного бюджету, і дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність, ПДВ із ввезених на митну територію України товарів, ввізного мита у запропонованій у законопроєкті сумі;
- послаблення міжнародної підтримки та недоотримання та/або невчасне отримання фінансової допомоги від міжнародних фінансових організацій і двосторонніх донорів;
- окремі положення у законопроєкті не відповідають нормам Бюджетного кодексу України в частині фінансування у 2025 році інвестиційних проєктів за новим порядком. При цьому до зазначеного Кодексу не внесені зміни щодо порядку управління публічними інвестиціями, зокрема не визначені поняття «публічні інвестиції» та «публічний інвестиційний проєкт», не розмежовані видатки для реалізації публічних інвестиційних проєктів та інші капітальні видатки. Законодавчі підстави для запровадження перехідної моделі фінансування проєктів на момент подання законопроєкту не визначені;

- у 2025 році передбачені видатки на реалізацію публічних інвестиційних проєктів за бюджетною програмою Міністерства фінансів України 3511180 «Фінансове забезпечення підготовки та реалізації публічних інвестиційних проєктів», розподіл яких між головними розпорядниками здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України на підставі рішення Стратегічної інвестиційної ради. Водночас на момент подання законопроекту Стратегічна інвестиційна рада вже схвалила (10.09.2024) Єдиний проєктний портфель здійснення публічних інвестицій та підтримала перелік публічних інвестиційних проєктів до законопроекту із відповідним розподілом фінансових ресурсів.

РЕАГУВАННЯ

- Висновки Рахункової палати включені до Бюджетних висновків Верховної Ради України, затверджених Постановою Верховної Ради України від 31 жовтня 2024 року № 4055-IX «Про висновки та пропозиції до проєкту Закону України про Державний бюджет України на 2025 рік».
- У Законі України від 19 листопада 2024 року № 4059-IX «Про Державний бюджет України на 2025 рік»:
 - збільшено, порівняно із законопроектом, обсяг податку на прибуток підприємств на 41,8 млрд гривень. При цьому обсяг частини чистого прибутку (доходу) державних або комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, та дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна або комунальна власність, зменшено на 15,8 млрд грн;
 - видатки на реалізацію інвестиційних публічних проєктів між головними розпорядниками коштів державного бюджету розподілено з урахуванням рішення Стратегічної інвестиційної ради.
- У Законі України від 16 січня 2025 року № 4225-IX «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо актуалізації та удосконалення деяких положень» врегульовано питання управління публічними інвестиціями.

4.2. БЕЗПЕКА ТА ОБОРОНОЗДАТНІСТЬ ДЕРЖАВИ, ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Питання безпеки та обороноздатності держави постійно перебувають у фокусі уваги Рахункової палати. У звітному році за цим напрямом **здійснено 6 заходів** зовнішнього державного фінансового контролю (аудиту), із них двом присвоєно гриф «таємно» та одному — гриф «ДСК».

Під час зазначених заходів перевірено **79 об'єктів та охоплено аудитами 687,3 млрд грн** бюджетних коштів. За результатами контрольних заходів встановлено порушень і недоліків на загальну суму **майже 186 млрд грн**, що становить 83% загальної суми виявлених Рахунковою палатою порушень та недоліків за звітний рік:

- аудит відповідності на тему «Діяльність Міністерства оборони України у сфері закупівлі, розробки і модернізації озброєння та військової техніки» (таємно). Відповідальний — член Рахункової палати Геннадій Пліс;
- міжнародний паралельний аудит ефективності на тему «Цивільний захист у комунальних закладах загальної середньої освіти». Відповідальний — заступник Голови Рахункової палати Сергій Ключка;
- аудит відповідності реалізації проєкту із закупівлі безпілотних авіаційних систем та засобів моніторингу державного кордону. Відповідальна — член Рахункової палати Єлизавета Пушко-Цибуляк;
- аудит відповідності на тему «Здійснення оборонних закупівель безпілотних систем Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України» (ДСК). Відповідальний — член Рахункової палати Геннадій Пліс;
- аудит ефективності використання коштів Державного бюджету України, виділених Державній службі України з надзвичайних ситуацій на забезпечення діяльності сил цивільного захисту. Відповідальна — член Рахункової палати Єлизавета Пушко-Цибуляк;
- аудит відповідності забезпечення діяльності Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України (таємно). Відповідальний — член Рахункової палати Геннадій Пліс.

Аудит відповідності на тему «Діяльність Міністерства оборони України у сфері закупівлі, розробки і модернізації озброєння та військової техніки» (таємно)

(рішення Рахункової палати від 06 червня 2024 року № 27-1)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство оборони України
- Державне підприємство Міністерства оборони України «Агенція оборонних закупівель»

ПЕРІОД АУДИТУ:

2022–2023 роки

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

523 млрд 615 млн грн

ВИСНОВКИ

Містять відомості, що становлять державну таємницю.

Забезпечення ЗСУ сучасними зразками озброєння та військової техніки з метою ефективного виконання завдань зі стримування збройної агресії є одним із найважливіших питань державної політики у воєнній сфері.

За результатами аудиту встановлені факти та причини, через які Збройні Сили України не отримали вчасно у необхідному обсязі озброєння та військову техніку.

Зокрема, встановлено:

- невикористання у повному обсязі Міноборони бюджетних асигнувань, передбачених на закупівлю, розробку і модернізацію озброєння та військової техніки;
- неналежне виконання суб'єктами господарювання укладених з Міноборони державних контрактів, що призвело до утворення довгострокової (у тому числі простроченої) дебіторської заборгованості;
- нерезультативність окремих наукових розробок;
- незабезпечення найбільш нагальних та пріоритетних потреб Збройних Сил України в озброєнні та військовій техніці за умови наявності бюджетного асигнування.

ВИЯВЛЕНО

156 млрд грн

неефективне управління і використання бюджетних коштів

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Інформація з грифом «таємно».

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Міноборони затверджено план заходів реагування на рішення Рахункової палати, що передбачає реалізацію всіх наданих рекомендацій.
- ✓ Погашено прострочену дебіторську заборгованість у сумі 22,6 млрд гривень.
- ✓ Організовано роботу щодо вилучення у підприємств науково-технічної продукції, створеної в межах виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.
- ✓ Проведено інвентаризацію результатів науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт з метою прийняття рішення щодо їх ефективного використання для потреб Збройних Сил України.

Міжнародний паралельний аудит ефективності на тему «Цивільний захист у комунальних закладах загальної середньої освіти»

(рішення Рахункової палати від 03 липня 2024 року № 32-1)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство освіти і науки України
- місцеві департаменти, управління, відділи з питань будівництва, освіти та науки, заклади освіти (всього 49 об'єктів контролю) у Вінницькій, Дніпропетровській, Закарпатській, Київській, Львівській, Одеській, Полтавській, Харківській, Хмельницькій областях, м. Київ

ПЕРІОД АУДИТУ:

2023 рік

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

462,5 млн грн

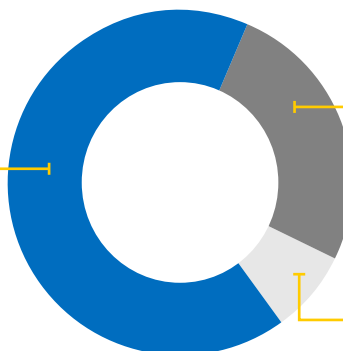
ВИСНОВКИ

У 2023 році держава виділила 1,5 млрд грн субвенції на 309 проєктів з облаштування безпечних умов навчання у ЗЗСО, однак їх було використано лише на 73,4 %.

Стан укриттів ЗЗСО на початок 2023 року

8 117 шкіл

мали власні укриття для
2306,2 тис. учнів
і працівників

! 3 128 шкіл

не мали власних укриттів для
926,5 тис. учнів і працівників

946 шкіл

мали непридатні укриття для
227,9 тис. учнів і працівників

Стан використання субвенції у 2023 році

1500,0 млн грн

обсяг субвенції, виділеної
на облаштування укриттів

на **93,4 тис. осіб**

мала збільшитися кількість
місць в укриттях

розподілено 99,6 %

субвенції (1493,6 млн грн)

на **309 проєктів**

з облаштування безпечних умов

використано 73,4 %

(1101,4 млн грн)

192 проєкти

(62 % завершено)

22,8 тис. осіб (24,4 %)

фактичний приріст
місць в укриттях

Головний розпорядник коштів МОН не володів повною інформацією щодо кількості шкіл, які на початок 2023 року потребували облаштування безпечних умов. Діяльність об'єктів контролю щодо забезпечення цивільного захисту в ЗЗСО була неефективною.

Станом на січень 2024 року більше як 1,13 млн учасників освітнього процесу не були забезпечені укриттями, а приблизно 399 млн грн коштів субвенції повернені до бюджету. Завершено лише 192 проєкти — 62 % запланованих.

За результатами контрольного заходу встановлено основні чинники повільного та неефективного освоєння коштів субвенції:

- затримка в розробленні і затвердженні Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на облаштування безпечних умов у закладах загальної середньої освіти (далі — Порядок № 419), що спричинило зволікання з початком реалізації проєктів, а внесені зміни до нього легалізували спрямування коштів субвенції на облаштування найпростіших укриттів;
- незабезпечення пріоритетності при розподілі субвенції (більше 6 млн грн субвенції спрямовано обласному бюджету Луганської області, всі заклади освіти якої знаходилися на тимчасово окупованій території);
- тривале формування переліку проєктів тощо.

ВИЯВЛЕНО

179,6 млн грн

порушення у частині містобудівного
законодавства, бухгалтерського обліку тощо

230,5 млн грн

порушення законодавства про публічні
закупівлі

210,4 млн грн

неефективне використання бюджетних
коштів

169,4 млн грн

неефективне управління бюджетними
коштами

65,5 млн грн

використано з порушенням вимог законодавства

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінетові Міністрів України** доручити МОЗ спільно із МОН розробити нормативні документи, що визначають санітарно-гігієнічні вимоги до систем забезпечення життєдіяльності, харчування тощо в захисних спорудах цивільного захисту, в яких відбувається навчальний процес.
- **Міністерству освіти і науки України:**
 - розробити і внести на розгляд КМУ проєкт змін до Концепції безпеки закладів освіти у частині необхідності визначення чітких індикаторів, ключових показників створення безпечних умов здобуття освіти, організації безпечного освітнього середовища, яких має бути досягнуто до кінця 2025 року;
 - розробити і внести на розгляд КМУ зміни до Порядку № 419 в частині встановлення вимог щодо використання коштів субвенції на спорудження нових укриттів виключно за умови віднесення їх до захисних споруд цивільного захисту; надання засновниками закладів освіти в разі незавершення до кінця 2024 року проєктів, запропонованих ними для фінансування коштом субвенції, гарантій їх реалізації у 2025 році за рахунок коштів місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Внесені зміни до Порядку № 419 у 2024 році поліпшили процес використання коштів субвенції, механізм відбору проєктів став більш прозорим, публічним і зрозумілим.
- ✓ Внесено зміни до Концепції безпеки закладів освіти у частині визначення очікуваних результатів реалізації Концепції та показників їх досягнення.
- ✓ Затверджено Методику оцінки ризиків безпеки в системі освіти, пов'язаних із збройною агресією РФ проти України та Порядок реалізації експериментального проєкту щодо посилення безпеки освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти в умовах правового режиму воєнного стану.
- ✓ МОН оновлено зміст таких навчальних програм, як «Захист України. Рівень стандарту та Профільний рівень» для 10–11 класів, «Основи здоров'я» для 5–9 класів, зокрема, розширено матеріал з питань мінної небезпеки та правил поведінки з вибухонебезпечними предметами. Також МОН актуалізувало зміст типових освітніх програм для 1–2 та 3–4 класів у частині питань цивільного захисту, поведінки з вибухонебезпечними предметами. Розроблено і додаткову модельну навчальну програму «Безпековий практикум. 5–9 класи».
- ✓ У 402 ЗЗСО у 9 регіонах України забезпечено додаткові заходи безпеки та охорони із залученням 539 працівників Національної поліції України.
- ✓ Об'єктами контролю усунуто порушень і недоліків на загальну суму 203,3 млн гривень.
- ✓ За правопорушення у сфері містобудівної діяльності об'єктом контролю сплачено до бюджету (Вінницька область) адміністративний штраф 1,12 млн гривень.
- ✓ За результатами контрольного заходу правоохоронним органом внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань за частиною першою статті 367 ККУ (Хмельницька область).
- ✓ Виконання рекомендацій за цим аудитом ще триває.

Аудит відповідності реалізації проєкту із закупівлі безпілотних авіаційних систем та засобів моніторингу державного кордону (фокус-дослідження)

(рішення Рахункової палати від 13 серпня 2024 року № 37-1)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство внутрішніх справ України
- Міністерство фінансів України
- Адміністрація Державної прикордонної служби України
- Військова частина 2144 (7 прикордонний Карпатський загін)

ПЕРІОД АУДИТУ:

2023 рік —
I півріччя 2024 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

352,8 млн грн

ВИСНОВКИ

У 2023 році Україна могла придбати безпілотні авіаційні системи та засоби моніторингу державного кордону на 7 млн євро, наданих міжнародними партнерами в межах реалізації Проєкту із закупівлі безпілотних авіаційних систем та засобів моніторингу державного кордону (далі — Проєкт). Водночас через недостатнє та недосконале нормативно-правове забезпечення процесу реалізації Проєкту за кредитні кошти та організаційні неузгодженості, закупівлі не були успішними, відповідно, засоби моніторингу державного кордону в Україну не були поставлені.

За даними Державної прикордонної служби, у 2023 році за незаконний перетин державного кордону за межами пунктів пропуску щодня затримували близько 30 осіб, а щорічні обсяги контрабанди можуть перевищувати 200 млрд гривень. Ризики транскордонної злочинної діяльності підвищує незабезпеченість сучасними засобами моніторингу на окремих ділянках кордону.

Охорону понад 200 км українсько-польського кордону передбачалося посилити саме шляхом реалізації Проєкту. Для цього Уряд Польщі надав Україні позику загальною сумою 7 млн євро, про що укладено відповідний кредитний договір. У подальшому було затверджено інвестиційний Проєкт, відповідальним виконавцем якого визначено Адміністрацію Державної прикордонної служби.

Жодні торги, оголошені за час дії Проєкту, не відбулися. Причиною цього була, зокрема, нерегульованість механізму надходження та використання кредитів (позик), що залучаються Україною від іноземних країн, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій для реалізації державних інвестиційних проєктів з урахуванням особливостей кредитів на умовах пов'язаної допомоги. Також перешкодою була невизначеність механізму реалізації Проєкту у частині проведення публічних закупівель на умовах, визначених міжнародними договорами України. Договір про імплементацію між Міністерством фінансів України та уповноваженим банком Польщі недостатньо регламентував процес реалізації Проєкту, що і створило додаткові перепони для здійснення платежів.

ВИЯВЛЕНО

315,9 млн грн

неефективне управління коштами державного бюджету через їх тривале невикористання

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінету Міністрів України:**
 - унормувати при розробленні проєктів актів законодавства про публічні закупівлі в частині узгодження його з вимогами Європейського Союзу особливості проведення закупівель на умовах, визначених міжнародними договорами України, які ратифіковані Верховною Радою України;
 - визначити порядок розроблення, механізм реалізації та фінансування державних інвестиційних проєктів за рахунок кредитів (позик);
 - конкретизувати умови, розміри і терміни здійснення попередньої оплати (авансових платежів) за рахунок кредитів на умовах пов'язаної допомоги.
- **Міністерству фінансів України** узгодити положення Договору про імплементацію з положеннями Кредитного договору.
- **Міністерству внутрішніх справ України** забезпечити подальший контроль за процесом управління Проєктом та ефективністю виконання бюджетної програми «Реалізація проєкту із закупівлі безпілотних авіаційних систем та засобів моніторингу державного кордону».
- **Адміністрації Державної прикордонної служби України:**
 - невідкладно провести ґрунтовний аналіз реальної потреби в придбанні безпілотних авіаційних систем і засобів моніторингу державного кордону за рахунок кредитних коштів, за результатами якого визначитись щодо необхідності та можливості реалізації Проєкту;
 - у разі наявності обґрунтованої потреби в придбанні зазначених технічних засобів, здійснити комплекс заходів з метою оперативного проведення процедури закупівлі, укладання контракту та отримання відповідних систем і засобів замовником Проєкту.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Адміністрацією ДПСУ проаналізовано реальну потребу в придбанні безпілотних авіаційних систем та засобів моніторингу державного кордону.
- ✓ За результатами проведених у 2024 році тендерів 7 прикордонним Карпатським загоном підписаний контракт на закупівлю безпілотних авіаційних систем, який надісланий для підписання польською компанією, та контракт на закупівлю засобів моніторингу державного кордону, який перебуває у процедурі погодження з Міністерством фінансів Республіки Польща.
- ✓ Під час аудиту Мінфіном завершено узгодження Договору про імплементацію з положеннями Кредитного договору та в грудні 2024 року підписано додатковий договір № 1 до Договору про імплементацію між Міністерством фінансів України та Банком Національного Господарства.

- ✓ Інші рекомендації перебувають в процесі реалізації. Зокрема, Мінфіном підготовлено проєкт змін до постанови Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 року № 73 «Деякі питання реалізації Договору між Урядом України та Урядом Республіки Польща про надання кредиту на умовах пов'язаної допомоги», в якому, серед іншого, конкретизовано умови, розміри і терміни здійснення попередньої оплати (авансових платежів) за рахунок кредитів на умовах пов'язаної допомоги. Здійснюється підготовка проєкту нормативно-правового акта щодо визначення порядку розроблення, механізму реалізації та фінансування державних інвестиційних проєктів за рахунок кредитів (позик), у тому числі на умовах пов'язаної допомоги. Також Мінфіном запропоновано Мінекономіки дослідити можливість виходу українських публічних закупівель на платформу публічних закупівель в ЄС EU Funding & Tenders Portal.

Аудит відповідності на тему «Здійснення оборонних закупівель безпілотних систем Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України» (ДСК)

(рішення Рахункової палати від 27 серпня 2024 року № 39-3)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України
- Департамент забезпечення Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України

ПЕРІОД АУДИТУ:

2022–2023 роки
та I квартал 2024 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

61 млрд 806,9 млн грн

ВИСНОВКИ

Містять інформацію з обмеженим доступом (для службового користування).

Однією з причин використання коштів з порушенням законодавства є недосконалість нормативно-правових актів щодо діяльності Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та Департаменту забезпечення Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України у сфері закупівель. Донедавна ці документи взагалі не передбачали можливості здійснення закупівлі безпілотних систем.

Законодавчі підстави для закупівель безпілотних систем з'явилися лише в 2024 році, однак нормативно-правові акти не містили вимог щодо належного обґрунтування тактико-технічних характеристик безпілотних систем, кількості, якості, комплектності, термінів і умов постачання. Процес звітування про придбання та використання безпілотних систем взагалі не був регламентований.

Закупівля безпілотних систем за «прямими» договорами, тобто без конкурентних процедур і можливості замовника перевіряти складові витрат постачальника, разом з ціноутворенням відповідно до висновків судових експертів створювали ризик закупівель безпілотних систем за завищеною вартістю. Без додаткових судових експертиз таку закупівлю скасувати неможливо.

Невиправдано тривалий процес підписання Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України і Міністерством оборони України спільних наказів і затвердження актів прийняття-передання безпілотних систем був причиною потрапляння до пункту призначення окремих таких систем лише через пів року від часу їх встановлення на облік.

ВИЯВЛЕНО

3 млрд 339 млн грн

завищення вартості закупівель,
яке усунуто
під час проведення аудиту

3 млрд 360,9 млн грн

використано коштів
державного бюджету з порушенням
чинного законодавства
та власних розпорядчих документів

199,2 млн грн

втрати (збитки) бюджету внаслідок прийняття
необґрунтованих управлінських рішень

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Матеріали Звіту містять інформацію з обмеженим доступом (для службового користування).

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України виконано у повному обсязі дві рекомендації. Термін виконання чотирьох рекомендацій не настав.
- ✓ Департаментом забезпечення Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України виконано у повному обсязі одну рекомендацію. Термін виконання чотирьох рекомендацій не настав.

Аудит ефективності використання коштів Державного бюджету України, виділених Державній службі України з надзвичайних ситуацій на забезпечення діяльності сил цивільного захисту

(рішення Рахункової палати від 10 грудня 2024 року № 55-3)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Державна служба України з надзвичайних ситуацій
- 3 підрозділи центрального підпорядкування апарату ДСНС
- 7 територіальних органів ДСНС у Дніпропетровській, Вінницькій, Закарпатській, Одеській, Львівській, Харківській областях та у м. Києві
- 9 підрозділів, підпорядкованих територіальним органам ДСНС у Дніпропетровській, Вінницькій, Закарпатській, Одеській, Львівській областях та у м. Києві

ПЕРІОД АУДИТУ:

2022–2023 роки

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

101 млрд 059,7 млн грн

ВИСНОВКИ

Сили цивільного захисту системи ДСНС забезпечували виконання завдань, що в основному спрямовувалися на ліквідацію наслідків збройної агресії РФ проти України

- евакуйовано та надано психологічну допомогу понад 5 млн осіб
- врятовано майже 15 тис. осіб
- ліквідовано 148 тис. пожеж
- доставлено постраждалим у надзвичайних ситуаціях понад 14 тис. т харчових продуктів та 130 тис. т води

На забезпечення діяльності сил цивільного захисту підрозділів ДСНС упродовж 2022–2023 років спрямовано понад 101 млрд грн коштів державного бюджету, що утричі більше порівняно з обсягами видатків на початок 2022 року (14,9 млрд гривень). У цей період у системі ДСНС створено 15 нових аварійно-рятувальних частин та 30 підрозділів радіаційного, хімічного та біологічного захисту, в яких введено більше 2400 посад, у понад три рази підвищено оплату праці особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту підрозділів ДСНС та у два рази — цивільним працівникам системи ДСНС. Парк пожежної та спеціальної техніки підрозділів ДСНС збільшено на 1200 одиниць.

Результати аудиту засвідчили недостатній рівень ресурсного забезпечення підрозділів ДСНС, зокрема, новостворені підрозділи були недостатньо укомплектовані працівниками, пожежною та спеціальною технікою. Рівень укомплектування штатними працівниками становив 77,4 %, а забезпечення технікою — 65–82 %. До того ж термін експлуатації 71 % техніки, що перебуває на балансі підрозділів ДСНС, перевищує встановлений нормативний 10-річний термін, а частка відносно нової техніки, що експлуатується до 3 років, становить лише 11,8 %.

Аудитом виявлено необхідність врегулювання питання обсягу виплат одноразової грошової допомоги у разі загибелі осіб рядового і начальницького складу при виконанні ними обов'язків з ліквідації наслідків збройної агресії.

Цілі, мета та пріоритети розвитку сил цивільного захисту на довготривалий період залишаються невизначеними. Розроблений та схвалений Кабінетом Міністрів України проєкт Стратегії громадської безпеки та цивільного захисту України не затверджений. Не оновлено й Загальнодержавну цільову програму захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру (дія попередньої завершилась ще у 2017 році).

ВИЯВЛЕНО

19 млрд 553,8 млн грн

неефективне прийняття
управлінських рішень

208,2 млн грн

ризики неекономного використання
коштів при здійсненні закупівель

1 млрд 856,8 млн грн

планування видатків з недостатньо
обґрунтованими економічними розрахунками

143,2 млн грн

неефективне управління
матеріальними цінностями

428,5 млн грн

неефективне управління та використання
коштів державного бюджету

64,2 млн грн

використано без дотримання норм
законодавства і внутрішніх регламентних
документів

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінету Міністрів України, Міністерству внутрішніх справ України та Державній службі України з надзвичайних ситуацій:**
 - розробити та подати у встановленому порядку на розгляд Верховної Ради України проєкт Загальнодержавної цільової програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на період до 2030 року;
 - затвердити Стратегію громадської безпеки та цивільного захисту України, розробити та затвердити план заходів щодо її реалізації;
 - нормативно врегулювати питання виплати одноразової грошової допомоги у розмірі 15 млн грн у разі загибелі осіб рядового і начальницького складу при виконанні ними обов'язків з ліквідації наслідків збройної агресії незалежно від території їх виконання;
 - привести розміри плати за послуги, які надаються підрозділами ДСНС, у відповідність із вимогами розділу IV Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 «Витрати» з переглядом у подальшому розміру плати за послуги у разі зміни величини окремих витрат, пов'язаних із наданням таких послуг;
 - розробити заходи внутрішнього контролю з метою запобігання випадкам неекономного, нерезультативного та непродуктивного використання бюджетних коштів.

РЕАГУВАННЯ

Термін реагування не настав.

Аналіз аудиту відповідності забезпечення діяльності Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України (таємно)

(рішення Рахункової палати від 17 грудня 2024 року № 56-1)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України

ПЕРІОД АУДИТУ:

2021–2023 роки

ВИСНОВКИ

Матеріали Звіту містять відомості, що становлять державну таємницю.

В умовах військової агресії РФ забезпечення Збройних Сил України сучасним озброєнням і технікою стає ключовим фактором успішної оборони, особливо на тлі зниження міжнародної допомоги. Оборонна галузь відіграє вирішальну роль у гарантуванні суверенітету та безпеки держави. Від успішного вирішення завдань модернізації оборонно-промислового комплексу та збільшення обсягів виробництва озброєння залежить не лише перебіг воєнних дій, а й майбутнє нашої держави.

За результатами аудиту встановлено:

- недоліки нормативно-правового, організаційного забезпечення процесу реалізації оборонних програм та їх пріоритизації;
- недостатній рівень фінансового забезпечення програм та їх виконання;
- невідповідності та недоліки виконання програм

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Кабінету Міністрів України та Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості надано рекомендації, виконання яких дасть змогу покращити ситуацію із забезпеченням виконання завдань з реалізації програм реформування і розвитку оборонно-промислового комплексу.

РЕАГУВАННЯ

Термін реагування не настав.

4.3. ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ

У 2024 році **проведено 7 заходів** державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) з питань функціонування економіки в умовах воєнного стану, за результатами яких встановлено порушень і недоліків на загальну суму майже **23 млрд 450 млн гривень**:

- фінансовий аудит проєкту «Програма «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство». Відповідальний — заступник Голови Рахункової палати Сергій Ключка;
- аудит відповідності процесу розподілу коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії. Відповідальний — член Рахункової палати Геннадій Пліс;
- аудит ефективності на тему «Забезпечення реалізації державної митної політики в умовах воєнного стану» (ДСК). Відповідальна — Голова Рахункової палати Ольга Піщанська;
- аудит ефективності на тему «Державна фінансова підтримка бізнесу в умовах воєнного стану». Відповідальна — Голова Рахункової палати Ольга Піщанська;
- аудит ефективності на тему «Оскарження рішень ДПС: вплив на економічну активність платників податків». Відповідальна — Голова Рахункової палати Ольга Піщанська;
- аудит ефективності на тему «Територіальні громади у війну: відновлення соціальної та критичної інфраструктури». Відповідальний — заступник Голови Рахункової палати Сергій Ключка;
- аудит відповідності на тему «Діяльність Міністерства економіки України щодо забезпечення функціонування національної економіки в особливий період» (таємно). Відповідальний — член Рахункової палати Геннадій Пліс.

Фінансовий аудит проєкту «Програма «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство»

(рішення Рахункової палати від 14 червня 2024 року № 30-2)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство фінансів України
- Міністерство економіки України
- Фонд регіонального розвитку

ПЕРІОД АУДИТУ:

2023 рік

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

4 млрд 827,4 млн грн

ВИСНОВКИ

Фінансова звітність Міністерства фінансів України за проєктом «Програма «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» (далі — Проєкт) складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до вимог фінансового звітування пункту А розділу III додатка 2 до Угоди про позику між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку (проєкт «Програма «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство») від 27 серпня 2019 року № 8973-UA (далі — Угода про позику), Листа про вибірку коштів та фінансову інформацію від 27.08.2019, який є невід'ємною частиною Угоди про позику, та Рекомендаційно-технічного операційного посібника для управління Проєктом, затвердженого наказом Мінфіну від 05.05.2020 № 190 (зі змінами) (далі — Операційний посібник). Усі суттєві операції, відображені у фінансовій звітності Проєкту за 2023 рік, відповідають вимогам Угоди про позику, Операційному посібнику та законодавству України.

Щодо фінансової
звітності

надано немодифікований
висновок

Проєкт фінансувався позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку і завершився 30 червня 2024 року; реалізувався шляхом надання коштів позики до загального фонду державного бюджету, без визначення їх цільового спрямування. Станом на кінець 2023 року Проєкт отримав фінансування на \$200 млн позики.

У березні 2023 року відбулася реструктуризація Проєкту. Наслідком реструктуризації стало скасування усіх невиконаних показників, прив'язаних до освоєння коштів та введення нового показника — підтримка відновлення аграрного виробництва.

Умовою надання коштів після реструктуризації є інформування позичальника про виконання таких результативних показників, від яких залежать виплати коштів позики:

- щонайменше 4000 аграрних виробників отримали підтримку від держави у межах кредитної програми 5–7–9 у 2022 році;
- кошти на пріоритетні сільськогосподарські програми та капіталізацію Фонду часткового гарантування кредитів у сільському господарстві включені до Державного бюджету України на 2023 рік.

МБРР прийняв докази, надані Мінфіном для виконання умов зняття грошових коштів, викладених у Угоді про позику, і підтвердив досягнення результатів, прив'язаних до освоєння коштів. У травні 2023 року на відкритий у Національному банку України рахунок було зараховано кошти від МБРР у сумі \$132 млн, які відображені в обліку виконання загального фонду державного бюджету як довгострокові державні зовнішні запозичення.

Загалом з державного бюджету в рамках досягнення цілей Проєкту у 2023 році використано 16 млрд 879,6 млн грн, у т. ч. на забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва — 15 млрд 850 млн грн (93,9 %); гранти на створення або розвиток бізнесу — 656,7 млн грн (3,9 %); формування статутного капіталу Фонду часткового гарантування кредитів у сільському господарстві — 364,0 млн грн (2,15 %); фінансову підтримку сільгосподарських товаровиробників, які використовують меліоровані землі, та організацій водокористувачів — 8,9 млн грн (0,05 %).

Проєкт реалізується з 2020 року, щороку Рахункова палата провадила його фінансовий аудит та виявляла невідповідності у звітності, надаючи рекомендації для їх усунення. Виконання Мінфіном рекомендацій Рахункової палати запобігло допущенню помилок при складанні звітності за Проєктом за 2023 рік. Як наслідок, порушень та недоліків за результатами аудиту не встановлено.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

У зв'язку з завершенням Проєкту та виконанням рекомендацій, наданих за результатами аудиту звітності за 2022 рік, рекомендації за результатами аудиту звітності за 2023 рік не надавались.

РЕАГУВАННЯ

Не потребує реагування.

Аудит відповідності процесу розподілу коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії

(рішення Рахункової палати від 03 липня 2024 року № 32-3)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України
- Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України

ПЕРІОД АУДИТУ:

2023 рік

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

33 млрд 714,3 млн грн

ВИСНОВКИ

У 2023 році процес розподілу коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії не забезпечив досягнення задекларованої в законі про Державний бюджет України мети, яка передбачала ліквідацію наслідків (у тому числі гуманітарних, соціальних, економічних), спричинених збройною агресією проти України, через неузгодженість цього процесу з бюджетним та іншим спеціалізованим у цій сфері законодавством, неперіоритетність відбору проєктів для фінансування за рахунок коштів Фонду, недостатню прозорість як процесу загалом, так і його окремих етапів.

За результатами аудиту встановлено:

- правові рамки процесу розподілу коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії не узгоджувалися з бюджетним законодавством
- не визначені чіткі цілі і результати Процесу, що мають бути досягненні за рахунок коштів Фонду;
- створена для пріоритизації проєктів (об'єктів, заходів) Міжвідомча робоча група була наділена дискреційними повноваженнями за умов незатвердження протягом тривалого часу методики пріоритизації проєктів;
- жодний розподіл коштів Фонду на основі затвердженої в установленому порядку методики пріоритизації за час реалізації процесу не проведений;
- з акумульованих у Фонді 61,9 млрд грн у 2023 році розподілено 56,6 млрд грн (91,4 %), з яких фактично використано лише 38,1 млрд грн; дебіторська заборгованість на кінець року становила 13,6 млрд грн внаслідок спрямування цих коштів як авансів суб'єктам господарювання.

Причина зазначеного — прийняте з недотриманням закону рішення про запровадження низки експериментальних проєктів, які реалізовувало Агентство відновлення за недостатньо прозорими та необґрунтованими процедурами.

ВИЯВЛЕНО

13,6 млрд грн

неефективне управління коштами фонду через утворення дебіторської заборгованості внаслідок спрямування коштів як авансів на користь господарюючих суб'єктів

30,7 млрд грн (49,6 % фонду)

спрямовано на реалізацію низки експериментальних проєктів, які реалізовувало Агентство відновлення за недостатньо прозорими та необґрунтованими схемами

5,3 млрд грн

нерозподілений залишок коштів фонду на кінець 2023 року

РЕКОМЕНДАЦІЇ

■ Кабінету Міністрів України:

- унормувати питання розподілу та використання коштів Фонду;
- унормувати порядок використання коштів Фонду в частині узгодження його з вимогами бюджетного законодавства і визначення конкретних результатів згідно із встановленими пріоритетами;
- визначити ключового учасника процесу, уповноваженого реалізовувати політику у сфері ліквідації наслідків воєнних дій, його завдання;
- вилучити норми, які надають окремим його учасникам (міжвідомча робоча група та профільний комітет Верховної Ради України) дискреційні повноваження;
- зобов'язати ключового учасника процесу підвищити прозорість і доступність необхідної для інших учасників інформації;
- моніторити і контролювати правомірність виникнення дебіторської заборгованості, стану її погашення та недопущення в подальшому.

■ **Мінінфраструктури та Агентству відновлення:**

- пріоритизувати та прискорити впровадження Єдиної інформаційної системи для прозорості процесу розподілу коштів, мінімізувати випадки попередньої оплати вартості робіт, встановити як обов'язкові умови застосування штрафних санкцій за затримки з їх виконанням, забезпечити оцінку доцільності, ефективності, взаємоузгодженості, пріоритетності проєктів, що пропонуються до реалізації.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Мінінфраструктури розроблено проєкт Закону України «Про засади відновлення України», після прийняття якого будуть внесені відповідні зміни до чинного порядку використання коштів Фонду.

Аудит ефективності на тему «Забезпечення реалізації державної митної політики в умовах воєнного стану» (ДСК)

(рішення Рахункової палати від 24 вересня 2024 року № 42-1)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Державна митна служба України
- Вінницька, Дніпровська, Закарпатська Київська, Львівська, Одеська і Полтавська митниці

ПЕРІОД АУДИТУ:

2022 і 2023 роки
(для аналізу динаміки окремих показників — їх значення за 2020 і 2021 роки)

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

760 млрд 344,2 млн грн —
доходів бюджету

8 млрд 161,6 млн грн —
видатків бюджету

ВИСНОВКИ

Військова агресія РФ проти України призвела не лише до масштабної міграції людей, а й до кардинальної зміни ланцюгів постачання товарів і транспортних засобів в Україну. Водночас дієва реалізація Держмитслужбою державної митної політики відіграла значну роль у забезпеченні митної безпеки та захисту митних інтересів України, а також наповненні державного бюджету.

Держмитслужба на початку воєнного стану своєчасно перемістила необхідні ресурси з небезпечних територій та, відповідно, перерозподілила кошти між митними органами, що дало змогу продовжити її належне функціонування.

Встановлено, що Типові норми оснащення підрозділів митних органів технічними засобами митного контролю не переглядались понад 13 років і значною мірою втратили актуальність. План заходів з облаштування пріоритетних пунктів пропуску на 2021–2023 роки, затверджений Урядом, не був профінансований у достатньому обсязі, тож Держмитслужба виконала лише три з 110 запланованих заходів. Це створює значні перешкоди для ефективного забезпечення

заходів митного контролю, адже більше половини технічних засобів митного контролю вичерпали свій експлуатаційний ресурс, а понад чверть — підлягають списанню.

Митні пости не укомплектовані кваліфікованим персоналом для використання скануючих систем. Лише 11% вантажних пунктів пропуску морського сполучення забезпечені скануючими системами, а вантажні пункти пропуску залізничного сполучення взагалі не мають у своєму розпорядженні таких систем. Як наслідок, лише 6,2% загальної ваги імпортованих товарів і 3,7% експортованих були ввезені (вивезені) через пункти пропуску, обладнані скануючими системами. При цьому через неухвалення посадовими особами Держмитслужби своєчасних і ефективних управлінських рішень, не введено в експлуатацію п'ять вагових комплексів, а сім скануючих систем п'ять років поспіль використовувалися в тестовому режимі.

Функціонуючі в Держмитслужбі та митних органах інформаційно-комунікаційні системи неповною мірою забезпечують автоматизацію митного контролю та оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення, а автоматизована система управління ризиками не зменшує ймовірності застосування дискреційних повноважень посадовими особами митних органів під час здійснення такого контролю й оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення.

ВИЯВЛЕНО

2 млрд 344,2 млн грн

несвоєчасне та не у повному обсязі перерахування до бюджету митних платежів за результатами проведених заходів митного контролю операцій з ввезення товарів на митну територію України

305 тис. грн

неефективне управління державним майном

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінету Міністрів України доручити** Міністерству розвитку громад та територій України, Міністерству фінансів України разом з Держмитслужбою та Державним агентством відновлення та розвитку інфраструктури України розробити План заходів з облаштування пріоритетних пунктів пропуску для автомобільного, залізничного, морського сполучення та подати його на розгляд Уряду.
- **Держмитслужбі:**
 - розробити та затвердити нову редакцію Типових норм оснащення підрозділів митних органів ТЗМК;
 - списати непридатне до використання та відновлення ТЗМК;
 - завершити процедури введення в експлуатацію комплексів скануючих систем;
 - визначити можливість відновлення та експлуатації вагових комплексів на Закарпатській митниці;
 - забезпечити проведення системного моніторингу інформації, переданої митними постами до центральної бази зображень;
 - покращити захист Єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів;
 - забезпечити повну інтеграцію інформаційних ресурсів, автоматизацію та верифікацію процесів інформаційної діяльності;
 - впровадити адміністративні регламенти на всіх етапах митного контролю та митного оформлення товарів та інше.

- **Вінницькій, Дніпровській, Закарпатській, Київській, Львівській, Одеській і Полтавській митницям** перевірити і документально підтвердити наявність ТЗМК та надати оцінку їх стану; надати Держмитслужбі інформацію про ТЗМК, подальше використання яких є недоцільним, та перелік додаткової потреби у ТЗМК.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Держмитслужбою у межах взаємодії з міжнародними партнерами отримано 23 скануючі системи та 8 автотранспортувачів; завершено монтаж 10 вагових комплексів; проводяться заходи із закупівлі системи відеоконтролю для пунктів пропуску Волинської митниці та влаштування скануючих систем стаціонарного типу для огляду залізничного рухомого складу. За спеціальними програмами операторів аналізу рентгенівських зображень підвищили кваліфікацію 113 посадових осіб.
- ✓ З метою здійснення державної експертизи КСЗІ ІКС ЄАІС в Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України зареєстровано низку автоматизованих систем.
- ✓ Розпочато тестові випробування функціонального модуля «Журнал пункту пропуску» АСМО «Центр» для морського сполучення, проведено презентацію функціональних можливостей вказаного модуля та навчання посадових осіб Держмитслужби й Одеської митниці.

Аудит ефективності на тему «Державна фінансова підтримка бізнесу в умовах воєнного стану»

(рішення Рахункової палати від 24 вересня 2024 року № 42-2)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство фінансів України
- Міністерство економіки України
- Фонд розвитку підприємництва

ПЕРІОД АУДИТУ:

2021–2023 роки,
січень–травень 2024 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

34 млрд 723,2 млн грн

ВИСНОВКИ

Програма «Доступні кредити 5–7–9%» була ефективною та відіграла суттєву роль у підтримці бізнесу в Україні в умовах воєнного стану.

На реалізацію Програми використано 34,7 млрд грн, в тому числі 30,9 млрд грн — в умовах воєнного стану.

Найбільший обсяг кредитів — 61,3 млрд грн (28 %) надано суб'єктам підприємництва для поповнення обігових коштів, тоді як на інвестиційні цілі — 19 млрд грн (8,7 %).

**На одну витрачену
державою гривню
бізнес отримав шість
гривень кредитів
банків, що, за оцінкою
Світового банку,
є високим показником**

Кредитні кошти, спрямовані на антивоєнний напрям, становили 57,4 млрд грн (26,3 %), на підтримку посівної кампанії — 38,5 млрд грн (17,7 %). При цьому відбулося значне зміщення сегментів надання державної підтримки: від суб'єктів мікро- та малого підприємництва до середнього і великого.

Підтримка надавалась через Фонд розвитку підприємництва шляхом часткової компенсації відсотків за кредитами, які суб'єкти підприємництва могли отримати у 46 уповноважених банках-партнерах.

Найбільші обсяги кредитування отримали суб'єкти підприємництва у галузі сільського, лісового та рибного господарства, оптової і роздрібної торгівлі, переробної промисловості.

Головний розпорядник коштів Мінекономіки (до 01.01.2024 Мінфін) не володів інформацією про розгорнуту структуру кредитного портфеля, прогнозні обсяги державної підтримки у розрізі кредитних договорів та заборгованість за нею, що стало однією з причин виникнення дефіциту фінансування Програми, який на 01.01.2024 становив 7,1 млрд гривень.

Мінекономіки (до 01.01.2024 Мінфіном) не дотримано вимог бюджетного законодавства у процесі визначення у паспортах бюджетних програм результативних показників: ступеня досягнення цілей державної політики у відповідній сфері діяльності, досягнення мети та виконання завдань. Ці показники не відповідають критерію «суспільна значимість» — не висвітлюють ефекту, який отримують економіка та суспільство, та не дають можливості оцінити вплив на економічний та соціальний розвиток, ефективність надання публічних послуг.

Фонд не забезпечив регулярного здійснення уповноваженими банками моніторингу цільового використання кредитних коштів та відповідності суб'єктів підприємництва критеріям, за якими вони можуть претендувати на таку допомогу, і сам не проводив такої вибіркової перевірки отримувачів кредитів критеріям.

Обробка документів та інформації уповноважених банків здійснювалась Фондом в ручному режимі, без відповідної інформаційно-аналітичної системи, що створило ризики встановлення неправомірного розміру базової і компенсаційної процентних ставок, завищення сум державної підтримки, неправомірної зміни компенсаційної ставки за кредитами.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

■ Міністерству фінансів України:

- спільно з Мінекономіки розробити заходи щодо подолання дефіциту Програми;
- спільно з Фондом забезпечити внесення змін до форми звітності уповноважених банків за Програмою, передбачивши показники розгорнутої структури кредитного портфеля та боргу.

■ Міністерству економіки України:

- спільно з Мінфіном та Фондом розробити порядок (методологію) оцінки Програми, в якому, зокрема, передбачити визначення результативних показників, що характеризують досягнення мети Програми, висвітлюють обсяг і якість надання фінансових послуг;
- передбачити в паспорті бюджетної програми за КПКВК 1201450 на 2025 рік окремі напрями використання бюджетних коштів на державну підтримку за договорами кредитування, фінансового лізингу, факторингу відповідно до затверджених Кабінетом Міністрів України порядків.

■ Фонду розвитку підприємництва:

- забезпечити розробку технічного завдання інформаційно-аналітичної системи (ІАС) для обліку, систематизації та уніфікації звітності та моніторингу цільового використання кредитних коштів та її впровадження;
- здійснити вибірку перевірку суб'єктів підприємництва та наданих їм кредитів щодо відповідності критеріям та іншим умовам, визначеним Порядком надання фінансової державної підтримки суб'єктам підприємництва, затвердженим Кабінетом Міністрів України від 24 січня 2020 р. № 28.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Мінфіном спільно з Фондом внесено зміни до форми звітності уповноважених банків, якими передбачено показники розгорненої структури кредитного портфеля та боргу.

Термін виконання інших рекомендацій не настав.

Аудит ефективності на тему «Оскарження рішень ДПС: вплив на економічну активність платників податків»

(рішення Рахункової палати від 22 жовтня 2024 року № 49-1)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Державна податкова служба України

ПЕРІОД АУДИТУ:

2021–2023 роки та
I півріччя 2024 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

590 млрд 897,7 млн грн

ВИСНОВКИ

ДПС вжила окремих заходів для покращення процедури адміністративного та судового оскарження. Зокрема, скорочено строк виконання рішень суддів, винесених на користь платників податків: у 2021–2023 роках — від 3 місяців до 2 років, у I півріччі 2024 року — не більше трьох місяців.

За період, що підлягав аудиту, платники податків оскаржили понад 44 тис. податкових рішень в адміністративному порядку, суди розглянули майже 73 тис. таких справ. При цьому співвідношення вирішення податкових спорів з платниками податків переважало не на користь ДПС, тож податкові надходження, сплачені за рішеннями судів, поступово зменшувалися: 1,3 млрд грн у 2021 р., 0,8 млрд грн у 2022 р., 0,5 млрд грн у 2023 році. Крім того, за цей період ДПС сплачено 800 млн грн судового збору.

Було зупинено реєстрацію 7,7 млн податкових накладних/розрахунків коригування (ПН/РК) на суму ПДВ 144,1 млрд гривень. Із цієї кількості 23,4 % (на 39,2 млрд грн ПДВ) зупинено

за критерієм ризиковості платника ПДВ на основі наявної у ДПС податкової інформації. Неоднозначність цього критерію надає дискреційні повноваження комісіям регіонального рівня при прийнятті відповідних рішень. Зазначене створювало ризики помилкового або несправедливого віднесення платників податків до категорії ризикових.

Окремі рішення комісій центрального та регіонального рівнів з питань зупинення реєстрації податкових накладних/розрахунків коригування (ПН/РК) в Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН) були недостатньо обґрунтовані, а отже, суди скасовували їх, зокрема, через недоведення податковим органом наявності підстав для застосування критерію ризиковості платника ПДВ «наявна податкова інформація»; неврахування наданих платниками ПДВ документів та письмових пояснень. Відмова в реєстрації податкових накладних, включення платників податків до переліку ризикових, які у подальшому визнавалися судами як необґрунтовані, затримка у виконанні судових рішень щодо оскарження цих відмов негативно впливали на економічну активність платників податків.

Роботу працівників органів ДПС, які розглядали скарги платників податків та представляли інтереси податкової в судах, ускладнював обмежений доступ до необхідної інформації.

В інформаційних системах ДПС не передбачено автоматизованої функції узагальнення даних про результати адміністративного та судового оскарження, що заважає ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення для покращення процедури адміністративного та судового оскарження.

ВИЯВЛЕНО

1,8 млн ПН/РК на суму ПДВ 39,2 млрд грн

зупинено за критерієм ризиковості платника «наявна у контролюючих органів податкова інформація», який є загальним і дає можливість ДПС використовувати будь-яку інформацію, отриману з різних джерел

998 фактів

тривалого невиконання органами ДПС рішень судів про реєстрацію ПН/РК в ЄРПН (від 6 місяців до 2 років)

Результати адміністративного та судового оскарження є різними:

за підсумками розгляду скарг **72 %** рішень органів ДПС залишаються без змін, судами ж на користь платників податків

вирішуються **75 %** позовів

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **ДПС:**
 - удосконалити довідник кодів податкової інформації, яка є підставою для прийняття рішення про відповідність платника ПДВ критеріям ризиковості платника податку;
 - поліпшити діяльність комісій з питань зупинення реєстрації податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних;
 - запровадити моніторинг і контроль за своєчасним виконанням рішень судів, винесених на користь платників податків, які набрали законної сили;

- надати працівникам, які розглядають скарги платників податків та представляють інтереси органів ДПС у судах, розширений доступ до підсистеми «Податковий аудит» ІКС «Податковий блок» та матеріалів актів перевірок для забезпечення належного виконання покладених на них повноважень;
- удосконалити ІКС «Адміністративне та судове оскарження» в частині автоматизації формування звітів про результати адміністративного та судового оскарження;
- удосконалити процедури адміністративного оскарження та покращити якість розгляду судових справ із визначенням індикаторів їх виконання.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ ДПС надала працівникам, які розглядають скарги платників податків та представляють інтереси органів ДПС у судах, розширений доступ до підсистеми «Податковий аудит» ІКС «Податковий блок» та матеріалів актів перевірок для забезпечення належного виконання покладених на них повноважень.

Термін реагування за іншими рекомендаціями ще не настав.

Аудит ефективності на тему «Територіальні громади у війну: відновлення соціальної та критичної інфраструктури»

(рішення Рахункової палати від 10 грудня 2024 року № 55-2)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України (з 07.09.2024 — Міністерство розвитку громад та територій України)
- 7 обласних державних (військових) адміністрацій
- 16 замовників проєктів

ПЕРІОД АУДИТУ:

2023 рік та
I півріччя 2024 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

3 млрд 78,7 млн грн

ВИСНОВКИ

Мінінфраструктури вжило низку заходів для підтримки ініціатив щодо відновлення об'єктів соціальної та критичної інфраструктури, знищених внаслідок російської агресії, однак законодавчі прогалини у процесі відновлення, недосконалі процедури розподілу коштів субвенції і низькі темпи реалізації проєктів стримують ефективне відновлення інфраструктури територіальних громад.

Як наслідок, з 9,3 млрд грн виділеної субвенції у 2023 році на 336 проєктів не використали та повернули до бюджету майже 5,9 млрд грн (63,1 % суми), а із виділених на зазначені цілі у 2024 році 7,7 млрд грн за перше півріччя освоїли лише 16,8 %.

Контроль і реагування Мінінфраструктури, місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування щодо реалізації проєктів відновлення були недостатньо ефективними

- як наслідок, із 172 проєктів, які планувалося завершити у 2023 році, завершено лише 73;
- реалізацію значної кількості проєктів було відкладено або зупинено через непрогнозовані обсяги субвенції, неналежне планування, неактуальну проєктно-кошторисну документацію, що потребувало численних тривалих коригувань, а отже, додаткових бюджетних коштів, та призвело до затягування термінів початку реалізації проєктів та затримок у їх виконанні.

Серед інших проблем, що створювали перешкоди для реалізації проєктів — їхня тривалість, адже кошти виділялися у межах року, а реалізація проєктів відбувалася більш тривалий період.

Більшу частину (58 %) відібраних проєктів не завершено у заплановані терміни (2023 рік), а на момент проведення аудиту до липня 2024 року було фіналізовано лише 10 проєктів із запланованих 128, що свідчить про недоліки в управлінні та їх реалізації, недостатні механізми моніторингу та контролю. Крім того, окремими розпорядниками місцевих бюджетів не було забезпечено конкуренції та дотримання принципів відкритості і прозорості під час закупівель, встановлено випадки оплати будівельних матеріалів за цінами, які суттєво перевищують середні ціни в регіоні, виявлено неналежну практику приймання та оплати робіт, порушення нормативних документів щодо будівельних норм.

ВІЯВЛЕНО

1 млрд 620,9 млн грн

неефективне управління бюджетними коштами

203,1 млн грн

порушення містобудівного законодавства

744,8 млн грн

ризик непродуктивного використання коштів

133,9 млн грн

неефективне використання бюджетних коштів

258,6 млн грн

закупівлі з порушенням законодавства

124,9 млн грн

ризик неекономного використання коштів

87,8 млн грн

(під час аудиту усунуто порушень на 10,8 млн грн)
використання коштів з порушенням законодавства

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **ДПС** розглянути питання здійснення перевірок дотримання пункту 197.15 статті 197 розділу V ПКУ платниками податків, що постачають будівельно-монтажні роботи з будівництва (нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту) житла, що фінансуються із залученням коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проєктів (об'єктів, заходів), спрямованих на ліквідацію наслідків збройної агресії.
- **Мінінфраструктури:**
 - доопрацювати законопроект «Про засади відновлення України» та внести його в установленому порядку на розгляд Кабінетові Міністрів України;
 - завершити разом з іншими заінтересованими центральними та місцевими органами виконавчої влади розробку проєкту плану відновлення та розвитку регіонів та внести його в установленому порядку на розгляд Кабінетові Міністрів України;
 - внести пропозиції про вирішення питання завершення у 2025 році проєктів (об'єктів, заходів), реалізація яких у попередніх бюджетних періодах здійснювалась за рахунок коштів Фонду ліквідації, та їх фінансування, у тому числі за рахунок залишку коштів субвенції станом на 01.01.2025.
 - в межах повноважень внести зміни до кошторисних норм України, зокрема в частині визначення обґрунтованої середньої ціни на матеріальні ресурси.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Внесено зміни до Порядку використання коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії, затвердженого постановою КМУ від 10 лютого 2023 р. № 118, зокрема щодо спрямування залишків коштів станом на 01.01.2025, джерелом формування яких були надходження спеціального фонду державного бюджету в попередніх бюджетних періодах до Фонду ліквідації, на завершення у 2025 році проєктів (об'єктів, заходів), реалізація яких у попередніх бюджетних періодах здійснювалася за рахунок коштів Фонду ліквідації (постанова КМУ від 21 лютого 2025 р. № 180).
- ✓ Вартість виконаних робіт на суму 365,8 тис. грн за двома об'єктами в м. Одесі уточнено та враховано при оплаті виконаних робіт.
- ✓ Дозволи на виконання будівельних робіт отримано за 2 об'єктами (від 05.09.2024 № ІУ012240904803, від 05.09.2024 № ІУ012240903587).

Аудит відповідності на тему «Діяльність Міністерства економіки України щодо забезпечення функціонування національної економіки в особливий період» (таємно)

(рішення Рахункової палати від 19 грудня 2024 року № 58-1)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство економіки України

ПЕРІОД АУДИТУ:

2022–2023 роки та
9 місяців 2024 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

345,8 млн грн

ВИСНОВКИ

Матеріали Звіту містять відомості, що становлять державну таємницю.

У межах аудиту надано оцінку рівню та недолікам:

- нормативно-правового та організаційного забезпечення;
- наукового, методичного та фінансового забезпечення;
- виконання Мінекономіки повноважень у цій сфері.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінету Міністрів України та Мінекономіки** надано рекомендації, виконання яких дасть змогу покращити ситуацію із виконанням повноважень з мобілізаційної підготовки та мобілізації.

РЕАГУВАННЯ

Термін реагування не настав.

4.4. ВИКОНАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ

Питанням виконання повноважень державними органами протягом 2024 року було присвячено **10 аудитів**, за результатами яких встановлено порушень та недоліків на загальну суму **8 млрд 712,9 млн гривень**:

- аудит ефективності використання коштів державного бюджету, передбачених Міністерству енергетики України на реструктуризацію вугільної галузі. Відповідальний — член Рахункової палати Ігор Яремчук;
- аудит ефективності використання коштів, виділених Державній аудиторській службі України на керівництво, управління та цифрову трансформацію у сфері державного фінансового контролю (ДСК). Відповідальна — Голова Рахункової палати Ольга Піщанська;
- фінансовий аудит Державної інспекції ядерного регулювання України. Відповідальний — заступник Голови Рахункової палати Сергій Ключка;
- фінансовий аудит Міністерства аграрної політики та продовольства України за 2023 рік. Відповідальний — заступник Голови Рахункової палати Сергій Ключка;
- аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених Державній авіаційній службі України на реалізацію державної політики у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору України. Відповідальний — заступник Голови Рахункової палати Сергій Ключка;
- аудит ефективності управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету, та здійснення органами, що забезпечують діяльність Верховної Ради України, публічних закупівель. Відповідальний — член Рахункової палати Кирило Клименко;
- аудит відповідності на тему «Розвиток адміністративних послуг та їх цифровізація». Відповідальний — член Рахункової палати Геннадій Пліс;
- аналіз реалізації рекомендацій, наданих Рахунковою палатою, та оцінки їх впливу на управлінські зміни в Національній академії наук України. Відповідальна — член Рахункової палати Єлизавета Пушко-Цибуляк;
- аналіз реалізації наданих Рахунковою палатою рекомендацій та оцінки їх впливу на систему змін у сфері виконання загальнодержавних функцій. Відповідальний — член Рахункової палати Кирило Клименко;
- аудит відповідності використання коштів державного бюджету та управління активами Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. Відповідальна — член Рахункової палати Єлизавета Пушко-Цибуляк.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, передбачених Міністерству енергетики України на реструктуризацію вугільної галузі

(рішення Рахункової палати від 30 січня 2024 року № 3-2)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство енергетики України
- ДП «Волиньвугілля»
- ДП «Львіввугілля»

ПЕРІОД АУДИТУ:

2021–2022 роки та I півріччя 2023 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

10 млрд 186,6 млн грн

ВИСНОВКИ

Вугільна галузь в Україні є важливою складовою вугільно-промислового комплексу країни, її стабільне функціонування неможливе без системної та послідовної, зокрема і фінансової, державної підтримки. Темпи реформування вугільної галузі на засадах ринкової економіки не відповідають вимогам часу. Додатково поглиблює проблеми галузі збройна агресія Російської Федерації проти України. Як наслідок, ситуація у вугільній галузі загострюється, а фінансовий стан державних вугледобувних підприємств погіршується.

Міненерго не забезпечило розроблення цілісної системи нормативно-правових актів і програмних документів із реструктуризації вугільної галузі. Проблеми під час планування та визначення цілей реструктуризації вугільної галузі призводять до недоліків у виконанні бюджетних програм. Залежність діяльності вугледобувних підприємств від бюджетних коштів, а також обмежене фінансування перешкоджають комплексній реформі, ускладнюють та уповільнюють закриття неперспективних вугледобувних підприємств.

Міненерго не пододало окремих організаційних проблем управління, у тому числі у питаннях формування необхідного адміністративного ресурсу та управління державними вугледобувними підприємствами. Дублювання функцій між керівним складом Міненерго ускладнювало процес прийняття ефективних рішень та контролю.

Виявлено системні проблеми, що унеможливають ефективну реструктуризацію вугільної галузі. Застаріла нормативна база, невизначення сучасних програмних орієнтирів, невиконана попередня програма, неналежне планування заходів — все це перешкоджає адаптації галузі до сучасних економічних і геополітичних умов.

Оскільки реальний ринок вугільної продукції для державних вугледобувних підприємств протягом двох десятиліть не створений, збитки цих підприємств продовжують відшкодовуватися за рахунок державного бюджету. Залишається невирішеною проблема збуту вугільної продукції за цінами, що нижчі її собівартості.

Незважаючи на численні зміни назв бюджетних програм, бюджетне фінансування, яке насамперед мало на меті проведення комплексної реформи вугільної галузі, щороку планувалось на забезпечення виплат заборгованості із заробітної плати шахтарів.

Виявлено системну неефективність, організаційні виклики та недоліки у здійсненні Міністерством стратегічного планування, затвердженні фінансових планів, управлінських призначеннях та механізмах внутрішнього контролю.

Через недоліки прогнозування, розподілу бюджетних коштів та внутрішнього контролю створено значні ризики погіршення фінансового стану вугледобувних підприємств та неефективності реструктуризації вугільної галузі.

ВИЯВЛЕНО

4 млрд 560,3 млн грн

недоліки планування під час розподілу бюджетних коштів

407,7 млн грн

неефективні витрати вугледобувних підприємств (компенсації за несвоєчасно виплачену заробітну плату, неналежна оптимізація підрозділів, утримання непрофільного активу)

44,1 млн грн (49,6 % фонду)

непродуктивні витрати вугледобувних підприємств через відтермінування підготовки їх ліквідації (заробітна плата, податки, комунальні платежі, охорона тощо)

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Міністерству енергетики України:**
 - розробити і внести на розгляд Урядові проекти Концепції Державної цільової програми реформування вугільної галузі та Плану заходів з реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2050 року;
 - вжити заходів щодо запровадження конкурентного ринку вугільної продукції для забезпечення умов зменшення фінансового навантаження на державний бюджет;
 - розподілити повноваження щодо координації роботи між керівним складом Міненерго, усунувши дублювання;
 - переглянути чинні методичні документи та перелік показників діяльності вугледобувних підприємств і відображення їх витрат, що є підґрунтям для прийняття рішень щодо розподілу, моніторингу використання та коригування коштів, виділених на реструктуризацію, розглянути при цьому питання застосування сучасних автоматизованих інструментів.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Міненерго усунуто дублювання функцій між керівним складом Міненерго щодо координації роботи з реструктуризації вугільної галузі.
- ✓ Затверджено Методичні рекомендації щодо прогнозування техніко-економічних показників діяльності вугледобувних підприємств.
- ✓ Проект Плану заходів з реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2050 року розглянуто на засіданні Урядового комітету та розпочато процес його доопрацювання.
- ✓ Вжиттю заходів щодо запровадження конкурентного ринку вугільної продукції державних вугледобувних підприємств стало на заваді посилення атак на енергетику. ПАТ «Центренерго» втрачено 100 % генерації теплових електростанцій (ТЕС), які були основними споживачами вугільної продукції державних вугледобувних підприємств. Опрацьовуються можливості додаткових напрямів реалізації та ринків збуту цього вугілля.
- ✓ Розробка проекту Концепції Державної цільової програми реформування вугільної галузі відтермінована — виконання заходу планується у шестимісячний строк після припинення або скасування в Україні воєнного стану та відновлення на деокупованих територіях повноважень органів державної влади у повному обсязі.

Аудит ефективності використання коштів, виділених Державній аудиторській службі України на керівництво, управління та цифрову трансформацію у сфері державного фінансового контролю (ДСК)

(рішення Рахункової палати від 14 травня 2024 року № 23-1)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство фінансів України
- Державна аудиторська служба України
- Південний, Північний, Східний, Західний, Північно-східний офіси Держаудитслужби

ПЕРІОД АУДИТУ:

2021–2022 роки та I півріччя 2023 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

2 млрд 196,9 млн грн

ВИСНОВКИ

Матеріали Звіту містять інформацію з обмеженим доступом.

ВИЯВЛЕНО

29,7 млн грн

порушення бюджетного та іншого законодавства

11,2 млн грн

порушення, допущенні при плануванні

12,8 млн грн

неекономне та нерезультативне використання коштів

10 млн грн

ризик непродуктивного використання коштів

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Інформація з обмеженим доступом.

РЕАГУВАННЯ

- Міністерство фінансів України, Держаудитслужба, Південний, Північний, Східний, Західний та Північно-східний офіси Держаудитслужби затвердили та розпочали реалізацію планів заходів реагування на надані Рахунковою палатою рекомендації, з яких п'ять виконано, щодо семи рекомендацій термін реагування не настав.

Фінансовий аудит Державної інспекції ядерного регулювання України

(рішення Рахункової палати від 02 липня 2024 року № 31-3)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Державна інспекція ядерного регулювання України

ПЕРІОД АУДИТУ:

2023 рік

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

69,3 млн грн

ВИСНОВКИ

Щодо фінансової
та бюджетної звітності

Надано модифіковану думку
із застереженням

Щодо дотримання вимог
законодавства
при здійсненні витрат

Надано модифіковану думку
із застереженням

Фінансова та зведена бюджетна звітність Державної інспекції ядерного регулювання України на 31 грудня 2023 року складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансового звітування, за винятком викривлення в частині обліку гуманітарної та міжнародної технічної допомоги, а також внесеного капіталу.

Водночас Держатомрегулюванням допущено помилки та недотримання законодавства при здійсненні окремих господарських операцій, веденні бухгалтерського обліку та складанні звітності. Зокрема:

- здійснюється неправильний облік гуманітарної та міжнародної технічної допомоги (63,7 млн грн);
- неправильно обліковується внесений капітал (некоректно відображено нараховану амортизацію на суму 274,6 тис. грн);
- не дотримані вимоги законодавства щодо витрат на оплату праці на загальну суму 198,9 тис. грн (не проведені повні розрахунки з окремими працівниками у день звільнення, а п'ятьом працівникам нараховані премії після їхнього звільнення);
- не оформлені акти введення в експлуатацію основних засобів (загальна сума порушення — 9,6 млн гривень).

Важливо, що на питання неоприбуткування на баланс гуманітарної та міжнародної технічної допомоги аудитори Рахункової палати звертали увагу Держатомрегулювання ще під час фінансового аудиту за 2019 рік. Тоді було надано 15 рекомендацій, однак ту, що стосувалася зарахування на баланс міжнародної технічної допомоги загальною вартістю 10 млн грн, не виконано. На кінець 2023 року ця сума зросла майже в два з половиною рази і становила 23 млн гривень.

Від початку військової агресії РФ Держатомрегулювання отримувало багато різної гуманітарної допомоги, залишок якої на кінець 2023 року становив майже 41 млн грн, яка також відображена на позабалансовому рахунку. Тож до кінця 2023 року сума неоприбуткованого на балансі майна (міжнародної технічної та гуманітарної допомоги), яким користується Держатомрегулювання в своїй діяльності, сягає 63,7 млн гривень.

ВИЯВЛЕНО

83,7 млн грн

порушення, пов'язані з неналежним веденням бухгалтерського обліку

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Державній інспекції ядерного регулювання України:**
 - запровадити процедуру отримання гуманітарної та міжнародної технічної допомоги шляхом розроблення внутрішнього розпорядчого документа;
 - здійснити організаційні заходи щодо узгодження обліку гуманітарної та міжнародної технічної допомоги із законодавством;
 - оприбуткувати в бухгалтерському обліку основні засоби на суму 54,6 млн грн, нематеріальні активи на 7,6 млн грн та запаси на 1,5 млн гривень. Відобразити в бухгалтерському обліку загальну суму ненарахованого зносу в розмірі 7,9 млн гривень. Відобразити дані операції у фінансовій звітності;
 - поліпшити внутрішній контроль за обліком внесеного капіталу;
 - здійснити коригування показників фінансової звітності щодо завищення фінансового результату та заниження показника внесеного капіталу на суму 0,3 млн гривень.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Державною інспекцією ядерного регулювання України повністю виконано всі рекомендації, зокрема:
 - ✓ затверджено Положення про планування та взаємодію структурних підрозділів Державної інспекції ядерного регулювання України при отриманні гуманітарної допомоги та Положення про процедуру залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги у Державній інспекції ядерного регулювання України;
 - ✓ оприбутковано в бухгалтерському обліку основні засоби, нематеріальні активи та запаси. Відображено в бухгалтерському обліку загальну суму ненарахованого зносу;
 - ✓ здійснено коригування показників фінансової звітності щодо завищення фінансового результату та заниження показників внесеного капіталу у фінансовій звітності за III квартал 2024 року.

Фінансовий аудит Міністерства аграрної політики та продовольства України за 2023 рік

(рішення Рахункової палати від 23 липня 2024 року № 35-4)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство аграрної політики та продовольства України
- Державне агентство України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм
- Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру
- Український державний фонд підтримки фермерських господарств
- Аграрний фонд

ПЕРІОД АУДИТУ:

2023 рік

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

2 млрд 966,4 млн грн

ВИСНОВКИ

Звітність Мінагрополітики, за винятком обмежень, в усіх суттєвих аспектах складена відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку та нормативно-правових документів. Такі обмеження, лише в частині активів становлять 2,1 млрд грн, або майже половину валюти балансу. Суттєві помилки викривлення на рівні консолідованого балансу встановлені на загальну суму 347,4 млн гривень.

Щодо фінансової
та бюджетної звітності

надано модифікований
висновок

Зокрема, встановлено суттєві суми викривлень на рівні консолідованого балансу Мінагрополітики, а саме:

- заниження балансової вартості основних засобів у сумі 40,7 млн грн;
- безпідставне відображення в бухгалтерському обліку та звітності іншої поточної дебіторської заборгованості в сумі 258,8 млн грн;
- заниження інших поточних зобов'язань у сумі 47,9 млн гривень.

Аудитом також встановлені несуттєві помилки викривлення фінансової звітності (або які не мали впливу на неї) на загальну суму 600,1 млн гривень.

Єдина облікова політика для подібних операцій та інших подій за схожими обставинами для суб'єктів державного сектору, підпорядкованих Мінагрополітики, не впроваджена. Консолідація фінансової звітності здійснюється лише за окремими показниками.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Кабінету Міністрів України** вжити заходів щодо затвердження порядку списання заборгованості за кредитами з бюджету суб'єктів господарювання, визнаних у встановленому порядку банкрутами, вимоги щодо погашення заборгованості яких не задоволені у зв'язку з недостатністю їхніх активів і стосовно яких проведено державну реєстрацію припинення юридичної особи у зв'язку з визнанням її банкрутом.
- Міністерству фінансів України / Державній казначейській службі України** розробити методологію (алгоритм) процесу консолідації фінансової звітності суб'єктами державного сектору та впровадити інструмент контролю за взаємовиключенням показників, які не підлягають консолідації під час складання консолідованої фінансової звітності суб'єктами державного сектору.

■ **Міністерству аграрної політики та продовольства України:**

- визначити, погодити та забезпечити застосування суб'єктами державного сектору, підпорядкованими Мінагрополітики, єдиної облікової політики для подібних операцій та інших подій за схожих обставин відповідно до вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі;
- провести інвентаризацію іншої поточної дебіторської заборгованості минулих років, яка утворилась внаслідок надання суб'єктам господарювання відповідно до рішень Кабінету Міністрів України у 1998–1999 роках фінансової допомоги на поворотній основі; встановити суб'єктів господарювання — боржників, а також підтвердити суми дебіторської заборгованості;
- вжити заходів щодо повернення ДП «Спецагролізинг» заборгованості в сумі 133,3 млн грн за надану у 2010–2018 роках безвідсоткову позику на поворотній основі.

■ **Українському державному фонду підтримки фермерських господарств:**

- відобразити на рахунках 2-го класу «Фінансові активи» довгострокову дебіторську заборгованість, відображену в бухгалтерському обліку на рахунках, які належать до 6-го класу «Зобов'язання»;
- обліковувати на субрахунку 6113 «Поточна заборгованість за іншими довгостроковими зобов'язаннями» поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, яка обліковується на субрахунку 6013 «Інші довгострокові позики», та безнадійну заборгованість (субрахунок 6011 «Довгострокові кредити банків»);
- обліковувати на субрахунку 6415 «Розрахунки з іншими кредиторами» інші поточні зобов'язання (кредиторська заборгованість Укрдержфонду перед фермерськими господарствами за КПКВК 2801500 «Підтримка фермерських господарств та інших виробників сільськогосподарської продукції»), які обліковуються на субрахунку 2111 «Поточна дебіторська заборгованість за розрахунками за товари, роботи, послуги».

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Загалом, з 23 наданих Рахунковою палатою рекомендацій (пропозицій) за результатами аудиту, станом на 01.01.2025 розпочато впровадження 10, виконано 7 рекомендацій:
 - ✓ у бухгалтерському обліку Мінагрополітики відображено, як прострочену дебіторську заборгованість та перенесено ДП «Спецагролізинг» у сумі 133,3 млн грн на субрахунок Дт 2032 «Прострочена заборгованість за довгостроковими кредитами, наданими з державного бюджету»;
 - ✓ Держгеокадастром вжито заходів щодо списання основних засобів на суму 1,4 млн грн, які не використовувалися та не відповідали визначеним НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» критеріям визнання активів;
 - ✓ Головним управлінням Держгеокадастру у Вінницькій області здійснено коригування за субрахунком 1116 «Необоротні матеріальні активи спецпризначення»: зменшено первісну вартість 14 безпідставно відображених активів шляхом списання з обліку на 0,2 млн гривень;
 - ✓ Головним управлінням Держгеокадастру у Волинській області вжито заходів щодо списання основних засобів на суму 0,3 млн грн, які не використовувалися та не відповідали критеріям визнання активів;
 - ✓ Українським державним фондом підтримки фермерських господарств дебіторську заборгованість відображено на рахунках 2-го класу «Фінансові активи»; поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями та безнадійну заборгованість обліковано на субрахунку 6113 «Поточна заборгованість за іншими довгостроковими зобов'язаннями»; інші поточні зобов'язання обліковано на субрахунку 6415 «Розрахунки з іншими кредиторами».

Аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених Державній авіаційній службі України на реалізацію державної політики у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору України

(рішення Рахункової палати від 24 вересня 2024 року № 42-4)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Державна авіаційна служба України

ПЕРІОД АУДИТУ:

2021–2023 роки

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

612,1 млн грн

ВИСНОВКИ

У зв'язку із закриттям повітряного простору над територією України через збройну агресію РФ, українські авіакомпанії, яким вдалося зберегти свої судна, провадять діяльність за межами країни. Як наслідок, Україна втратила основне джерело наповнення Спецавіафонду, з якого фінансувалась Державіаслужба, — надходження від державних зборів за авіаперевезення пасажирів і вантажів через територію України, обсяг яких становив 91% усіх надходжень від державних зборів, що отримувала Державіаслужба до лютого 2022 року.

Потреба Державіаслужби у фінансуванні розраховувалась в обсязі, який щороку відповідав 80% прогнозу надходжень до Спецавіафонду, та була недостатньо обґрунтованою та деталізованою, через це щорічно утворювались залишки невикористаних коштів (на початок 2021, 2022 та 2023 років залишок за попередні періоди становив 79, 158 і 66 млн грн відповідно). Отже, плановий обсяг коштів для провадження діяльності значно перевищував реальні потреби Державіаслужби.

Як наслідок, планування видатків відбувалося без урахування об'єктивних потреб. До того ж через недоліки планування та внутрішнього контролю окремі витрати здійснювались нерезультативно та неекономно.

Впроваджена в Державіаслужбі Єдина інформаційна система (ЄІС) не мала засобів захисту інформації з підтвердженою відповідністю та не пройшла державної експертизи системи захисту, а придбані у 2021 році за 12 млн грн програмні продукти для нової платформи ЄІС на початок 2024 року залишилися невпровадженими. Крім того, у 2021–2022 роках на оновлення ЄІС та її технічну підтримку було витрачено 12,6 млн гривень.

Незважаючи на невиконання керівництвом Державіаслужби окремих завдань та обов'язків, їм призначались надбавки за інтенсивність у розмірі 250–500% посадового окладу, що призвело до неекономного використання бюджетних коштів.

Система адміністрування державних зборів до Спецавіафонду неефективна, серед іншого, Державіаслужбою не застосовані фінансові санкції у вигляді штрафів за порушення порядку або строків сплати державних зборів протягом тривалого періоду (з жовтня 2021 року). Загальна сума недоотриманих доходів державного бюджету становить, за розрахунками, 5,2 млн гривень.

Частка погашеної заборгованості зі сплати державних зборів, що обліковувалась на 01 січня 2021 року, становила на 01 січня 2024 року лише 1,3 %, а сума нової заборгованості сягала 7,5 млн гривень. Зазначене свідчить, що заходи з погашення заборгованості та недопущення її виникнення надалі, які вживались Державіаслужбою за наданими Рахунковою палатою в 2021 році рекомендаціями, були неефективними.

Таким чином проблемним є не тільки питання залежності фінансування Державіаслужби від обсягів наповнення Спецавіафонду, але й організації внутрішнього контролю та аудиту, адміністрування надходжень державних зборів до Спецавіафонду, що в комплексі з недосконалою системою фінансування негативно впливало на результативність і економність використання коштів на керівництво та управління у сфері авіаційного транспорту.

ВИЯВЛЕНО

43,9 млн грн

планування видатків не достатньо обґрунтоване економічними розрахунками

12 млн грн

нерезультативне використання бюджетних коштів

12,7 млн грн

недоліки при адмініструванні дохідної частини державного бюджету

0,67 млн грн

неекономне використання бюджетних коштів

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Кабінету Міністрів України, Міністерству розвитку громад та територій України (правонаступнику Міністерства розвитку громад територій та інфраструктури України) та Державіаслужбі загалом було надано 19 рекомендацій, що стосуються необхідності здійснення належного планування, фінансування та використання коштів державного бюджету Державіаслужбою; удосконалення процедур адміністрування державних зборів, які надходять до Спецавіафонду, підвищення ефективності системи внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту тощо.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Мінрозвитком та Державіаслужбою розроблено плани заходів реагування на рішення Рахункової палати та розпочато виконання усіх 19 рекомендацій, з яких станом на 14.03.2025 реалізовано — 9. Зокрема:
 - ✓ введено в дослідну експлуатацію оновлені підсистеми для ЄІС;
 - ✓ утворено Аудиторський комітет Державіаслужби, затверджено його персональний склад та положення. Затверджено План заходів внутрішнього контролю з метою запобігання нерезультативному та неекономному використанню бюджетних коштів та дотримання вимог нормативно-правових актів у Державіаслужбі;
 - ✓ винесено 35 постанов про накладення штрафу за правопорушення у галузі цивільної авіації. Застосування фінансових санкцій продовжується.

Аудит ефективності управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету, та здійснення органами, що забезпечують діяльність Верховної Ради України, публічних закупівель

(рішення Рахункової палати від 17 грудня 2024 року № 56-3)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Апарат Верховної Ради України
- Управління справами Апарату Верховної Ради України
- Управління адміністративними будинками Управління справами Апарату Верховної Ради України
- Автобаза Управління справами Апарату Верховної Ради України
- ДП «Парламентський телеканал «Рада»
- Дослідницька служба Верховної Ради України
- Державне комерційне підприємство «Ідальня Управління справами Апарату Верховної Ради України»

ПЕРІОД АУДИТУ:

2020–2023 роки

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

1 млрд 954 млн грн

ВИСНОВКИ

Нормативна неврегульованість окремих питань ускладнює прийняття Апаратом ВРУ рішень щодо управління державним майном та не дає змоги в повному обсязі оцінити їх ефективність. Так, всупереч вимогам Закону України «Про правовий режим майна, що забезпечує діяльність Верховної Ради України», ВРУ не визначила порядку управління зазначеним майном. Це позбавляє Управління справами Апарату ВРУ змоги застосовувати сучасні механізми та форми управління об'єктами державної власності, що забезпечують діяльність ВРУ, у тому числі щодо залучення інвестицій у модернізацію (реконструкцію) об'єктів державної власності.

На початок 2024 року у сфері управління Апарату ВРУ перебувало 16 підприємств та установ, на балансі яких обліковувалося 1138 об'єктів нерухомого майна вартістю 2,6 млрд грн, у тому числі 518 од. вартістю 137,1 млн грн — на тимчасово окупованій території України.

За наявності позитивної динаміки у реєстрації речових прав на нерухоме майно підприємствами та установами сфери управління Апарату ВРУ, станом на початок 2024 року не забезпечено проведення державної реєстрації речових прав щодо 33 об'єктів нерухомого майна вартістю 32,1 млн грн, а на чотири земельні ділянки загальною площею 126,8 тис. кв. м та вартістю 1,9 млн грн немає правовстановлюючих документів на право постійного користування.

Також встановлено, що Управління адміністративними будинками передало окремі приміщення у безоплатне користування ДКП «Ідальня» (2020–2023 роки) і телеканалу «Рада» (грудень 2021 року — лютий 2022 року) без укладення договорів оренди. Це спричинило додаткове навантаження на державний бюджет, розрахунково, на загальну суму 4,8 млн гривень.

Неунормованим залишається питання службових жилих приміщень, що надавалися у користування народним депутатам України на строк здійснення ними повноважень (у березні 2014 ця норма була скасована). На утримання 22 вільних квартир ДП «Управління житловими будинками» Управління справами Апарату ВРУ упродовж п'яти років спрямувало 0,5 млн грн власних коштів.

Управління справами Апарату ВРУ під час здійснення закупівель загалом дотримувалось усіх відповідних вимог законодавства. Водночас встановлено, що ДКП «Ідальня» упродовж II півріччя 2020 року та 2021 року здійснювало придбання товарів, робіт та послуг на суму 16,6 млн грн без застосування положень і процедур, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», а телеканал «Рада» — своєчасно не оприлюднив звіти про виконання завершених у 2022 році договорів закупівлі на загальну суму 22,9 млн гривень.

Статус та засади діяльності телеканалу «Рада» законодавчо не врегульовані відповідно до вимог Закону України «Про медіа».

У зв'язку із застарілістю значної кількості власного обладнання телеканал «Рада» залучив на конкурсній основі стороннього виконавця для забезпечення своєї діяльності. Оскільки Міністерство культури та інформаційної політики (з 06.09.2024 — Міністерство культури та стратегічних комунікацій України) не врегулювало питання розробки типового положення про організацію та проведення мистецьких конкурсів, телеканал провів їх на підставі затверджених ним положень, зокрема, конкурси проходили за умови участі не менше одного учасника. У підсумку переможцю конкурсу — ТОВ «Кінокіт» — упродовж двох років за виробництво аудіовізуальної продукції телеканал за рахунок коштів державного бюджету сплатив 276 млн гривень.

ВИЯВЛЕНО

413 млн грн

у 2020–2021 роках не використано і повернено до бюджету через неухвалення своєчасних управлінських рішень

39,5 млн грн

порушення, допущені під час здійснення публічних закупівель

195,2 млн грн

порушення, допущені при плануванні бюджетних коштів

34,7 млн грн

порушення, допущені при управлінні та використанні державного майна

65,7 млн грн

недоліки, пов'язані з веденням бухгалтерського обліку

8,1 млн грн

використання коштів державного бюджету із порушенням чинного законодавства

0,4 млн грн

неекономне використання коштів

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Верховній Раді України** розробити та затвердити порядок управління державним майном, що знаходиться на балансі або у віданні Верховної Ради та забезпечує її діяльність.
- **Кабінетові Міністрів України** подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо законодавчого врегулювання статусу і засад діяльності суб'єкта у сфері парламентського мовлення.
- **Міністерству культури та стратегічних комунікацій України** розробити та затвердити типові положення про організацію та проведення мистецьких конкурсів з урахуванням конкурентних засад.
- **Міністерству розвитку громад та територій України** опрацювати питання внесення змін до Переліку категорій працівників, яким може бути надано службові жилі приміщення у частині доповнення категорією «працівники Апарату Верховної Ради України на час виконання ними посадових обов'язків»;
- **Управлінню справами Апарату ВРУ** забезпечити державну реєстрацію речових прав щодо 33 об'єктів нерухомості та оформлення правовстановлюючих документів на право постійного користування на чотири земельні ділянки; вжити заходів щодо укладання договорів оренди нерухомого майна між Управлінням адміністративними будинками та ДКП «Ідальня»; розглянути можливість забезпечення потреби телеканалу «Рада» в оновленні технічного обладнання.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Апаратом ВРУ та Управлінням справами Апарату ВРУ розроблені плани заходів реагування на рішення Рахункової палати. Виконання усіх рекомендацій розпочато.

Аудит відповідності на тему «Розвиток адміністративних послуг та їх цифровізація»

(рішення Рахункової палати від 18 грудня 2024 року № 57-1)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство цифрової трансформації України (Мінцифри)
- Державне підприємство «ДІЯ»

ПЕРІОД АУДИТУ:

2022–2023 роки та
I півріччя 2024 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

908,7 млн грн

ВИСНОВКИ

В умовах повномасштабної війни цифровізація адмінпослуг стала важливим елементом зв'язку держави з громадянами та у підсумку — ключовим фактором розвитку економіки.

Портал «Дія» став однією з найбільш інноваційних платформ для доступу до електронних послуг. Платформа надає доступ до понад 200 адміністративних сервісів, якими користуються більше 20 мільйонів українців: цифрові ID-картки і закордонні паспорти, електронне водійське посвідчення, електронна послуга «єВідновлення», перереєстрація авто, укладання шлюбу тощо.

За рейтингом Online services Index, міжнародного дослідження E-Government Development Index, що оцінює 193 країни світу та розробляється Організацією Об'єднаних Націй, Україна займає 5 місце за рівнем розвитку цифрових державних послуг.

За оцінкою міжнародних експертів, економічний ефект від впровадження цифрових послуг в Україні у 2021–2024 роках становив 59,7 млрд грн, а антикорупційний — 6,5 млрд гривень.

Наявні експертні оцінки підтверджують захищеність державних інформаційних ресурсів та персональних даних на Єдиному державному вебпорталі електронних послуг (Портал «Дія») від несанкціонованого доступу.

Водночас нормативно-правове та організаційне забезпечення цифровізації державного сервісу потребують удосконалення.

Процес цифровізації державного сервісу регулюється двома стратегіями: Національною економічною стратегією та Стратегією реформування державного управління, що не актуалізовані та не повністю узгоджуються між собою.

Невизначеність систематизованих в єдиному стратегічному документі завдань та очікуваних результативних показників цифровізації державного сервісу, пріоритетності, терміну впровадження тощо створює ризик неефективного здійснення цього процесу загалом.

Наявність на вебсайтах Мінекономіки та Мінцифри двох реєстрів адміністративних послуг, які мають однакову назву, але відрізняються за змістом, дезорієнтує користувачів під час пошуку доступної послуги та актуальної й достовірної інформації про неї.

Для визначення економічного та антикорупційного ефектів були використані не власні, належним чином затверджені методики, а методики оцінки міжнародних експертів, механізм яких детально не розкритий. Це ускладнює моніторинг процесу, надання відповідної оцінки та вжиття своєчасних заходів належного реагування.

Незатвердження належним чином методики та не визначення відповідних результативних показників оцінки якості та задоволеності користувачів унеможливають надійну оцінку ефективності наданих послуг та їх відповідності потребам громадян.

При цьому за розробленим Мінцифри механізмом оцінки (який не затверджений), рівень задоволеності користувачів мобільного додатка Порталу «Дія» становив 79 %, задоволеності роботою служби підтримки — 90 %.

Система внутрішнього контролю потребує удосконалення в частині процесів документального оформлення господарських операцій.

ДП «ДІА» введено в експлуатацію 78 програмних продуктів щодо модернізації Порталу «Дія» вартістю 113,3 млн грн із недотриманням вимог законодавчих та нормативних актів щодо документального оформлення. Невідповідність усунена під час аудиту.

ВИЯВЛЕНО

113 млн грн

недотримання вимог
законодавчих та нормативних актів
щодо документального оформлення
господарських операцій

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Міністерству цифрової трансформації України:**
 - розглянути питання розроблення єдиної стратегії впровадження цифрового державного сервісу або викладення стратегічних положень, які визначені в різних стратегіях, в єдиному документі;
 - ініціювати перед Міністерством економіки України видалення розміщеного на вебсайті органу Реєстру адміністративних послуг з метою приведення у відповідність із законодавчими актами;
 - спільно із зацікавленими органами розглянути питання розроблення та затвердження належним чином методики визначення економічного та антикорупційного ефектів від впровадження цифрових послуг;
 - визначити у паспорті бюджетної програми за КПКВК 2901030 «Електронне урядування» результативні показники, що характеризують якість надання цифрових державних послуг;
 - удосконалити систему внутрішнього контролю в частині процесів документального оформлення господарських операцій;
- **Державному підприємству «ДІА»** розробити та затвердити методику оцінки якості та задоволеності користувачів цифровим державним сервісом.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ З вебсайта Міністерства економіки України видалено неактуальний Реєстр адміністративних послуг.
- ✓ Міністерство цифрової трансформації України та ДП «Дія» надали плани заходів з виконання наданих рекомендацій.
- ✓ У паспорті бюджетної програми за КПКВК 2901030 «Електронне урядування» визначено результативні показники, що характеризують якість надання цифрових державних послуг.
- ✓ ДП «ДІА» розроблено та затверджено Методику оцінки якості та задоволеності користувачів наданням електронних публічних послуг на Єдиному державному вебпорталі електронних послуг.

Аналіз реалізації рекомендацій, наданих Рахунковою палатою, та оцінки їх впливу на управлінські зміни в Національній академії наук України

(рішення Рахункової палати від 18 грудня 2024 року № 57-3)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Національна академія наук України

ПЕРІОД АНАЛІЗУ:

2022–2024 роки

ОХОПЛЕНО АНАЛІЗОМ:

12 млрд 760,3 млн грн

ВИСНОВКИ

Надано **53** рекомендації

Імплементовано **33** (62 %)

3	вплив на нормативно-правове забезпечення	1 (33 %)
33	вплив на виконання організаційно-управлінських функцій	23 (70 %)
17	вплив на фінансово-господарську діяльність	9 (53 %)

ВПЛИВ НА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- ✓ Прийнято 1 постанову та 3 розпорядження Кабінету Міністрів України, 108 відомчих організаційно-розпорядчих актів НАН України.

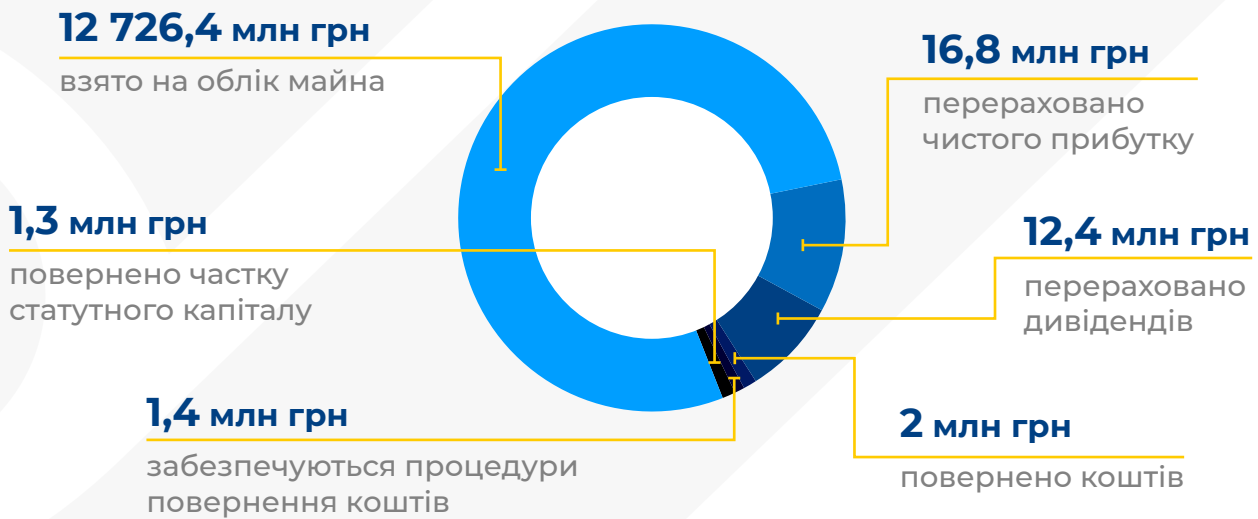
Зазначене сприяло:

- ✓ визначенню основних засад діяльності Центру колективного користування науковим обладнанням;
- ✓ оптимізації мережі суб'єктів господарювання.

ВПЛИВ НА ВИКОНАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЙ

- ✓ упорядкування, оптимізація й облік нерухомого майна
- ✓ моніторинг і контроль за договірними зобов'язаннями
- ✓ аналіз діяльності організацій, віднесених до відання НАН України
- ✓ дотримання організаціями, віднесеними до відання НАН України, вимог чинного законодавства
- ✓ контроль за веденням претензійно-позовної роботи
- ✓ формування й подання фінансової звітності, перегляд умов контрактів із керівниками суб'єктів господарювання НАН України

ВПЛИВ НА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Національній академії наук України:**
 - надати КМУ пропозиції щодо змін до Переліку об'єктів державної власності, що входять до майнового комплексу НАН України;
 - розробити та затвердити механізм конкурсного відбору інвесторів з метою відбору найкращих пропозицій щодо забудови земельних ділянок НАН України;
 - передбачати у планах діяльності НАН України та підвідомчих їй установ і організацій, а також у паспорті бюджетної програми на 2025 рік, результативні показники контролю за використанням бюджетних коштів на утримання й розвиток державного майна;
 - продовжити та завершити процедуру внесення змін до чинних інвестиційних договорів у частині визначення істотних умов;
 - забезпечити виявлення суб'єктів господарювання, якими майно НАН України використовується без її дозволу;
 - завершити облік майна НАН України, переданого в користування суб'єктами господарювання НАН України, на підставі результатів аналізу площ НАН України, наданих у користування, та рішень НАН України про надання дозволів на користування майном, забезпечити виявлення суб'єктів господарювання, якими майно НАН України використовується без її дозволу, та звільнення зайнятих ними площ.

РЕАГУВАННЯ

Термін реагування не настав.

Аналіз реалізації наданих Рахунковою палатою рекомендацій та оцінки їх впливу на систему змін у сфері виконання загальнодержавних функцій

(рішення Рахункової палати від 18 грудня 2024 року № 57-4)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Апарат Верховної Ради України
- Центральна виборча комісія
- Секретаріат Кабінету Міністрів України
- Міністерство закордонних справ України
- Державна архівна служба України
- Національне агентство України з питань державної служби

ПЕРІОД АНАЛІЗУ:

2018–2023 роки

ВИСНОВКИ

Надано **252** рекомендації

Імplementовано **196** (77,8 %)

77	вплив на нормативно-правове регулювання діяльності	46
100	вплив на організаційно-адміністративну діяльність	88
65	вплив на фінансово-господарську діяльність	55

ВПЛИВ НА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

- ✓ ухвалено 4 законодавчі акти
- ✓ прийнято 2 постанови Верховної Ради України;
- ✓ видано 2 розпорядження Голови Верховної Ради України;
- ✓ прийнято 40 актів Кабінету Міністрів України та 129 нормативних актів об'єктів контролю.

Зазначене сприяло:

- ✓ оновленню Стратегії реформування державного управління на 2016–2020 роки й уточненню її завдань;
- ✓ запровадженню оплати праці державних службовців на основі класифікації посад;
- ✓ урегулюванню окремих процесів проведення загальнодержавних і місцевих виборів;
- ✓ приведенню у відповідність із законодавством Статуту Дипломатичної академії, умов оплати праці її працівників, а також унормуванню укладання державних контрактів на підвищення кваліфікації кадрів;
- ✓ урегульовано питання ведення архівної справи, діловодства та створення страхового фонду документації Укрдержархіву;
- ✓ приведенню положень про МЗС, Секретаріат ЦВК та Апарат Верховної Ради України у відповідність із чинним законодавством.

ВПЛИВ НА ОРГАНІЗАЦІЙНО-АДМІНІСТРАТИВНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

- ✓ оптимізовано структуру ЦВК;
- ✓ удосконалено внутрішній контроль в Укрдержархіві, МЗС, НАДС та ЦВК;
- ✓ покращено процеси управління державним майном та здійснення публічних закупівель об'єктами контролю.

ВПЛИВ НА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

- ✓ підвищено захист державних інформаційних ресурсів Укрдержархіву (СФДі ТЕНО);
- ✓ передано в оренду нерухомого майна МЗС та укладанню договорів на відшкодування комунальних послуг;
- ✓ введено в експлуатацію систему диспетчеризації інженерних мереж (вартістю 3,82 млн грн) для належного обслуговування адміністративних будівель ДП «Управління житловими будинками» Апарату Верховної Ради України.

22,2 % рекомендацій Рахункової палати залишаються невиконаними через зміни в законодавстві, внаслідок втрати їх актуальності та з інших об'єктивних причин.

Аудит відповідності використання коштів державного бюджету та управління активами Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів

(рішення Рахункової палати від 25 грудня 2024 року № 59-1)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів

ПЕРІОД АУДИТУ:

2022–2023 роки та
I півріччя 2024 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

52,1 млрд грн

ВИСНОВКИ

Результати діяльності АРМА з володіння, користування та розпорядження активами, на які накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів, та їх стягнення в дохід держави, неповною мірою відповідають очікуванням, які передбачали запровадження прозорих і ефективних механізмів формування та реалізації державної політики у сфері управління такими активами.

З часу утворення Агентства у 2016 році цілісної системи управління активами не створено. Виконуючи функції управління активами, АРМА не мало достатніх інструментів, необхідних для збереження та, за можливості, максимізації економічної вартості активів й отримання додаткового фінансового ефекту.

Процес прийняття і передачі Агентством активів в управління (на реалізацію) відбувався в умовах недосконалості нормативно-правової бази, недостатності та фрагментарності інформації, неврегульованості взаємовідносин між АРМА та органами прокуратури і досудового розслідування у питаннях прийняття-передачі активів в управління. Не було врегульовано питання здійснення АРМА обліку прийнятих та переданих в управління активів, а контроль за ефективністю управління ними та збереженням економічної вартості виявився недостатнім. За таких обставин ухвалені учасниками процесу організаційно-управлінські рішення спричиняли безсистемність та непослідовність дій.

Як наслідок, протягом 2022 року — I півріччя 2024 року не забезпечено виконання 549 із 684 ухвал суду (80,3%), активи на суму понад 39,4 млрд грн досі залишаються неприйнятими в управління. Додаткові фінансові можливості орієнтовно на суму 6 млрд грн не використані.

Водночас за підсумками I півріччя 2024 року спостерігалось покращення показників діяльності АРМА порівняно з попередніми роками, що дало змогу забезпечити значні надходження до державного бюджету від управління активами.

ВИЯВЛЕНО

850,8 млн грн

недоотримання очікуваного результату від управління активами (економічної вигоди або прогнозованого доходу)

66,2 млн грн

недоліки під час планування видатків на забезпечення діяльності

39,4 млн грн

не прийнято активи в управління

36,3 млн грн

неефективне управління коштами, що спричинило їх невикористання

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Верховній Раді України** розглянути та ухвалити відповідні рішення щодо законопроектів із питань управління активами, які внесені до Верховної Ради України та зареєстровані в установленому порядку.
- **Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики** з урахуванням законопроектів з питань управління активами, внесених до Верховної Ради України, розробити пропозиції щодо удосконалення відповідних законодавчих актів України.
- **Кабінету Міністрів України:**
 - розробити та затвердити стратегічні (програмні) документи у сфері управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів;

- виконати в повному обсязі Прикінцеві та перехідні положення Закону про АРМА у частині розроблення і внесення до 30 червня 2025 року на розгляд Верховної Ради України необхідних законопроектів з метою удосконалення процесів управління активами;
 - вивчити доцільність впровадження нових моделей управління активами (в тому числі залучення інституту арбітражних керуючих при управлінні окремих категорій активів) та в разі необхідності розробити і внести відповідний законопроект на розгляд Верховної Ради України;
 - розробити та затвердити в установленому порядку нормативно-правові акти, що стосуються унормування прийняття рішень про концентрацію, врегулювання порядків конкурсного відбору організаторів електронних торгів та банківських установ, удосконалення контролю за ефективністю управління активами, визначення форм типових договорів для управління активами, встановлення чітких та прозорих критеріїв оцінки ефективності управління активами та збереження їх економічної вартості.
- **АРМА:**
- розробити та внести на розгляд КМУ проекти нормативно-правових актів про удосконалення процесів з управління активами; вдосконалити власні нормативні акти;
 - провести суцільну інвентаризацію всіх ухвал суду, які передбачають передачу активів в управління АРМА, з метою забезпечення їх повного виконання;
 - забезпечити прийняття та подальше ефективне управління всіма активами, передбаченими ухвалами судів;
 - забезпечити відображення в бухгалтерському обліку всіх активів, які прийняті АРМА в управління;
 - доопрацювати ЄДРА з метою наповнення інформацією, необхідною для прийняття ефективних управлінських рішень щодо поводження з активами;
 - визначити результативні показники, які реально відображатимуть діяльність Агентства.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Верховною Радою України прийнято за основу проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення інституційної спроможності Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, та вдосконалення механізмів управління активами.
- ✓ Агентством затверджено план заходів реагування на рішення Рахункової палати за результатами аудиту.

4.5. СОЦІАЛЬНА СФЕРА ТА КУЛЬТУРА

Соціальна сфера та культура на постійній основі перебувають у фокусі уваги Рахункової палати. Протягом звітного року питанням у цій сфері було присвячено **9 аудитів**, за результатами яких встановлено порушень та недоліків на загальну суму **1 млрд 455 млн гривень**:

- фінансовий аудит фінансової звітності спеціального призначення за проектом «Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку, за 2023 рік. Відповідальна — Голова Рахункової палати Ольга Піщанська;
- міжнародний координований аудит ефективності на тему «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб: сприяння інтеграції родин за новим місцем проживання за підтримки Федеративної Республіки Німеччина в умовах воєнного стану». Відповідальний — заступник Голови Рахункової палати Сергій Ключка;
- аудит відповідності на тему «Кров для збереження життя. Організація державного управління запасами крові» (ДСК). Відповідальна — Голова Рахункової палати Ольга Піщанська;
- аудит ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану». Відповідальна — Голова Рахункової палати Ольга Піщанська;
- аудит відповідності забезпечення діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України. Відповідальна — член Рахункової палати Єлизавета Пушко-Цибуляк;
- аудит ефективності на тему «Проблеми мережі закладів вищої освіти: далі утримувати чи реформувати». Відповідальна — Голова Рахункової палати Ольга Піщанська;
- аудит ефективності використання бюджетних коштів, передбачених Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України на формування та реалізацію державної житлової політики в частині забезпечення молоді житлом. Відповідальний — заступник Голови Рахункової палати Сергій Ключка;
- аудит відповідності на тему «Здійснення Міністерством охорони здоров'я України закупівель високовартісного обладнання для покращення якості медичної допомоги та діагностики громадян України». Відповідальна — Голова Рахункової палати Ольга Піщанська;
- аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра» (Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику). Відповідальна — член Рахункової палати Єлизавета Пушко-Цибуляк.

Фінансовий аудит фінансової звітності спеціального призначення за проектом «Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку, за 2023 рік

(рішення Рахункової палати від 06 червня 2024 року № 27-3)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство освіти і науки України

ПЕРІОД АУДИТУ:

2023 рік

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

1,3 млн дол. США
(еквівалент 45,9 млн грн)

ВИСНОВКИ

Щодо фінансової звітності спеціального призначення за Проектом, що подається Міжнародному банку реконструкції та розвитку, за 2023 рік (далі — МБРР)

надано немодифікований висновок

Фінансова звітність спеціального призначення за Проектом за 2023 рік складена МОН для МБРР з дотриманням вимог, встановлених угодою Проекту та законодавством, та забезпечує достовірність даних в усіх суттєвих аспектах щодо надходжень коштів позик до державного бюджету і видатків, а також фінансового стану за рахунками, відкритими в межах Проекту. Всі суттєві операції, відображені у звітності, відповідають вимогам угоди Проекту та додатковим інструкціям МБРР; цільове використання коштів позики забезпечене.

Отримано достатню та прийнятну впевненість щодо операцій на рахунках Проекту з надходження позики Проекту до державного бюджету, їх використання за КПКВК 2201680, а також залишків коштів на рахунках, відкритих для реалізації Проекту.

Водночас встановлено низку недоліків:

- у договорах з консультантами не визначено строків підготовки ними актів здачі-приймання послуг після погодження координатором Проекту звітів про надані послуги;
- у частині третій посібника за Проектом не відображено усіх деталей ведення загального та бухгалтерського обліку коштів Проекту, особливостей роботи з рахунками, відкритими для реалізації Проекту і формування звітності до МБРР;
- МОН не вдосконалено форм звітності за Проектом, не встановлено прийнятної для МБРР автоматизованої системи обліку;
- не внесено змін до договору про безповоротну передачу коштів у частині розмежування коштів загального та спеціального фондів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Міністерству освіти і науки України:**
 - у договорах з консультантами визначити строки підготовки консультантами актів здачі-приймання послуг після погодження звітів про надані послуги координатором Проекту;

- внести до посібника зміни у частині доповнення положеннями щодо деталей ведення загального та бухгалтерського обліку коштів за Проєктом, особливостей роботи з рахунками, відкритими для реалізації Проєкту, та формування звітності до МБРР, а також схемою руху коштів;
- за погодженням з МБРР удосконалити форми звітності за Проєктом у частині розмежування показників щодо коштів за загальним і спеціальним фондами з метою достовірного відображення їх за рахунками;
- забезпечити автоматизоване ведення облікової та звітної документації за Проєктом із використанням автоматизованої системи обліку та/або окремого модуля в комп'ютерній програмі «ІС-ПРО»;
- ініціювати перед Мінфіном внесення змін до договору шляхом укладання додаткової угоди у зв'язку з проведеною у 2022 році реструктуризацією Проєкту.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Договори з консультантами викладено у новій редакції, визначено строки підготовки консультантами актів здачі-приймання послуг після погодження звітів про надані послуги координатором Проєкту.
- ✓ Приведено у відповідність положення договору про безповоротну передачу коштів між Мінфіном та МОН щодо використання коштів, наданих Україні МБРР, у зв'язку з проведенням у 2022 році реструктуризації Проєкту.
- ✓ Внесено зміни до операційного посібника спільного з МБРР інвестиційного проєкту «Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів» у частині доповнення положеннями щодо деталей ведення загального та бухгалтерського обліку коштів за Проєктом, особливостей роботи з рахунками, відкритими для реалізації Проєкту, та формування звітності до МБРР, а також схемою руху коштів.
- ✓ Відкориговано інформацію в формі IFR «Виписка з рахунків за період 01.07.2024 по 30.09.2024» шляхом зменшення обсягу коштів (130500 тис. дол. США), зарахованих на транзитний рахунок у Державній казначейській службі України, оскільки кошти були направлені на поповнення загального фонду бюджету, а їх рух зазначеним рахунком МОН не здійснювався.

Міжнародний координований аудит ефективності на тему «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб: сприяння інтеграції родин за новим місцем проживання за підтримки Федеративної Республіки Німеччина в умовах воєнного стану»

(рішення Рахункової палати від 02 липня 2024 року № 31-1)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України
- Державна спеціалізована фінансова установа «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву»

ПЕРІОД АУДИТУ:

2021–2023 роки та
І квартал 2024 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

971,8 млн грн

ВИСНОВКИ

ПРОЄКТ «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб»

впроваджується за підтримки
Уряду Федеративної Республіки Німеччина
через Федеральне міністерство економічного співробітництва
та розвитку Німеччини (BMZ)
та Кредитну установу для відбудови (KfW)

Грант 25,5 млн євро

24,475 млн євро

кредитування ВПО

1 млн євро

експертні послуги

0,025 млн євро

аудит Проєкту

Механізм револьверного фонду

кошти, повернені позичальниками в рахунок погашення кредитів,
далі використовуються для кредитування інших учасників Проєкту

971,8 млн грн

вартість Проєкту у 2021–2023 роках і I кварталі 2024 року

У межах співпраці з Федеративною Республікою Німеччина Україні виділено грант у розмірі 25,5 млн євро. Кошти передбачалися на забезпечення ВПО власним житлом з метою реалізації проєкту «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб» (далі — Проєкт) у 2021–2023 роках. У грудні 2023 року вартість Проєкту було збільшено до 42,5 млн євро, а його реалізацію продовжено до березня 2025 року.

Проєкт передбачає пільгове іпотечне кредитування ВПО на придбання житла по всій території України та здійснення заходів експертного супроводу.

Особливість реалізації Проєкту — механізм револьверного фонду, який передбачає використання повернутих позичальниками для погашення кредитів коштів на кредитування інших учасників Проєкту.

На виконання Проєкту використано 971,8 млн грн: кошти гранту становили 875,4 млн грн (86,6 %), револьверного фонду — 96,4 млн грн (13,4 %).

Ще на етапі відбору виникли проблеми із визначенням реальних кандидатів на отримання кредиту через невідповідність критеріїв. Зокрема, для включення до реєстру особа повинна була мати громадянство України, статус ВПО та не отримувати іншої допомоги. Водночас на етапі вирішення питання щодо надання кредиту додатково вже вимагалися: стабільна платоспроможність, можливість здійснити перший внесок за кредитом у розмірі 6 %, хороша кредитна історія, відсутність іншого житла у членів родини тощо. До участі у відборі загалом зареєструвалися 35,5 тис. осіб, але за результатами 15 проведених у 2021–2023 роках рандомних відборів отримати пільговий іпотечний кредит зміг лише кожен шостий претендент з відібраних 4230 переможців. Це — 55,8 % із запланованого результату (1200 кредитів). Зазначене, зокрема, спричинено неузгодженістю критеріїв включення заявника до реєстрового переліку кандидатів та умов надання кредитів.

ВИЯВЛЕНО

24 позичальники

втратили можливість придбати власне житло через неефективне управління Держмолодьжитлом коштами револьверного фонду

669 сімей забезпечено пільговими іпотечними кредитами

у 2021–2023 роках та I кварталі 2024 року, однак це **лише 55,8 %** запланованої кількості кредитів (1200 кредитів)

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінету Міністрів України** врегулювати процес передачі в іпотеку кредиту житла, придбаного з використанням житлового сертифіката, замість знищеного, а також врегулювати питання анулювання заборгованості за договором про споживчий кредит на придбання житла;
- **Мінреінтеграції** врегулювати питання використання коштів револьверного фонду та нагляду за ними;
- **Держмолодьжитлу** актуалізувати перелік кандидатів на отримання іпотеки, упорядкувати використання коштів револьверного фонду та процес їх розподілу.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Рекомендації Рахункової палати виконано в повному обсязі, зокрема:
 - ✓ розроблено законопроект «Про систему страхування воєнних ризиків». Обов'язковість страхування від воєнних ризиків поширюється, зокрема, і на майно, передане в іпотеку. У грудні 2024 року законопроект надіслано на розгляд до комітету ВРУ з питань фінансів, податкової та митної політики;
 - ✓ актуалізовано реєстровий перелік кандидатів;
 - ✓ використання коштів револьверного фонду врегульовано шляхом затвердження Порядку використання коштів від повернення кредитів, наданих Держмолодьжитлом на умовах Порядку пільгового іпотечного кредитування внутрішньо переміщених осіб за рахунок коштів гранту, наданих Кредитною установою для відбудови (KfW), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2021 року № 451.

Аудит відповідності на тему «Кров для збереження життя. Організація державного управління запасами крові» (ДСК)

(рішення Рахункової палати від 27 серпня 2024 року № 39-1)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство охорони здоров'я України
- Спеціалізована державна установа «Український центр трансплант-координації» (далі — Центр)

ПЕРІОД АУДИТУ:

2022–2023 роки,
окремі дані
за січень–серпень 2024 року

ВИСНОВКИ

Матеріали Звіту містять відомості, що віднесені до службової інформації.

Ефективне та стійке функціонування національної системи крові має ключове значення для функціонування системи охорони здоров'я загалом, особливо в умовах воєнного стану.

Національна система крові засвідчила спроможність адаптуватись до сучасних викликів, зокрема, завдяки активності донорів забезпечувати цивільні та воєнні потреби. Тож держава не імпортувала кров з інших країн.

Водночас за результатами аудиту встановлено ряд недоліків. Зокрема, Урядом і МОЗ не прийнято всіх необхідних нормативно-правових актів для реалізації Закону України «Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові» (далі — Закон про донорську кров), розробленого з метою адаптації законодавства України до acquis ЄС. Не визначено на законодавчому рівні порядку формування та підтримки рівня запасу компонентів крові у разі настання надзвичайних ситуацій на території України.

Не затверджений Стратегічний план розвитку системи охорони здоров'я населення на період до 2030 року, зокрема, у частині національної системи донорства крові та її компонентів.

Не створений Національний трансфузіологічний центр відповідно до вимог Закону про донорську кров та Національний трансфузіологічний комітет.

Не створений інформаційно-комунікаційний комплекс системи крові.

МОЗ не забезпечило контролю за якістю донорської крові, компонентів і препаратів крові, відповідних консервуючих розчинів.

МОЗ та Центр не володіли інформацією про обсяги обов'язкового забезпечення потреб системи охорони здоров'я України у донорській крові, компонентах та препаратах крові, у т.ч. з урахуванням необхідності створення їх відповідних резервів на випадок надзвичайних ситуацій.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Кабінету Міністрів України, Міністерству охорони здоров'я України та Спеціалізованій державній установі «Український центр трансплант-координації» надані відповідні рекомендації.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Центром розпочато укомплектування вакантних посад структурних підрозділів, які здійснюють функції у сфері донорства крові та компонентів крові, функціонування суб'єктів крові.
- ✓ Затверджено Порядок реалізації донорської крові та компонентів крові суб'єктами системи крові, що здійснюють заготівлю, переробку, тестування, зберігання, розподіл та реалізацію донорської крові та компонентів крові, Методику розрахунку вартості виробництва донорської крові та компонентів крові для надання послуг з трансфузії крові та/або компонентів крові, Методику формування ціни для придбання плазми для фракціонування.
- ✓ Повторно проведено моніторинг, аналіз та оцінку діяльності суб'єктів системи крові за показниками безпеки та якості. Результати такого моніторингу обговорено з керівниками і представниками суб'єктів системи крові в межах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Євроінтеграційні аспекти трансформації системи крові в Україні». Також проведено онлайн-навчання з питань впровадження системи якості та належної виробничої практики в суб'єктах системи крові для представників керівництва і відповідальних осіб суб'єктів системи крові, Держслужби з лікарських засобів та контролю за наркотиками.

Аудит ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану»

(рішення Рахункової палати від 22 жовтня 2024 року № 49-2)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Пенсійний фонд України
- Міністерство фінансів України
- Міністерство соціальної політики України (запити)

ПЕРІОД АУДИТУ:

2022, 2023 роки та
I квартал 2024 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

1 трлн 422,9 млрд грн
на виплату пенсій і допомог

ВИСНОВКИ

В умовах воєнного стану вдалося зберегти стійкість пенсійної системи України. Водночас прогалини в законодавстві, гострі демографічні та соціально-економічні проблеми, які посилились під час збройної агресії РФ, продовжують обтяжувати бюджет ПФУ і знижують ефективність витрачання його коштів.

На 01.04.2024 навантаження на 1000 застрахованих осіб становить 945 пенсіонерів. Зросли до 50,3 млрд грн борги підприємств, установ, організацій перед ПФУ. Зменшилася чисельність найманих працівників, прогнозні показники зростання фонду оплати праці не досягнені. План на 2022–2023 роки з надходження частини ЄСВ не виконано, за винятком понадпланових надходжень від грошового забезпечення військовослужбовців.

За таких умов Уряд оперативно впровадив заходи для забезпечення стійкості ПФУ. Так, понад 10 млн пенсіонерів отримали пенсії своєчасно і в повному обсязі. Це стало можливим завдяки коштам проєкту PEACE, використаним згідно з умовами Угоди та положеннями Операційного посібника проєкту. Кошти Проєкту PEACE, у тому числі Уряду США, у розмірі 12,7 млрд дол. США (еквівалент 463,5 млрд грн) дали змогу відшкодувати майже половину видатків на виплату всіх пенсій за 2022, 2023 роки і у повному обсязі — зобов'язання державного бюджету перед ПФУ.

Ідентифіковано ризикові категорії пенсіонерів (понад 800 тис.), які отримували пенсії на тимчасово окупованих РФ територіях і на територіях активних бойових дій більш ніж 2,5 роки без унормування проходження обов'язкової фізичної ідентифікації.

Залишаються прогалини в законодавстві, що врегульовує питання пенсійного забезпечення військовослужбовців, осіб, які проживають у зонах радіоактивного забруднення, гірських населених пунктах, та осіб з інвалідністю, які обтяжують бюджет ПФУ та потребують реагування Уряду.

Запровадження воєнного стану не зупинило зростання кількості звернень до судів деяких категорій пенсіонерів, що збільшує навантаження на бюджет ПФУ. Джерел для погашення заборгованості на виконання рішень судів немає. Це створило загрози не лише для стійкості ПФУ, а й для економічної безпеки.

ВИЯВЛЕНО

Додаткове навантаження на ПФУ:

66,5 млрд грн

додаткові видатки на виплату пенсій, перерахованих за рішеннями судів

73 млрд грн

борги ПФУ за судовими рішеннями на 01.07.2024

1,3 млрд грн або 0,1 %

включено до звітів на відшкодування за проєктом PEACE у порушення вимог міжнародних договорів

Ризики неекономного використання коштів:

51,6 млрд грн у рік

виплата пенсій 800 тис. осіб на ТОТ і територіях активних бойових дій без проходження фізичної ідентифікації

4 млрд грн у рік

виплата пенсій особам з інвалідністю, яким нормативно відстрочено проходження повторного медичного огляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінету Міністрів України, Міністерству соціальної політики України, Міністерству фінансів України та Пенсійному фонду України** вжити заходів щодо:
 - покращення підходів до планування бюджету ПФУ та забезпечення прозорості його звітності;
 - удосконалення механізму відшкодування видатків на пенсійні виплати та звітності за Проєктом PEACE за прийнятними видатками на виплату пенсій;
 - уточнення поняття «пенсії військовослужбовцям»;
 - економії видатків бюджету через удосконалення нормативно-правових актів з питань пенсійного забезпечення окремих категорій громадян;
 - актуалізації переліків населених пунктів, що дають право на доплати і підвищення до пенсій;
 - впровадження дієвих механізмів контролю за правомірністю встановлення доплат та підвищень до пенсій;
 - підвищення результативності механізмів ідентифікації та верифікації пенсійних виплат.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ На період дії воєнного стану в Україні з 01.01.2025 впорядковано механізм призначення та виплати непрацюючим пенсіонерам доплати за проживання в зоні радіоактивного забруднення. Обмежено спеціальні пенсії, зокрема за рішеннями судів, розміри яких перевищують максимальний розмір.
- ✓ Виконання низки рекомендацій закладено при прийнятті Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік». Зокрема, КМУ доручено розробити законопроєкт про встановлення єдиних підходів до перерахунку пенсій; упорядкувати виплати підвищень громадянам, які одержали статус особи, що проживає, навчається або працює в населених пунктах, що мають статус гірських.
- ✓ З метою підвищення прозорості бюджетних коштів та упорядкування звітності за Проєктом PEACE Мінфіном з 01.01.2025 запроваджено вимогу щодо складання паспортів бюджетних програм ПФУ у сфері пенсійного забезпечення.
- ✓ ПФУ розроблено методичні рекомендації щодо перерахування коштів установам (закладам), в яких особи перебувають на повному державному утриманні, які надіслано територіальним органам ПФУ. Впроваджено обіг документів одержувачів пенсій, які виїхали на постійне місце проживання за кордон, в АС електронного документообігу ПФУ. Затверджено нову версію протоколу обміну інформацією для верифікації пенсійних виплат.
- ✓ МОЗ визначено чіткі обставини, за яких лікарсько-консультаційна комісія не може направити на повторний огляд осіб з інвалідністю, для яких у період дії воєнного стану настав строк його проходження.
- ✓ Запроваджено щомісячне формування інформації про отримувачів пенсій у розрізі територій та територіальних громад, в тому числі на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих РФ.

Аудит відповідності забезпечення діяльності Міністерства культури та інформаційної політики України

(рішення Рахункової палати від 22 жовтня 2024 року № 49-3)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство культури та інформаційної політики України

ПЕРІОД АУДИТУ:

2020–2023 роки

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

536,6 млн грн

ВИСНОВКИ

Міністерством не забезпечено повною мірою формування та реалізацію державної політики у сфері культури та інформаційної політики і досягнення мети бюджетної програми «Керівництво та управління у сфері культури та інформаційної політики» (КПКВК 3801010), яка передбачала забезпечення приналежності громадян України до єдиного культурного простору, можливості споживання громадянами доступних культурних послуг, зменшення обсягу маніпулятивного контенту та фейкових новин, повідомлень і матеріалів. Упродовж 2020–2023 років понад пів мільярда гривень (521,8 млн грн) на управління у цій сфері використано безсистемно та неефективно.

Зазначене спричинено незатвердженням чітких концептуальних і стратегічних засад державної політики у сфері культури, незабезпеченням Мінкультури дотримання принципів послідовності, наступництва та безперервності під час її реалізації, недосконалістю створеного організаційно-управлінського середовища у цій сфері, а також неналежним виконанням Міністерством функцій головного розпорядника коштів державного бюджету.

Прослідковуються причинно-наслідкові зв'язки між нормативно-правовим регулюванням, прийнятими управлінськими рішеннями та станом виконання Міністерством завдань з формування та реалізації державної політики у сфері культури та інформаційної політики.

Міністерством розроблено лише 31 % нормативно-правових актів, передбачених планами пріоритетних дій Уряду та планом роботи Міністерства на 2023 рік. Зокрема, не розроблені Стратегія розвитку культури та план заходів з її реалізації, не затверджені окремі нормативні документи, які б визначали перспективи та пріоритетні напрями розвитку у сфері інформаційної безпеки України.

Не виконано 60 % заходів з реалізації державної політики у сфері культури та інформаційної політики, передбачених планами пріоритетних дій Уряду та планом роботи Міністерства на 2023 рік.

Міністерством не забезпечені ефективне управління та контроль за використанням об'єктів державної власності, що належать до сфери управління Мінкультури, допущена розбіжність у сумі 9,9 млрд грн між інформацією щодо залишкової вартості об'єктів державної власності, яка подається до Фонду державного майна України, та даними фінансової звітності Міністерства.

ВИЯВЛЕНО

58,4 млн грн

нерезультативне використання бюджетних коштів
на виплату надбавки за виконання особливо важливої роботи фахівцям
з питань реформ та нарахувань на неї

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Міністерству культури та стратегічних комунікацій України:**
 - забезпечити розроблення та затвердження показників та критеріїв оцінювання якості надання культурних послуг;
 - забезпечити розроблення та затвердження нормативно-правових актів Міністерства для забезпечення виконання покладених функцій у сфері культури та інформаційної політики;
 - при затвердженні паспорта бюджетної програми на керівництво та управління у сфері культури та інформаційної політики забезпечити визначення мети бюджетної програми, яка відповідатиме вимогам чіткості, реальності й досяжності;
 - забезпечити аналіз дотримання критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності та здійснити оцінювання результатів фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання;
 - забезпечити подання до Фонду державного майна України інформації про вартість майна, яке перебуває в оперативному управлінні суб'єктів сфери його управління, що відповідає даним бухгалтерського обліку, тощо.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Внесено зміни до Положення про Міністерство культури та стратегічних комунікацій України з метою приведення його у відповідність із вимогами Закону України «Про культуру» в частині доповнення повноважень МКСК щодо здійснення спостереження, оцінювання та прогнозування динаміки кількісних та якісних змін у сфері культури, діяльності закладів культури та оцінювання реалізації державної політики у сфері культури.
- ✓ Для забезпечення здійснення аналізу дотримання критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності та оцінювання результатів фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання сфери управління Міністерства в апараті Мінкультури утворено самостійний структурний підрозділ.
- ✓ Мінкультури зобов'язало підприємства, установи та організації, що належать до сфери його управління, забезпечити при внесенні інформації до форм звітності, що подається до ФДМУ, її відповідність даним фінансової звітності.
- ✓ За іншими рекомендаціями розпочато їх впровадження.

Аудит ефективності на тему «Проблеми мережі закладів вищої освіти: далі утримувати чи реформувати»

(рішення Рахункової палати від 26 листопада 2024 року № 54-1)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство освіти і науки України
- 8 закладів вищої освіти

ПЕРІОД АУДИТУ:

2021 —
9 місяців 2024 року

ВИСНОВКИ

МОН публічно ініціювало реформування мережі ЗВО, оскільки її нинішня модель не відповідає сучасним потребам економіки і суспільства, а самі заклади — неконкурентоспроможні на міжнародному ринку.

Управлінська діяльність МОН у процесі реформування виявилася малопродуктивною, а через слабку комунікацію зі стейкхолдерами процеси реформування мережі ЗВО не отримали підтримки та навіть спричинили спротив у освітньому середовищі.

Статистична інформація про стан мережі ЗВО є суперечливою:
дані щодо кількості ЗВО з різних джерел відрізняються

Аудит мережі закладів не здійснений, дорожня карта модернізації мережі ЗВО не розроблена і не затверджена.
При цьому МОН прозвітувало про виконання цих заходів

Як наслідок, не визначено і не задокументовано проблеми та ризику процесу реформування, а також цілі, на досягнення яких мала спрямовуватися реформа мережі ЗВО

МОН визначило прогностичні сценарії розвитку системи вищої освіти в Україні щодо мережі ЗВО, однак вони своєчасно не актуалізовані.

Системний аналіз реального стану мережі ЗВО після 24.02.2022 не здійснювався, ризики такого реформування не визначалися.

МОН не розробило середньострокового плану модернізації мережі ЗВО, як це було передбачено операційним планом реалізації у 2022–2024 роках Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки (розпорядження КМУ від 23.02.2022 № 286-р) (далі — Стратегія).

Розроблений законопроект щодо створення передумов для модернізації мережі ЗВО не подано Уряду. Після громадського обговорення законопроекту частину пропозицій

враховано, але його не погоджено Міністерством фінансів України та Державною регуляторною службою України. Наразі проходження законопроекту призупинено, документ доопрацьовується у МОН.

Реорганізація окремих ЗВО здійснювалась без нормативно визначеного механізму системного реформування мережі ЗВО та актуальної інформації про її стан.

Протягом 2021 року — 9 місяців 2024 року Уряд прийняв 20 рішень про реорганізацію ЗВО, з яких 11 — після схвалення Стратегії, реорганізація за якими не завершена. Досліджено виконання чотирьох рішень Уряду 2023–2024 років про реорганізацію ЗВО. Ці рішення здебільшого мали ситуативний характер, а їхнє обґрунтування до ЗВО не доводилися.

Обговорення реорганізації з працівниками та студентами ЗВО, за невеликим винятком, не проводилося, а результати обговорень, що відбулися, не були враховані.

За опитуванням, проведеним Рахунковою палатою серед працівників та студентів ЗВО, що реорганізуються, лише від 3,7 % до 34,8 % респондентів підтримують реорганізацію. Понад 75 % опитаних студентів та 47,3 %–94,6 % працівників базових ЗВО не відчували змін після реорганізації.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінету Міністрів України** з метою врахування сучасних викликів в умовах воєнного стану доручити МОН розробити та подати Урядові пропозиції щодо актуалізації Стратегії і проєкту операційного плану її реалізації у 2025–2028 роках;
- **Міністерству освіти і науки України:**
 - подати Кабінетові Міністрів України законопроект щодо створення передумов для модернізації мережі ЗВО;
 - здійснити аудит мережі ЗВО і за результатами скласти звіт;
 - розробити і затвердити дорожню карту модернізації мережі ЗВО та середньостроковий план модернізації мережі ЗВО;
 - затвердити критерії відбору ЗВО для реорганізації;
 - з метою уникнення спротиву ЗВО, які реорганізуються, запровадити обговорення планів реорганізації ЗВО із зацікавленими сторонами з оприлюдненням результатів обговорення.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ З наданих восьми рекомендацій Кабінетом Міністрів України і Міністерством освіти і науки України розпочато виконання трьох.
- ✓ МОН підготовлено проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України про внесення змін до Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки, який наразі погоджується центральними органами виконавчої влади.
- ✓ Затверджено план заходів МОН з виконання рекомендацій Рахункової палати, яким передбачено, зокрема подання проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)» на розгляд Уряду (термін виконання — I квартал 2025 року); проведення зустрічей керівництва МОН з працівниками та здобувачами ЗВО для обговорення планів реорганізації ЗВО (термін виконання — протягом 2025 року).

Аудит ефективності використання бюджетних коштів, передбачених Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України на формування та реалізацію державної житлової політики в частині забезпечення молоді житлом

(рішення Рахункової палати від 10 грудня 2024 року № 55-4)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України
- Державна спеціалізована фінансова установа «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву»

ПЕРІОД АУДИТУ:

2020–2023 роки

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

513,3 млн грн

ВИСНОВКИ

Основні засади реалізації державної житлової політики в Україні не визначені. Не затверджені концептуальні та стратегічні документи, які б чітко визначали цілі, завдання, заходи у цій сфері, індикатори та часові межі їх досягнення, а також дані про фактичну потребу молоді у житлі.

Забезпечення молоді житлом не віднесено до основних пріоритетів державної політики, а державна житлова політика є фрагментарною.

Незабезпечення координації та єдиного підходу до цього питання ускладнює вирішення житлової проблеми загалом. Ще більш гостро це питання постало з початком широкомасштабного вторгнення РФ в Україну.

Головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної житлової політики в цілому, визначено Мінінфраструктури. Заходи з підтримки молоді у вирішенні житлових питань реалізуються через діяльність Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» (далі — Фонд).

Постанова Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2012 року № 967 (зі змінами), якою затверджено Державну програму забезпечення молоді житлом на 2013–2026 роки, передбачає виділення коштів на її виконання виходячи з можливостей державного бюджету. Як наслідок, реалізація заходів Програми здійснювалась в умовах постійного обмеження фінансування, відповідно, Програма так і не змогла стати дієвим інструментом вирішення житлової проблеми молоді: за показником «надання кредитів» за 2020–2023 роки виконана лише на 24,8 %, а співвідношення кількості осіб, які отримали кредити упродовж цього періоду, до кількості осіб, які виявили бажання взяти участь у Програмі, є критично низьким.

Зволікання Мінрегіону з прийняттям рішення щодо погодження Правил виконання напрямів використання коштів, що надійшли на поповнення статутного капіталу Фонду, унеможливило видачу Фондом кредитів із березня по грудень 2022 року за наявності залишку коштів на поповнення статутного капіталу в сумі 118,6 млн гривень. Після погодження Мінрегіоном цих правил Фонд ще понад два місяці не здійснював кредитування, що зумовило затримку у використанні коштів на суму 138,9 млн гривень.

Недоліки нормативно-правового врегулювання та прорахунки минулих періодів призвели до ризику втрати джерела видачі кредитів щонайменше на 130 млн гривень.

Аудитом також встановлено прогалини у нормативно-правових актах, які регулюють використання коштів державного бюджету на виконання Програми, та недоліки, що вплинули на повноту та своєчасність здійснення компенсації.

ВИЯВЛЕНО

13,1 млн грн

неефективне управління державними коштами

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінету Міністрів України:**
 - внести проєкт Закону України «Про основні засади державної житлової політики» на розгляд Верховної Ради України.
- **Міністерству розвитку громад та територій України:**
 - ініціювати перед Кабінетом Міністрів України питання розроблення проєкту Державної стратегії житлової політики України з метою визначення чітких стратегічних пріоритетів житлової політики;
 - запровадити і формалізувати процедуру моніторингу й оцінювання реалізації державної політики у сфері житлової політики, у тому числі в частині забезпечення молоді житлом;
 - визначити зміст та форму інформації про хід виконання завдань з виконання Програми;
 - розробити та подати на розгляд у встановленому порядку КМУ внесення змін до:
 - Положення про порядок надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла;
 - Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для збільшення статутного капіталу Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» з подальшим спрямуванням на виконання Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013–2026 роки;
 - Порядку часткової компенсації відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла і постанови КМУ, якою його затверджено.
- **Державній спеціалізованій фінансовій установі «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву»** переглянути внутрішні документи та удосконалити договірну роботу, а також забезпечити при проведенні щорічної інвентаризації інвентаризацію розрахунків із банками.

РЕАГУВАННЯ

Термін реагування не настав.

- ✓ За даними офіційного вебсайту Верховної Ради України 06.01.2025 зареєстровано поданий Кабінетом Міністрів України законопроект «Про основні засади житлової політики» (реєстр. № 12377).

Аудит відповідності на тему «Здійснення Міністерством охорони здоров'я України закупівель високовартісного обладнання для покращення якості медичної допомоги та діагностики громадян України»

(рішення Рахункової палати від 17 грудня 2024 року № 56-2)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство охорони здоров'я України
- Державне підприємство «Медичні закупівлі України»

ПЕРІОД АУДИТУ:

2023 рік,
окремі дані за 2024 рік

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

1,8 млрд грн

ВИСНОВКИ

У 2023 році МОЗ через Державне підприємство «Медичні закупівлі України» (далі — Підприємство) за кошти державного бюджету вперше централізовано закупило високовартісне медичне обладнання для закладів охорони здоров'я, які забезпечують надання медичної допомоги військовослужбовцям та/або онкологічної медичної допомоги. Зокрема, було придбано 15 інноваційних систем лінійних прискорювачів, 28 магнітно-резонансних томографів (1,5 Тесла та 3 Тесла) та стоматологічний комп'ютерний томограф. Загальна сума закупівлі становила 1,6 млрд гривень.

За планом МОЗ все це обладнання мали поставити та ввести в експлуатацію ще до кінця 2023 року, проте ці процеси розпочалися лише у 2024-му і досі не завершені.

Водночас у 2023 році жодна одиниця високовартісного медичного обладнання до закладів охорони здоров'я не поставлена. Станом на 01.11.2024 до закладів охорони здоров'я надійшло лише 22 од., ще не поставлено 22 од. обладнання на суму 863,3 млн гривень. На момент проведення аудиту введено в експлуатацію лише 2 одиниці медичного обладнання (4,5 %), при запланованих ще на 2023 рік 100 %. Не введено в експлуатацію 42 од. медичного обладнання на суму 1 млрд 599,7 млн гривень.

Основні причини виникнення проблем в організації закупівель та введенні в експлуатацію високовартісного медичного обладнання:

Неналежний збір та аналіз інформації про потреби закладів охорони здоров'я

доручивши Підприємству збір заявок від структурних підрозділів з питань охорони здоров'я та закладів охорони здоров'я, що належать до сфери управління МОЗ, про потребу у високовартісному медичному обладнанні МОЗ не здійснило аналізу та контролю за достовірністю змістом таких заявок: заявки не передбачали підтвердження наявності матеріально-технічної бази та відповідного персоналу. Заявки про потребу у стоматологічному комп'ютерному томографі не збиралися

Недоліки в процесі закупівлі та розподілу обладнання

МОЗ не визначило критеріїв для оцінки наявних приміщень та матеріально-технічної бази, необхідних для встановлення та експлуатації високовартісного медичного обладнання, та персоналу. Як наслідок, перелік закладів охорони здоров'я для здійснення закупівлі лінійних прискорювачів та МРТ сформований МОЗ без належних обґрунтувань; Медико-технічні вимоги до лінійних прискорювачів та МРТ, розроблені підприємством містили дискримінаційні вимоги, які обмежували конкуренцію, оцінка тендерних пропозицій була неякісною, що спричинило численні скарги учасників закупівель. Це продовжило терміни закупівель

Необлаштовані приміщення для розміщення обладнання

МОЗ не визначило особливостей розподілу закупленого медичного обладнання. При здійсненні розподілу високо-вартісного медичного обладнання МОЗ не врахувало інформації закладів охорони здоров'я про відсутність у них приміщень для встановлення медичного обладнання, додаткового обладнання, необхідного для введення в експлуатацію медичного обладнання, та фінансових ресурсів. Це призвело до часткового перерозподілу обладнання між закладами та збільшило терміни поставок

Неналежний контроль та документообіг

Підприємством не забезпечено належного виконання умов договорів про закупівлю у частині контролю за оформленням документів для проведення оплати та постачання медичного обладнання;

МОЗ не забезпечено здійснення належного контролю за встановленням та введенням в експлуатацію закупленого високовартісного медичного обладнання

РЕКОМЕНДАЦІЇ

■ Кабінету Міністрів України:

- доручити керівникам Івано-Франківської, Львівської, Одеської, Полтавської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької та Черкаської обласних державних (військових) адміністрацій вжити заходів для придбання для закладів охорони здоров'я, яким поставлені закуплені МОЗ у 2023 році лінійні прискорювачі, додаткового обладнання, необхідного для їх введення в експлуатацію.
- доручити керівникам Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Івано-Франківської, Київської, Тернопільської та Харківської обласних державних (військових) адміністрацій вжити дієвих заходів для завершення підготовки приміщень до встановлення та введення в експлуатацію лінійних прискорювачів, МРТ, розподілених до закладів охорони здоров'я згідно з наказами МОЗ.

■ Міністерству охорони здоров'я України:

- розробити і внести на розгляд Уряду проєкт постанови щодо внесення змін до Порядку використання коштів у частині визначення терміну видання МОЗ або Підприємством наказу про розподіл медичного обладнання;
- проаналізувати причини довготривалого невстановлення і невведення в експлуатацію медичного обладнання та ухвалити ефективні управлінські рішення;
- визначити особливості розподілу медичного обладнання та критерії, з урахуванням яких здійснюватиметься розподіл медичного обладнання закладам охорони здоров'я;
- переглянути склад групи експертів та фахівців з метою включення до неї осіб, які мають відповідні знання для оцінки медико-технічних характеристик медичного обладнання, що є предметом закупівлі.

■ Державному підприємству «Медичні закупівлі України»:

- визначити структурний підрозділ, який здійснюватиме контроль за належним оформленням документів щодо оплати та постачання згідно з умовами договорів про закупівлю, із внесенням відповідних змін до положення про цей структурний підрозділ;
- передбачити у положенні про структурний підрозділ, до повноважень якого віднесено питання оцінки тендерних пропозицій учасників закупівель на відповідність вимогам тендерної документації, відповідальність посадових осіб за неналежне здійснення такої оцінки.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Підприємство виконало рекомендації Рахункової палати в повному обсязі.
- ✓ Внесено зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення здійснення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру, в частині видання МОЗ наказу про розподіл медичного обладнання протягом 30 днів з дня надіслання підприємством відповідного листа до МОЗ.
- ✓ Також МОЗ затвердило новий склад Постійної робочої групи МОЗ з питань профільного супроводу закупівель.
- ✓ На засіданні створеної МОЗ групи за результатами аудиту від 19.02.2025 прийнято рішення про висловлення усного попередження посадовим особам, обов'язки яких передбачали виконання завдань з організації та узагальнення заявок на централізовану закупівлю медичного обладнання за бюджетні кошти від структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних державних (військових) адміністрацій та інших юридичних осіб, щодо необхідності неухильного дотримання і виконання покладених на них посадових обов'язків і завдань, передбачених положеннями про відділи і департамент. Вирішено, у разі повторення ситуації, застосувати більш суворі заходи впливу до зазначених осіб.

Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра» (Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику)

(рішення Рахункової палати від 18 грудня 2024 року № 57-2)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
- Національний заповідник «Києво-Печерська лавра»

ПЕРІОД АУДИТУ:

2020–2023 роки

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

556,4 млн грн

ВИСНОВКИ

Мінкультури не забезпечено повною мірою створення та функціонування цілісної нормативно врегульованої організаційної системи управління охороною культурної спадщини Національний заповідник «Києво-Печерська лавра» (далі — Заповідник), що не сприяє його збереженню.

Заповідник (що є складовою Об'єкта всесвітньої спадщини «Свята Софія та Києво-Печерська лавра у Києві», включеного до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО) був

забезпечений фінансуванням лише на половину від потреби, а на реставрацію пам'яток виділялося менше 10 % необхідного обсягу бюджетних коштів. При цьому станом на початок 2024 року зі 140 пам'яток, що перебувають на обліку Заповідника, 38 знаходяться у незадовільному стані, 4 — в аварійному, що створює ризики їх руйнування.

Заповідник провадить свою діяльність без визначених основних напрямів та програм щодо захисту і збереження культурної спадщини. Органами суспільного нагляду не здійснюються контроль, оцінка результатів діяльності Заповідника та нагляд за станом його збереження через нестворення Мінкультури та Урядом необхідних елементів системи управління Об'єктом всесвітньої спадщини, до якого входить Заповідник.

Реалізація заходів за рахунок коштів державного бюджету у 2020–2023 роках за бюджетними програмами «Збереження історико-культурної та архітектурної спадщини в національних і державних заповідниках» (КПКВК 3801490), «Загальнодержавні заходи у сферах культури та мистецтв, охорони культурної спадщини, вивезення, ввезення і повернення культурних цінностей, державної мовної політики, міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав національних меншин» (КПКВК 3801170), «Фонд розвитку закладів загальнодержавного значення» (КПКВК 3801340) та «Фонд розвитку закладів загальнодержавного значення, в тому числі їх будівництво» (КПКВК 3801280) у загальній сумі 556,4 млн грн Мінкультури (як головним розпорядником коштів) та Заповідником здійснювалася здебільшого безсистемно та неефективно.

В умовах обмеженого фінансування заходів зі збереження культурної спадщини Мінкультури не використало наявних можливостей щодо перерозподілу видатків бюджету в межах загального обсягу бюджетних призначень головного розпорядника бюджетних коштів, що створило ризики незбереження пам'яток архітектури Заповідника. Внаслідок неефективних управлінських рішень Міністерства Заповідником не використано затверджених бюджетних призначень за загальним фондом державного бюджету у сумі 25,2 млн гривень.

Ні в Мінкультури, ні у Заповіднику не створена цілісна система внутрішнього контролю, не використовуються інструменти своєчасного виявлення і попередження негативних тенденцій та прийняття у зв'язку з цим оперативних управлінських рішень.

ВИЯВЛЕНО

25,2 млн грн

неефективне управління
державними коштами

7,8 млн грн

використання коштів державного бюджету
з порушенням чинного законодавства

21,2 млн грн

неекономне використання
коштів

1,9 млн грн

порушення, допущені при плануванні
бюджетних коштів

0,5 млн грн

непродуктивне використання коштів

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінету Міністрів України і Міністерству культури та стратегічних комунікацій України:**
 - визначити або утворити орган управління Об'єктом всесвітньої спадщини, створити та затвердити склад наглядової ради Об'єкта;
 - створити та затвердити Порядок розроблення та затвердження Плану організації території історико-культурного заповідника; Порядок визначення та затвердження режимів використання пам'ятки культурної спадщини, меж та режимів використання її території, склад та зміст науково-проектної (науково-дослідної) документації (за видами пам'яток); Порядок використання коштів державного бюджету за бюджетною програмою за КПКВК 3801490;
 - вжити заходів щодо: забезпечення граничним обсягом визначеної Заповідником потреби у видатках розвитку окремим напрямом у паспорті бюджетної програми за КПКВК 3801490 для виконання ремонтно-реставраційних робіт пам'яток культурної спадщини; запровадження фінансування вже розпочатих ремонтно-реставраційних робіт у наступних бюджетних періодах.
- **Міністерству культури та стратегічних комунікацій України:**
 - створити раду з питань Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Україні;
 - розробити та затвердити рекомендації щодо формування плану управління об'єктом всесвітньої спадщини;
 - визначати при затвердженні паспортів бюджетних програм за КПКВК 3801490 та КПКВК 3801280 результативні показники, що характеризують ступінь досягнення цілей державної політики, досягнення мети та виконання завдань бюджетних програм;
 - привести стан внутрішнього контролю як в апараті Міністерства, так і Заповіднику у відповідність із Основними засадами здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів.
- **Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра»:**
 - розробити та затвердити стратегії, перспективні плани економічного і соціального розвитку за роками та перспективні плани за основними напрямками діяльності;
 - дотримуватися вимог Загальних умов укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві (затверджених постановою КМУ від 01 серпня 2005 року № 668), при складанні календарних графіків виконання робіт до договорів підряду.

РЕАГУВАННЯ

Термін виконання рекомендацій не настав.

4.6. СУДОВА ВЛАДА, ЮСТИЦІЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Протягом року Рахунковою палатою було розглянуто та затверджено **8 звітів** за результатами проведених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), присвячених питанням судової влади, юстиції та запобігання корупції. За підсумками цих заходів встановлено порушень та недоліків на загальну суму **2 млрд 271,6 млн гривень**:

- аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Державного бюро розслідувань (таємно). Відповідальний — член Рахункової палати Ігор Яремчук;
- аудит відповідності на тему «Забезпечення засад функціонування судової влади». Відповідальний — член Рахункової палати Геннадій Пліс;
- аналіз реалізації рекомендацій Рахункової палати та оцінки їх впливу на систему змін у сфері управління правоохоронних та антикорупційних органів. Відповідальна — член Рахункової палати Єлизавета Пушко-Цибуляк;
- фінансовий аудит системи органів прокуратури. Відповідальний — член Рахункової палати Геннадій Пліс;
- аудит відповідності використання коштів Державного бюджету України, виділених Національній академії правових наук України. Відповідальна — член Рахункової палати Єлизавета Пушко-Цибуляк;
- аудит відповідності на тему «Здійснення заходів щодо тримання військовополонених» (ДСК). Відповідальний — член Рахункової палати Кирило Клименко;
- аналіз реалізації наданих Рахунковою палатою рекомендацій та оцінки їх впливу на систему змін у сфері судової влади та юстиції. Відповідальний — член Рахункової палати Кирило Клименко;
- аудит відповідності на тему «Забезпечення діяльності Вищого антикорупційного суду». Відповідальний — член Рахункової палати Кирило Клименко.

Аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності Державного бюро розслідувань (таємно)

(рішення Рахункової палати від 30 січня 2024 року № 3-1)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Державне бюро розслідувань

ПЕРІОД АУДИТУ:

2021 — I півріччя 2023 роки

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

7 млрд 115 млн грн

ВИСНОВКИ, РЕКОМЕНДАЦІЇ, РЕАГУВАННЯ

Матеріали Звіту містять відомості, що становлять державну таємницю.

ВИЯВЛЕНО

3,3 млн грн

неналежне управління бюджетними коштами

Аудит відповідності на тему «Забезпечення засад функціонування судової влади»

(рішення Рахункової палати від 03 липня 2024 року № 32-2)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Вища рада правосуддя

ПЕРІОД АУДИТУ:

2022–2023 роки

ВИСНОВКИ

З лютого 2022 року по січень 2023 року ВРП не здійснювала повноважень. Фактично у цьому періоді було призупинено реалізацію повноважень колегіального, незалежного конституційного органу державної влади та суддівського врядування, який має діяти в Україні на постійній основі для забезпечення засад функціонування судової влади.

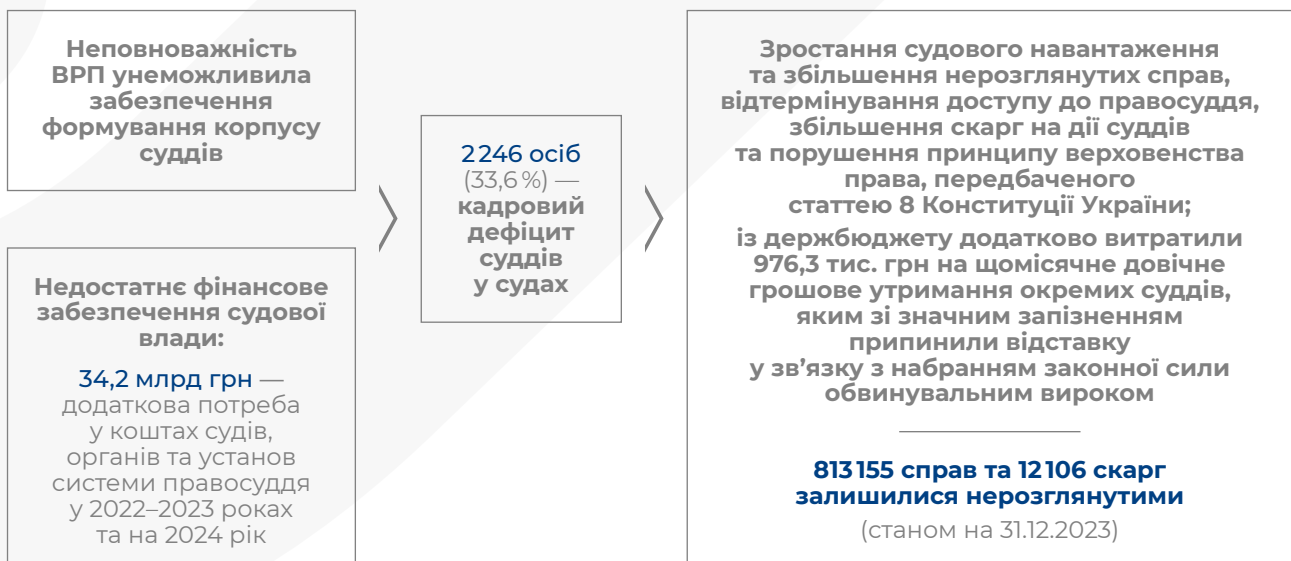
Чинне законодавство для забезпечення засад функціонування судової влади недосконале. Закони України та внутрішні документи ВРП визначають лише загальні вимоги для ключових функцій, таких як призначення суддів, здійснення дисциплінарного провадження, звільнення суддів та фінансове забезпечення судової влади.

Механізм забезпечення безперервності діяльності ВРП і звільнення її членів не визначений. Судова влада виявилася неготовою до ситуації, коли повноважність ВРП було втрачено.

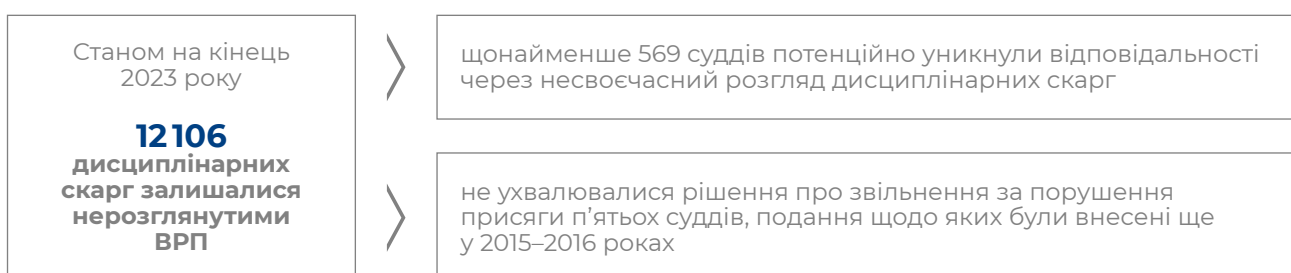
Стратегія розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021–2023 роки, затверджена Указом Президента України, залишилась невиконаною. План дій щодо її реалізації так і не схвалено.

БРП не забезпечила розробки і затвердження адміністративних регламентів для виконання власних завдань і функцій, що створює ризик порушення порядку дій при виконанні БРП повноважень.

Не забезпечено належного фінансування та умов для функціонування судів і діяльності суддів. Внаслідок недофінансування у судах бракувало коштів не лише на зарплату працівникам, оплату комунальних послуг чи енергоносіїв, а й на закупівлю паперу, поштові відправлення та оплату послуг інтернет-зв'язку. Окремою проблемою було незабезпечення судів та органів судової влади належними приміщеннями.

Поняття доброчесності для судді нормативно не закріплене. Наділення БРП повноваженнями щодо затвердження Єдиних показників для оцінки доброчесності створюють ризики суб'єктивного складання переліку критеріїв доброчесності та успішного проходження оцінювання сумнівними кандидатами.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Вищій раді правосуддя** ініціювати внесення змін до нормативних актів щодо:
 - забезпечення безперервності функціонування БРП;
 - законодавчого визначення поняття доброчесності судді в Україні;
 - встановлення чітких алгоритмів (методології) здійснення дисциплінарного провадження, скорочення строків розгляду дисциплінарних скарг;
 - визначення механізмів для оперативного припинення відставки суддів у разі набрання законної сили обвинувальним вироком стосовно нього за вчинення умисного злочину.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Розробляються механізми для забезпечення безперервного функціонування ВРП. Погоджено проєкт Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2024–2029 роки, запропонований Офісом Президента.
- ✓ Удосконалено положення законодавства щодо скорочення строків розгляду дисциплінарних скарг. Затверджено зміни до Регламенту ВРП щодо розгляду ВРП та Дисциплінарною палатою питань, віднесених до їх повноважень.
- ✓ Робоча група ВРП здійснює підготовку проєктів змін до Регламенту та інших актів ВРП у частині регулювання порядку здійснення дисциплінарного провадження стосовно суддів та скорочення строків його проведення.
- ✓ Створено робочу групу для розробки проєкту Єдиних показників для оцінки доброчесності та професійної етики судді (кандидата на посаду судді).
- ✓ Запропоновано зміни до Бюджетного кодексу України щодо участі ВРП у визначенні видатків державного бюджету на утримання судів.

Аналіз реалізації рекомендацій Рахункової палати та оцінки їх впливу на систему змін у сфері управління правоохоронних та антикорупційних органів

(рішення Рахункової палати від 27 серпня 2024 року № 39-4)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Офіс Генерального прокурора
- Нацполіція
- Державна міграційна служба
- Державна прикордонна служба
- Нацгвардія
- МВС
- НАБУ
- СБУ
- ДСНС
- НАЗК

ПЕРІОД АНАЛІЗУ:

2018–2023 роки

ОХОПЛЕНО АНАЛІЗОМ:

16 млрд 620,1 млн грн

ВИСНОВКИ

Надано **229** рекомендацій

Імплементовано **186** (81,2 %)

79

вплив на нормативно-правове
забезпечення

59 (74,7 %)

88

вплив на виконання організаційно-
управлінських функцій

70 (79,5 %)

62

вплив на фінансово-господарську
діяльність

57 (91,9 %)

ВПЛИВ НА НОМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

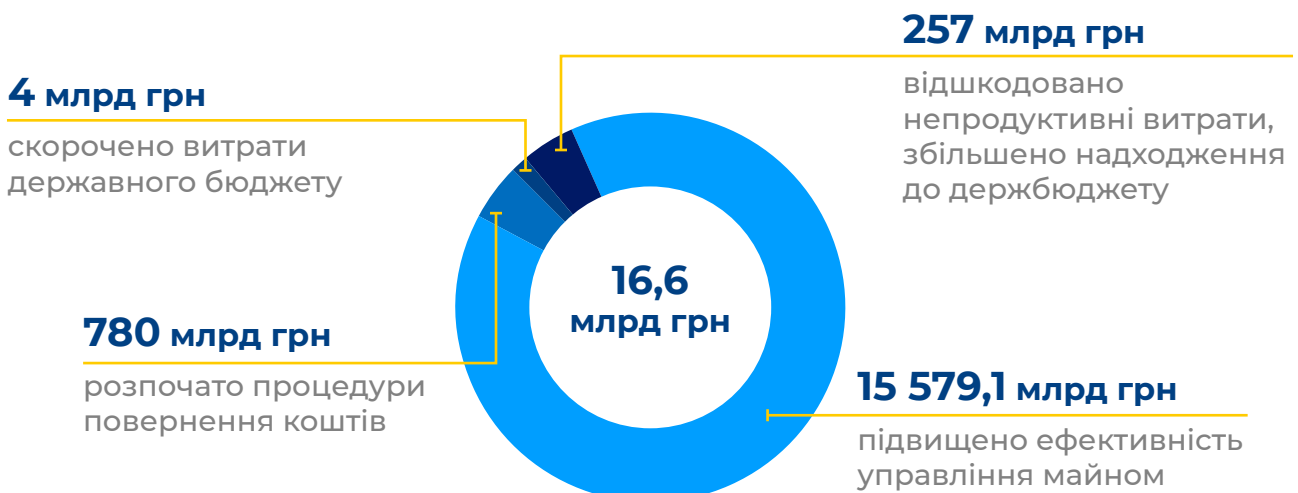
Прийнято:

- ✓ 8 законів України
- ✓ 10 постанов і 3 розпорядження Кабінету Міністрів України
- ✓ 18 нормативно-правових актів об'єктів контролю
- ✓ 46 інших нормативних документів об'єктів контролю
- ✓ удосконалено порядки і процедури
- ✓ затверджено стратегії, концепції та плани
- ✓ упорядковано повноваження
- ✓ впроваджено методики, стандарти і норми

ВПЛИВ НА ВИКОНАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЙ

- ✓ упорядковано й оптимізовано систему органів у сфері управління МВС;
- ✓ удосконалено структуру Нацгвардії;
- ✓ покращено ефективність управління майном та забезпечено безбар'єрний простір у підрозділах Нацполіції;
- ✓ унормовано питання соціально-побутового забезпечення військовослужбовців СБУ;
- ✓ врегульовано процедури здійснення публічних закупівель в Офісі Генпрокурора;
- ✓ врегульовано питання ліцензування окремих видів діяльності та обліку міжнародної технічної допомоги;
- ✓ покращено кадрову політику і роботу з документами та інформацією;
- ✓ вдосконалено процес прийняття управлінських рішень.

ВПЛИВ НА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Верховній Раді України** розглянути подані законопроекти з метою удосконалення процесів діяльності правоохоронних та антикорупційних органів.
- **Кабінету Міністрів України:**
 - забезпечити супроводження поданих Урядом на розгляд до Верховної Ради України законопроектів, які забезпечать виконання рекомендацій Рахункової палати з метою удосконалення процесів діяльності правоохоронних та антикорупційних органів;
 - вжити заходів щодо врегулювання питань обміну інформацією про закриття за кримінальними провадженнями, за якими як речові докази залучені кошти державного бюджету та з інших питань, що стосуються речових доказів;
 - з метою удосконалення механізму державного фінансування статутної діяльності політичних партій забезпечити розроблення та подання на розгляд Верховної Ради України законопроекту.
- **НАБУ** — удосконалити профільний закон у частині визначення переліку вищих посад осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; унормувати повноваження територіальних управлінь НАБУ та їх структуру.
- **МВС** — унормувати окремі питання проходження навчання осіб у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління МВС; забезпечити постійний контроль та координацію за виконанням рекомендацій Рахункової палати органами та установами у сфері управління МВС.
- **Нацполіції** — завершити передачу закладів дошкільної освіти та дитячого оздоровлення до місцевих органів влади; врегулювати питання надання та використання службових житлових приміщень; врегулювати питання використання (списання) пального підрозділами патрульної поліції.
- **Адміністрації ДПС України** — завершити інвентаризацію об'єктів незавершеного будівництва, вжити заходів з відшкодування встановлених аудитами завищень вартості будівельно-монтажних робіт і не підтверджених аудитами витрат.
- **Нацгвардії** — нормативно врегулювати питання проходження військової служби, реабілітації та санаторно-курортного лікування в закладах охорони здоров'я Нацгвардії, правила носіння військової форми та зразки знаків розрізнення.
- **Державній міграційній службі** — прискорити введення в промислову експлуатацію програмного забезпечення ведення обліку іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні.
- **ДСНС** — завершити реєстрацію речових прав на всі наявні об'єкти нерухомого майна та земельні ділянки, привести дані обліку у відповідність із фактичним станом матеріального забезпечення діяльності служби; оновити методiku визначення вартості платних послуг, що надаються гідрометеорологічними організаціями; вжити заходів щодо затвердження загальнодержавної цільової програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ НАБУ, Адміністрацією ДПСУ, МВС, ДМС, Головним управлінням Нацгвардії, Нацполіцією затверджені плани заходів реагування на рішення Рахункової палати за результатами аналізу, які передбачають виконання усіх наданих рекомендацій.
- ✓ Адміністрацією ДПСУ продовжується робота зі стягнення з підприємств-боржників простроченої заборгованості та штрафних санкцій, удосконалено претензійно-позовну роботу, заплановано інвентаризацію незавершеного капітального будівництва та проведення заходів із відшкодування не підтверджених аудитом витрат.
- ✓ НАЗК розроблено законопроект щодо внесення змін до Закону України «Про політичні партії в Україні» в частині визначення поняття «статутна діяльність політичної партії» та удосконалення механізму державного фінансування такої діяльності з метою узгодження його положень з нормами Бюджетного кодексу України. Законопроект проходить погодження ЦОБВ, після чого буде внесений в установленому порядку на розгляд КМУ.

Фінансовий аудит системи органів прокуратури

(рішення Рахункової палати від 24 вересня 2024 року № 42-3)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Офіс Генерального прокурора,
- Київська міська прокуратура,
- Одеська, Львівська, Запорізька обласні прокуратури,
- Спеціалізовані прокуратури у сфері оборони Центрального та Західного регіону
- Тренінговий центр прокурорів України

ПЕРІОД АУДИТУ:

2023 рік

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

13 млрд 238 млн грн

ВИСНОВКИ

Щодо консолідованої фінансової та зведеної бюджетної звітності

Щодо дотримання вимог законодавства при здійсненні усіх суттєвих операцій, відображених у консолідованій фінансовій та зведеній бюджетній звітності

Надано модифікований висновок

Надано модифікований висновок

Консолідована фінансова та зведена бюджетна звітність Офісу Генерального прокурора та підконтрольних йому суб'єктів державного сектору за 2023 рік складена в усіх істотних аспектах відповідно до вимог нормативно-правових актів, всі суттєві операції відповідають нормативно-правовим актам, плановим документам, національній практиці, за винятком впливу таких питань:

- незабезпечення актуальності інформації в Офісі Генпрокурора про стан та вартість активів окремих розпорядників бюджетних коштів з огляду на обставини воєнного стану;
- нездійснення обліку службових житлових приміщень, отриманих як майнові права в межах договорів про дольову участь у будівництві;
- суттєві викривлення на рівні консолідованого Балансу на суму 602,1 млн гривень;
- консолідація фінансової звітності лише за окремими показниками;
- невизначеність єдиної облікової політики та єдиних підходів з організації системи бухгалтерського обліку для органів прокуратури;
- недосконалість системи внутрішнього контролю.

ВИЯВЛЕНО

215,9 млн грн

занижено балансову вартість основних засобів через облік земельних ділянок, наданих на праві постійного користування, на позабалансовому субрахунку 041 «Умовні активи розпорядників бюджетних коштів» замість балансового рахунка 1011 «Земельні ділянки»

386,2 млн грн

завищено вартість фінансових активів та зобов'язань (вилучені у кримінальних провадженнях та взяті на зберігання грошові кошти визнано активами та зобов'язаннями щодо їх повернення, що є суттєвим впливом на фінансову звітність)

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Офісу Генерального прокурора:**
 - визначити єдину облікову політику та єдині підходи до організації системи бухгалтерського обліку нерухомого майна, перегляду ліквідаційної вартості основних засобів, обліку службових житлових приміщень;
 - розробити і затвердити порядки внутрішнього контролю для всіх розпорядників бюджетних коштів системи органів прокуратури;
 - відкоригувати дані обліку і звітності відповідно до порядку обліку вилучених у кримінальних провадженнях коштів як тимчасово вилучене майно, після його розробки Мінфіном.
- **Міністерству фінансів України та Державній казначейській службі України:**
 - розробити методологію консолідації фінансової звітності суб'єктами державного сектору з інструментом контролю у частині взаємовиключення показників, які не підлягають консолідації;
 - впровадити зміни в програмне забезпечення АС «Є-Звітність».
- **Міністерству фінансів України:**
 - вжити заходів щодо удосконалення нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку активів, що знаходяться на територіях бойових дій або тимчасово окупованих РФ;

- розглянути внесення змін до НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» для визначення переоціненої первісної вартості об'єкта з нульовою залишковою вартістю;
- розробити та затвердити порядок заповнення типової форми № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності»;
- розробити порядок ведення бухгалтерського обліку та відображення у фінансовій звітності вилучених у кримінальних провадженнях грошових коштів як тимчасово вилучене майно.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Офісом Генерального прокурора проведено інвентаризацію товарно матеріальних цінностей у службових приміщеннях Офісу, за результатами якої у бухгалтерському обліку відображено 192 картини.
- ✓ Спеціалізованою прокуратурою у сфері оборони Центрального регіону проведено коригування вартості транспортного засобу на суму видатків на його реєстрацію.
- ✓ Спеціалізованою прокуратурою у сфері оборони Західного регіону забезпечено коригування первісної вартості основних засобів на суму 29 856,1 тис. грн, а саме розбіжності між даними бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Дані коригування відображено в фінансовій звітності за I півріччя 2024 року.

Аудит відповідності використання коштів Державного бюджету України, виділених Національній академії правових наук України

(рішення Рахункової палати від 10 грудня 2024 року № 55-1)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Національна академія правових наук України
- наукові установи, що перебувають в її віданні

ПЕРІОД АУДИТУ:

2021–2023 роки
та I півріччя 2024 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

450,6 млн грн

ВИСНОВКИ

Наукові установи, що перебувають у віданні НАПрН України, у 2021–2023 роках та I півріччі 2024 року

провели фундаментальні наукові дослідження за 58 темами, з них завершено 28, що становить 100 % запланованих на відповідні періоди, ще 30 тем у процесі виконання

За результатами фундаментальних наукових досліджень розроблено

41 проєкт нормативно-правових актів у 2021 році, 50 — у 2022 році, 60 — у 2023 році та 9 проєктів за I півріччя 2024 року

Разом з тим встановлено окремі недоліки в організаційно-управлінській діяльності НАПрН України.

Не створено достатнього нормативно-правового підґрунтя для забезпечення ефективної координації та організації наукових досліджень у галузі держави і права, а також комплексного розвитку правової науки та науки загалом:

- не розроблена державна цільова програма прогнозування науково-технологічного та інноваційного розвитку України;
- не розроблена стратегія розвитку у сфері наукової та науково-технічної діяльності як програмний документ Уряду;
- не унормовані критерії визнання наукових досліджень і науковотехнічних розробок такими, що відповідають пріоритетним тематичним напрямам, тощо.

Управління надходженням та використанням коштів спеціального фонду державного бюджету в частині надання платних послуг НАПрН України та науковими установами, що перебувають в її віданні, відбувалося безсистемно — не забезпечені єдині підходи до визначення вартості платних послуг та використання коштів спеціального фонду державного бюджету.

Участь НАПрН України в реалізації державної політики у сфері права здійснювалась в умовах неналежних координації та взаємодії між Кабінетом Міністрів України, Національною радою України з питань розвитку науки і технологій, Міністерством освіти і науки України та суб'єктами наукової діяльності під час формування пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки.

ВИЯВЛЕНО

94 млн 607,6 тис. грн

неефективне управління майном

119 тис. грн

несвоєчасне відображення дебіторської заборгованості

1 млн 500,7 тис. грн

використання коштів спеціального фонду державного бюджету не у відповідності із встановленими порядками

75,87 тис. грн

нерезультативне використання коштів

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінету Міністрів України:**
 - доручити МОН підготувати та внести на розгляд в установленому порядку проект закону щодо узгодження норм законів України «Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу» та «Про наукову і науково-технічну діяльність» у частині затвердження статутів національних галузевих академій наук;
 - забезпечити супровід законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо встановлення цільових показників діяльності керівників наукових установ, визначення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ» (реєстр. № 10424 від 22.01.2024).

■ **Міністерству освіти і науки України:**

- спільно з Національною академією наук України, НАПрН України та іншими національними галузевими академіями наук підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Кабінетові Міністрів України:
- проєкт стратегії розвитку у сфері наукової і науково-технічної діяльності;
- проєкт постанови Кабінету Міністрів України щодо встановлення критеріїв визнання наукових досліджень і науково-технічних розробок такими, що відповідають пріоритетним тематичним напрямам;
- оновлений пакет проєктів законів про визначення пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, спрямованих на повоєнну відбудову України, із визначенням конкретних механізмів їх забезпечення для подальшого скерування Верховній Раді України;
- привести у відповідність із чинними нормативно-правовими актами Порядок та умови надання платних послуг бюджетними науковими установами.

■ **Національній академії правових наук України:**

- розробити порядок стратегічного та операційного планування діяльності НАПрН України та установ, що перебувають в її віданні;
- ініціювати в установленому порядку проведення огляду витрат державного бюджету у сфері наукової і науково-технічної діяльності за бюджетними програмами НАПрН України;
- розробити єдині методологічні засади формування вартості платних послуг, які надаються НАПрН України та науковими установами, що перебувають в її віданні, а також використання коштів, отриманих як плата за їх надання.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Затверджено План заходів реагування Національної академії правових наук України з виконання рекомендацій Рахункової палати.

Аудит відповідності на тему «Здійснення заходів щодо тримання військовополонених» (ДСК)

(рішення Рахункової палати від 17 грудня 2024 року № 56-4)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство юстиції України
- Департамент з питань виконання кримінальних покарань
- державна установа «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України»
- державна установа «Генеральна дирекція Державної кримінально-виконавчої служби України»
- 8 державних установ з питань утримання військовополонених

ПЕРІОД АУДИТУ:

2022–2023 роки та
I півріччя 2024 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

294,2 млн грн

ВИСНОВКИ

Матеріали з грифом «ДСК».

З березня 2022 року по червень 2024 року Мін'юст створив 4 табори для тримання військовополонених і додатково організував їхнє розміщення, охорону та медичне забезпечення у більш ніж пів сотні дільниць, створених в установах виконання покарань. На зазначені цілі безпосередньо спрямували 294,2 млн гривень. Значну підтримку для забезпечення належних умов тримання полонених надали благодійні організації та іноземні партнери, зокрема Міжнародний комітет Червоного Хреста.

Водночас аудит виявив, що Мін'юсту варто більш комплексно вирішувати питання перепрофілювання установ на табори, включно зі стратегією їх використання в післявоєнний час.

ВИЯВЛЕНО

3 млн 226 тис. грн

порушення,
допущені при плануванні
бюджетних коштів

1 млн 695 тис. грн

використання коштів
державного бюджету з порушенням
чинного законодавства,
порушення під час здійснення публічних
закупівель, порушення,
пов'язані з неналежним веденням
бухгалтерського обліку

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Інформація з грифом «ДСК».

За результатами аудиту надано рекомендації, що дозволять, зокрема, посилити контроль і підзвітність з боку Мін'юсту, забезпечити окремий облік витрат на утримання військовополонених та прозорість використання цих коштів.

РЕАГУВАННЯ

Термін реагування не настав.

Аналіз реалізації наданих Рахунковою палатою рекомендацій та оцінки їх впливу на систему змін у сфері судової влади та юстиції

(рішення Рахункової палати від 18 грудня 2024 року № 57-5)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Державна судова адміністрація України
- Верховний Суд, Верховний Суд України
- Конституційний Суд України
- Вища рада правосуддя
- Вища кваліфікаційна комісія суддів України
- Служба судової охорони, Міністерство юстиції України
- Координаційний центр з надання правничої допомоги
- Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

ПЕРІОД АНАЛІЗУ:

2020–2023 роки
та 9 місяців 2024 року

ВИСНОВКИ

За результатами проведення 14 контрольних заходів у сфері судової влади та юстиції.

Надано **148** рекомендацій

Імплементовано **118** (80 %)

65	вплив на виконання організаційно-адміністративних функцій	46 (71 %)
53	вплив на процеси фінансово-господарської діяльності	50 (94 %)
30	вплив на нормативно-правове врегулювання	22 (73 %)

Водночас залишаються невпровадженими 20 % із наданих Рахунковою палатою рекомендацій, зокрема через значну тривалість узгоджувальних процедур під час прийняття нормативно-правових актів, несвоєчасність прийняття управлінських рішень об'єктами контролю, недостатність фінансового ресурсу, а також обставини, пов'язані зі введенням воєнного стану.

ВПЛИВ НА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ

Прийнято 3 постанови Кабінету Міністрів України та 21 нормативний акт об'єктів контролю, які забезпечили:

- ✓ удосконалення нормативно-правової бази для забезпечення більш ефективної роботи органів у сфері судової влади та юстиції, що сприятиме зростанню довіри суспільства;

- ✓ удосконалення порядків, процедур, процесів діяльності органів судової влади та юстиції;
- ✓ удосконалення організаційного забезпечення діяльності судів;
- ✓ покращення консультативної підтримки з питань надання безоплатної правничої допомоги;
- ✓ затвердження стратегій, концепцій, планів діяльності;
- ✓ впровадження методик, стандартів, норм та нормативів.

ВПЛИВ НА ВИКОНАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-АДМІНІСТРАТИВНИХ ФУНКЦІЙ

- ✓ оптимізовано структури органів у сфері судової влади та юстиції;
- ✓ удосконалено систему надання безоплатної правничої допомоги;
- ✓ покращено кадрову політику, роботу з документами та інформацією;
- ✓ регламентовано окремі процеси прийняття управлінських рішень;
- ✓ удосконалено організацію та здійснення внутрішнього контролю в органах судової влади та юстиції;
- ✓ суди та установи системи правосуддя забезпечуються належними приміщеннями та засобами охорони;
- ✓ створюється автоматизована система обліку вакантних посад суддів;
- ✓ прискорено процеси завершення ліквідації апеляційних судів;
- ✓ розробляються механізми для забезпечення безперервного функціонування ВРП.

ВПЛИВ НА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

- ✓ підвищено ефективність управління бюджетними коштами, зокрема шляхом забезпечення об'єктивного обґрунтування потреби, визначення оптимальної кількості результативних показників у паспортах бюджетних програм;
- ✓ забезпечено закріплення права оперативного управління на нерухоме майно та передачу об'єктів нерухомості з комунальної до державної власності;
- ✓ знижено ризики публічних закупівель за завищеними цінами.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Мін'юсту** забезпечити виконання рекомендації, наданої у рішенні Рахункової палати від 10 жовтня 2023 року № 22-4, щодо надання державному підприємству «Національні інформаційні системи» статусу одержувача бюджетних коштів для виконання заходів, передбачених бюджетною програмою за КПКВК 3601010 «Керівництво та управління у сфері юстиції», шляхом доведення цьому підприємству бюджетних асигнувань та надання відповідних коштів бюджету для адміністрування державних реєстрів та баз даних, держателем яких є Мін'юст.
- **Конституційному Суду України** забезпечити виконання рекомендацій, наданих рішенням Рахункової палати від 23 листопада 2023 року № 28-4, щодо затвердження Стратегії інформаційно-технологічного розвитку Конституційного Суду України та щодо відшкодування безпідставно нарахованих і виплачених сум винагороди судді та премії працівникам патронатної служби.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Мін'юст повідомив, що виконання рекомендації Рахункової палати щодо надання ДП «НАІС» статусу одержувача бюджетних коштів для виконання заходів, передбачених бюджетною програмою за КПКВК 3601010 «Керівництво та управління у сфері юстиції», шляхом доведення цьому підприємству бюджетних асигнувань та надання відповідних коштів бюджету для адміністрування державних реєстрів і баз даних, держателем яких є Міністерство юстиції України, вважає наразі недоцільним. При цьому Міністерство продовжує роботу з удосконалення процесу контролю за достовірністю даних щодо потреби підприємства у коштах на забезпечення функціонування зазначених реєстрів і баз даних.
- ✓ Конституційний суд України на виконання рекомендації щодо відшкодування безпідставно нарахованих і виплачених сум винагороди судді та премії працівникам патронатної служби 28.02.2025 направив до Голосіївського районного суду міста Києва позовні заяви про стягнення безпідставно набутих коштів суддею КСУ та двома працівниками патронатної служби судді.

Аудит відповідності на тему «Забезпечення діяльності Вищого антикорупційного суду»

(рішення Рахункової палати від 19 грудня 2024 року № 58-2)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Вищий антикорупційний суд

ПЕРІОД АУДИТУ:

2019–2023 роки та
9 місяців 2024 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

1 млрд 641 млн грн

ВИСНОВКИ

Протягом 2019–2023 років та 9 місяців 2024 року ВАКС здійснював діяльність відповідно до чинного законодавства. Водночас його функціонування ускладнювалося недостатнім кадровим забезпеченням та відсутністю необхідних приміщень, попри належне фінансове забезпечення.

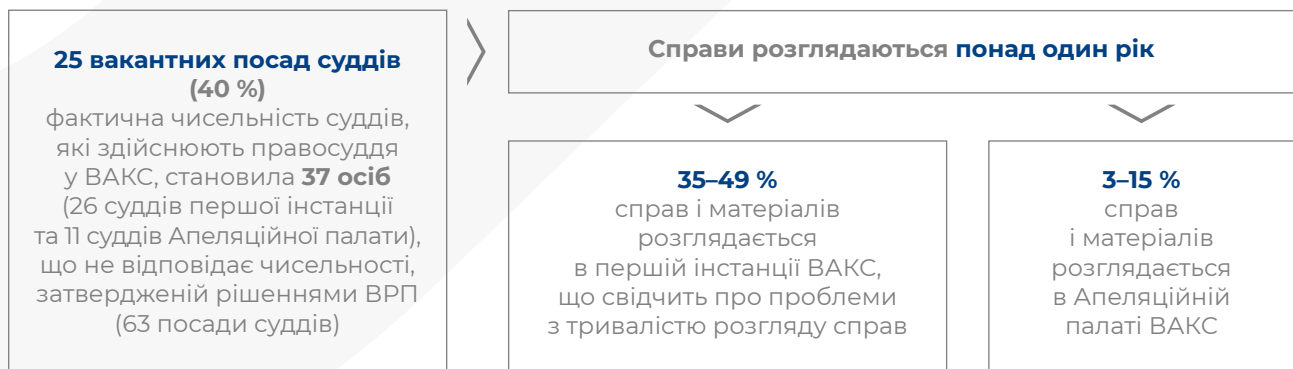
ВАКС забезпечував виконання завдань судочинства, незважаючи на виклики, що впливали на оперативність судового провадження, зокрема пандемію COVID-19, воєнний стан, окремі зловживання процесуальними правами учасників судових розглядів і необхідність розгляду кримінального провадження спочатку у разі заміни складу суду новим суддею. Ці фактори створювали додаткове навантаження на суддів, яке не завжди було можливо ефективно нейтралізувати через обмеженість наявних процесуальних механізмів.

Незатвердження Стратегії розвитку ВАКС негативно впливало на раціональне планування ресурсів та унеможливлювало ефективне визначення напрямів розвитку ВАКС у відповідності зі змінами, що відбуваються у суспільстві.

Оцінка ефективності роботи Суду ускладнена невизначеністю критеріїв навантаження на суддів, даних про середню тривалість розгляду справ окремих категорій.

Недостатня чисельність суддів та неповна укомплектованість апарату ВАКС створюють ризики неналежного виконання ВАКС його функцій. Розширення юрисдикції на цивільні та адміністративні справи збільшило навантаження на суддів та спричинило зростання кількості незавершених проваджень.

Довга тривалість конкурсу на зайняття вакантних посад суддів ВАКС, оголошеного ВКС ще 23 листопада 2023 року, створює ризики зриву реалізації Плану Ukraine Facility на 2024–2027 роки.

Уряд не забезпечив Суд належними приміщеннями, що створює перешкоди для виконання ним повноважень. Будівлі, в яких працюють судді та працівники апарату, не відповідають державним будівельним нормам.

ВИЯВЛЕНО

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінету Міністрів України** вжити заходів щодо:
 - забезпечення ВАКС в установленому порядку приміщеннями;
 - розроблення та внесення на розгляд Верховної Ради України законопроєкту про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України, що передбачатиме можливість продовження судового розгляду кримінального провадження у разі заміни судді, який не є головуючим.
- **Вищій раді правосуддя** розробити та впровадити показники середньої тривалості розгляду справ для категорій, що належать до підсудності ВАКС.
- **Національному агентству з питань запобігання корупції** спільно з **Національним антикорупційним бюро** та **Офісом Генерального прокурора** (за згодою) підготувати та внести на розгляд Уряду проєкт закону, положення якого забезпечать реалізацію пунктів 3.3.4.1.1. Заходів Державної антикорупційної програми, які спрямовані на запобігання затягуванню розгляду судових проваджень.
- **Вищій кваліфікаційній комісії суддів України** встановити граничні строки проведення конкурсного відбору кандидатів на посади суддів.
- **Вищому антикорупційному суду:**
 - розробити та затвердити Стратегію розвитку ВАКС;
 - ініціювати та впровадити ефективні заходи з прискорення процесу кадрового укомплектування апарату після завершення призначення повного складу суддів.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Розпочато розробку Стратегії розвитку ВАКС.
- ✓ Спільно з ФДМУ ведеться пошук приміщень, які відповідатимуть потребам розміщення ВАКС.
- ✓ Задля прискорення кадрового укомплектування апарату Суду призначено 10 працівників апарату ВАКС, а також розпочато формування кадрового резерву працівників апарату ВАКС, для чого оголошено добір кандидатів для включення до кадрового резерву на 110 вакантних посад, який використовуватиметься для оперативного й невідкладного заповнення вакансій з метою забезпечення роботи новопризначених суддів.
- ✓ Вища рада правосуддя розпочала процедуру із розроблення та впровадження показників середньої тривалості розгляду справ для категорій справ, що належать до його підсудності.
- ✓ Внесено на розгляд Уряду законопроєкт «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо неприпустимості зловживання процесуальними правами».
- ✓ Рада суддів України доповнила перелік базових показників роботи суду показниками, що визначають відсоток скасованих та змінених рішень судами вищих інстанцій від загальної кількості рішень.

4.7. ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Протягом року Рахункова палата опікувалась питаннями використання природних ресурсів та охорони навколишнього середовища, за результатами проведення **5 аудитів** встановлено порушень на недоліків на загальну суму **2 млрд 749,2 млн гривень**:

- аудит ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих на ведення лісового і мисливського господарства, охорону і захист лісів у лісовому фонді України. Відповідальний — член Рахункової палати Віктор Богун;
- аудит ефективності на тему «Руйнування Каховської гідроелектростанції: масштаби і наслідки катастрофи». Відповідальний — заступник Голови Рахункової палати Сергій Ключка;
- координований аудит щодо Цілі 6 Цілей сталого розвитку Організації Об'єднаних Націй. Відповідальний — заступник Голови Рахункової палати Сергій Ключка;
- аудит ефективності на тему «Зниження ризиків катастроф — заходи з адаптації до зміни клімату». Відповідальний — заступник Голови Рахункової палати Сергій Ключка;
- паралельний аудит збереження лісів від пожеж. Відповідальний — заступник Голови Рахункової палати Сергій Ключка.

Аудит ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих на ведення лісового і мисливського господарства, охорону і захист лісів у лісовому фонді України

(рішення Рахункової палати від 15 березня 2024 року № 11-1)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
- Державне агентство лісових ресурсів України
- ДП «Лісогосподарський Інноваційно-Аналітичний Центр»;
- УкрНДІЛГА
- ДО «Український ЛСЦ»
- УкрНДІґіріліс
- Шацький національний природний парк
- ДП «Ліси України»
- ВО «Укрдержліспроект» (за запитом)

ПЕРІОД АУДИТУ:

2020–2022 роки та I півріччя 2023 року, з окремих питань — 2023 рік

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

1 млрд 945,1 млн грн

ВИСНОВКИ

За період, охоплений аудитом, на сферу лісового та мисливського господарства з державного бюджету було використано 1 млрд 945,1 млн грн, а лісокористувачами сплачено державі 16 млрд гривень. При цьому у зазначений період в Україні було продано 41,2 млн кубометрів деревини та лісопродукції, з них 13,3 млн кубометрів — населенню та підприємствам соціальної сфери, 11,3 млн кубометрів лісо- та пиломатеріалів — експортовано.

За три роки (2020–2022 рр.) рентабельність підприємств Держлісагентства збільшилася у п'ять разів, вартість активів та власного капіталу виросла у більше ніж у 6,4 раза, обсяг власного капіталу підприємства зріс на понад 30 %. Кількість збиткових підприємств зменшилась із 17 (зі збитками у розмірі понад 53 млн грн) у 2020 році, до шести (зі збитками майже 43 млн гривень) у 2022 році.

Водночас Держлісагентством неповною мірою забезпечено належне управління об'єктами державної власності, що належать до його сфери відання, що створює ризики втрат державних активів та свідчить про низький рівень внутрішнього контролю за рухом та обліком активів лісогосподарських підприємств. Зокрема, вибірковою перевіркою обліку та передачі майна 19 лісогосподарських підприємств, з площею лісового фонду 1,3 млн га встановлено невідображення в обліку державного підприємства майже 34 % площ лісового фонду, а облікову вартість отриманих активів не переоцінено до справедливої.

Ведення лісового і мисливського господарства, охорона і захист лісів у лісовому фонді здійснюються без достовірних даних. Останній державний облік лісів проводився станом на 01.01.2011.

Неналежне виконання Держлісагентством повноважень щодо державної лісової охорони спричиняє низький відсоток виявлення та стягнення компенсації за шкоду, нанесену лісовому фонду, та, як наслідок, його втрату. Так, протягом 2020–2022 років із встановленої шкоди лісовому фонду в сумі 632,5 млн грн стягнуто адміністративними штрафами близько 1 % завданої шкоди.

Стан внутрішнього контролю в Держлісагентстві не забезпечує ефективного попередження порушень і недоліків, а також дотримання виконавчої дисципліни.

ВИЯВЛЕНО

21,8 млрд грн

збитки від незаконних рубок та пожеж
1,3 млрд грн втрати лісового фонду
 та майна підприємств лісової галузі внаслідок
 збройної агресії Російської Федерації

149,4 млн грн

неефективне управління коштами
 державного бюджету

4,9 млн грн

недоліки та порушення при плануванні та використанні коштів державного бюджету
 установами та організаціями Держлісагентства

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України і Державному агентству лісових ресурсів України:**
 - розробити і внести на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт закону про удосконалення механізмів управління об'єктами державної власності в лісовій галузі;
 - запровадити щоквартальний моніторинг здійснення заходів із лісовпорядкування, лісорозведення і відновлення лісів, охорони і захисту лісів, створення захисних лісових насаджень та полезахисних лісових смуг та узагальнення оцінки стану виконання планів заходів у розрізі міжрегіональних управлінь лісового та мисливського господарства й одержувачів коштів державного бюджету;
 - забезпечити ведення державного лісового кадастру та обліку лісів;
 - провести моніторинг лісів як складову державної системи моніторингу навколишнього природного середовища;
 - провести щорічний фінансовий аудит ДП «Ліси України»;
 - здійснити інвентаризацію активів і зобов'язань ДП «Ліси України» у зв'язку з переходом на міжнародні стандарти фінансової звітності та з метою повного їх оприбуткування, уникнення ризиків втрати державного майна та зниження вартості активів у фінансовій звітності.
- **Державному спеціалізованому господарському підприємству «Ліси України»:**
 - провести перереєстрацію прав постійного користування земельними ділянками, отриманих від лісогосподарських підприємств, що реорганізовані;
 - привести облік прав постійного користування земельними ділянками у відповідність із законодавством про бухгалтерський облік та забезпечити його повноту.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Починаючи з 2024 року, щоквартально та за підсумками року запроваджено моніторинг здійснення заходів з лісовпорядкування, лісорозведення і відновлення лісів, охорони і захисту лісів, створення захисних лісових насаджень та полезахисних лісових смуг та узагальнення оцінки стану виконання планів заходів у розрізі міжрегіональних управлінь лісового та мисливського господарства та одержувачів коштів державного бюджету.
- ✓ У філіях та апараті ДП «Ліси України» станом на 31.10.2024 проведена річна інвентаризація.
- ✓ Внесено зміни в організаційну структуру Держлісагентства, якими передбачено введення окремої посади головного спеціаліста з координації внутрішнього контролю.

Аудит ефективності на тему «Руйнування Каховської гідроелектростанції: масштаби і наслідки катастрофи»

(рішення Рахункової палати від 27 серпня 2024 року № 39-2)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство економіки України
- Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
- Державне агентство водних ресурсів України
- Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України
- Служба відновлення та розвитку інфраструктури у Дніпропетровській області
- Дніпропетровська, Запорізька, Миколаївська та Херсонська обласні державні адміністрації

ПЕРІОД АУДИТУ:

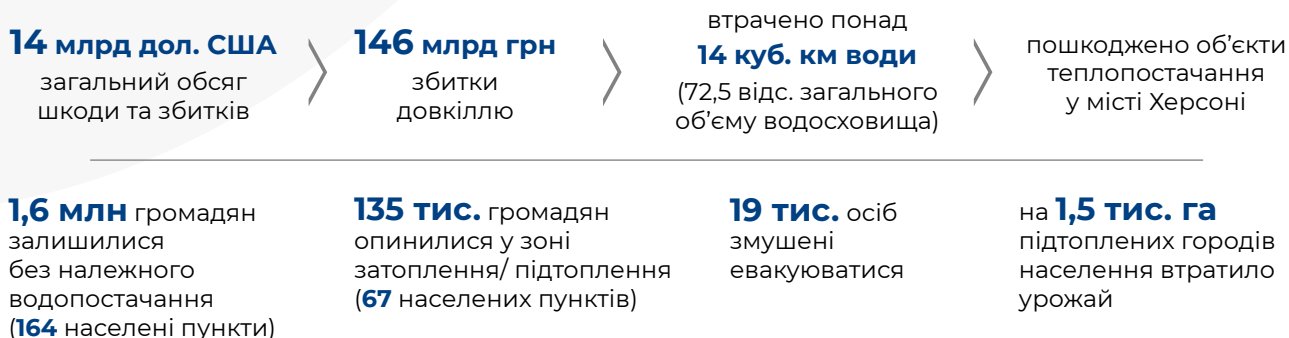
червень–грудень
2023 року

ОХОПЛЕНО АУДИТОМ:

10 млрд 672,4 млн грн

ВИСНОВКИ

Внаслідок підриву 06.06.2023 греблі Каховської гідроелектростанції

Кабінет Міністрів України оперативно відреагував на масштабну трагедію, спричинену руйнуванням Каховської гідроелектростанції у 2023 році, вживаючи невідкладних заходів для забезпечення життєво необхідних потреб населення. Уряд поставив за мету забезпечити питною водою мешканців Дніпропетровської, Запорізької, Миколаївської та Херсонської областей, де проживає понад 1,5 млн осіб.

Реагуючи на надзвичайну ситуацію, Уряд у 2023 році виділив 8,5 млрд грн з фонду ліквідації наслідків збройної агресії на фінансування експериментального проєкту з будівництва магістральних водогонів (загальна проєктно-кошторисна вартість будівництва — 13,4 млрд грн). З виділеної суми у 2023 році використано 8,3 млрд гривень. При цьому 219,8 млн грн не використали та повернули до державного бюджету.

Реалізація експериментального проєкту дала змогу станом на серпень 2024 року забезпечити водопостачання населенню Дніпропетровської області усіма трьома магістральними водогонами.

Додатково з резервного фонду державного бюджету Уряд виділив 2,2 млрд грн на фінансування потреб з транспортування питної води для населення, аварійно-відновлювальні роботи на об'єктах теплопостачання та матеріальну допомогу постраждалим громадянам. Водночас було використано лише 679,2 млн грн, а 1,1 млрд повернено до державного бюджету як невикористані через складнощі в реалізації запланованих заходів, зокрема через безпекові ризики.

Особливу увагу Уряд приділив постраждалим мешканцям Миколаївської та Херсонської областей. У 2023 році по 5 тис. грн отримали 23 тис. громадян, а ще близько тисячі людей отримали компенсацію за втрачений урожай загальною сумою 26,9 млн гривень.

Водночас виникли питання щодо прозорості витрат. Застосування при будівництві водогонів акта приймання виконаних будівельних робіт за укрупненими показниками вартості за формою КБ-2в (УПВ), який передбачає відображення узагальнених показників виконаних робіт, унеможливорює перевірку правильності і обґрунтованості витрат, що без документального підтвердження створює ризики незаконного, неекономного та нерезультативного використання бюджетних коштів.

ВИЯВЛЕНО

1 млрд 320,1 млн грн

неефективне управління коштами
державного бюджету

397,2 млн грн

неекономне
використання коштів

528,4 млн грн

недоотримання доходів бюджетом

241,3 млн грн

порушення вимог законодавства

108,1 млн грн

нерезультативне використання коштів

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України** внести зміни до Настанови з визначення вартості будівництва щодо підтвердження здійснених будівельних робіт за рахунок бюджетних коштів виключно деталізованими актами приймання виконаних будівельних робіт (форми КБ-2в).
- **Державному агентству відновлення та розвитку інфраструктури України:**
 - розглянути можливість перегляду проектно-кошторисної документації об'єктів для забезпечення додаткових заходів захисту об'єктів магістральних водогонів, враховуючи високий ризик пошкодження наземних насосних станцій у зоні бойових дій;
 - збільшити прозорість процесу будівництва шляхом регулярного оприлюднення звітів про стан реалізації проєктів, витрати і готовність об'єктів, що дасть змогу забезпечити громадський контроль та своєчасне виявлення і вирішення проблем;
 - забезпечити регулярне оновлення даних про ринкові ціни та їх використання при складанні кошторисів.

- **Державному агентству водних ресурсів України:**
 - розробити та подати в установленому порядку проєкт Державної цільової програми комплексного водозабезпечення територій, які зазнали впливу воєнних дій, на період до 2030 року, яка враховує поточні виклики та передбачає стабільне фінансування для реалізації ключових проєктів.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Загалом, з 16 наданих Рахунковою палатою рекомендацій виконано 5, розпочато впровадження — 3, не розпочато виконання — 8.
- ✓ Постановою Уряду від 22 листопада 2024 року передбачено до 06.06.2025 збудувати трубопровід для скиду шахтних вод з балки Свистунова (скид зворотних вод гірничорудних підприємств Криворізького басейну зі ставка-накопичувача балки Свистунова у р. Інгулець буде перенесено нижче за течією водозабору магістрального каналу р. Інгулець — Південне водосховище).
- ✓ Державним агентством водних ресурсів України розроблено та Кабінетом Міністрів України затверджено Державну цільову програму комплексного водозабезпечення територій, які зазнали впливу воєнних дій, на період до 2030 року.
- ✓ Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України:
 - ✓ переглянуло проєктно-кошторисну документацію об'єктів для забезпечення додаткових заходів захисту об'єктів магістральних водогонів;
 - ✓ покращило прозорість процесу будівництва шляхом публікації інформації про стан реалізації проєктів з будівництва магістральних водогонів, витрат і готовності об'єктів на офіційному вебсайті;
 - ✓ забезпечило регулярне оновлення даних про ринкові ціни.

Спільний звіт про результати координованого аудиту щодо Цілі 6 Цілей сталого розвитку Організації Об'єднаних Націй

(рішення Рахункової палати від 05 листопада 2024 року № 51-1)

УЧАСНИКИ КООРДИНОВАНОГО АУДИТУ:

- ВОА Республіки Польща, Республіки Сербія, Угорщини (координатор), Республіки Хорватія, України

Аудит проведено на виконання Угоди про співробітництво між Державним аудиторським офісом Угорщини, Рахунковою палатою України, Державною аудиторською установою Республіки Сербія, Державним аудиторським офісом Республіки Хорватія, Вищою палатою контролю Республіки Польща при проведенні міжнародного координованого аудиту щодо Цілі 6 Цілей сталого розвитку ООН (ЦСР ООН) «Забезпечення наявності та раціонального використання водних ресурсів і санітарії для всіх»

СПІЛЬНИЙ ЗВІТ ПІДГОТОВЛЕНО НА ПІДСТАВІ МАТЕРІАЛІВ:

аудиту ефективності виконання заходів, спрямованих на досягнення Цілі 6 «Забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією» Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, звіт про результати якого затверджено рішенням Рахункової палати від 06 червня 2023 року № 12-7, та матеріалів шести інших аудитів/аналізів, проведених учасниками ВОА на виконання Угоди про співробітництво.

СПІЛЬНІ ВИСНОВКИ

Спільний аудит оцінив досягнення ЦСР 6 як однієї з 17 глобальних цілей, прийнятих країнами-членами ООН у 2015 році. Національні аудити були зосереджені на завданнях 6.1 «До 2030 року забезпечити загальний і справедливий доступ до безпечної та недорогої питної води для всіх» і 6.3 «До 2030 року покращити якість води шляхом зменшення забруднення, ліквідації скидання відходів і зведення до мінімуму викидів небезпечних хімічних речовин і матеріалів, скорочення вдвічі частки неочищених стічних вод і значного збільшення масштабів рециркуляції та безпечного повторного використання стічних вод у всьому світі».

ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРАХ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ АУДИТУ	ХОРВАТІЯ		УГОРЩИНА		ПОЛЬЩА		СЕРБІЯ	УКРАЇНА	
	6.1	6.3	6.1	6.3	6.1	6.3	6.3	6.1	6.3
Для досягнення поставленої мети була розроблена СТРАТЕГІЯ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Були ВИЗНАЧЕНІ, ВИМІРЯНІ ТА ОЦЕНЕНІ ІНДИКАТОРИ	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	✓
Фінансові та людські РЕСУРСИ були наявні	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿
БУЛИ ДОСЯГНУТІ ЦІЛІ АБО ПРОГРЕС У ДОСЯГНЕННІ БАЖАНОГО СТАНУ	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	✓
Здійснювався МОНІТОРИНГ виконання поставлених цілей, і в разі значного відхилення від планів вносилися зміни та вживалися додаткові заходи	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿	⦿

Встановлено, досягнуто результатів

Досягнуто часткового прогресу

Не розроблено, не досягнуто результатів

Джерело: Національні звіти

Аудити виявили, що галузеві стратегії країн у сфері питного водопостачання та водовідведення відповідають міжнародним цілям і стандартам, проте їх реалізація стикається з низкою серйозних перешкод, серед яких незабезпечення загальної координації на стратегічному рівні та наявності інтегрованих баз даних, які б підтримували процеси ухвалення рішень. Недостатньо ефективні підходи до планування й реалізації конкретних завдань у цій галузі призводять до розрізнених дій, марнування ресурсів і втрати фокусу на досягненні стратегічних цілей.

Наявні механізми системи моніторингу у сфері водопостачання та водовідведення часто базуються на недостовірних даних, інформація про стан інфраструктури водопостачання та водовідведення є фрагментарною, а сама інфраструктура перебуває в зношеному, аварійному стані.

Попри прогрес у безпечному очищенні стічних вод та розширення доступу до безпечної питної води якість води у водоймах не завжди покращується. Це пов'язано з необхідністю дотримання певних біологічних і хімічних показників, насамперед у країнах із розвинутою промисловістю. Зростання обсягів очищення стічних вод створює додаткове навантаження на природні водойми.

СПІЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Національним урядам та державним органам** запропоновано:
 - покращити координацію між різними державними органами та зацікавленими сторонами у сфері управління водними ресурсами та очищення стічних вод;
 - чітко визначити роль та відповідальність державних органів для уникнення дублювання та забезпечення підзвітності;
 - створити інтегровані бази даних та інформаційні системи для моніторингу та вдосконалення прийняття рішень у сфері управління водними ресурсами та очищення стічних вод;
 - удосконалити механізми регулярного моніторингу та звітності щодо якості та використання води, забезпечення прозорості та точності збору і поширення даних;
 - надати пріоритет інвестиціям на підтримку та модернізацію інфраструктури водопостачання та очищення стічних вод, впровадження передових технологій виявлення втрат води, очищення стічних вод та забезпечення контролю за забрудненням тощо.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Міндовкілля, Мінекономіки, Мінінфраструктури, МОЗ та Мінфін здійснили низку заходів, спрямованих на модернізацію систем водопостачання, впровадження екологічних стандартів та вдосконалення моніторингу якості води. Зокрема, створено стратегічну інвестиційну раду, затверджено державні програми водозабезпечення для територій, постраждалих від воєнних дій, та прийнято нові нормативно-правові акти.
- ✓ Крім того, органи виконавчої влади продовжили реалізацію рекомендацій, наданих Рахунковою палатою за результатами аудиту ефективності виконання заходів, спрямованих на досягнення цілі 6 «Забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією» Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року (затверджено рішенням Рахункової палати від 06 червня 2023 року № 12-7).
- ✓ Загалом, з 20 рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами національного аудиту, 15 вже виконані або перебувають в стані постійного виконання, ще 5 — заплановані до виконання після скасування режиму воєнного стану.

Аудит ефективності на тему «Зниження ризиків катастроф — заходи з адаптації до зміни клімату»

(рішення Рахункової палати від 19 грудня 2024 року № 58-3)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
- Міністерство аграрної політики та продовольства України
- Державна служба України з надзвичайних ситуацій
- Державне агентство водних ресурсів України
- Державне агентство лісових ресурсів України
- 24 обласні державні (військові) адміністрації

ПЕРІОД АУДИТУ:

2021–2023 роки

ВИСНОВКИ

Зміна клімату зумовлює нові виклики для України та вимагає перегляду підходів до управління ризиками природних катастроф. Попри зусилля, які вже докладені, загальний рівень готовності країни до таких викликів залишається недостатнім. Зростаючі загрози потребують не лише адаптаційних заходів, але й значного зміцнення інституційного потенціалу для попередження ризиків.

Ключовою умовою ефективного реагування є створення інтегрованої системи управління ризиками, яка забезпечить узгоджену роботу державних установ, місцевих органів влади та громадськості. Важливо змістити фокус із реагування на наслідки катастроф до їх запобігання.

Кліматичні ризики в Україні

Екстремальні температури

За останнє десятиріччя середньорічна температура в Україні зросла на 1,2 °C, що значно перевищує глобальний середній показник

Пожежо-небезпечна погода

У 2019–2023 роках виникло понад 6,8 тис. лісових пожеж на площі 143,3 тис. га, що завдало збитків на суму 21,5 млрд гривень

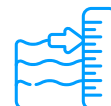
Зміни в режимі опадів

Посухи виникають щорічно. Втрати урожаю сільсько-господарських культур можуть становити від 10 до 70 відсотків

Повені та поводки

Паводки та повені є одними з найпоширеніших природних катастроф в Україні. У 2020 році паводки на заході України пошкодили понад 14 тис. будинків, зруйнували 500 км автомобільних доріг

Підвищення рівня моря

Поточна швидкість підйому рівня Чорного моря складає 0,25 см/рік. До 2100 року підвищення рівня води у Чорному та Азовському морях може становити від 22 до 115 см

Стратегічна адаптація до зміни клімату має стати невід'ємною частиною національної та регіональних політик. Для цього необхідно розвивати системи раннього попередження, що

базуються на новітніх кліматичних даних, і забезпечити регулярне оновлення інформації про ризики, залучати громадськість до зниження ризиків катастроф, адже рівень підготовки населення є ключовим для стійкості громад.

Попри певні успіхи, в Україні інтеграція функціонуючих систем управління ризиками залишається обмеженою. Переважна увага приділяється реагуванню на катастрофи, що суперечить міжнародним практикам і рекомендаціям, зокрема Сендайській рамковій програмі на 2015–2030 роки. Невизначеність єдиної міжвідомчої платформи для збору й аналізу даних про ризики суттєво ускладнює розробку ефективних адаптаційних заходів.

Оцінка ризиків катастроф проводиться нерегулярно й охоплює лише окремі регіони. Наприклад, уразливість до зміни клімату оцінено лише у 7 із 24 областей України. Системи раннього попередження залишаються залежними від застарілих історичних даних і не враховують сучасних кліматичних змін, що обмежує їхню ефективність у запобіганні затопленням чи лісовим пожежам. Інформація про ризики катастроф поширюється переважно серед посадових осіб, які приймають рішення, доступ громадськості та вразливих груп населення до цієї інформації — обмежений.

Ситуацію значно ускладнює військова агресія РФ, яка обмежує моніторинг і управління ризиками в зонах бойових дій та на тимчасово окупованих територіях. Руйнування інфраструктури, знищення лісів і забруднення територій створюють додаткові загрози для населення та довкілля.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Державному агентству лісових ресурсів України та Державному агентству водних ресурсів України** розробити та впровадити єдину методологію для оцінки ризиків катастроф, спричинених зміною клімату, забезпечити проведення таких оцінок у всіх регіонах України, а також у ключових секторах, зокрема сільське господарство, водні ресурси та лісове господарство.
- **Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Міністерству аграрної політики та продовольства України** спільно з **Державною службою України з питань геодезії та кадастру**:
 - запровадити централізовану систему для надання доступу до інформації про ризики природних катастроф у реальному часі для громадськості та осіб, які приймають рішення;
 - розширити застосування геопросторових технологій для відображення та поширення інформації про всі типи ризиків катастроф, спричинених зміною клімату;
- **Державній службі України з надзвичайних ситуацій**:
 - розробити механізми прямого інформування громад через цифрові платформи, зокрема через офіційні сайти та мобільні додатки, для забезпечення доступу громадськості до своєчасної інформації про ризики надзвичайних ситуацій природного характеру;
 - забезпечити розробку комплексних карт ризиків для усіх видів катастроф, спричинених зміною клімату, які можуть виникати в Україні;
 - розробити та впровадити стандартизований підхід до планування реагування на надзвичайні ситуації, зокрема природних катастроф, спричинених зміною клімату, який враховує ключові рекомендації Управління ООН зі зменшення ризиків катастроф (UNDRR);

- завершити модернізацію та впровадження автоматизованих систем централізованого оповіщення на всіх рівнях, а також забезпечення рівномірного охоплення населення, особливо у віддалених районах, враховуючи сучасні виклики;
- прискорити розгортання систем цифрового радіозв'язку у всіх територіальних органах Державної служби України з надзвичайних ситуацій із забезпеченням рівномірного розвитку інфраструктури радіозв'язку на регіональному рівні;
- розробити та впровадити план систематичних навчань з реагування на надзвичайні ситуації для віддалених регіонів із залученням волонтерів, місцевого населення та працівників органів місцевого самоврядування.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Звіт розглянуто на засіданні Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики та природокористування та згідно до рішення Комітету від 03.03.2025 № 228/1 відповідальні органи зобов'язані продовжити роботу над реалізацією рекомендацій.
- ✓ Завершено розгортання систем цифрового радіозв'язку у всіх територіальних органах ДСНС.
- ✓ Розпочато виконання решти рекомендацій, кінцевий термін їх реалізації 31.12.2025.

Спільний звіт про результати паралельного аудиту збереження лісів від пожеж

(рішення Рахункової палати від 19 грудня 2024 року № 58-4)

УЧАСНИКИ КООРДИНОВАНОГО АУДИТУ:

- ВОА Грузії,
Литовської Республіки,
України (координатор)

Аудит проведено в рамках діяльності Робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф

СПІЛЬНИЙ ЗВІТ ПІДГОТОВЛЕНО НА ПІДСТАВІ МАТЕРІАЛІВ:

аудиту ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих на ведення лісового і мисливського господарства, охорону і захист лісів у лісовому фонді України, звіт про результати якого затверджено рішенням Рахункової палати від 15 березня 2024 року № 11-1;

матеріалів, наданих іншими ВОА — учасниками паралельного аудиту за результатами національних аудитів, проведених за тематикою, пов'язаною із захистом лісів від пожеж.

СПІЛЬНІ ВИСНОВКИ

Загалом в Україні, Грузії та Литві різні ступені ризиків та причини виникнення лісових пожеж: для України ця проблема загострена через російську агресію, у Грузії інтенсивність пожеж зростає внаслідок неналежного використання сільськогосподарських земель, підпалів

та зміни клімату; у Литві ризик виникнення лісових пожеж хоча і найменший серед цих трьох країн через більш прохолодний та вологий клімат, однак також є викликом.

Національні стратегії лісозбереження відповідають міжнародним цілям та вимогам щодо попередження лісових пожеж, однак їхня реалізація ускладнюється через недостатню координацію між установами та відсутність систем даних щодо стану ресурсів, інтегрованих у загальну систему моніторингу виникнення лісових пожеж та протидії їм. Як наслідок, ресурси на протидію пожежам використовуються неефективно, а дії різних органів з протидії пожежам є неузгодженими. Серед ключових проблем, які потребують вирішення, і застаріла інфраструктура пожежних підрозділів.

Рівень захисту лісів залишається недостатнім, а недосконалість планування попередження та підготовки до можливих пожеж підвищують ризик значних втрат у майбутньому.

Також негативно впливають критична недостатність фінансування заходів з відновлення лісових зон, невизначеність чітких планів попередження та недостатня підготовка до пожеж, що підвищує ризик понесення значних втрат. Значущим чинником залишається антропогенний фактор, оскільки підпали сільськогосподарських угідь, недбале поводження з вогнем та незаконні вирубки часто спричиняють великі пожежі.

СПІЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

За результатами паралельного аудиту БОА України, Грузії та Литви сформовано спільні рекомендації для урядів цих держав, які мають сприяти протидії лісовим пожежам та покращити рівень управління лісовими ресурсами, зокрема:

- покращення координації між установами для більш ефективної підготовки до надзвичайних ситуацій та чіткий розподіл ролей і відповідальності органів для уникнення дублювання функцій;
- використання сучасних технологій моніторингу, таких як супутники та дрони для своєчасного виявлення та реагування на лісові пожежі;
- прозорість збору даних для належного прийняття рішень щодо протипожежних заходів;
- модернізація техніки та обладнання для ефективного гасіння пожеж;
- посилення правової відповідальності за порушення правил та більш суворі санкції за підпали та інші дії;
- відновлення постраждалих лісів шляхом фінансування спеціальних програм у постраждалих від пожеж районах тощо.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Кабінет Міністрів України розглянув результати аудиту та доручив відповідним державним органам забезпечити впровадження запропонованих заходів.
- ✓ Україною низку рекомендацій виконано під час виконання рекомендацій національного аудиту, зокрема ухвалено законодавчі ініціативи щодо посилення відповідальності за правопорушення у сфері лісокористування, створено мобільні рейдові групи для моніторингу ситуації в лісах. Розпочато виконання заходів, щодо модернізації протипожежної техніки, оновлення телевізійних систем спостереження та впровадження супутникового моніторингу лісових масивів. Державне агентство лісових ресурсів проводить перевірки готовності пожежних станцій, поповнює резерви паливно-мастильних матеріалів та розробляє нову методику моніторингу лісів.

4.8. РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗІВ ЗВІТІВ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ, ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ, МІНІСТЕРСТВА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ (у частині аналізу функціонування системи публічних закупівель)

Відповідно до Закону України «Про Рахункову палату» у звітному році проведено:

- аналіз Звіту Антимонопольного комітету України за 2023 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету;
- аналіз звіту Фонду державного майна України за 2023 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету;
- аналіз щорічного звіту Міністерства економіки України, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель (щодо кількісних і вартісних показників закупівель у розрізі процедур і предметів закупівель, рівня конкуренції, кількості скарг) та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель.

Відповідальний за проведення цих заходів — член Рахункової палати Геннадій Пліс.

Аналіз звіту Антимонопольного комітету України за 2023 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 02 липня 2024 року № 31-2)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Антимонопольний комітет України

ПЕРІОД АНАЛІЗУ:

2023 рік

ВИСНОВКИ

Викладена у Звіті Антимонопольного комітету України за 2023 рік інформація загалом відображає результати діяльності АМКУ та стан виконання законодавчо визначених завдань і повноважень. Водночас Звіт АМКУ має деякі недоліки.

Зокрема, інформація про результати діяльності АМКУ неповною мірою систематизована і розпорошена по тексті Звіту АМКУ.

Виявлено окремі некоректні порівняння, що ускладнює або унеможлиблює здійснення їх оцінки. У Звіті АМКУ відображено стан виконання окремих результативних показників діяльності АМКУ, які неповною мірою узгоджуються з результативними показниками паспорта бюджетної програми за КПКВК 6011010 «Керівництво та управління у сфері конкурентної політики, контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції» за 2023 рік.

Не розкрито інформації щодо публічних закупівель, за якими виявлено змову під час проведення торгів у сумі 5 млрд гривень.

Є ризик некоректного розрахунку економічного ефекту у сумі 7,9 млрд грн через неоднозначне тлумачення положень методології його визначення.

Антимонопольний комітет також не відобразив у своєму Звіті інформацію щодо 27 скасованих судами рішень про накладення штрафу (загальною сумою 811,8 млн гривень). Наведено неповну інформацію про результати виконавчих проваджень і не відображено даних про перерахування до держбюджету коштів за результатами примусового виконання рішень АМКУ.

Закон України «Про Антимонопольний комітет України» не визначає вимог до форми чи змісту звіту про діяльність АМКУ. Порядок формування та подання звіту про діяльність Комітету до Верховної Ради України Регламентом Антимонопольного комітету України та іншими внутрішніми актами також не врегульовано, що зумовлює ризики неповноти відображення інформації про діяльність АМКУ та не сприяє прозорості.

Проаналізувавши стан виконання рекомендацій, наданих за результатами аналізу Звіту АМКУ за 2022 рік, встановлено, що Комітет затвердив новий Порядок визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а також оптимізував штатні посади. Водночас АМКУ не до кінця реалізував рекомендацію, що стосувалася необхідності створення відкритого реєстру розпочатих досліджень ринків та неповністю відобразив у річному звіті інформацію про реалізацію досліджень ринків.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

■ Антимонопольному комітету України:

- розробити і затвердити окремий внутрішній нормативний документ щодо формування звіту про діяльність АМКУ, який міститиме інформацію про вплив на виконання Державного бюджету України;
- привести у відповідність із вимогами Закону України «Про Антимонопольний комітет України» назву звіту, який щороку АМКУ подає до Верховної Ради України;
- розробити і затвердити план діяльності на середньостроковий період;
- забезпечити розроблення та затвердження річних планів роботи із визначенням конкретних очікуваних результатів, строків їх досягнення та відповідальних виконавців;
- переглянути положення Порядку розрахунку економічного ефекту від заходів з контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції структурних підрозділів апарату та територіальних відділень Антимонопольного комітету України в частині розрахунку розміру економічного ефекту.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ АМКУ виконано шість з шести наданих рекомендацій, а саме:
 - ✓ унормовано порядок підготовки щорічного звіту про діяльність АМКУ;
 - ✓ затверджено звіт про діяльність за 2024 рік з новою назвою;
 - ✓ розроблено та затверджено середньостроковий на 2025–2027 роки та річний плани діяльності;
 - ✓ актуалізовано порядок розрахунку економічного ефекту від заходів з контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції структурних підрозділів та міжобласних територіальних відділень;
 - ✓ виконання рекомендацій Рахункової палати здійснювалося відповідно до затвердженого плану заходів.

Аналіз звіту Фонду державного майна України за 2023 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету

(рішення Рахункової палати від 23 липня 2024 року № 35-5)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Фонд державного майна України

ПЕРІОД АНАЛІЗУ:

2023 рік

ВИСНОВКИ

Інформація, викладена у Звіті Фонду державного майна України за 2023 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету загалом відображає результати його діяльності та стан виконання законодавчо визначених завдань. Звіт ФДМУ складено у відповідності із затвердженими ФДМУ структурою звіту та Методичними рекомендаціями щодо підготовки річного звіту.

Водночас у Звіті ФДМУ немає або неповною мірою висвітлена інформація щодо:

- державної політики у сфері приватизації. Державна програма приватизації, затверджена Законом України від 13 січня 2012 р. № 4335, втратила чинність у зв'язку із втратою чинності цим Законом у 2018 році;
- реалізації завдань у сфері управління державною власністю, визначених Планом пріоритетних дій Уряду на 2023 рік;
- вартості державного майна в Єдиному реєстрі об'єктів державної власності;
- вартості нанесених державі збитків у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації.

Головне завдання ФДМУ у 2023 році не виконане у зв'язку із неприйняттям рішень Кабінетом Міністрів України щодо об'єктів великої приватизації.

Планові показники приватизації виконано лише на 52,6 %. До бюджету надійшло лише 3 млрд 154,2 млн грн від приватизації при плані 6 млрд гривень.

Оренда державного майна принесла 769 млн грн, що на 5,3 % більше планових показників. Заборгованість за оренду становила 310,3 млн грн, додатково надано пільги орендарям, які працювали в умовах воєнного стану, на 742,5 млн гривень.

Державним бюджетом через згортання бізнесу, окупацію та знищення об'єктів оренди у 2023 році недоотримано орендної плати на суму понад 1,1 млрд гривень.

Звіт ФДМУ не містить інформації щодо затвердження впродовж звітного року стратегічних планів розвитку державних підприємств, що належать до сфери управління ФДМУ.

Інвестиційні плани на середньострокову перспективу затверджено лише 12 з 279 суб'єктів господарювання державного сектору економіки, управління корпоративними правами або контроль за діяльністю яких здійснює ФДМУ.

Заборгованість із виплати заробітної плати у 93 суб'єктів господарювання, які перебували у сфері управління ФДМУ, становила 600,9 млн гривень.

Управління ФДМУ санкційними активами та примусово вилученими активами РФ у 2023 році було недостатнім, упродовж року російські активи не реалізовувались.

ФДМУ неповною мірою реалізовано рекомендації, надані Рахунковою палатою за результатами аналізу Звіту Фонду державного майна України за 2022 рік.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

▪ Фонду державного майна України:

- внести зміни до Методичних рекомендацій щодо складання річного Звіту ФДМУ, передбачивши вимоги щодо висвітлення інформації про загальну вартість держмайна в Єдиному реєстрі об'єктів державної власності; інші можливості збільшення надходжень до держбюджету від приватизації майна, а також вартість збитків через його пошкодження внаслідок бойових дій та інше;
- окреслити в окремому розділі річного звіту проблеми, які перешкоджають ефективній роботі ФДМУ, причини та шляхи їх усунення;
- проаналізувати причини несвоєчасного затвердження усіх фінансових планів, стратегічних планів розвитку та інвестиційних планів на середньострокову перспективу тих суб'єктів господарювання, які знаходяться в управлінні ФДМУ і зобов'язані подавати такі плани відповідно до законодавства, а також вжити дієвих заходів щодо своєчасного затвердження таких планів (у подальшому) відповідно до нормативно-правових актів;

- розробити заходи щодо ліквідації заборгованості з виплати заробітної плати суб'єктів господарювання, які перебувають у сфері управління ФДМУ;
- зареєструвати права власності за державою в особі ФДМУ переданих йому санкційних активів, розташованих на підконтрольній території.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ З шести наданих рекомендацій виконано шість:
 - ✓ затверджено оновлену редакцію розділів і структуру річного звіту та щоквартальної аналітичної довідки про роботу ФДМУ та хід приватизації державного майна;
 - ✓ проведено аналіз причин несвоєчасного затвердження фінансових планів, стратегічних планів розвитку та інвестиційних планів на середньострокову перспективу суб'єктів господарювання, які перебувають в управлінні ФДМУ;
 - ✓ затверджено Заходи щодо ліквідації заборгованості з виплати заробітної плати суб'єктів господарювання державного сектору економіки, які перебувають у сфері управління ФДМУ на 2024–2025 роки;
 - ✓ проведено роботу щодо реєстрації прав власності держави в особі ФДМУ переданих йому 137 санкційних активів, розташованих на підконтрольній території.
 - ✓ виконання рекомендацій Рахункової палати здійснювалося відповідно до затвердженого плану заходів.

Аналіз щорічного звіту Міністерства економіки України, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель (щодо кількісних і вартісних показників закупівель у розрізі процедур і предметів закупівель, рівня конкуренції, кількості скарг) та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель

(рішення Рахункової палати від 23 липня 2024 року № 35-6)

ОБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство економіки України

ПЕРІОД АУДИТУ:

2023 рік

ВИСНОВКИ

Звіт, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель за 2023 рік (далі — Звіт), загалом відображає результати діяльності Мінекономіки відповідно до функцій, визначених статтею 9 Закону України «Про публічні закупівлі».

У 2023 році не було затверджено стратегії щодо функціонування, розвитку чи реформування системи публічних закупівель. Попередня стратегія, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України у 2016 року, не діяла, а нова стратегія на 2024–2026 роки була затверджена лише на початку 2024 року.

Закон України «Про публічні закупівлі» не визначає чітких вимог до форми, змісту та структури щорічного звіту, що призводить до недоліків у поданих даних.

Мінекономіки не затвердило Порядку (методики) формування щорічного звіту. Запроваджені у 2022–2023 роках зміни до законодавства, в тому числі особливості здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування (далі — Особливості), затверджені постановою Уряду від 12 жовтня 2022 року № 1178, дозволили проводити закупівлі без використання електронної системи закупівель (ЕСЗ). Значна частина закупівель була проведена за неконкурентними процедурами, що частково зумовлено законодавчими винятками.

Окрема інформація, наведена у Звіті, не є порівняльною через відсутність даних за попередні роки.

Звіт не містить аналізу щодо впливів на забезпечення створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель і розвитку добросовісної конкуренції.

Наведену у Звіті інформацію щодо кількості скарг обмежено лише їх переліком, не здійснено аналізу допущених помилок і порушень, не зроблено висновків про вжиття заходів для уникнення помилок та запобігання порушенням.

Звіт не містить узагальнюючої інформації щодо проблематики функціонування системи публічних закупівель, висновків за результатами аналізу, інформації про перспективи сфери публічних закупівель, а також рекомендацій для її подальшого розвитку.

Мінекономіки не забезпечено виконання вимог Закону України «Про публічні закупівлі» щодо оприлюднення Звіту.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

■ Міністерству економіки України:

- в стратегічному плані діяльності на наступні періоди визначити цілі державної політики для сфери публічних закупівель, узгоджені зі Стратегією реформування системи публічних закупівель на 2024–2026 роки;
- розробити і подати на розгляд Кабінету Міністрів України проекти нормативно-правових актів про внесення змін до:
 - Особливостей у частині перегляду і мінімізації підстав для укладання договору про закупівлю без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу;
 - Порядку проведення перевірок закупівель Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами у частині визначення однією з підстав для проведення перевірки закупівель Державною аудиторською службою України факту проведення замовниками публічних закупівель без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу;
- затвердити методичні рекомендації щодо складання щорічного звіту, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель;
- забезпечити виконання вимог Закону України «Про публічні закупівлі» щодо оприлюднення щорічного Звіту за 2023 рік.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Розроблено проєкт Закону України «Про публічні закупівлі» (zareєстрований 23.08.2024 за № 11520 та прийнятий у першому читанні Постановою ВРУ від 17 вересня 2024 року № 3971-IX), яким визначено випадки, на які його дія не поширюється. Мінекономіки вбачає за доцільне повернутись до впровадження рекомендації щодо внесення змін до Особливостей після опрацювання та уточнення відповідних норм законопроєкту.
- ✓ Внесення змін до Порядку проведення перевірок закупівель Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами розроблено Держаудитслужбою та погоджено Мінекономіки в листопаді 2024 року без зауважень.
- ✓ Визначення у відомчому стратегічному плані діяльності цілей державної політики для сфери публічних закупівель не здійснено у зв'язку з позицією Мінекономіки щодо наявності відповідних стратегічних цілей. Стратегії реформування системи публічних закупівель на 2024–2026 роки, за реалізацію якої звітує щороку до 1 квітня Кабінету Міністрів України.
- ✓ Затверджено Методичні рекомендації щодо підготовки щорічного Звіту.
- ✓ Щорічний Звіт оприлюднено на офіційному вебсайті Мінекономіки.

4.9. РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ГРУП АУДИТОРІВ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

У 2024 році у межах Дунайської транснаціональної програми 2014–2020 років продовжувалась робота групи аудиторів Рахункової палати під координацією заступника Голови Рахункової палати Сергія Ключки.

Група аудиторів Рахункової палати за Дунайською транснаціональною програмою у 2024 році повністю виконала завдання Генерального директорату з питань аудиту використання європейських фінансових фондів (Орган аудиту Програми, Угорщина), який підтвердив: українська система управління та контролю — ефективна.

На звернення Органу аудиту Програми групою аудиторів Рахункової палати опрацьовано проєкт звіту про аудит операцій українського бенефіціара, а також проєкт змін до стратегії аудиту, які за результатами обговорення затверджені Органом аудиту Програми.

Проведений у 2024 році аудит українського бенефіціара — Департаменту освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації — в межах проєкту «Інвестиції в людей та навички» з обсягом фінансування майже 628 тис. євро не виявив жодних помилок, невідповідностей і підозр.

На запрошення Органу аудиту Програми представник Рахункової палати взяв участь у міжнародному заході «Central European Huddle Conference for Audit Authorities» (Центральноєвропейська конференція аудиторських органів), що відбулась 12–13 вересня 2024 року в м. Будапешт (Угорщина). У цій конференції також взяли участь представники 9 країн, які беруть участь у реалізації Дунайської транснаціональної програми, а саме: Австрії, Хорватії, Чеської Республіки, Румунії, Сербії, Словаччини, Словенії, України та Угорщини.

На зустрічі обговорено низку проблем, пов'язаних із забезпеченням прозорості та контролем за публічними закупівлями.

Таким чином, у 2024 році група аудиторів Рахункової палати успішно виконала завдання з контролю за Програмою. Співпраця Рахункової палати з міжнародними організаціями, зокрема Європейського союзу, триває.

У 2024 році Рахункова палата продовжувала здійснювати функції представника України в **групі аудиторів за чотирма спільними операційними програмами прикордонного співробітництва європейського інструменту сусідства (ENI CBC)**, зокрема: «Україна–Польща–Білорусь 2014–2020»¹, «Україна–Румунія 2014–2020», «Україна–Угорщина–Словаччина–Румунія 2014–2020» та «Басейн Чорного моря 2014–2020». Строк реалізації програм подовжено Європейською Комісією до кінця 2025 року.

¹ Після початку збройної агресії проти України Єврокомісія призупинила співпрацю з Республікою Білорусь.

Окрім цього, постановою Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2024 року № 1268 «Про запровадження системи управління та здійснення контролю за виконанням програм транскордонного та транснаціонального співробітництва Interreg та Interreg NEXT» Рахункову палату уповноважено здійснювати функцію представника України в Групі аудиторів за чотирма програмами Interreg NEXT 2021–2027, а саме: «Польща–Україна», «Румунія–Україна», «Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна» та «Басейн Чорного моря».

Напрями діяльності «Спільні операційні програми прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства 2014–2020 (ENI CBC)» і «Програми транскордонного та транснаціонального співробітництва Interreg NEXT 2021–2027» закріплено за Головою Рахункової палати Ольгою Піщанською (рішення Рахункової палати від 26 квітня 2024 року № 20-І).

Про завдання, які виконувалися в 2024 році за цими напрямками діяльності Рахункової палати, поінформовано у Звіті про роботу в 2024 році груп аудиторів за програмами прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства (ENI CBC) та Interreg NEXT, схваленому рішенням Рахункової палати від 17 грудня 2024 року № 56-5.

Загалом протягом 2024 року:

- опрацьовано та погоджено стратегії аудитів за програмами ENI CBC 2014–2020 та Interreg NEXT 2021–2027, які визначають методологію проведення аудитів, методи вибірок та плани проведення аудитів;
- опрацьовано та погоджено проєкти річних аудиторських звітів та аудиторських думок за програмами, які в подальшому подаються аудиторськими органами Європейській Комісії;
- проведено аудити з метою оцінки національної системи управління та контролю (системні аудити) за двома програмами Interreg NEXT 2021–2027, а саме: «Румунія–Україна» та «Басейн Чорного моря»;
- опрацьовано та погоджено проєкти звітів, підготовлених аудиторською компанією, найнятою на умовах аутсорсингу аудиторським органом за програмою ENI CBC «Україна–Угорщина–Словаччина–Румунія 2014–2020» (за результатами системного аудиту та аудитів чотирьох проєктів);
- здійснено моніторинг виконання рекомендацій, наданих за результатами системних аудитів та аудитів проєктів;
- взято участь у ряді робочих зустрічей, конференцій та навчань, організованих європейськими партнерами, в яких за участі представників Європейської Комісії, аудиторських органів, експертів технічної підтримки програм (TESIM) та інших зацікавлених сторін обговорювалися питання, пов'язані з методологією проведення аудитів за програмами, станом реалізації програм, підготовкою заключних звітів за програмами ENI CBC 2014–2020 та інші важливі питання.

Завершені в липні 2024 року системні аудити за програмами Interreg NEXT 2021–2027 «Румунія–Україна» та «Басейн Чорного моря» засвідчили наявність ряду недоліків, в результаті чого національні системи управління та контролю були оцінені аудиторами за категорією 3 «Система працює частково і потребує суттєвого вдосконалення» (оцінку здійснено за методологією Європейської Комісії).

Результати моніторингу виконання рекомендацій, проведеного посадовими особами Рахункової палати в листопаді 2024 року, засвідчили виконання Національним органом управління (Секретаріат Кабінету Міністрів України) і Національним контролером (Державна аудиторська служба України) більшості з них. Зокрема, розроблено та видано постанову Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2024 року № 1268 «Про запровадження

системи управління та здійснення контролю за виконанням програм транскордонного та транснаціонального співробітництва Interreg та Interreg NEXT», якою визначено механізм функціонування системи, врегульовано питання проведення управлінських перевірок, а також питання запобігання, виявлення та усунення шахрайства в межах виконання програм.

За результатами моніторингу національні системи управління та контролю за програмами Interreg NEXT 2021–2027 «Україна–Румунія» та «Басейн Чорного моря» були переоцінені у категорію 1. «Система працює добре. Не потребує вдосконалення або потребує незначного вдосконалення».

Усі завдання за програмами ENI CBC 2014–2020 та Interreg NEXT 2021–2027, які надходили у 2024 році від аудиторських органів, виконувалися групами аудиторів Рахункової палати своєчасно та в повному обсязі. Інформація про заходи, здійснені групами аудиторів, зокрема стосовно проведених аудитів, їх результатів та стану виконання рекомендацій, наданих за їх результатами, щоквартально подавалась Кабінету Міністрів України, який інформує Європейську Комісію про стан виконання операційних висновків за результатами засідань Кластера 5 Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації між Україною та ЄС.

5. КОМУНІКАЦІЯ І ВІДНОСИНИ ІЗ ЗАЦІКАВЛЕНИМИ СТОРОНАМИ

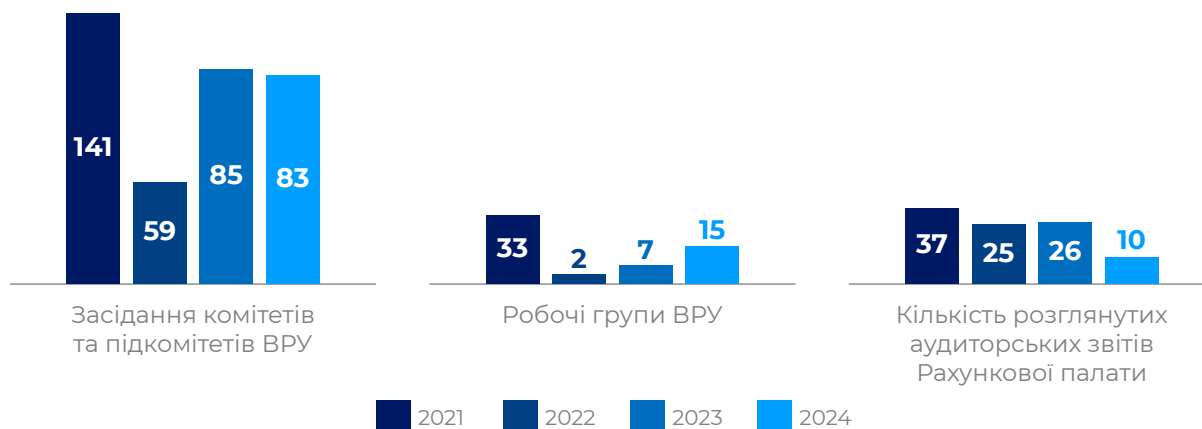
5.1. ВЗАЄМОДІЯ З ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ ТА КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Ефективна взаємодія з Верховною Радою України є запорукою системного контролю за виконанням рекомендацій Рахункової палати.

Представники Рахункової палати взяли участь у **39 засіданнях комітетів**, 26 — підкомітетів, 15 — робочих груп, двох круглих столах та одному засіданні тимчасової слідчої комісії.

Водночас до повномасштабного вторгнення РФ показники співпраці Рахункової палати з парламентом були вищими і лише в останні два роки почали відновлюватися.

Динаміка участі представників Рахункової палати у засіданнях комітетів та підкомітетів ВРУ, робочих груп та кількість розглянутих комітетами та підкомітетами ВРУ аудиторських звітів за результатами здійснених контрольних заходів

Відповідно до статті 168 Регламенту Верховної Ради України Голова Рахункової палати Ольга Піщанська у 2024 році взяла участь у засіданнях з приводу заслуховування щорічних та позачергових послань Президента України: 16 жовтня — у представленні Президентом України Плану перемоги народним депутатам та українському суспільству, 19 листопада — у засіданні, присвяченому щорічному посланню Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України.

Представники Рахункової палати брали активну участь у робочій групі Комітету Верховної Ради України з питань бюджету щодо **внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату»**.

Рахункова палата щорічно є активним учасником бюджетного процесу та надає фахову допомогу і пропозиції при формуванні Державного бюджету України. У 2024 році фахівці інституції брали участь у **засіданнях робочих груп з підготовки проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік»**.

Протягом 2024 року **комітети та підкомітети Верховної Ради України** розглянули **10 питань** щодо здійснених Рахунковою палатою контрольних заходів:

- Комітет з питань бюджету — 4;
- Комітет з питань екологічної політики та природокористування — 2;
- Комітет з питань економічного розвитку — 2;
- Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій, національних меншин і міжнаціональних відносин — 1;
- Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів — 1.

Найактивнішою є співпраця Рахункової палати з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету — представники інституції взяли участь у 29 засіданнях цього комітету та 26 засіданнях його підкомітетів.

Комітет з питань бюджету Верховної Ради України на засіданні 19 червня 2024 року розглянув:

- Звіт Рахункової палати за 2023 рік. За підсумками розгляду ухвалено рішення взяти звіт до відома та надано низку рекомендацій щодо покращення роботи Рахункової палати;
- Звіт про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік». За підсумками розгляду Комітет ухвалив рішення взяти до відома звіт Кабінету Міністрів України про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» та рекомендував Уряду проаналізувати Висновки Рахункової палати про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік», вжити заходів щодо усунення виявлених недоліків, недопущення порушень бюджетного законодавства у поточному і наступних бюджетних періодах та щодо реалізації відповідних пропозицій Рахункової палати, а також надати Верховній Раді України і Рахунковій палаті інформацію про виконання.

18 липня 2024 року Комітет розглянув Висновок Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2024 рік у першому кварталі, за підсумками якого Комітет ухвалив рішення Висновок та інформацію щодо поточного стану виконання державного бюджету у 2024 році взяти до відома і врахувати в роботі. Кабінету Міністрів України рекомендовано проаналізувати Висновок Рахункової палати, вжити заходів щодо забезпечення належного виконання державного бюджету у поточному році, опрацювати відповідні пропозиції Рахункової палати щодо можливості їх врахування та подати Комітету з питань бюджету і Рахунковій палаті інформацію щодо врахування вищезазначених рекомендацій, включаючи пропозиції Рахункової палати, наведені в її Висновку про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2024 рік у першому кварталі.

28 жовтня 2024 року Комітет на засіданні розглянув питання підготовки до першого читання проєкту Закону України про Державний бюджет України на 2025 рік (реєстр. № 12000 від 19 вересня 2024 року), поданого Кабінетом Міністрів України.

Рахункова палата надіслала Верховній Раді України і Комітетові з питань бюджету Висновки за результатами експертизи проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік», затверджені рішенням Рахункової палати від 27 вересня 2024 року № 44-1.

За підсумками розгляду Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді проєкт постанови про висновки та пропозиції до проєкту Закону України про Державний бюджет України на 2024 рік (реєстр. № 12000), підготовлений Комітетом, прийняти за основу і в цілому.

30 жовтня 2024 року відповідно до частини п'ятої статті 157 Регламенту Верховної Ради України Голова Рахункової палати Ольга Піщанська взяла участь у розгляді Верховною Радою України у першому читанні проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік».

Співдоповідь Голови Рахункової палати Ольги Піщанської під час розгляду Верховною Радою України у першому читанні проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік»
(30 жовтня 2024 року)

Комітет з питань екологічної політики та природокористування Верховної Ради України на засіданні 10 червня 2024 року розглянув:

- результати аудиту ефективності виконання повноважень державними органами в частині забезпечення контролю своєчасності, повноти нарахування та сплати податків та інших надходжень до державного бюджету суб'єктами господарювання у сфері лісового господарства та за підсумками ухвалив рішення: інформацію Рахункової палати взяти до відома та рекомендувати Кабінетові Міністрів України доручити центральним органам виконавчої влади розробити і подати у порядку, передбаченому законодавством України, нормативно-правові акти, які забезпечать повноту нарахувань і сплату податків та інших надходжень до державного бюджету суб'єктами господарювання у сфері лісового господарства, а також рекомендувати Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерству фінансів України, Міністерству економіки України, Державній митній службі України, Державній податковій службі України, Державному агентству лісових ресурсів України вжити заходів для усунення недоліків і порушень, встановлених під час аудиту; посилити контроль за своєчасністю, повнотою нарахувань та сплати податків та інших надходжень до державного бюджету суб'єктами господарювання у сфері лісового господарства;
- результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих на ведення лісового і мисливського господарства, охорону і захист лісів у лісовому фонді України та за підсумками ухвалив рішення: інформацію Рахункової палати взяти до відома та рекомендувати Кабінетові Міністрів України доручити центральним органам виконавчої влади розробити і подати у порядку, передбаченому законодавством України, нормативно-правові акти, які забезпечать ефективність використання бюджетних коштів, спрямованих на ведення лісового і мисливського господарства, охорону і захист лісів у лісовому фонді України; забезпечити фінансування робіт щодо проведення моніторингу лісів, ведення державного лісового кадастру, здійснення обліку лісів та проведення національної інвентаризації лісів України, а також рекомендувати Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Державному агентству лісових ресурсів України, Державному спеціалізованому господарському підприємству «Ліси України» вжити заходів для усунення недоліків і порушень, встановлених під час аудиту.

Комітет з питань економічного розвитку Верховної Ради України на засіданні 24 липня 2024 року заслухав *Звіт про результати аналізу Звіту Антимонопольного комітету України за 2023 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету*, та за підсумками розгляду вирішив рекомендувати Верховній Раді України розглянути Звіт Антимонопольного комітету України за 2023 рік та взяти до відома.

15 серпня 2024 року Комітет який на засіданні заслухав *Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2023 році та Звіт Рахункової палати про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2023 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету*, та за підсумками вирішив рекомендувати Верховній Раді України розглянути Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2023 році та взяти його до відома.

Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій, національних меншин і міжнаціональних відносин у Верховної Ради України на засіданні 01 серпня 2024 року розглянув *Звіт про результати міжнародного координованого аудиту ефективності на тему «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб: сприяння інтеграції родин за новим місцем проживання за підтримки Федеративної Республіки Німеччина в умовах воєнного стану»* та вирішив взяти до відома, а також рекомендував Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України та Державній спеціалізованій фінансовій установі «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» вжити невідкладних заходів щодо виконання рекомендацій, наданих у рішенні Рахункової палати від 02.07. 2024 № 31-1 «Про розгляд Звіту Рахункової палати про результати міжнародного координованого аудиту ефективності на тему «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб: сприяння інтеграції родин за новим місцем проживання за підтримки Федеративної Республіки Німеччина в умовах воєнного стану», та поінформувати Комітет про вжиті заходи.

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Верховної Ради України на засіданні 03 березня 2024 року розглянув *Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації* та за підсумками вирішив інформацію Рахункової палати щодо використання коштів державного бюджету на забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації взяти до відома та рекомендувати Кабінетові Міністрів України невідкладно розглянути питання затвердження плану заходів, які необхідно здійснити Урядові, Міністерству соціальної політики України, Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю та іншим центральним органам виконавчої влади для усунення усіх недоліків у забезпеченні окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації, зокрема зазначених у Звіті Рахункової палати, та поінформувати Комітет до 1 серпня 2024 року про виконання цього рішення.

Пропозиції Рахункової палати за результатами заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) враховані Верховною Радою України у 2024 році при ухваленні 5 законів.

З урахуванням рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження акцизного податку з алкогольних напоїв до державного бюджету, **прийнято Закон України від 18 червня 2024 року № 3817-IX** «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального».

З урахуванням рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами *аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції, прийнято Закон України від 22 серпня 2024 року № 3926-IX* «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу».

З урахуванням рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами *аудиту ефективності виконання заходів із зменшення обсягів викидів парникових газів, прийнято Закон України від 08 жовтня 2024 року № 3991-IX* «Про основні засади державної кліматичної політики (в частині удосконалення національної системи інвентаризації антропогенних викидів із джерел викидів парникових газів та абсорбції поглиначами парникових газів)».

З урахуванням рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами *аналізу фактичного стану та оцінки впливу законодавства на повноту нарахування і своєчасність надходження рентної плати до державного та місцевих бюджетів, прийнято Закон України від 21 травня 2024 року № 3721-IX* «Про внесення змін до Податкового кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо рентної плати за користування радіочастотним спектром (радіочастотним ресурсом) України».

З урахуванням рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами *аналізу ефективності та обґрунтованості застосування податкових пільг з податку на додану вартість за операціями з постачання послуг з охорони здоров'я та аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження акцизного податку з пального до Державного бюджету України, прийнято Закон України від 16 січня 2024 року № 3553-IX* «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо приведення деяких норм у відповідність із Законом України «Про Митний тариф України» та уточнення окремих положень».

Незважаючи на триваючу збройну агресію РФ, функціонування держави в умовах воєнного стану, Рахункова палата забезпечувала **ефективну взаємодію з Кабінетом Міністрів України**.

На виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами здійснених заходів державного зовнішнього контролю (аудиту) Кабінетом Міністрів України було видано низку постанов та розпоряджень. Загалом протягом звітного періоду Урядом за результатами проведених Рахунковою палатою контрольних заходів та з урахуванням наданих рекомендацій **видано 26 постанов та 12 розпоряджень**, спрямованих на удосконалення державної фінансової та бюджетної політики, процесів діяльності об'єктів контролю, нормативно-правового забезпечення, фінансово-господарських питань та поліпшення якості життя населення тощо.

На виконання рекомендацій Рахункової палати щодо усунення виявлених відхилень та порушень при виконанні Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» у першому кварталі, першому півріччі, січні–вересні Кабінет Міністрів України ухвалив низку важливих рішень, зокрема:

- видав три розпорядження про перерозподіл видатків за бюджетними програмами Міністерства економіки України: **від 08.11.2024 № 1100-р, від 26.11.2024 № 1165-р та 17.12.2024 № 1272-р**;
- затвердив Порядок й умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення інституту помічника ветерана в системі переходу від військової служби до цивільного життя та окремі заходи з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України (**постанова від 05.07.2024 № 779**);

- затвердив доопрацьований Міністерством соціальної політики України та погоджений Міністерством фінансів України розподіл субвенції на суму 200,2 млн грн з державного бюджету місцевим бюджетам на створення мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (**розпорядження від 22.10.2024 № 1030-р**);
- здійснив за пропозицією Міністерства освіти і науки України перерозподіл освітньої субвенції між місцевими бюджетами на суму 18,3 млн грн (**розпорядження від 26.11.2024 № 1166-р**).

За результатами здійсненого Рахунковою палатою аудиту ефективності виконання повноважень державними органами в частині забезпечення контролю своєчасності, повноти нарахування та сплати податків та інших надходжень до державного бюджету суб'єктами господарювання у сфері лісового господарства внесено зміни до Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, зокрема у пункті 3 змінено установу (Державну податкову службу на Міністерство фінансів), яка визначає форму розрахунку частини чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями та зазначається у декларації з податку на прибуток підприємства (**постанова від 15.03.2024 № 288**).

Згідно з рекомендаціями Рахункової палати за результатами аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходжень податку на додану вартість по операціях з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України лікарських засобів і медичних виробів **видано постанову Уряду від 05.01.2024 № 9** «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2022 № 1447 «Про затвердження переліків лікарських засобів та медичних виробів, що ввозяться та постачаються на митну територію України під час воєнного стану» з метою поширення положень цієї постанови на підпункт 3 пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України.

За результатами здійсненого Рахунковою палатою в листопаді 2024 року моніторингу виконання рекомендацій щодо завершених у липні системних аудитів за програмами Interreg NEXT 2021–2027 «Румунія — Україна» та «Басейн Чорного моря» Кабінетом Міністрів України запроваджено систему управління та здійснення контролю за виконанням програм транскордонного та транснаціонального співробітництва Interreg та Interreg NEXT, яка визначила механізм функціонування цієї системи, врегулювала питання проведення управлінських перевірок, а також питання запобігання, виявлення та усунення шахрайства в межах виконання програм (**постанова від 05.11.2024 року № 1268**).

За результатами аудиту ефективності виконання державними органами повноважень з управління об'єктами державної власності в частині визначення шкоди і збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації, з метою оптимізації діяльності та уникнення дублювання у роботі органів державної влади щодо проведення аудиту збитків, впроваджено рекомендацію Рахункової палати щодо припинення діяльності утвореної Кабінетом Міністрів України комісії з проведення аудиту збитків (**постанова від 09.04.2024 № 392**).

На виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству охорони здоров'я України на підготовку медичних і фармацевтичних працівників, розроблено та запроваджено Порядок реалізації експериментального проєкту щодо запровадження сучасних підходів у медичній освіті, яким визначено засади функціонування університетської лікарні при Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького (**постанова від 03.12.2024 № 1370**).

На виконання рекомендацій Рахункової палати за *аудитом ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану»* Кабінетом Міністрів України видано низку постанов, якими, зокрема:

- запроваджено оцінювання повсякденного функціонування особи, а саме виключено положення, що передбачало перенесення на строк після припинення або скасування, воєнного стану, але не пізніше шести місяців після цього, переогляду осіб з інвалідністю, яких в цей період неможливо направити на повторний огляд МСЕК. Цими ж змінами встановлено нові терміни для повторного проходження переогляду осіб з інвалідністю, які його не пройшли, та визначено коло осіб, яких неможливо направити на проведення оцінювання повсякденного функціонування (**постанова від 15.11.2024 № 1338**);
- вирішено питання здійснення у 2025 році на період воєнного стану в Україні доплати непрацюючим пенсіонерам, які постійно проживають у зоні безумовного (обов'язкового) відселення та зоні гарантованого добровільного відселення; визначено перелік обставин для встановлення з 01.01.2025 органами ПФУ факту проживання у таких зонах (наявність статусу особи, яка постраждала внаслідок Чорнобильської катастрофи, та відсутність відомостей в Єдиному державному демографічному реєстрі, відомчій системі Державної міграційної служби про зміну місця проживання такою особою у період після 01.01.1993); виключено з Порядку обчислення пенсій особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1210, пункт 15 щодо встановлення фіксованих розмірів підвищення пенсій непрацюючим пенсіонерам, які проживають на територіях радіоактивного забруднення, передбаченого статтею 39 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (**постанова від 27. 12.2024 № 1524**);
- визначено порядок виплати пенсій деяким категоріям осіб у 2025 році у період воєнного стану, яким на період дії режиму воєнного стану обмежено спеціальні пенсії, в тому числі і за рішеннями судів, розміри яких перевищують максимальні або 10 прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб у 2025 році; запроваджено обмежуючі коефіцієнти до відповідних сум перевищення (від 0,1 до 0,5), які дозволять зменшити величезну різницю між загальними пенсіями і «спеціальними», що робить пенсійну систему несправедливою та непрозорою та знижує як довіру до неї, так і мотивацію до сплати ЄСВ у суспільстві (**постанова від 03.01.2025 № 1**).

За результатами здійсненого Рахунковою палатою *аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на реалізацію заходів з реабілітації та реадaptaції постраждалих учасників Революції Гідності, антитерористичної операції та відсічі збройної агресії проти України*, Кабінетом Міністрів України **видано постанову від 18.03.2024 № 307** «Деякі питання ментальної, спортивної, фізичної, психологічної реабілітації та професійної адаптації ветеранів війни, членів їх сімей та деяких інших категорій осіб», якою внесено зміни до постанов Кабінету Міністрів України від 21.06.2017 № 432 «Про затвердження Порядку та умов забезпечення соціальної та професійної адаптації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України та постраждалих учасників Революції Гідності» та від 29.11.2022 № 1338 «Деякі питання надання безоплатної психологічної допомоги особам, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членам сімей таких осіб, постраждалим учасникам Революції Гідності та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни і членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Також цією постановою низку постанов Кабінету Міністрів України визнано такими, що втратили чинність.

Згідно з рекомендаціями Рахункової палати за результатами міжнародного координованого аудиту ефективності на тему «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб: сприяння інтеграції родин за новим місцем проживання за підтримки Федеративної Республіки Німеччина в умовах воєнного стану» врегульовано проблемні питання пільгового кредитування, які виявилися в процесі його здійснення: оптимізовано реєстрацію кандидатів, виключено кандидатів після досягнення ними 65 років, передбачено інформаційну підтримку реєстрації ДП «Дія» через Портал тощо (**постанова від 02.07.2024 № 771**).

За результатами міжнародного паралельного аудиту ефективності на тему «Цивільний захист у комунальних закладах загальної середньої освіти»:

- внесено зміни до вимог використання коштів субвенції на спорудження нових укриттів виключно за умови віднесення їх до захисних споруд цивільного захисту та надано засновниками закладів освіти в разі незавершення до кінця 2024 року проєктів, запропонованих ними для фінансування коштом субвенції, гарантії їх реалізації у 2025 році за рахунок коштів місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством тощо (**постанова від 12.04.2024 № 417**);
- затверджено Методику оцінки ризиків безпеки в системі освіти, пов'язаних із збройною агресією Російської Федерації проти України, яка застосовується до закладів освіти всіх типів та форм власності та використовує для оцінювання безпекових ризиків аналіз із застосуванням програмного забезпечення з елементами штучного інтелекту (**постанова від 02.08.2024 № 866**);
- започатковано реалізацію експериментального проєкту посилення безпеки освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти в умовах правового режиму воєнного стану (**постанова від 01.11.2024 № 1245**).

За результатами здійсненого Рахунковою палатою аналізу щорічного звіту Міністерства економіки України, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель (щодо кількісних і вартісних показників закупівель у розрізі процедур і предметів закупівель, рівня конкуренції, кількості скарг) та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель Кабінетом Міністрів України схвалено Стратегію реформування системи публічних закупівель на 2024–2026 роки та затверджено операційний план її реалізації у 2024–2025 роках (**розпорядження від 02.02.2024 № 76-р**).

Відповідно до рекомендацій за результатами аудиту ефективності управління матеріальними цінностями державного матеріального резерву затверджено Порядок формування та перегляду номенклатури матеріальних цінностей державних резервів, норм їх накопичення, у тому числі рівня незнижуваного запасу» (**постанова від 26.09.2024 № 1119**) та Порядок ведення Єдиного реєстру державних резервів та надання доступу до нього» (**постанова від 26.09.2024 № 1120**).

За результатами аудиту ефективності на тему «Руйнування Каховської гідроелектростанції: масштаби і наслідки катастрофи»:

- затверджено Державну цільову програму комплексного водозабезпечення територій, які зазнали впливу воєнних дій, на період до 2030 року, яка спрямована на розв'язання проблем розвитку водогосподарського комплексу, що можливе лише шляхом застосування засобів державного планування, зокрема механізмів державного цільового планування і системного фінансування та інвестування у галузі економіки (**розпорядження від 17.09.2024 № 884-р**);
- прийнято рішення про виділення коштів з фонду ліквідації наслідків збройної агресії, яким, зокрема, передбачено будівництво об'єкта «Нове будівництво трубопроводу для скиду шахтних вод з балки Свистунова у зв'язку з необхідністю ліквідації негативних наслідків, пов'язаних із знищенням Каховської гідроелектростанції, Дніпропетровська

область», що дало змогу перенести скид зворотних вод гірничорудних підприємств Криворізького басейну зі ставка-накопичувача балки Свистунова у р. Інгулець нижче за течією водозабору магістрального каналу р. Інгулець — Південне водосховище (**постанова від 22.11.2024 № 1333**).

На виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами *аудиту ефективності виконання заходів із зменшення обсягів викидів парникових газів* Кабінетом Міністрів України видано дві постанови:

- «Про інформаційну взаємодію між автоматизованими інформаційними системами органів державної влади та загальнодержавною екологічною автоматизованою інформаційно-аналітичною системою забезпечення прийняття управлінських рішень та доступу до екологічної інформації та її мережі», якою врегульовано питання використання сучасних інформаційних технологій, зокрема автоматизованих інформаційних систем, у сфері охорони атмосферного повітря (**постанова від 12.07.2024 № 815**);
- «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 р. № 827 і від 25 червня 2020 р. № 614 (зміни до Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря)», якою, зокрема передбачено, що порядок створення та адміністрування автоматизованих інформаційних систем у сфері охорони атмосферного повітря встановлюється Міндовкілля (**постанова від 07.05.2024 № 513**).

За результатами *аудиту ефективності виконання заходів, спрямованих на досягнення цілі 6 «Забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією» Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року* Кабінетом Міністрів України:

- внесено зміни до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань здійснення моніторингу вод» (**постанова від 06.09.2024 № 1071**);
- затверджено Порядок розроблення нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у системи централізованого водовідведення та переліку забруднюючих речовин, скидання яких у системи централізованого водовідведення нормується» (**постанова від 29.03.2024 № 364**), Порядок очищення стічних вод перед скиданням в уразливих зонах» (**постанова від 02.04.2024 № 378**), Порядок проведення оцінки стану водовідведення та очищення стічних вод» (**постанова від 14.05.2024 № 548**);
- утворено Стратегічну інвестиційну раду (**постанова від 14.05.2024 № 549**);
- унормовано деякі питання підготовки, подання, оцінки та критеріїв пріоритезації концепцій публічних інвестиційних проєктів на 2025 рік (**постанова від 09.08.2024 № 903**);
- затверджено плани управління річковими басейнами Дніпра та Дону на 2025–2030 роки (**розпорядження від 01.11.2024 № 1077**), плани управління річковими басейнами Вісли, Дністра та Південного Бугу на 2025–2030 роки» (**розпорядження від 01.11.2024 № 1078**), плани управління річковими басейнами річок Причорномор'я, Приазов'я та Криму на 2025–2030 роки» (**розпорядження від 01.11.2024 № 1079**);
- затверджено Державну цільову економічну програму енергетичної модернізації підприємств водопостачання та водовідведення, що перебувають у державній або комунальній власності на період до 2030 року (**розпорядження від 15.11.2024 № 1133-р**);
- затверджено план заходів з реалізації Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями на 2024–2025 роки» (**розпорядження від 18.06.2024 № 588**).

На виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами аналізу поточного стану щодо оцінки соціально-економічних втрат у сфері сільського господарства упорядковано подання заяв про відшкодування збитків, втрат чи шкоди, що завдані агресією Російської Федерації проти України, до Реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України, засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (**постанова від 29.03.2024 № 365**).

5.2. ВЗАЄМОДІЯ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

За результатами **7 заходів** державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), здійснених Рахунковою палатою у 2024 році, надіслано **7 повідомлень** до правоохоронних органів, з яких:

- Офісу Генерального прокурора — 4;
- Національній поліції України — 1;
- Державному бюро розслідувань — 2.

За результатами:

- ✓ 3 контрольних заходів правоохоронними органами розпочато 3 досудових розслідування у кримінальних провадженнях;
- ✓ 2 контрольних заходів 2 повідомлення Рахункової палати долучені до кримінальних проваджень;
- ✓ 1 контрольного заходу поінформовано про вже відкриті кримінальні провадження без прийняття процесуальних рішень;
- ✓ 2 контрольних заходів матеріали надіслані Офісу Генерального прокурора для інформування і перебувають на стадії розгляду.

Міжнародний паралельний аудит ефективності на тему «Цивільний захист у комунальних закладах загальної середньої освіти»

Національною поліцією України доручено керівництву слідчих управлінь головних управлінь Національної поліції у Львівській та Хмельницькій областях розглянути повідомлення Рахункової палати та прийняти за ним рішення.

Відділенням поліції № 4 Головного управління Національної поліції у Хмельницькій області внесено відомості до ЄРДР за № 12024243800000223 від 02.08.2024 за частиною 1 статті 367 КК України.

Аудит ефективності використання бюджетних коштів на будівництво, реконструкцію та ремонт автомобільних доріг у м. Києві, Київській, Закарпатській та Івано-Франківській областях

Офіс Генерального прокурора надіслав матеріали аудиту для перевірки в межах компетенції до Київської, Закарпатської та Івано-Франківської обласних і Київської міської прокуратур, якими буде повідомлено Рахункову палату про результати розгляду у визначений законом строк. За інформацією Івано-Франківської обласної прокуратури рішення про початок досудових розслідувань у кримінальних провадженнях, а також долучення матеріалів до кримінальних проваджень не прийнято.

Київською обласною прокуратурою внесено відомості до ЄРДР за № 42024110000000349 від 11.10.2024 за частиною 4 статті 191 КК України. Здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні доручено слідчому управлінню Головного управління Національної поліції в Київській області. Нагляд під час здійснення досудового розслідування у формі процесуального керівництва забезпечується прокурорами Київської області.

Київською міською прокуратурою поінформовано, що Шевченківською окружною прокуратурою міста Києва на підставі актів аудиту внесено відомості до ЄРДР за № 42024102100000139 за частиною 1 статті 367 КК України.

Матеріали аудиту долучені до матеріалів кримінального провадження № 12024100060002471, яке розслідується слідчим відділом Печерського управління поліції ГУНП у м. Києві за частиною 4 статті 191 КК України.

Аудит ефективності на тему «Руйнування Каховської гідроелектростанції: масштаби і наслідки катастрофи»

Про результати аудиту поінформовано Офіс Генерального прокурора шляхом надсилання рішення Рахункової палати.

Аудит ефективності на тему «Забезпечення реалізації державної митної політики в умовах воєнного стану»

Закарпатською обласною прокуратурою за дорученням Офісу Генерального прокурора розпочато досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42024070000000164 від 01.11.2024 за частиною 1 статті 367 КК України. Підслідність кримінального правопорушення визначена за Шостим слідчим відділом (з дислокацією у м. Ужгороді) Територіального управління ДБР у м. Львові, якому доручено проведення досудового розслідування у цьому кримінальному провадженні.

Аудит ефективності на тему «Територіальні громади у війну: відновлення соціальної та критичної інфраструктури»

Про результати аудиту поінформовано Офіс Генерального прокурора шляхом надсилання рішення Рахункової палати.

Аудит ефективності використання коштів Державного бюджету України, виділених Державній службі України з надзвичайних ситуацій на забезпечення діяльності сил цивільного захисту

Територіальним управлінням ДБР в м. Києві за фактами, викладеними у звіті, вже здійснюється досудове розслідування у кримінальних провадженнях за № 62024100110000012 від 26.01.2024 та № 42023100000000437 від 11.09.2023.

Аудит відповідності використання коштів державного бюджету та управління активами Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів

За інформацією ДБР матеріали Рахункової палати долучені до кримінального провадження № 62024000000000676 від 30.07.2024 за частиною 2 статті 367 КК України.

5.3. ГЛАСНІСТЬ ТА ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

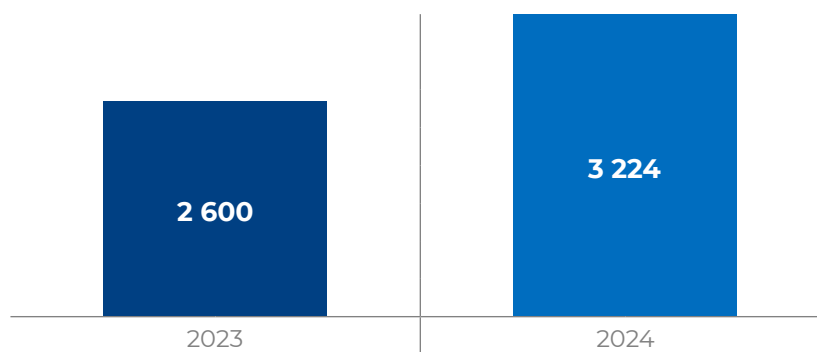
Довіра — одна з ключових цінностей Рахункової палати. Ми досягаємо її шляхом оперативного, зрозумілого та повного інформування суспільства й усіх зацікавлених сторін про діяльність інституції.

У 2024 році Рахункова палата удосконалила моніторинг інформації з питань діяльності органу, яка висвітлювалась ЗМІ, розширила свою присутність у соціальних мережах, а також урізноманітнила тематику релізів, зокрема, почала системно повідомляти про виконання об'єктами контролю наданих рекомендацій, початок аудитів та у межах, дозволених законодавством, про таємні аудити та ті, що містять інформацію для службового користування.

Для інформування громадськості про свою роботу та покращення розуміння функцій і результатів роботи Рахункової палати, протягом 2024 року активно застосовувались усі доступні канали комунікації та створювались нові. Також Рахункова палата радикально змінила зовнішній вигляд звітів: документи стали більш сучасними та прийнятними для найширшого кола споживачів.

Так, протягом року на офіційному вебсайті Рахункової палати розміщено 235 релізів (що удвічі більше, ніж у 2023 році). Матеріали ілюструвалися інфографікою (242) та великою кількістю фото (1191). Більше 100 повідомлень про найбільш суспільно значущі висновки Рахункової палати розіслано медіа електронною поштою.

**Кількість матеріалів у медіа,
у яких йшлося про діяльність Рахункової палати**

2024 рік був для Рахункової палати роком важливих інституційних трансформацій. 30 жовтня 2024 року прийнято у II читанні і в цілому законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату» та деяких інших законодавчих актів України», тож значна частина публічної комунікації Рахункової палати спрямовувалась на адвокацію процесів реформування. Зокрема, на сайті Рахункової палати розміщено 22 релізи, що розкривали саме положення оновленого законодавства та процеси їхньої імплементації.

Загалом у медіа протягом року зафіксовано більше 3200 матеріалів, в яких йшлося про діяльність Рахункової палати (на 24 % більше, ніж у 2023 році). За даними спеціалізованої моніторингової системи, потенційне охоплення цих матеріалів у медіа (без урахування соціальних мереж) становило 81,2 млн користувачів.

Щодо рівня ресурсів, які повідомляли про Рахункову палату, то 41,7 % з них належать до національних ЗМІ, 9,3 % — до ТОП 100, 15,9 % — є регіональними, 33,2 % — невеликі або вузькопрофільні видання.

Рівень ресурсів, які повідомляли про Рахункову палату

Найбільшу зацікавленість медіа викликали такі аудити Рахункової палати:

- ✓ аудит ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану» — 135 згадок у медіа;
- ✓ аудит відповідності на тему «Здійснення заходів щодо тримання військовополонених» — 58;
- ✓ аудит відповідності на тему «Здійснення оборонних закупівель безпілотних систем Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України» — 50;
- ✓ аудит ефективності управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету, та здійснення органами, що забезпечують діяльність Верховної Ради України, публічних закупівель — 46;
- ✓ Висновок Рахункової палати про результати аналізу виконання Закону про Державний бюджет України на 2024 рік у I кварталі — 38 згадок у медіа.

Упродовж року медіа також оприлюднювали коментарі й інтерв'ю Голови та членів Рахункової палати.

Щодо соціальних мереж, то за останній рік Рахункова палата розширила свою присутність у них, створивши офіційну сторінку у мережі LinkedIn. Ця сторінка ведеться англійською мовою та має на меті інформування про роботу інституції, зокрема, й міжнародних партнерів. Серед підписників — значною мірою представники ВОА країн світу та експерти міжнародних проєктів. Це дає змогу Рахунковій палаті популяризувати свою роботу серед світової експертної спільноти аудиторів.

Загалом сторінки Рахункової палати у соцмережах налічують майже 3 тис. підписників (на 30 % більше, ніж у 2023 році), а їх сумарне охоплення за рік становило понад 61 тис. користувачів (більш як удвічі порівняно з 2023 роком).

Охоплення у соцмережах

Підписники соцмереж
Рахункової палати

2 598

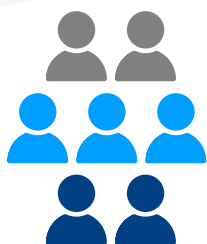
понад 61 000

Сумарне охоплення
користувачів соцмереж

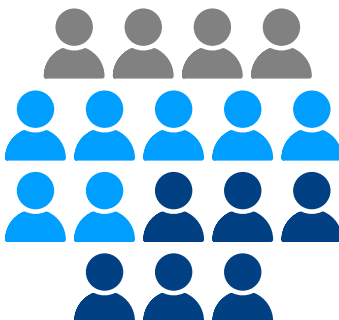
Найпопулярнішою сторінкою серед соцмереж є Facebook. За рік до неї долучилося 389 користувачів і зараз їх більше двох тисяч. Органічне охоплення цієї сторінки зросло майже на 120 % (порівняно 2023 роком) і становило понад 58 тисяч користувачів, з яких понад 30,2 тисячі взаємодіють з контентом (на 157,5 % більше, ніж рік тому).

Аудиторія Facebook

2023

2024

+ 389 читачів

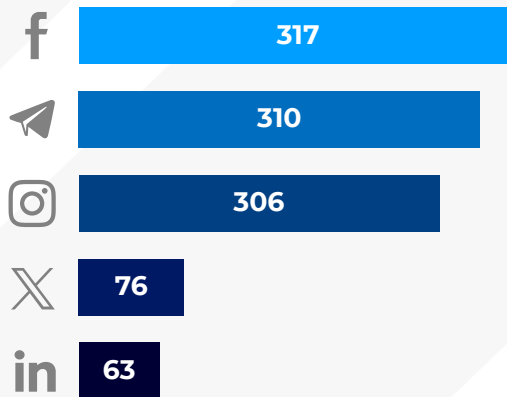
+ 120 % органічного
охоплення читачів

30,2 тис. користувачів
взаємодіяли з контентом

Загалом у 2024 році на сторінках Рахункової палати у соцмережах опубліковано 1072 дописи. Також у соцмережах Facebook та Instagram опубліковано 363 сторіз (у шість разів більше, ніж у попередньому році).

Кількість дописів у 2024 році на сторінках Рахункової палати у соцмережах

До 28-річчя Рахункової палати створений фільм, в якому розповідається про розвиток державного зовнішнього фінансового контролю в Україні та історію Рахункової палати. Фільм виконує просвітницьку функцію та розміщений на каналі інституції у **YouTube**.

На виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» у 2024 році Рахункова палата реалізовувала право громадян на публічну інформацію шляхом отримання, обліку та надання відповідей на запити на публічну інформацію з дотриманням визначених порядку і термінів розгляду.

У 2024 році Рахунковою палатою опрацьовано та надіслано відповіді на 78 запитів на публічну інформацію (74 з них надійшли до інституції належно оформлені, ще 4 як звернення громадян, але під час розгляду кваліфіковані як запити на публічну інформацію).

Десять запитів переслано для розгляду належному розпорядникові інформації, про що повідомлено запитувачів; сім — містили прохання надати інформацію більш як на 10 сторінках. Запитувачам надіслані рахунки на відшкодування копіювання інформації. Два рахунки сплачено, інформацію запитувачам надіслано у повному обсязі.

Більшість запитів до Рахункової палати надійшло на електронну скриньку **zapyt@rp.gov.ua**. У 2024 році запитувачі також використовували й інші доступні форми подання запитів: пошта, кур'єрське доставлення, телефонограма, ресурс «Доступ до правди» тощо.

Протягом року 61 запит надійшов від громадян, 17 — від громадських організацій і медіа.

Загалом запити містили 172 питання. Зокрема, запитувачі цікавилися такими питаннями, як результати контрольних заходів (найчастіше — про використання бюджетних коштів Міністерством культури України, Державним агентством відновлення та розвитку інфраструктури, Національною поліцією України, Пенсійним фондом України тощо), змістом методичних посібників Рахункової палати, наявністю вакантних посад в інституції, штатним розписом, розміром заробітної плати працівників тощо.

6. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Міжнародне співробітництво у 2024 році здійснювалось відповідно до Стратегії розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки, Пріоритетів міжнародного співробітництва Рахункової палати на 2024 рік та Регламенту Рахункової палати за такими напрямками:

- участь у діяльності Міжнародної та Європейської організацій вищих органів аудиту INTOSAI та EUROSAI;
- забезпечення діяльності робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф;
- розвиток двостороннього та багатостороннього співробітництва з вищими органами аудиту іноземних держав;
- реалізація заходів державної політики європейської інтеграції України;
- співпраця з міжнародними організаціями та участь у проєктах і програмах міжнародної технічної допомоги.

У звітному році Рахункова палата продовжувала **співпрацю з робочими групами й органами Міжнародної та Європейської організацій вищих органів аудиту.**

Під час XVII засідання робочої групи **INTOSAI** з питань боротьби з корупцією та легалізацією доходів, одержаних незаконним шляхом (WGFACML), що відбулося з 3 по 5 вересня 2024 року в Об'єднаних Арабських Еміратах на тему «У напрямку до інтегрованого бачення: зусилля неурядової спільноти у боротьбі з корупцією (громадянське суспільство / соціальні мережі / громадська обізнаність)», член Рахункової палати Єлизавета Пушко-Цибуляк представила інформацію про внесок Рахункової палати у протидію корупції в Україні шляхом проведення аудитів та розкриття обставин, що містять ознаки корупційних правопорушень, а також про співпрацю інституції з правоохоронними та антикорупційними органами.

Представники вищих органів аудиту, що входять до робочої групи, обмінялися досвідом та думками щодо співпраці з громадянським суспільством та використання соціальних мереж у діяльності БОА. Зокрема, підкреслили важливість інформування громадськості щодо посилення антикорупційних заходів, боротьби з відмиванням грошей та підтримки економічного середовища.

Під час заходу відбулася низка двосторонніх зустрічей представників Рахункової палати з учасниками інших країн. Зокрема з Президентом БОА Єгипту Мохамедом Аль-Файсалом Юсефом Раджабом обговорили можливу співпрацю між інституціями щодо аудитів у антикорупційній сфері.

Учасники XVII засідання Робочої групи WGFAICML
(3–5 вересня 2024 року, м. Абу-Дабі, Об'єднані Арабські Емірати)

Рахункова палата очолює **робочу групу EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф**, з часу її створення у 2014 році на IX Конгресі EUROSAI. До складу цієї робочої групи входять 17 BOA, з яких 15 — члени робочої групи та 2 — спостерігачі.

У 2024 році на **XII Конгресі EUROSAI** прийнято рішення про продовження мандата робочої групи на 2024–2027 роки та головування в ній Рахункової палати. Крім того, на Конгресі затверджено підготовлені Рахунковою палатою Звіт про результати діяльності робочої групи за 2021–2024 роки та її Стратегічний план на 2024–2027 роки.

Голова Рахункової палати Ольга Піщанська під час виступу на Конгресі наголосила: «Масштабна світова криза, пов'язана з появою та поширенням COVID-19 та військовою агресією Російської Федерації, вкотре довела, що один у полі — не воїн. Ми продовжуємо цю боротьбу, об'єднавши знання, зусилля та ресурси. Такий же підхід ми просуватимемо протягом наступних трьох років у діяльності робочої групи. Ми націлені на розширення співпраці з неурядовими організаціями та міжнародними експертами, покращення гласності роботи, просування наших результатів, а такожна більш плідну співпрацю з іншими робочими групами в EUROSAI та INTOSAI».

Робоча група EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, продовжила виконувати свої завдання відповідно до нового Стратегічного плану робочої групи на 2024–2027 роки, яким передбачені такі стратегічні цілі: підтримка інновацій в аудиторській діяльності, зміцнення інституційного потенціалу BOA, активізація обміну знаннями в аудиторській діяльності.

Під головуванням Рахункової палати 22–23 квітня 2024 року в м. Варшава, Республіка Польща, відбулося **X засідання робочої групи**. У заході взяли участь представники 12 вищих органів аудиту — членів робочої групи: України, Польщі, Грузії, Албанії, Болгарії, Естонії, Сербії, Молдови, Італії, Румунії, Словаччини та Європейської палати аудиторів.

X засідання Робочої групи EUROSАI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф (22–23 квітня 2024 року в м. Варшава, Республіка Польща)

Під час виступу на засіданні Голова Рахункової палати Ольга Піщанська зосередилася на важливості згуртованості БОА, урядів країн та міжнародних організацій під час реагування на різного роду катастрофи та наголосила, що наразі один з найбільших викликів, які постали перед Європою та світом, — це збройна агресія Росії проти України.

Інші делегати засідання презентували власний досвід у частині здійснення аудитів із запобігання та ліквідації наслідків повеней, а також поводження з відходами. Окрім цього, Україна, Польща та Словаччина обговорили питання проведення спільного аудиту з питань виконання рекомендацій Міжнародного координованого аудиту на тему «Транскордонне перевезення відходів в світлі положень Базельської конвенції», початок якого запланований на 2025 рік.

У межах членства Рахункової палати в **робочій групі EUROSАI з аудиту навколишнього середовища (EUROSАI WGEA)** представники інституції взяли участь у Весняній сесії EUROSАI WGEA на тему: «Питання енергетичної безпеки» (15–16 травня 2024 року в гібридному форматі), на якій представили презентацію на тему «Забезпечення енергетичної безпеки: діяльність державних органів щодо визначення шкоди і збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації та відновлення ключових компонентів енергосистеми».

Про співпрацю вищих органів аудиту з місцевою владою, потенціал позитивного впливу БОА на управління інфраструктурними проєктами місцевого рівня йшлося під час сьомого семінару **робочої групи EUROSАI з аудиту муніципалітетів (EUROSАI WGMA)** та восьмого щорічного засідання цієї робочої групи, що відбулися у м. Тбілісі, Грузія (3–4 жовтня 2024 року).

Учасники восьмого щорічного засідання
робочої групи EUROSAI
з аудиту муніципалітетів (EUROSAI WGMA)
(3–4 жовтня 2024 року, м. Тбілісі, Грузія)

Загалом у заходах взяли участь близько 60 представників BOA та місцевої влади з 25 європейських країн. Рахункову палату, яка є членом EUROSAI WGMA, на заходах представляв заступник Голови Рахункової палати Сергій Ключка.

Під час **X спільної конференції OLACEFS-EUROSAI**, що відбулася 9–10 липня 2024 року у м. Мехіко (Мексика) було порушено низку питань, зокрема щодо адаптації практики державного аудиту до глобальних демографічних тенденцій, можливостей використання нових технологій у державному секторі та роботі вищих органів аудиту, етики цифрового світу і конфіденційності та захисту даних.

У заході взяли участь 92 представники вищих органів аудиту з країн Європи, Латинської Америки та Карибського басейну, а також фахівці з Управління ООН зі зменшення ризику стихійних лих (UNDRR), експерти Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ), науковці Інституту географії Національного автономного університету Мексики (UNAM) та фахівці Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD).

В межах заходу під час зустрічі з Генеральним аудитором Мексики, Виконавчим Секретарем OLACEFS паном Давідом Рохеліо Кольменарес Парамо заступник Голови Рахункової палати Сергій Ключка ознайомив мексиканських колег з діяльністю Рахункової палати, особливостями її функціонування на тлі військової агресії Російської Федерації, процесом реформування інституції, розвитком співпраці з іноземними BOA та станом впровадження проєктів міжнародної технічної допомоги.

Забезпечення незалежності вищих органів аудиту, діджиталізація, державні фінанси, енергетика та зміни клімату — такі питання обговорювалися під час **зустрічі керівників вищих органів аудиту — членів Контактного комітету вищих органів аудиту країн-членів ЄС** на тему «Стійкі BOA для стійких суспільств», що відбулась 17–18 червня 2024 року м. Брюссель (Королівство Бельгія). На заході Рахункову палату в якості спостерігача представляла Голова Рахункової палати Ольга Піщанська.

В межах цього заходу Голова Рахункової палати провела робочу зустріч зі Старшим Президентом Аудиторського суду Королівства Бельгія Хільде Франсуа, під час якої сторони обговорили особливості роботи інституцій у їхніх країнах, питання розвитку інституційної спроможності шляхом системного підвищення кваліфікації персоналу. Також обговорювалися напрямки подальшої взаємодії між вищими органами аудиту.

Учасники двосторонньої зустрічі
Голова Рахункової палати
Ольга Піщанська;
Старший Президент Аудиторського суду
Королівства Бельгія
Хільде Франсуа
(17 червня 2024 року, м. Брюссель,
Королівство Бельгія)

Ключове питання порядку денного засідання **Контактного комітету керівників вищих органів аудиту країн-членів ЄС**, що відбулося 15–17 жовтня 2024 року в м. Пейя, Республіка Кіпр, — міграційна політика, зокрема питання інтеграції вимушених мігрантів у ринок праці та залучення до системи освіти країн Європейського Союзу. Важливим стало також обговорення правового статусу мігрантів з України, які через війну змушені були покинути свою країну. Рахункову палату на заході представляли члени Рахункової палати Єлизавета Пушко-Цибуляк і Кирило Клименко.

Під час засідання представники ВОА зосередили увагу на основних викликах, з якими зараз стикаються країни-члени в управлінні міграцією, можливостях, які міграція надає ринку праці ЄС, та довгострокових рішеннях для ефективного реагування на зростання міграційних потоків.

Засідання
Контактного комітету
керівників вищих органів
аудиту країн-членів ЄС
(15–17 жовтня 2024 року, м. Пейя,
Республіка Кіпр)

Члени Рахункової палати Єлизавета Пушко-Цибуляк і Кирило Клименко провели також низку двосторонніх зустрічей: з новопризначеними Генеральним аудитором Республіки Кіпр Андреасом Папаконстантіну та Президенткою Аудиторського суду Португалії Філіпою Урбано Кальвао.

«Інституційну підтримку Рахункової палати, консультаційну допомогу у реформуванні та спільні аудити обговорили 3 червня керівництво Рахункової палати та очільники шести БОА країн Європи: Президент Вищого аудиторського офісу Чеської Республіки, колишній президент EUROSAI Мілослав Кала, Державний контролер Естонської Республіки Янар Хольм, Генеральний контролер Державного контролю Латвійської республіки Едгарс Корчагінс, Генеральний аудитор Державного контролю Литовської Республіки Міндаугас Маціяускас, Президент Вищого аудиторського офісу Словацької республіки Любомір Андраши та Віце-президент Вищої палати контролю Республіки Польща Яцек Козловські.

Під час зустрічі Мілослав Кала презентував фотокопію рішення Керівної Ради EUROSAI про призупинення співпраці з РФ і Білоруссю.

Очільники БОА Естонії, Латвії, Литви, Польщі, Словаччини та Чехії також зустрілися з керівництвом Верховної Ради України й народними депутатами. Обговорили питання ефективності використання макрофінансової допомоги Україні та реформування Рахункової палати.

Спільна зустріч колективу Рахункової палати
та очільників БОА країн Європи
(03 червня 2024 року, м. Київ, Україна)

Вищі органи аудиту України, Польщі, Чехії та Словаччини ухвалили рішення про **проведення Міжнародного координованого аудиту щодо реалізації права на освіту українських дітей у школах європейських країн**. Підходи до проведення аудиту та його основні завдання обговорили представники зазначених БОА 30–31 липня у м. Жешув (Польща).

Представники вищих органів аудиту
України, Польщі, Чехії та Словаччини
(30–31 липня 2024 року, м. Жешув, Польща)

Під час виступу Голова Рахункової палати Ольга Піщанська наголосила, що для України благополуччя українських дітей за кордоном є одним з пріоритетних питань. Голова зауважила, що загалом з початку повномасштабного вторгнення РФ більше 2 млн дітей виїхали з України, з них близько 800 тисяч інтегрувалися у шкільну систему ЄС, однак точних даних про те, скільки дітей не мають змоги навчатися, наразі немає.

Голова Рахункової палати Ольга Піщанська 3–4 квітня 2024 року в м. Осло, Королівство Норвегія зустрілась з колективом **Ініціативи розвитку INTOSAI (IDI) і керівництвом Офісу Генерального аудитора Норвегії** та подякувала IDI за підтримку Рахункової палати наголосивши, що у Стратегії розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки показники виконання завдань визначено на основі Системи вимірювання ефективності BOA (SAI PMF), розробленої саме IDI. Для коректного застосування SAI PMF важливо, щоб фахівці мали належний рівень знань про її структуру та методологію.

Під час зустрічі з керівником IDI, Генеральним аудитором Норвегії Карлом Ейріком Шьотт-Педерсеном Ольга Піщанська зазначила, що для Рахункової палати важливо перейняти досвід Офісу Генерального аудитора Норвегії щодо аналізу даних, зокрема методологію та підходи. За результатами цієї зустрічі 13–14 листопада був проведений онлайн-вебінар, де представники BOA Норвегії поділилися з аудитором Рахункової палати досвідом аналізу та візуалізації даних при проведенні аудиту ефективності, розробкою індикаторів, процесами та інструментами для аналізу даних.

Голова Рахункової палати Ольга Піщанська
керівник IDI, Генеральний аудитор Норвегії
Карл Ейрік Шьотт-Педерсен
(3–4 квітня 2024 року в м. Осло, Королівство Норвегія)

Теорії, моделі та види впливу, а також шляхи посилення впливу аудиту шляхом залучення заінтересованих сторін (стейкхолдерів) досліджували аудитори восьми країн (Україна, Нідерланди, Боснія і Герцеговина, Болгарія, Грузія, Молдова, Північна Македонія та Румунія) під час тематичного воркшопу в межах реалізації **Програми Міністерства фінансів Королівства Нідерланди**, що відбувся 04–06 червня 2024 року в м. Гаага, Королівство Нідерланди.

Аудитори взяли участь у дискусіях та виконанні практичних завдань із вироблення сучасних та дієвих шляхів залучення стейкхолдерів до процесу аудиту, а також розширення співпраці з ними задля досягнення позитивних змін внаслідок імплементації результатів аудиту.

Учасники тематичного
воркшопу в межах реалізації
Програми Міністерства фінансів
Королівства Нідерланди
(04–06 червня 2024 року, м. Гаага,
Королівство Нідерланди)

Фахівці Рахункової палати взяли участь у регіональному технічному **семінарі з оцінки дій урядів щодо боротьби з кліматичними змінами — ClimateScanner**, що відбувся 03–07 червня 2024 року у м. Прага (Чехія).

ClimateScanner — ініціатива БОА Бразилії в рамках INTOSAI — передбачає розробку та впровадження інструментів для оцінки дій урядів щодо боротьби зі зміною клімату за трьома напрямками: управління, державна політика та фінанси. Отримані під час семінару знання аудитором Рахункової палати були застосовані під час проведення аудиту ефективності на тему «Зниження ризиків катастроф — заходи з адаптації до зміни клімату», проведеного відповідно до Посібника IDI із впровадження ISSAI для аудиту діяльності (ефективності) (Performance Audit ISSAI Implementation Handbook Version 1, August 2021).

14 червня 2024 року у м. Констанца, Румунія, представниця Рахункової палати взяла участь у підбитті підсумків восьмирічної роботи **спільної операційної програми прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства «Басейн Чорного моря 2014–2020»**. Зазначена програма реалізує проекти у Вірменії, Грузії, Республіці Молдова та окремих регіонах Болгарії, Греції, Румунії, Туреччини й України. Мета програми: покращення добробуту людей у регіонах Чорноморського басейну шляхом забезпечення сталого розвитку та спільного захисту навколишнього середовища. Коштом програми за вісім років профінансовано 57 проектів загальною вартістю 48,8 млн євро, здійснено 34 інвестиції в культурну та творчу інфраструктуру, інфраструктуру, пов'язану з туристичним сектором та портами, а також інфраструктуру, призначену для захисту та моніторингу навколишнього середовища. Представники Рахункової палати входять до групи аудиторів за цією програмою.

Голова Рахункової палати Ольга Піщанська та т. в. о. Секретаря Рахункової палати — керівника апарату Василь Невідомий 17–18 вересня 2024 року взяли участь у **Міжнародній конференції вищих органів аудиту на тему «Відповідальність, актуальність та стійкість в складному світі»**, організованій БОА Румунії з нагоди 160-ї річниці свого заснування. Під час конференції обговорювалися питання реформування та модернізації БОА, стійкості, сталого розвитку та адаптивності БОА, розглядалася роль вищих органів аудиту в макроекономічних процесах. У дискусії взяли участь представники Світового банку, Європейської палати аудиторів, Центру досконалості аудиту Офісу урядової підзвітності США, Аудиторської палати Королівства Нідерланди та Вищого аудиторського офісу Чеської Республіки.

З 30 листопада по 8 грудня 2024 року делегація Рахункової палати на чолі з Головою Ольгою Піщанською взяла участь у **навчальному візиті до Франції**, організованому та профінансованому **Французькою агенцією Міжнародного технічного співробітництва Expertise France в рамках реалізації проєкту «DASU»**. Мета візиту — ознайомлення учасників з побудовою системи державного фінансового контролю у Французькій Республіці, розподілом повноважень між різними органами фінансового контролю в державі, а також особливостями контролю за використанням коштів Європейського Союзу.

Під час візиту відбулися зустрічі з представниками установ, відповідальних за здійснення державного фінансового контролю у Французькій Республіці (Рахунковий суд Французької Республіки, Національний орган аудиту Європейських фондів (AnAFE), Генеральна інспекція фінансів (IGF), Генеральна дирекція публічних фінансів (DGFiP), Генеральний економічний і фінансовий контроль (CGefi)), а також представниками SIGMA, Спеціальним уповноваженим Президента Франції з питань допомоги та відновлення України, колишнім віцепрезидентом міжвідомчої комісії з координації контролю (Ex-AnAFE).

Професійні дискусії з представниками державних контролюючих органів Французької Республіки різних рівнів контролю дали змогу краще зрозуміти розподіл повноважень та завдань між ними.

Слід зазначити, що під час візиту до Французької Республіки делегація Рахункової палати зустрілася з Надзвичайним і Повноважним Послом України у Французькій Республіці Вадимом Омельченком. Під час зустрічі особливу увагу було зосереджено на підтримці Францією України та важливості проведення Рахунковою палатою незалежних зовнішніх аудитів щодо коштів наданої фінансової допомоги, що сприятиме зростанню довіри іноземних партнерів до нашої держави і належному витрачання наданої грошової допомоги.

Під час **Центральноєвропейської конференції аудиторських органів**, що відбулася 11–14 вересня 2024 року у м. Будапешт, Угорщина, за участі представників дев'яти країн (Австрія, Хорватія, Чеська Республіка, Румунія, Сербія, Словаччина, Словенія, Україна та Угорщина), які реалізують Дунайські транснаціональну та регіональну програми, обговорено питання закриття програмного періоду 2014–2020 років Дунайської транснаціональної програми, спрощень у програмному періоді 2021–2027 років Дунайської регіональної програми, а також висновки аудиту, проведеного Аудиторським органом (Генеральним директором з питань аудиту європейських фондів, ВОА Угорщини).

Учасники
Центральноєвропейської
конференції
аудиторських органів
(11–14 вересня 2024 року,
м. Будапешт, Угорщина)

Представник Рахункової палати взяв участь у **Восьмій мережевій зустрічі з питань проведення аудитів для спільних операційних програм прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства (ППС ЄІС) 2014–2020 та Interreg NEXT 2021–2027**, що відбулася 28 жовтня — 02 листопада 2024 року в м. Стамбул, Турецька Республіка, присвяченій особливостям здійснення аудитів за програмами транскордонного, транснаціонального та міжрегіонального співробітництва двох програмних періодів: 2014–2020 років та 2021–2027 років. Участь у цій зустрічі посадових осіб Єврокомісії, експертів технічної підтримки програм (TESIM), представників аудиторських органів і груп аудиторів з різних країн-членів ЄС та країн-партнерів сприяла отриманню всебічної інформації, яка ґрунтується на практичному досвіді й враховує особливості реалізації програм у різних регіонах Європи. Крім того, знання про стан виконання ППС ЄІС 2014–2020, терміни й особливості закриття цих програм, а також підготовку заключних звітів забезпечать ефективне та якісне проведення заключних аудитів за програмами.

За результатами візиту делегації Рахункової палати до Федеративної Республіки Німеччина у січні 2024 року проведено робочі консультації щодо здійснення спільних аудитів та підписано **Спільні положення про проведення координованого аудиту з Федеральною Рахунковою палатою Німеччини на тему: «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб: сприяння інтеграції родин за новим місцем проживання за підтримки Федеративної**

Республіки Німеччина в умовах воєнного стану» та паралельного аудиту з Рахунковою палатою землі Гессен на тему: «Цивільний захист у комунальних закладах загальної середньої освіти» (відповідальний — заступник Голови Сергій Ключка). Також відбулося обговорення подальших практичних кроків у розрізі цих аудитів та сприяння Рахунковій палаті у розбудові її інституційної спроможності.

Важливою складовою двосторонньої співпраці Рахункової палати з БОА Німеччини є також організація та проведення навчальних і методологічних заходів, засідань, семінарів, конференцій з метою обміну досвідом, запровадження світової практики та методології аудитів, підвищення кваліфікації кадрів. Так, у червні 2024 року за **підтримки проєкту «Посилення управлінських спроможностей в рамках використання інструментів фінансування ЄС», що виконується Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ)**, представниця Рахункової палати пройшла короткострокове стажування у Рахунковій палаті землі Гессен (ФРН), під час якого вивчались засади функціонування Рахункової палати землі Гессен (правові основи діяльності, склад та структура, здійснення зовнішнього аудиту), а також окремі питання цивільного захисту у межах проведення міжнародного паралельного аудиту.

Президент Рахункової палати землі Гессен доктор Вальтер Вальман, директор Департаменту правового забезпечення Олена Ларіонова та Прем'єр-міністр землі Гессен Боріс Райн

За результатами двосторонньої онлайн-зустрічі у жовтні 2024 року досягнуто домовленостей про проведення у 2025 році **паралельного аудиту з Рахунковою палатою землі Гессен на тему: «Цифровізація в закладах загальної середньої освіти»**.

Протягом 2024 року продовжувалась співпраця з інститутами та проєктами міжнародної технічної допомоги.

Зокрема, **Центр досконалості аудиту Офісу урядової підзвітності США (CAE GAO)** надавав експертну допомогу Рахунковій палаті щодо підвищення інституційної спроможності та якості проведення аудитів. Це співробітництво реалізується у межах проєкту міжнародної технічної допомоги «Проєкт зміцнення спроможності Рахункової палати» за фінансового сприяння Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).

19 лютого 2024 року відбувся візит експертів Центру досконалості аудиту до Рахункової палати з метою обговорення подальших пріоритетних напрямів діяльності Проєкту. Серед ключових питань подальшої співпраці — посилення інституційної спроможності й незалежності Рахункової палати, розширення сфери її діяльності на місцеві бюджети та всі публічні кошти, проведення тренінгів для фахівців інституції.

В межах Міжнародної конференції вищих органів аудиту, що відбулася у вересні 2024 року у м. Бухарест, Румунія, Голова Рахункової палати Ольга Піщанська та т. в. о. Секретаря Рахункової палати — керівника апарату Василь Невідомий зустрілися з Генеральним контролером Сполучених Штатів Америки Юджином Додаро та обговорили проміжні підсумки співпраці Рахункової палати з Центром досконалості аудиту Офісу урядової підзвітності США та можливості для поглиблення цієї співпраці з огляду на її високу ефективність.

Загалом 135 працівників Рахункової палати брали участь у тренінгах та робочих консультаціях щодо обміну досвідом з питань, пов'язаних із теоретико-практичними аспектами аудиторської роботи, під керівництвом колег-експертів Центру досконалості аудиту. Отримані знання та навички успішно застосовуються українськими аудиторами в процесі здійснення аудитів.

Протягом звітного року (02–13 березня 2024 року, 24 червня — 02 липня 2024 року та 30 серпня — 11 вересня 2024 року) з метою покращення практичної компетенції аудиторського складу працівники Рахункової палати взяли участь у тренінгу «Принципи та практика аудиту ефективності» на базі аудитів, що проводилися Рахунковою палатою: «Забезпечення стабільної виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсії, призначених за пенсійними програмами, та покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду за рахунок коштів державного бюджету в умовах воєнного стану», «Державна фінансова підтримка бізнесу та громадян до та в умовах воєнного стану», «Забезпечення реалізації митної політики в умовах воєнного стану», «Територіальні громади у війну: відновлення соціальної та критичної інфраструктури», «Використання коштів державного бюджету Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів», «Здійснення заходів щодо тримання військовополонених», «Гуманітарне розмінування сільськогосподарських земель в Україні: відновлення безпеки та забезпечення продовольчої стабільності», «Розвиток адміністративних послуг та їх цифровізація», «Ефективність діяльності Бюро економічної безпеки України з протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави».

Учасники тренінгу «Принципи та практика аудиту ефективності»
(24 червня — 02 липня 2024 року, м. Краків, Республіка Польща)

20–24 травня 2024 року відбувся візит американських експертів до Рахункової палати, під час якого відбулася зустріч із Головою та членами Рахункової палати з питань подальших кроків реалізації Проєкту міжнародної технічної допомоги «Проєкт зміцнення спроможності Рахункової палати», зокрема, обговорено підтримку американської сторони у налагодженні комунікації Рахункової палати із заінтересованими сторонами (Верховною Радою України, медіа й громадськими організаціями).

Учасники робочої зустрічі Рахункової палати з експертами
Центру досконалості аудиту Офісу урядової підзвітності США
(20 травня 2024 року, м. Київ)

Також для аудиторських груп Рахункової палати, які вже проходили тренінг «Принципи та практика аудиту ефективності» у м. Краків, Республіка Польща проведено одноденний тренінг на тему «Поглиблені навички проведення інтерв'ю», в якому взяла участь 51 особа.

З 17 по 22 листопада 2024 року відбулася робоча сесія Голови та членів Рахункової палати з представниками Центру досконалості аудиту (CAE) Офісу урядової підзвітності США (GAO), під час якої обговорювались питання управління персоналом, впровадження компетенцій аудиторів та розробки кваліфікаційних вимог. До дискусій залучались інші представники структурних підрозділів Рахункової палати, які беруть участь у розробці системи управління персоналом Рахункової палати.

Учасники робочої сесії
(17–22 листопада 2024 року,
м. Краків,
Республіка Польща)

Також у межах робочої сесії для членів Рахункової палати відбувся тренінг «Принципи та практика аудиту ефективності» (скорочена версія семиденного тренінгу для аудиторського складу Рахункової палати).

Протягом року в межах Проєкту проведені онлайн-вебінари для членів Рахункової палати та посадових осіб апарату Рахункової палати на теми «Зростання ролі аудиторів у протидії корупції», «Нагляд парламенту та BOA: Конгрес і GAO працюють разом», «Контроль якості: документація аудиту, індексування та реферування» та «Вимоги та процедури аудиторської вибірки та опитування».

З 17 квітня по 12 липня 2024 року представниця Рахункової палати взяла участь у Міжнародній стипендіальній програмі для аудиторів на базі Офісу урядової підзвітності США. Під час тримісячної навчальної програми учасники вивчали різноманітні методи та підходи до аудиту з акцентом на навичках, необхідних для проведення аудиту ефективності.

На кінець звітної періоду з американською стороною були узгоджені заходи, що мають виняткову важливість для Рахункової палати, насамперед у контексті підготовки до реалізації інституцією нових повноважень, а саме здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) щодо:

- консолідованої фінансової звітності суб'єктів державного сектору та бюджетів;
- використання коштів, отриманих до державного та/або місцевих бюджетів від іноземних держав, ЄС, іноземних фінансових установ, міжнародних організацій, донорських установ у вигляді кредитів (позик), грантів, допомоги.

Досягнуто також домовленості щодо консультативної експертної підтримки у розбудові системи управління персоналом на основі компетенцій для оцінки навичок кожного аудитора за шістьма рівнями аудиторських посад відповідно до змін до Закону України «Про Рахункову палату» та впровадженні нової системи управління персоналом.

Посилення інституційної спроможності Рахункової палати та допомога фахівцям інституції у процесі переходу на Міжнародні стандарти вищих органів аудиту (ISSAI) — такої мети досяг **Проєкт «Зміцнення потенціалу зовнішнього аудиту відповідно до міжнародних стандартів в Україні» (EU4ACU)**, який функціонував чотири роки: від вересня 2020 до 27 вересня 2024 року.

Проект EU4ACU реалізовувався за чотирма напрямками (компонентами), які передбачали виконання певних завдань.

Проект у Компоненті 1 спрямовувався на зміцнення незалежності Рахункової палати шляхом надання консультацій та проведення експертизи для приведення її законодавчої бази у відповідність із принципами INTOSAI. Основна увага приділялася необхідності вдосконалення правової структури для подолання актуальних викликів, таких як обмежені повноваження аудиторів та фінансова залежність від Міністерства фінансів України, що створює ризики для незалежності Рахункової палати.

У 2024 році в межах Компонента 2 відповідно до принципів ISSAI 150 розроблено модель компетенцій та навчальну програму, що охоплює фундаментальні та спеціалізовані компетенції.

Компонент 3 Проекту передбачав підвищення кваліфікації аудиторів. Комплексну навчальну програму з бухгалтерського обліку опанувало 250 аудиторів. Запроваджене спеціалізоване навчання з фінансового аудиту додатково пройшло 253 аудитори. Проектом також були розроблені структуровані навчальні модулі для проведення навчання з аудиту відповідності та ефективності, які забезпечили аудиторський персонал необхідними знаннями та практичними навичками. Загалом у навчаннях взяли участь 276 аудиторів з аудиту відповідності та 260 — з аудиту ефективності.

Компонент 4 Проекту спрямований на розробку комплексної Комунікаційної стратегії Рахункової палати, що передбачало проведення значної дослідницької та аналітичної роботи. Цей процес включав обговорення критичних елементів, таких як основна аудиторія, вимоги до контенту, конкуренти та структура підрозділу зі зв'язків із громадськістю.

За сприяння Проекту EU4ACU проведено круглий стіл «Аудит консолідованої фінансової звітності: перспективи та виклики» за участі представників Рахункової палати, Верховної Ради України, Мінфіну, Представництва Європейського Союзу, Державної аудиторської служби та Аудиторської палати України, Державної казначейської служби та наукової спільноти, під час якого обговорювалося питання значення аудиту консолідованої фінансової звітності на рівні Уряду для покращення якості управління ресурсами держави та можливі шляхи і виклики у цьому процесі.

За участі Проєкту досягнуто значного прогресу в зміцненні співпраці між різними гілками державного аудиту, закладено основу для комунікації між зовнішніми та внутрішніми аудиторами. Практика проведення круглих столів, започаткована у 2023 році, була продовжена у звітному році. На 4-му круглому столі державних аудиторів (лютий 2024 року) обговорено питання покращення взаємодії контролюючих органів під час планування аудитів, 5-му (квітень 2024 року) — увагу приділено розробці аудиторських рекомендацій. 6-й круглий стіл (травень 2024 року) присвячений брендингу професії державного аудитора, під час 7-го круглого столу (вересень 2024 року) обговорили нові підходи до визначення тем аудиту та використання ІТ-інструментів.

Рахунковою палатою, як реципієнтом і бенефіціаром компонентів Проєкту міжнародної технічної допомоги **«Продовження програми підтримки управління державними фінансами в Україні (EU4PFM)»**, розпочато у 2024 році новий етап Проєкту, спрямований на вдосконалення управління державними фінансами в Україні. Ця ініціатива, започаткована Представництвом ЄС в Україні у співпраці з Центральним агентством управління проєктами (СРМА) Литовської Республіки, покликана зміцнити фінансову прозорість та підзвітність держави.

З січня 2024 року Рахункова палата активно долучилася до реалізації компонента 2 «Публічні закупівлі» Програми. Зокрема, організовано робочий візит до Латвійської Республіки, де спеціалісти Рахункової палати мали змогу вивчити передові європейські практики контролю та аудиту закупівель. Отриманий досвід став основою для впровадження нових стандартів у роботі інституції.

У межах цього Компонента розроблено **Керівництво з аудиту публічних закупівель**. Цей документ має систематизувати аудиторську роботу у сфері аналізу та аудиту публічних закупівель і забезпечити кращу прозорість у використанні державних коштів.

Жовтень 2024 року став початком реалізації Компонента 5 «Зовнішній аудит і парламентський контроль» у межах Проєкту EU4PFM. Як бенефіціар цього напрямку, Рахункова палата бере на себе відповідальність за продовження вдосконалення інституційної бази зовнішнього аудиту в Україні.

Протягом звітнього року з урахуванням положень відповідних угод між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку (МБРР), спільного Меморандуму про взаєморозуміння між Рахунковою палатою та Світовим банком від 18 грудня 2008 року та актуалізованих домовленостей 2021 року продовжувалась **співпраця зі Світовим банком** у межах програм та проєктів, що фінансуються за його підтримки.

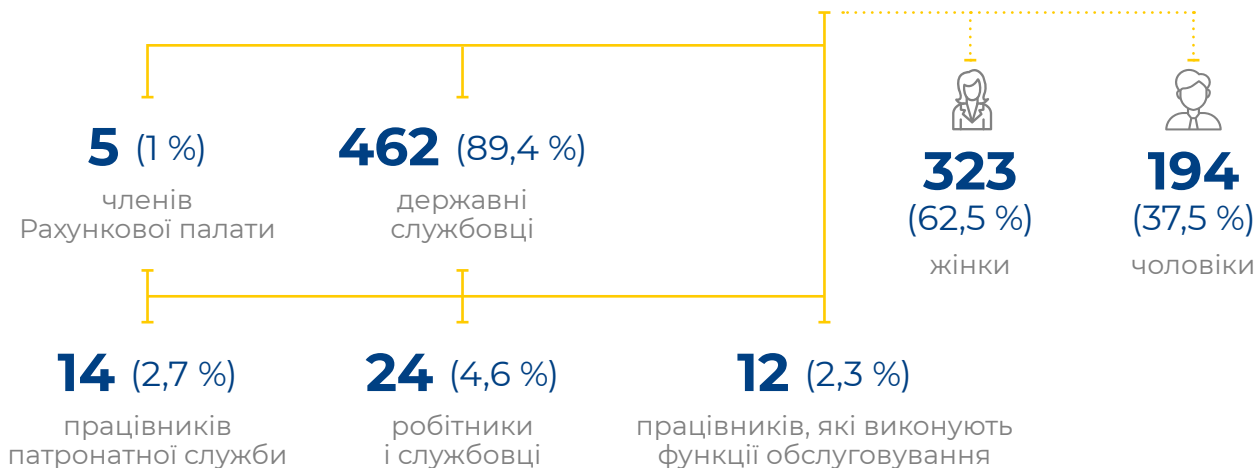
7. ВНУТРІШНЄ ВРЯДУВАННЯ

7.1. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА НАВЧАННЯ

Рішенням Рахункової палати від 12.01.2024 № 1-1 «Про затвердження структури апарату Рахункової палати і штатного розпису Рахункової палати та її апарату на 2024 рік» затверджено штатну чисельність у кількості 713 од., з них: посад державної служби — 624 од. (категорій «А» і «Б» — 171 од., «В» — 453 од., що відповідає вимогам законодавства про державну службу щодо частки цієї категорії посад від загальної штатної чисельності), інші категорії посад — 89 одиниць.

Чисельність фактично працюючих у Рахунковій палаті та її апараті на 31 грудня 2024 року становила

517
осіб

Державних службовців, які в звітному періоді здійснювали функції державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), налічувалось 332 особи, у тому числі в структурних підрозділах центрального апарату — 223 та територіальних управліннях — 109; державних службовців апарату з управлінськими функціями — 130 осіб.

У Рахунковій палаті середній вік працюючих у звітному періоді становив 48,4 роки, серед чоловіків — 48,7, жінок — 48,3. Молодь віком до 35 років становила 11,6 % (60 осіб) загальної кількості працюючих.

У Рахунковій палаті працює 323 жінки і 194 чоловіки (62,5 % та 37,5 % відповідно).

Із загальної кількості працюючих, 462 особи мають ступінь вищої освіти спеціаліста або магістра, з них 329 — одну повну вищу освіту, 99 осіб — по дві вищі освіти, 35 — по три, 2 працівники мають рівень бакалавра, ще 25 — працівники з професійно-технічною освітою. На кінець звітного року 8 осіб продовжують здобувати другу або третю вищу освіту.

У Рахунковій палаті працюють 7 докторів наук, 26 кандидатів наук та 2 аспіранти, які здобувають науковий ступінь доктора філософії.

Шестеро посадових осіб мають почесні звання: 4 осіб — «Заслужений економіст України»; 2 — «Заслужений юрист України».

Протягом 2024 року добір та просування по службі державних службовців і працівників апарату Рахункової палати здійснювали за принципами професіоналізму, порядності та доброчесності; відбір кандидатів проводився з урахуванням їх ділових, професійних і морально-психологічних якостей. Укомплектування вакантних посад державної служби в апараті Рахункової палати упродовж року відбувалось в умовах дії воєнного стану відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану». Призначення у разі необхідності осіб на вакантні посади державної служби здійснювалось без конкурсного відбору на період до призначення на цю посаду переможця конкурсу або до спливу дванадцятимісячного строку після припинення чи скасування воєнного стану.

За результатами співбесіди робочої групи з добору персоналу на вакантні посади державної служби апарату Рахункової палати з претендентами пропозиції надавались Секретареві Рахункової палати — керівнику апарату для прийняття рішення про призначення.

Всього за 2024 рік до апарату Рахункової палати призначено 137 осіб, тобто 26 % від загальної чисельності працюючих. На посади державної служби призначено 112 осіб (49 з них — на керівні посади категорій «А» та «Б»). Серед усіх призначених державних службовців кількість працівників, які здійснюють функції аудиторів, становить 80 осіб (71 %).

Упродовж року звільнено 115 осіб з різних причин, з яких 87 — державні службовці, із них 48 працівників апарату Рахункової палати, які згодом були призначені на час воєнного стану на вищі посади. Укомплектованість апарату Рахункової палати на кінець року становила 73 %.

У 2024 році в Рахунковій палаті здійснювався військовий облік відповідно до Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 № 1487, та Плану заходів з організації та ведення в Рахунковій палаті військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів у 2024 році, затвердженого наказом Секретаря Рахункової палати — керівника апарату від 25.01.2024 № 34-к.

13 працівників апарату Рахункової палати (12 чоловіків, 1 жінка) увільнено від роботи у зв'язку з призовом на військову службу під час мобілізації. Усього на військовому обліку в Рахунковій палаті перебуває 144 особи: військовозобов'язаних чоловіків — 139, жінок — 4, призовників — 1.

Незважаючи на воєнний стан в Україні, важливим аспектом роботи з персоналом у Рахунковій палаті є підвищення кваліфікації працівників.

Рахункова палата плідно співпрацює з Проєктом «Зміцнення потенціалу зовнішнього аудиту відповідно до міжнародних стандартів в Україні» (EU4ACU). У межах Проєкту EU4ACU упродовж року, проведені офлайн-навчання для державних службовців за спеціальними короткостроковими програмами розвитку персоналу апарату Рахункової палати:

з фінансового аудиту — для 20 осіб; з аудиту діяльності (ефективності) — для 274; з аудиту відповідності — 276 осіб.

Проведено навчання на тему «Техніки написання аудиторського звіту» для 94 осіб з метою вдосконалення аудиторських звітів, зокрема в частині формулювання аудиторських висновків, які мають бути переконливими, обґрунтованими та зрозумілими.

У 2024 році спільно з Проєктом EU4ACU запроваджено проведення структурними підрозділами ретроспективного аналізу за результатами здійснення аудитів за новими методологіями з метою оцінки та покращення процесів роботи команди.

У звітному році 99 працівників апарату Рахункової палати пройшли навчання за кордоном (в основному за кошти міжнародних партнерів і проєктів) з метою підвищення рівня професійної компетентності для ефективного виконання завдань та обов'язків у межах професійної діяльності, а також вивчення та впровадження іноземного досвіду.

Організовано та проведено 6 внутрішніх навчань з питань:

- вивчення досвіду практичного застосування методології аудиту відповідності та ефективності (84 особи);
- удосконалення знань працівників Рахункової палати з питань відкритих даних ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» — 2 заходи (123 осіб);
- вивчення процесу документування публічних закупівель з урахуванням змін у законодавстві на період воєнного стану (технічні вимоги, проєкти договорів), супроводу, інформування про виконання договорів сторонами тощо (30 осіб);
- удосконалення навичок користувачів системи «Ліга 360» (86 осіб);
- тактичної медицини (25 осіб).

У межах співпраці з Центром досконалості аудиту Офісу урядової підзвітності США (GAO) за сприяння експертів відбувалися щомісячні тренінги для апарату Рахункової палати в режимі онлайн за темами, що становлять інтерес для працівників Рахункової палати, сприяють інституційному та професійному розвитку апарату.

Упродовж року державні службовці Рахункової палати підвищили кваліфікацію за допомогою ресурсу Порталу управління знаннями НАДС та отримали 266 сертифікатів.

Звітний рік засвідчив попит працівників Рахункової палати на вивчення англійської мови, як мови міжнародного спілкування для забезпечення інтеграції України до європейського простору. У 2024 році 27 державних службовців скористались ресурсом Порталу управління знаннями НАДС та пройшли навчальний курс «Англійська мова для публічних службовців» у межах міжнародного проєкту Eng4PublicService на платформі онлайн школи EF English Live.

Працівники апарату Рахункової палати також пройшли навчання з підвищення рівня володіння англійською мовою, що проводилось Вищою школою публічного управління, Дипломатичною академією України імені Геннадія Удовенка при Міністерстві закордонних справ України.

Усього у 2024 році пройшли підвищення кваліфікації та навчання шляхом самоосвіти 390 осіб (121 керівник та 269 спеціалістів) й отримали 1087 сертифікатів.

З метою посилення мотивації до ефективної праці до Дня Рахункової палати керівництво відзначило та нагородило 36 працівників відомчими заохочувальними відзнаками Рахункової палати: Почесною грамотою з врученням Почесного знака «Рахункова палата» (6 осіб); Грамотою (11 осіб); Подякою (14 осіб); цінним подарунком (5 осіб).

7.2. ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відповідно до паспорта бюджетної програми за КПКВ 6511010 «Керівництво та управління у сфері контролю за виконанням державного бюджету» з урахуванням змін видатки Рахункової палати за загальним фондом державного бюджету становили **516 млн 540,1 тис. грн**, спеціальним — **14 тис. гривень**.

Фінансування видатків Рахункової палати у 2024 році було спрямовано на досягнення запланованих стратегічних цілей та пріоритетів Рахункової палати, визначених Стратегією Рахункової палати на 2019–2024 роки, що знайшли своє відображення в результативних показниках бюджетної програми Рахункової палати, визначених у паспорті бюджетної програми на 2024 рік, затвердженому наказом Секретаря Рахункової палати — керівника апарату від 22.01.2024 № 9.

Паспорт бюджетної програми на 2024 рік затверджено вчасно, у визначені законодавством терміни.

Визначені такі напрями використання бюджетних коштів у 2024 році відповідно до паспорта бюджетної програми з урахуванням змін:

- здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) — 440 млн 478,9 тис. грн;
- зміцнення інфраструктури — 40 млн 966,4 тис. грн, у т. ч. за спеціальним фондом державного бюджету 14 тис. грн;
- розбудова та розвиток інформаційно-телекомунікаційної системи Рахункової палати — 30 млн 896,4 тис. грн;
- професійний розвиток персоналу Рахункової палати — 588,4 тис. грн;
- забезпечення оприлюднення в електронних та друкованих засобах масової інформації та офіційному вебсайті інформації про діяльність Рахункової палати, взаємодія із заінтересованими сторонами — 244 тис. грн;
- забезпечення співробітництва з вищими органами фінансового контролю інших держав, міжнародними організаціями, у т. ч. проведення спільних та паралельних аудитів — 3 млн 380 тис. гривень.

За підсумками звітного року заплановану мету, визначену у паспорті бюджетної програми на 2024 рік, з урахуванням змін, внесених до Плану роботи Рахункової палати на 2024 рік, досягнуто.

Загалом **виконання бюджетної програми** за загальним фондом державного бюджету за 2024 рік **становить 98,3 %**.

За напрямом використання бюджетних коштів «Здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту)» залишок коштів становив 2 млн 416,2 тис. грн, у т. ч. за КЕКВ 2111 «Заробітна плата» після завершення у звітному році розрахунків із заробітної плати з працівниками Рахункової палати — **0,5 тис. грн**, КЕКВ 2120 «Нарахування на оплату праці» — **економія** видатків утворилась у зв'язку із законодавчим обмеженням максимальної величини заробітної плати, на яку нараховується єдиний соціальний внесок, та наявністю в штаті осіб з обмеженими можливостями — **208,2 тис. грн**, КЕКВ 2250 «Видатки на відрядження» — внаслідок коригування Плану роботи Рахункової палати на 2024 рік — **2 млн 207,5 тис. гривень**.

За напрямом використання бюджетних коштів «Зміцнення інфраструктури та розширення територіальної мережі Рахункової палати», в межах якого здійснювались заходи з утримання в належному стані матеріально-технічної бази Рахункової палати, **відхилення між касовими видатками та обсягами, затвердженими у паспорті бюджетної програми становили 9 млн 448,0 тис. грн, з них 283,4 тис. грн — залишок за укладеними договорами, враховуючи фактичне надання комунікаційних послуг, послуг з технічного обслуговування, поточного ремонту та стоянки автотранспорту, 1303,9 тис. грн — економія після проведення закупівель товарів і послуг, 3003,1 тис. грн — економія після проведення закупівель комунальних послуг та енергоносіїв та залишок за укладеними договорами, враховуючи вжиття заходів енергозбереження та кліматичні умови в період опалювального сезону, 782,6 тис. грн — залишок, що утворився за рахунок отриманих відшкодувань за договорами оренди (за комунальні послуги та енергоносії, техобслуговування систем газо-, водо-, електропостачання, відеонагляд, пожежну сигналізацію, охорону приміщень тощо), 4075 тис. грн — кошти були перерозподілені на напрям «Розбудова та розвиток інформаційно-телекомунікаційної системи Рахункової палати».**

За напрямом «Розбудова та розвиток інформаційно-телекомунікаційної системи Рахункової палати» касові видатки більші від обсягів, затверджених у паспорті бюджетної програми, на суму 3919 тис. грн, що утворилась як різниця між коштами, перерозподіленими з напрямку «Зміцнення інфраструктури Рахункової палати» та економією після проведених процедур закупівель.

Кошти за рахунок внутрішнього перерозподілу були спрямовані, зокрема, на закупівлю послуг з оновлення та оптимізації роботи інформаційно-комунікаційної мережі Рахункової палати, з розширення функціональних можливостей системи електронного документообігу Рахункової палати.

Касові видатки за напрямом «Професійний розвиток персоналу Рахункової палати» більші від обсягів, затверджених у паспорті бюджетної програми, на суму 23,7 тис. грн, що утворилась як різниця між видатками, перерозподіленими з напрямку «Забезпечення співробітництва з вищими органами фінансового контролю інших держав, міжнародними організаціями, в т. ч. проведення спільних та паралельних аудитів» на стажування працівників за кордоном, зважаючи на необхідність підвищення їх професійної компетенції відповідно до стандарту ISSAI 150 в межах реформаційних процесів, що провадяться Рахунковою палатою у зв'язку із прийняттям змін до Закону України «Про Рахункову палату», та економією коштів після проведення закупівель послуг з підвищення кваліфікації працівників Рахункової палати.

За напрямом «Забезпечення оприлюднення в електронних та друкованих засобах масової інформації та офіційному вебсайті інформації про діяльність Рахункової палати, взаємодія із заінтересованими сторонами» утворилась економія у сумі 116,4 тис. грн у рахунок залишку коштів після проведення закупівель послуг друку Звіту Рахункової палати за 2023 рік та зменшення видатків на передплату періодичних видань у друкованому вигляді та придбання довідникової літератури у зв'язку із розширенням користування електронними ресурсами.

За напрямом «Забезпечення співробітництва з вищими органами фінансового контролю інших держав та міжнародними організаціями, в т. ч. проведення спільних та паралельних аудитів» утворилась економія у сумі 581,2 тис. грн за рахунок активного використання дистанційного (онлайн) формату проведення заходів міжнародного співробітництва, а також завдяки розширенню співробітництва з проектами міжнародної технічної допомоги.

Загальна сума касових видатків за КПКВК 6511010 «Керівництво та управління у сфері контролю за виконанням державного бюджету» за загальним фондом державного бюджету становила **507 млн 921 тис. гривень**.

**Структура касових видатків Рахункової палати
у 2024 році за КПКВ 6511010 «Керівництво та управління
у сфері контролю за виконанням державного бюджету»**

55 421,8 тис. грн

придбання матеріальних цінностей, оплата послуг та інші поточні видатки

8 326,4 тис. грн

розрахунки за енергоносії та комунальні послуги

72 837,9 тис. грн

нарахування на оплату праці

7 261,1 тис. грн

видатки на відрядження

507 921 тис. грн

3 630 тис. грн

придбання обладнання і предметів довгострокового користування

360 443,8 тис. грн

заробітна плата

Найбільшу питому вагу касових видатків становила заробітна плата з нарахуваннями (85,3 % загальної суми видатків).

Видатки на відрядження становили 1,4 % загальної суми видатків.

Видатки на придбання матеріальних цінностей, оплату послуг та інші поточні видатки становили 10,9 % загальної суми і включали, зокрема, оплату послуг з побудови комплексної системи захисту інформації (КСЗІ), придбання ліценцій на використання програмного забезпечення (для застосування аудиторських технік як інструмента для проведення перевірок, антивірусного, управління серверним середовищем та корпоративною мережею тощо), видатки в мінімальних обсягах на утримання в належному стані адмінбудівель, на оплату телекомунікаційних послуг, оренду, охорону приміщень, технічне обслуговування систем пожежогасіння, вентиляції, сигналізації, телекомунікацій тощо.

Видатки на здійснення розрахунків за енергоносії та комунальні послуги становили 1,7 % загальної суми, за їх рахунок забезпечувалась оплата за укладеними договорами про надання послуг з теплопостачання, водопостачання та водовідведення, за електроенергію та природний газ, використаний для опалення приміщень.

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.11.2024 № 1140-р у 2024 році в межах загального обсягу бюджетних призначень, передбачених Рахунковій палаті за загальним фондом державного бюджету здійснено перерозподіл видатків за бюджетною програмою 6511010 «Керівництво та управління у сфері контролю за виконанням державного

бюджету» шляхом зменшення обсягу видатків споживання на суму 3630 тис. грн (з них оплата комунальних послуг та енергоносіїв — 2360 тис. грн) та встановлено на зазначену суму видатки розвитку з метою здійснення заходів з масштабування та розвитку Інформаційно-комунікаційної системи Рахункової палати, а саме її апаратної складової.

Капітальні видатки становили 0,7 % загальної суми і спрямовувались на закупівлю серверного, комутаційного обладнання, брендмауерів та іншого обладнання.

Закупівлі для потреб Рахункової палати здійснювались відповідно до Річного плану закупівель на 2024 рік, з дотриманням вимог Закону України «Про публічні закупівлі», постанов Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 710 «Про ефективне використання державних коштів», від 04.12.2019 № 1070 «Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти», від 09.06.2021 № 590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» та інших нормативно-правових актів.

Результативні показники бюджетної програми, пов'язані з виконанням основних завдань та функцій Рахункової палати, виконані неповністю, враховуючи коригування Плану роботи Рахункової палати на 2024 рік.

Запланований показник продукту «Кількість проведених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту)» виконано в повному обсязі (заплановано та виконано 59 заходів), показник «з них аудитів ефективності» — із 23 запланованих заходів виконано 19, відхилення –4.

Запланований в обсязі 437 од. показник продукту «Кількість документів (актів, довідок, звітів, висновків тощо), складених за результатами заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), в тому числі документів, які включають гендерні аспекти» виконано у розмірі 372 од. (відхилення –65).

Із запланованих за показником продукту «Кількість об'єктів контролю, охоплених заходами державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту)», 425 об'єктів заходи проведено на 304 (відхилення –121).

Із запланованих до розгляду 130 питань за показником продукту «Кількість розглянутих питань на комітетах ВРУ, що стосуються діяльності Рахункової палати» Верховна Рада України розглянула 83 (відхилення –47).

За даними моніторингу та аналізу виконання об'єктами контролю рекомендацій і пропозицій Рахункової палати показник якості «Рівень виконання об'єктами контролю рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами проведених контрольних заходів» із запланованих 70 % фактично виконано на 83 % (відхилення +13 %).

Враховуючи, що відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» фонд заробітної плати працівників Рахункової палати передбачено з урахуванням п. 14 Прикінцевих положень на фактичну чисельність станом на 01.07.2023 з коефіцієнтом 1,1, і заповнення вакантних посад здійснювалось в межах наявного фонду, показник затрат «Кількість штатних одиниць» при запланованих 713 од. становить 517 од. (відхилення –196), а показник «Кількість посадових осіб, які здійснюють контрольні заходи» при запланованих 488 од. становить 337 од. (відхилення –151).

Показник продукту, що характеризує професійний розвиток персоналу Рахункової палати «Кількість працівників, що підвищили кваліфікацію», враховуючи широке застосування дистанційної форми навчання виконано повністю (заплановано та виконано підвищення кваліфікації 336 осіб). З урахуванням реальної потреби у підвищенні кваліфікації за заявками структурних підрозділів Рахункової палати за гендерною ознакою цей показник становив: у розрізі жінок — 200 осіб (заплановано), підвищили кваліфікацію 230 осіб, відхилення +30; чоловіків — заплановано 136 осіб, підвищили кваліфікацію 106, відхилення –30.

Зважаючи на фактичну кількість об'єктів контролю, охоплених контрольними заходами, та фактичну кількість працівників, що їх здійснювали, виконання показника ефективності «Середня кількість об'єктів контролю на 1 аудитора» відповідає запланованому.

Дистанційний (онлайн) формат роботи при проведенні заходів міжнародного співробітництва та розширення співробітництва з проєктами міжнародної технічної допомоги позитивно вплинули на виконання результативних показників, пов'язаних з міжнародною діяльністю.

Так, відповідно до плану показник продукту «Кількість міжнародних заходів, в яких взято участь (конгреси, конференції, робочі та спеціальні групи INTOSAI та EUROSAI) за кордоном» становив 27 заходів, фактично проведено 138 (відхилення +111). Виконання показника продукту «Кількість міжнародних та координованих аудитів, у проведенні яких взято участь» відповідає запланованому.

Зазначене суттєво вплинуло на виконання показника якості «Рівень виконання запланованих заходів з міжнародного співробітництва», який заплановано на рівні 100 %, а фактично виконано на 392 % (відхилення +292 %).

Інформацію про результативні показники бюджетної програми (затверджені фактичні показники та аналіз їх виконання) відображено у Звіті про виконання паспорта бюджетної програми на 2024 рік за КПКВК 6511010 «Керівництво та управління у сфері контролю за виконанням державного бюджету», який як і паспорт бюджетної програми оприлюднено на офіційному сайті Рахункової палати.

7.3. ІТ-ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У 2024 році основні зусилля Рахункової палати були спрямовані на вжиття заходів з підтримки роботи ІТ інфраструктури Рахункової палати, забезпечення сталої роботи інформаційно-комунікаційної системи (ІКС) Рахункової палати та сайта Рахункової палати.

Упродовж року здійснювалася підтримка функціонування сегментів мережі ІКС у центральному апараті Рахункової палати та її територіальних управлінь. Проведено оптимізацію роботи серверного та комутаційного обладнання, оновлено системне програмне забезпечення. Впроваджено додаткові заходи із захисту інформації із застосуванням нового обладнання та програмного забезпечення. Для користувачів ІКС забезпечено доступ до спільного мережевого ресурсу для надійного зберігання та отримання необхідної інформації відповідно до повноважень і розподілу обов'язків згідно зі штатним розписом. Забезпечено роботу внутрішньої корпоративної пошти (@rp.gov.ua).

Відповідно до Закону України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» вжито заходів для побудови та атестації комплексних систем захисту інформації (КСЗІ) у Рахунковій палаті, а саме КСЗІ ІКС Рахункової палати, КСЗІ абонентського пункту Національної системи конфіденційного зв'язку (СІКС НСКЗ), що дасть змогу отримувати прямий доступ до реєстрів та інформаційних систем органів державної влади, під'єднаних до СІКС НСКЗ.

Також здійснено заходи з побудови КСЗІ інформаційних системи класу 1 для обробки службової інформації.

Задля впровадження міжнародних стандартів та найкращих практик проведення аудиту відбулось пілотне тестування інструментів комп'ютерного аудиту (Computer-assisted audit tool — CAATs) на базі програмного забезпечення Caseware. Це програмне забезпечення дозволяє автоматизувати процеси аудиторської діяльності, в т. ч. здійснювати аналіз великих даних, а також зберігати у недоторканості аудиторські докази.

З метою підтримки контрольних-аналітичних заходів для користувачів ІКС Рахункової палати забезпечено функціонування захищених каналів зв'язку для дистанційного доступу до корпоративних інформаційних ресурсів, зокрема системи електронного документообігу. Також фахівцям Рахункової палати надано доступ до інформаційно-аналітичних систем Ліга 365 та Ю-контроль. Крім цього, для якісної підготовки звітних документів для користувачів ІКС придбані ліцензії Microsoft Visio та Adobe Acrobat Pro.

Власна корпоративна система відеоконференцзв'язку забезпечує захищеним відеозв'язком центральний апарат та територіальні управління. Система відеозв'язку використовувалася для проведення багатьох онлайн-заходів, зокрема міжнародних. Крім цього, працівники управління ІТ-забезпечення здійснювали всі необхідні заходи для забезпечення захищеності онлайн-комунікацій працівників Рахункової палати на інших платформах (наприклад: Webex, Teams та інші).

Протягом 2024 року забезпечувалось функціонування вебсайта Рахункової палати. Загалом у звітному році на вебсайті було розміщено 1357 повідомлень, з них відповідно до Закону України «Про Рахункову палату» (статті 30, 36) 664 документи за результатами засідань Рахункової палати.

Проведено технічний аудит вебсайта та визначено заходи з оновлення сайта, які заплановані на 2025 рік.

Функціонуючі у Рахунковій палаті інформаційні технології дають можливість отримувати переважну частину документів в електронному вигляді, що сприяє оперативності надходження та використання інформаційних ресурсів, ефективності автоматизації процесів аналізу і моніторингу показників фінансової, бюджетної, податкової та статистичної звітності.

Можливості ІКС Рахункової палати та інформаційні ресурси, накопичені в її базах, дозволяють здійснювати підтримку заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

У 2024 році Рахунковою палатою проведено самооцінку зрілості інформаційних технологій за методологією, розробленою Supreme audit institution information technology maturity assessment (SAI ITMA). Це дало змогу об'єктивно та прозоро оцінити роботу вищого органу фінансового контролю (ВОФК), стан інституційної спроможності організації, пов'язаної з інформаційними системами, а окреслити стратегічні, технічні, бюджетні та кадрові аспекти, які потребують уваги. Результати оцінювання будуть враховані при розробці нової IT-Стратегії Рахункової палати.

7.4. ДІЯЛЬНІСТЬ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ, ДОТРИМАННЯ ЕТИКИ

З метою запобігання корупції та забезпечення довіри до інституції Рахункова палата, як вищий орган аудиту, декларує нульову толерантність до проявів корупції, повну відкритість та прозорість у своїй роботі, прагне до забезпечення високих стандартів етичної та доброчесної поведінки в діяльності посадових осіб інституції.

З метою впровадження **Антикорупційної програми Рахункової палати на 2023–2025 роки** протягом звітного року вжито низку заходів.

Запроваджено механізм проведення аналізу контрагентів Рахункової палати, який відповідає міжнародному Стандарту ISO 37001 «Менеджмент у сфері протидії корупції» та включає елементи комплексної перевірки «due diligence», з метою отримання інформації для оцінки ризиків.

З урахуванням міжнародної та державної антикорупційної практики в Рахунковій палаті розроблена примірну форму Антикорупційних застережень, які включені до відповідного розділу договорів між Рахунковою палатою та її контрагентами.

З метою встановлення цілісної картини взаємозв'язків між працівниками, виявлення спільної роботи близьких осіб проведено відповідне опитування.

За результатами аналізу відповідей створено Реєстр спільної роботи близьких осіб. Фактів порушення обмежень щодо спільної роботи близьких осіб, передбачених частиною першою статті 27 Закону України «Про запобігання корупції» стосовно імперативної заборони мати у прямому підпорядкуванні близьких осіб або бути прямо підпорядкованими у зв'язку з виконанням повноважень близьким особам, не виявлено.

Розроблено форму Попередження про дотримання вимог статей 26 та 45 Закону України «Про запобігання корупції» у зв'язку зі звільненням з посади, пов'язаної з виконанням функцій держави.

Презентовано матеріали на тему «Основні аспекти реалізації антикорупційного законодавства у Рахунковій палаті» та форму Повідомлення щодо обмежень, зобов'язань та вимог, передбачених Законом України «Про запобігання корупції», для новопризначених працівників в апарат Рахункової палати.

Рубрику «Запобігання та протидія корупції» на вебсайті Рахункової палати оновлено та актуалізовано документи антикорупційного спрямування.

У звітному періоді забезпечено функціонування в Рахунковій палаті Єдиного порталу повідомлень викривачів.

Крім того, з метою нормативного врегулювання організації роботи із запобігання та виявлення корупції, виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою, у 2024 році затверджено:

- Порядок організації роботи з повідомленнями про корупцію, внесеними викривачами, у Рахунковій палаті (рішенням Рахункової палати від 27 лютого 2024 року № 9-3);
- Положення про впровадження механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» у Рахунковій палаті (рішенням Рахункової палати від 27 лютого 2024 року № 9-4);
- Порядок проведення аналізу потенційних та наявних контрагентів Рахункової палати (наказом т. в. о. Секретаря Рахункової палати — керівника апарату від 24.07.2024 року № 109);
- Порядок взаємодії Відділу запобігання та виявлення корупції з Департаментом по роботі з персоналом (наказом т. в. о. Секретаря Рахункової палати — керівника апарату від 25.09.2024 № 137);
- Порядок вжиття заходів щодо врегулювання конфлікту інтересів у Рахунковій палаті (рішенням Рахункової палати від 05 листопада 2024 року № 51-3).

Також Регламент Рахункової палати доповнено Главою 5 «Врегулювання конфлікту інтересів та самовідводи під час здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту)».

«З метою належного функціонування **Кодексу етики** Рахункової палати, затвердженого рішенням Рахункової палати від 11 липня 2023 року (зі змінами), створено Комітет з питань етики (рішення Рахункової палати від 14 травня 2024 року № 23-2), який забезпечує нагляд за професійною поведінкою всіх працівників, що працюють у Рахунковій палаті або діють від її імені.

Усі працівники Рахункової палати ознайомлені з Антикорупційною програмою Рахункової палати та Кодексом етики, проходять регулярні навчання, зокрема у 2024 році проведено низку навчальних (роз'яснювальних) заходів у сфері запобігання корупції, щодо застосування норм антикорупційного законодавства та запобігання виникненню конфлікту інтересів.

7.5. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В РАХУНКОВІЙ ПАЛАТІ

Протягом звітного року в Рахунковій палаті проведено низку організаційних змін у діяльності інституції. У практичну діяльність Рахункової палати повністю впроваджено нові підходи до організації процесів аудиторської діяльності та нові порядки річного та стратегічного планування діяльності, посилено контроль за впровадженням аудиторських рекомендацій, розпочалось комплексне впровадження системи управління якістю, суттєво оптимізовано внутрішні процеси та процедури внутрішнього контролю.

Рішенням Рахункової палати від 16.04.2024 № 18-2 затверджено оновлений перелік основних інституційних процесів, а наказом Рахункової палати від 30.09.2024 № 139 актуалізовано та затверджено Перелік завдань та функцій апарату Рахункової палати, їх розподіл і закріплення.

У 2024 році організаційно підсилено координацію процесів управління ризиками та підтримки системи внутрішнього контролю на всіх рівнях діяльності Рахункової палати. З 01 травня 2024 року функціонує як самостійний підрозділ Сектор координації внутрішнього контролю з урахуванням принципу розмежування внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.

Відповідно до Порядку організації внутрішнього контролю в Рахунковій палаті у 2024 році ідентифіковано та оцінено ризики, які можуть впливати на виконання закріплених за структурними підрозділами завдань та функцій, та розроблено заходи реагування на них, на основі яких сформовано Узагальнений план реалізації заходів контролю та моніторингу впровадження їх результатів в Рахунковій палаті на 2025 рік.

З метою налагодження дієвих комунікацій у процесі ідентифікації й оцінки ризиків і розробки заходів реагування на них, 17 жовтня 2024 року за участі представників самостійних структурних підрозділів апарату Рахункової палати проведено круглий стіл, під час якого обговорено конкретні механізми практичної імплементації елементів управління ризиками в окремі процеси Рахункової палати.

Завдання внутрішнього аудиту у 2024 році виконувались згідно із Планом діяльності з внутрішнього аудиту Рахункової палати на 2024–2026 роки, затвердженим Головою Рахункової палати. Аудиторські дослідження здійснено в повному обсязі.

Так, за результатами внутрішнього аудиту об'єкта «Управління функцією закупівель» сформовано висновки щодо відповідності функціонування системи внутрішнього контролю та надано рекомендації. 80 % рекомендацій за результатами цього аудиту вже виконані, а 20 % перебуває у процесі реалізації.

Відповідно до Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001, та Стандартів внутрішнього аудиту, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 04.11.2011 № 1247, Сектором внутрішнього аудиту розроблено План діяльності з внутрішнього аудиту Рахункової палати на 2025–2027 роки, який в установленому порядку затверджено Головою Рахункової палати, оприлюднено на офіційному сайті Рахункової палати та надіслано до Міністерства фінансів України.

7.6. ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

У 2024 році Рахункова палата продовжила комплексно впроваджувати систему управління якістю відповідно до стандартів INTOSAI (ISSAI 130 «Кодекс етики», ISSAI 140 «Контроль якості для BOA», ISSAI 150 «Компетенції аудитора») та кращих міжнародних практик, оскільки управління якістю є ключовим елементом забезпечення ефективності діяльності Рахункової палати.

Затверджено Методичний посібник із питань забезпечення функціонування системи управління якістю в Рахунковій палаті. З метою впровадження всеохоплюючої системи управління якістю затверджено Порядок перевірки якості завершених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), Положення про Уповноваженого з якості, Положення про Експертну групу з перевірки якості завершених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), обрано Уповноваженого з якості та сформовано Експертну групу.

Головною метою впровадження системи управління якістю є підвищення ефективності діяльності інституції та якості здійснення аудитів, і як наслідок підвищення рівня довіри до Рахункової палати як до авторитетного професійного вищого органу аудиту в Україні.

Система управління якістю складається з шести елементів:

1		Лідерство
2		Етичні цінності
3		Стратегічне та операційне (щорічне) планування
4		Людські ресурси
5		Здійснення аудитів
6		Моніторинг

ЛІДЕРСТВО ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Лідерство керівництва Рахункової палати в особі Голови, заступника Голови, інших членів Рахункової палати та Секретаря Рахункової палати — керівника апарату стало ключовим елементом функціонування системи управління якістю Рахункової палати як вищого органу аудиту (BOA).

Саме їх позиціонування та прийняті рішення визначили ефективність і вплинули на всі інші елементи системи управління якістю (етичні цінності, стратегічне та операційне (щорічне) планування, людські ресурси, здійснення аудитів та моніторинг).

У 2024 році керівництвом Рахункової палати впроваджено реформування інституції.

Налагоджено ефективну комунікацію, співпрацю та взаємодію між Головою та членами Рахункової палати, Секретарем Рахункової палати — керівником апарату, керівниками структурних підрозділів апарату Рахункової палати та іншими зацікавленими сторонами, обрано Голову Комітету з питань етики та Уповноваженого з якості. Це дало змогу за короткий проміжок часу формалізувати та впровадити в роботу Рахункової палати цілий комплекс політик, порядків і процедур на всіх організаційних рівнях.

ЕТИЧНІ ЦІННОСТІ

Рахунковою палатою затверджено та впроваджено Кодекс етики, забезпечено формування та функціонування Комітету з питань етики, розроблено та впроваджено методології та методики, які регулюють дотримання етичних вимог та упереджують наявність реального чи потенційного конфлікту інтересів під час проведення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Водночас аналіз функціонування системи етики в Рахунковій палаті, механізмів забезпечення контролю за дотриманням етичних цінностей, попередження і управління ризиками, що перешкоджають дотриманню, засвідчив наявність окремих проблемних питань, що потребують вирішення.

СТРАТЕГІЧНЕ ТА ОПЕРАЦІЙНЕ (ЩОРІЧНЕ) ПЛАНУВАННЯ

Рахунковою палатою впроваджені внутрішні нормативні документи, які чітко визначають процеси як стратегічного, так і річного планування. Вони ґрунтуються на ризик-орієнтованому підході та оцінці потреб, які охоплюють основні напрямки діяльності Рахункової палати, а також на визначенні сфер, що потребують покращення якості та ефективності.

Порядок річного планування передбачає всі етапи його проведення. Включає роботу як департаментів, які забезпечують здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), так і структурних підрозділів, які забезпечують їх підтримку та координацію. Порядок визначає підстави для виконання всіх запланованих заходів, терміни їх виконання, розподіл відповідальних виконавців.

2024 рік став роком практичного застосування нових процедур стратегічного та річного планування.

Розроблено та затверджено нову Стратегію розвитку Рахункової палати на 2025–2029 роки (рішення Рахункової палати від 19 березня 2025 року № 6-4).

В межах річного планування проведено секторний аналіз галузей економіки, який став основою для формування Переліку тем контрольних заходів (аудитів) на 2025 рік, Плану роботи Рахункової палати на 2025 рік, що затверджені відповідними рішеннями Рахункової палати.

Практичний досвід річного планування за новим порядком, зокрема, здійснення секторного аналізу, чітко продемонстрували позитивні сторони та ефективність застосування ризик-орієнтованого підходу, водночас виявили окремі резерви для покращення.

ЛЮДСЬКІ РЕСУРСИ

У 2024 році Рахункова палата завершила розробку моделі компетенцій відповідно до Міжнародного стандарту ISSAI 150, яка буде інтегрована у функціонуючу систему управління персоналом.

У постійному режимі відбувається навчання та підвищення кваліфікації працівників Рахункової палати, зокрема, щодо застосування нових методологій проведення аудитів (фінансового, відповідності, ефективності) методик написання аудиторських звітів тощо.

Актуалізовано перелік завдань і функцій апарату Рахункової палати, їх розподіл та закріплення відповідальності, переглянуто структуру та штатний розпис. У Рахунковій палаті постійно проводиться добір кваліфікованого досвідченого персоналу.

ЗДІЙСНЕННЯ АУДИТІВ

Рахункова палата за підтримки міжнародних експертів розробила, затвердила та впровадила методології проведення фінансового аудиту, аудиту відповідності та аудиту ефективності, які ґрунтуються на Міжнародних стандартах вищих органів аудиту ISSAI.

Впроваджені та підтримуються політики перевірки якості аудитів, які охоплюють усі етапи їх проведення, включаючи планування, виконання, звітування.

Забезпечено здійснення нагляду та перевірок якості проведення аудитів (hot review).

Практика застосування та відгуки керівників структурних підрозділів, які проводять контрольні заходи, свідчать, що впроваджені політики та процедури перевірки якості (hot review) на всіх етапах здійснення аудитів за новою методологією є ефективними та дієвими.

МОНІТОРИНГ ДІЄВОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Рахунковою палатою вжито комплекс заходів, спрямованих на регламентацію та впровадження моніторингу, покликано забезпечити розумну впевненість в тому, що система управління якістю належним чином розроблена та ефективно функціонує. Затверджені документи, що визначають принципи та структуру системи управління якістю, зокрема, Положення про Експертну групу з перевірки якості завершених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) та обрано її персональний склад. Затверджено Порядок перевірки якості завершених заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Вперше в Рахунковій палаті проведено захід із перевірки якості завершених аудитів (cold review) відповідно до затвердженого порядку, за результатами якого надано рекомендації щодо вдосконалення перевірки якості, методологій проведення аудиту відповідності та аудиту ефективності.

У 2024 році здійснено оцінку системи управління якістю та аналіз окремих її елементів, за результатами яких укладено Звіт про стан функціонування системи управління якістю в Рахунковій палаті за 2024 рік, затверджений рішенням Рахункової палати від 25 грудня 2024 року № 59-2, та підготовлено низку рекомендацій щодо її удосконалення, на основі яких керівництвом затверджено План заходів із вдосконалення системи управління якістю у Рахунковій палаті на 2025 рік, яким передбачено чіткі терміни імплементації відповідних заходів та процедури моніторингу результатів їх впровадження.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АМКУ	Антимонопольний комітет України
Апарат ВРУ	Апарат Верховної Ради України
АРМА, Агентство	Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів
АСМО	автоматизована система митного оформлення
ВАКС	Вищий антикорупційний суд
ВВП	валовий внутрішній продукт
ВККС	Вища кваліфікаційна комісія суддів України
ВПО	внутрішньо переміщені особи
ВРП	Вища рада правосуддя
ВРУ	Верховна Рада України
ДБР	Державного бюро розслідувань
Держгеокадастр	Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру
Держлісагентство	Державне агентство лісових ресурсів України
Держмолодьжитло, Фонд	Державна спеціалізована фінансова установа «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву»
ДКП «Ідальня»	Державне комерційне підприємство «Ідальня Управління справами Апарату Верховної Ради України»
ДП «ДІА»	Державне підприємство «ДІА»
ДПС	Державна податкова служба України
ДСНС	Державна служба України з надзвичайних ситуацій
ЄДРА	єдиний державний реєстр активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні
ЄРДР	єдиний реєстр досудових розслідувань
ЄРПН	єдиний реєстр податкових накладних
ЄСВ	єдиний соціальний внесок
ЗВО	заклади вищої освіти
ЗЗСО, заклад освіти	заклад загальної середньої освіти
ЗСУ	Збройні сили України
ІКС	інформаційно-комунікаційна система
КК України, ККУ	Кримінального кодексу України
КМУ, Уряд	Кабінет Міністрів України
КСУ	Конституційний суд України
МБРР	Міжнародний банк реконструкції та розвитку
Мін'юст	Міністерство юстиції України
Мінагрополітики	Міністерство аграрної політики та продовольства України
Міндовкілля	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
Мінекономіки	Міністерство економіки України
Міненерго	Міністерство енергетики України

Мінінфраструктури, Міністерство	Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України (з 07.09.2024 — Міністерство розвитку громад та територій України)
Мінкультури	Міністерство культури та інформаційної політики України
Мінреінтеграції	Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України
Мінсоцполітики	Міністерство соціальної політики України
Мінфін	Міністерство фінансів України
Мінцифри	Міністерство цифрової трансформації
МОЗ	Міністерство охорони здоров'я України
МОН	Міністерство освіти і науки України
НАПрН України	Національна академія правових наук України
ПДВ	податок на додану вартість
ПДФО	податок і збір на доходи фізичних осіб
ПКУ	Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI
ПН/РК	податкова накладна/розрахунок коригування
Портал «Дія»	Єдиний державний вебпортал електронних послуг
ПФУ	Пенсійний фонд України
Телеканал «Рада»	ДП «Парламентський телеканал «Рада»
ТЗМК	технічні засоби митного контролю
Управління адміністративними будинками	Управління адміністративними будинками Управління справами Апарату Верховної Ради України
Управління справами Апарату ВРУ	Управління справами Апарату Верховної Ради України
учасник АТО	учасник проведення антитерористичної операції
учасник ООС	учасник проведення операції Об'єднаних сил
ФДМУ	Фонд державного майна України
Фонд ліквідації	фонд ліквідації наслідків збройної агресії, створений у складі спеціального фонду Державного бюджету України з метою ліквідації наслідків (у тому числі гуманітарних, соціальних, економічних), спричинених збройною агресією Російської федерації проти України: 2022 рік — стаття 42 Закону України від 02 грудня 2021 року № 1928-IX «Про Державний бюджет України на 2022 рік» із змінами, внесеними Законом України від 19 жовтня 2022 року № 2700-IX; 2023 рік — стаття 29 Закону України від 03 листопада 2022 року № 2710-IX «Про Державний бюджет України на 2023 рік»; 2024 рік — стаття 28 Закону України від 09 листопада 2023 року № 3460-IX «Про Державний бюджет України на 2024 рік».
ЦСП	ціль сталого розвитку
BMZ	Федеральне міністерство економічного співробітництва та розвитку Німеччини
Bundesrechnungshof	Федеральна Рахункова палата Німеччини
KfW	Кредитна установа для відбудови

 www.rp.gov.ua

 [rakhunkova_palata](https://www.facebook.com/rakhunkova_palata)

 [rpgovua](https://www.linkedin.com/company/rpgovua)

Рахункова палата

2025